

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

6-8 YAŞ ÇOCUKLARI İÇİN
PIYANO EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA
ÖĞRETMENLERİN BAŞLANGIÇ AŞAMASINDA,
PIYANO ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNDEN BİRİ OLARAK
YARATICI DRAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

İLKNUR ÜNAL

İzmir
2006

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

6-8 YAŞ ÇOCUKLARI İÇİN
PIYANO EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA
ÖĞRETMENLERİN BAŞLANGIÇ AŞAMASINDA,
PIYANO ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNDEN BİRİ OLARAK
YARATICI DRAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

İLKNUR ÜNAL

Danışman
Prof. MEMDUH ÖZDEMİR

İzmir
2006

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “6–8 Yaş Çocukları İçin Piyano Eğitimi Veren Kurumlarda Öğretmenlerin Başlangıç Aşamasında, Piyano Öğretim Yöntemlerinden Biri Olarak Yaratıcı Dramaya İlişkin Görüşleri” adlı çalışmanın tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve kaynak olarak yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

31 / 09 / 2006

İlknur ÜNAL

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün /.... / 200.. tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Programı yüksek lisans öğrencisi Ömer Mumcu'nun "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine Öğretmen ve Öğrenci Seçme Sınavı Kriterlerinin Karşılaştırılması" konulu tezi incelenmiş ve aday /.... / 200.. tarihinde, saat’da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin olduğuna oy ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU DÖKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU

Tez No :..... **Konu Kodu :.....** **Üniv. Kodu:.....**

Tez Yazarının

Soyadı : Ünal

Adı : İlknur

Tezin Türkçe Adı : 6-8 Yaş Çocukları İçin Piyano Eğitimi Veren Kurumlarda Öğretmenlerin Başlangıç Aşamasında, Piyano Öğretim Yöntemlerinden Biri Olarak Yaratıcı Dramaya İlişkin Görüşleri.

Tezin Yabancı Dildeki Adı: Approaches Of The Teachers Who Teach 6-8 Year Old Children Piano Education in The Related Institutions On Creative Drama As One Of The Piano Training At The Phase Of Starting

Tezin yapıldığı

Üniversite : Dokuz Eylül Üniversitesi.

Enstitü : Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yıl : 2006

Tezin Türü :

Yüksek Lisans

Doktora

Tıpta Uzmanlık

Sanatta Yeterlilik

Dili: Türkçe

Sayfa Sayısı: 183

Referans Sayısı: 88

Tez Danışmanlarının

Ünvanı Adı Soyadı: Prof. Memduh Özdemir

Türkçe Anahtar Kelimeler:

İngilizce Anahtar Kelimeler:

1- 6-8 Yaş Çocuğu

1- 6-8 Year Old Child

2- Piyano Eğitimi

2- Piano Education

3- Başlangıç Aşaması

3- At First

4- Yaratıcı Drama

4- Creative Drama

5- Görüşme

5- Interview

Tarih :

İmza :

Tezimden Fotokopi Yapılmasına izin vermiyorum.....

Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir.....

Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir.....

Yazarın İmzası :

ÖZET

Bu araştırma İzmir'deki M.E.B. bağlı müzik kurumları, belediye konservatuarları, halk eğitimlerde, özel okullarda çalışan 6-8 yaş çocuklarına başlangıç aşamasında piyano eğitimi veren 86 öğretmenin anket görüşleri ve Ankara, İstanbul, İzmir'de Eğitim Fakültesi, Konservatuar, özel çalışan, mesleğinde uzman 16 piyano öğretmenlerinin görüşleri alınarak hazırlanmıştır.

Bu tezin amacı yaratıcı drama yöntem veya teknikleri piyano eğitimine uygulandığında, çocuğun oyun ve dramatizasyon sayesinde duyu organlarını daha fazla kullanarak duyarak, hissederek, dokunarak, paylaşarak bilginin daha etkin ve akılda kalıcılığını arttırmaktır. İçindeki ruhsal bedensel ve matematiksel kavramları hissetmesini sağlayarak taklit yeteneğini ortaya çıkarmaktır. Sosyal iletişim becerisi sayesinde çocuklara müzik yapma ve dinleme alışkanlığını kazandırabilmektir.

Piyano, entenasyon bozukluğu olmayan geniş bir ses sınırına sahip perdeli bir çalgıdır. Başlangıç aşamasındaki 6-8 yaş çocuklarına (okuma yazma bilen ya da bilmeyen) aldığı piyano eğitiminin amacı, müziği seven, dinleyen, anlayan, ifade zenginliğine sahip bireyler yetiştirmektir.

Piyano eğitim süreci teori, uygulama yaratma ve yorumlama şeklinde yapılmaktadır. Çocukların fiziksel, duyuşsal, devinişsel ve bilişsel özellikleri piyano eğitim sürecini etkileyen faktörlerdir.

Aile, çevre, öğretmenin motivasyonu ile kullanılan yöntem ve teknikler çocuğun piyanoyu sevmesi ve zevkle çalabilmesini sağlar. Öğretmen, çocuğun piyano eğitimi sürecini etkileyen faktörleri ortaya çıkarıp geliştirebilmek için çağdaş bir sanat eğitimi olan yaratıcı drama yönteminden faydalanmalıdır.

Yaratıcı drama; herhangi bir metin olmaksızın katılanların kendi yaratıcı buluş, özgün düşünce, bilgi, öznel anlara dayanarak eylemleri doğaçlama ve canlandırmalarıdır. Oyun yoluyla gerçek dünyadan yola çıkarak yeni kurgusal dünyalar oluşturmaktır.

Çocuğun öğrenme sürecinde kendi duyuşsal yaşantısı düşleme gücü imgesel düşünmeyi aktif hale getirmede ve öğrenme süreçlerine etkince katılmasında etkilidir.

Piyano çalmaya başlamadan önce ısınma hareketleri ile çocuk fiziksel, duygusal olarak gevşemiştir. Teknik uygulamalardaki soyutluk pandomimler, imgeler, hikayeler ve masallarla anlatılır. Bazen de dramatize ya da doğaçlama uygulamaları ile çocuğun algı, anlama ve teknik becerileri somut hale getirilir.

Renkli bir resim, çizim, alıştırma çeşitli görsel eksersizler çocuğun duyguları sayesinde öğrenme sürecini kısaltacaktır. Yaparak ve yaşayarak müzik sevgisi ve piyano eğitimi daha kalıcı olacaktır.

Çalışmaların sonucunda bilgilerin daha kalıcı ve pekiştirici olması açısından öğretmen tarafından defter tutularak öğrencinin gelişim özelliklerine göre yapıcı geri bildirimler şeklinde bir değerlendirme olabilir. Çocuğun kaygılarını, korkularını, potansiyelini ortaya çıkarıp öğrencinin kendi yeteneği ile ilgili doğru algılara sahip olması bu değerlendirme sayesinde sağlanabilir.

Yapılan araştırmada 6-8 yaş grubu çocuklarda oyun ve oyun materyalleri, doğaçlama, rol oynama, hikaye piyano eğitiminde kullanılabileceği kullanıldığında çocuğa müzik sevgisini kazandıracağı, hayal gücü ve yaratıcılığını artıracığı görüşünü belirten öğretmen ve uzman görüş sayısı fazladır.

Farklı eğitim donanımlarına sahip piyano öğretmenleri tarafından yaratıcı dramının, teknik ve yöntemleri yerinde ve zamanında kullanılmadığı zaman çeşitli tutarsızlıklara sebep verebileceğinin göz ardı edilmemesi gerekir.

Bu araştırmada uzmanların ve piyano öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirme ve analizleri bulunmaktadır. Araştırma bulguları, sonuç, öneri bölümleriyle tamamlanmıştır.

Anahtar Kelime: 6-8 Yaş Çocuğu, Piyano Eğitimi, Başlangıç Aşaması, Yaratıcı Drama, Görüşme

ABSTRACT

This study was prepared by consulting to the survey approaches of 86 teachers who teach 6-8 year old children primary piano courses / education in music insitutions based on Turkish Ministry of National Education, municipality conservatories, Public Education Centers and private schools, and to 16 piano teachers specialised on their profession from Education Faculties in Ankara , İstanbul and İzmir and their associated Conservatories.

The aim of this thesis is to enable children to increase the related knowledge in memorisation (internalisation) by further using their tactile, auditory and visual sensess tends to play and dramatisation when creative drama methodology and / or techniques are applied to piano training, elicite their ability of immitations through feeling their emotional, bodily and mathematical concepts and gain habits of making and listening to music by means of social communication skills.

Piano is a screened instrument with a wide spectrum of sound and without any intonation problems. The purpose of piano training for the children of 6-8 years old is to educate and train individuals who could love, listen to and understand music, and who could have a wide range of expression skills.

The process of education of piano consists of theory (rhetoric) practice,creativity and interpretation. Physical, cognitive, emotional and movemental properties of children are major elements which influence the process of piano education.

Family, environment, teachers' motivations, releated methodology, and techniques enable children to love and play piano with pleasure. A piano teacher should utilise the creative drama method, a contemporary education of art so as to elicit and develop the factors of which influence the process of piano education in children.

Creative drama means that participants can improvise some actions or roles based on their own creativity, unique thinking knowledge and moments without referring to any written texts. By means of playing, one can create new fictional worlds

from the real world. The process of creative of drama is efficient in participation of the child in learning activities and encouragement of imaginary thinking.

Before starting to play piano, the child has already relaxed physically and emotionally through warm – up drills. The abstractness in technical performance is expressed and described by means of pantomime, images, stories and tales. Occasionally, through dramatisations or improvisations, skills of conception, comprehension and technicality are substantiated.

A coloured picture, drawing ,exercise , and various visual drills will shorten the process of learning thanks to emotions. Feelings of the child, love of music and piano education will be more permanent through practising and experiencing.

For acquired skills and knowledge to be more permanent and reinforcing at the end of excercises, the teacher can take notes on a notebook and assess what is going on as constructive feedbacks-retrospections considering learner's developmental aspects.

Thanks to such an assesments, one can elicit the child's anxieties, fears and potentials, with right conceptions of his own skills being acquired by him or her.

The study in question states that play and play material can be used in role-playing improvisation, story-telling and piano-playing for 6-8 year-old children and therefore increase love for music, imagination and creativity which is all supported by numerous teachers and specialists. We should not consider that creative drama could cause many failures when it is not used properly and where necessary.

This study includes assessments and analyses of some experts and piano teachers for the matter involved.

The study data was completed with result and suggestion sections.

Key words: 6-8 year old children piano education, initial phase creative drama, interview.

ÖNSÖZ

Bu araştırma 6-8 yaş çocukları için piyano eğitimi veren kurumlarda, öğretmenlerin başlangıç aşamasında piyano öğretim yöntemlerinden biri olarak yaratıcı dramaya ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Günümüzde piyano eğitimi diğer çalgılara göre oldukça ilgi gören çalgı eğitimidir. Her yaştan insanlar piyano eğitimi almak için isteklidirler. Özellikle piyano, çalgıların içerisinde entonasyon zorluğu ve bozukluğu olmayan sabit perdeli müzik öğretiminde araç olarak kullanılmaya en uygun ve yararlı bir alettir. Ses sınırları geniş ve hem kadın hem de erkek seslerini verebilen en geniş ses yelpazesine sahiptir. Aynı zamanda çok sesli kulak eğitimine uygundur. Bütün bu avantajlara sahip olan piyano, başlangıç aşaması için özellikle küçük yaşta öğrenilebilecek çalgıların başında gelir.

Farklı sosyo-kültüre sahip ailelerden gelen farklı kişilikteki çocukların piyano eğitimine karşı yaklaşımları da farklılık gösterir. Bu nedenle çocuğun sosyal, bedensel, duygusal, motor, dil ve zeka gelişimi ve bunların ortaya çıkarılıp geliştirilmesine göre piyano eğitiminde farklı yöntem ve teknikler uygulanır. Piyano eğitiminde amaç müzisyen yetiştirmek değildir. Duygu ve düşüncelerini müzik yolu ile ifade edebilen, müzikten anlayan, iyi bir insan ve iyi bir müzik dinleyicisi yetiştirmektir. Müziği ve piyanoyu, birlikte oynayarak, piyano dersinde keyifli dakikalar geçirterek ve sevdirerek, korkmadan, yaparak-yaşayarak dersi sıkıcı ve çekilmez olmaktan çıkararak öğretmek erken piyano eğitiminin başlıca ilkesidir.

Erken yaşta çocuklar piyano eğitiminde; nota yeri, değeri ve ismi gibi birçok müzik kavramlarını ve piyano teknik kavramlarını anlamakta güçlük çekmektedirler. Uzman görüşlerine göre yaratıcı drama teknik ve yöntemlerinden faydalanılarak piyano eğitimi verildiğinde az önce belirttiğimiz güçlükler azalmaktadır. Aynı zamanda enstrüman, müzik sevgisini ve hayal gücünü geliştirir, bilgiler daha akılda kalıcı olur, öğrenme yaparak ve yaşayarak daha hızlı gerçekleşir.

“Yüksek Lisans Tezi” adı altında yaptığım bu çalışmada, 6-8 yaş grubu çocukların gelişim özelliklerini, eğitim ve müzik, drama yöntemini, piyano eğitimini ve uzman görüşlerine göre piyano eğitiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasını incelemeye çalıştım. Bu araştırmanın benzer konularda yapılacak araştırmalara ve

piyano dersi veren öğretmenlere piyano eğitiminde, yaratıcı drama yöntemini kullanma konusunda yeni görüş ve fikirler verebileceğine inanıyorum.

Çalışmalarım sırasında bana yardımlarını esirgemeyen birinci tez danışmanın Prof. Memduh Özdemir, ikinci tez danışmanım Yrd. Doç. Dr Hadiye Küçükkaragöz'e teşekkür eder ve saygılarımı sunarım.

Aynı zamanda araştırmamın başlamasından bitimine kadar düşünceleri, emekleri ve yardımıyla bana destek olan birçok değerli insana teşekkür ediyorum. Tezimin hazırlanmasında bana yardımcı olan meslektaşlarım Aydan Çetin, Dr. Öğrencisi Fatma Akyüzlüer, Müge Özel, Serdar Çetin ve Zahit Harmanlı'ya, teşekkür ederim.

Ayrıca Ankara, İstanbul, İzmir'de görüşlerine başvurduğum mesleklerinde uzman piyano öğretmenlerine ve İzmir'de piyano dersi veren piyano öğretmenlerine yapılandırılmış görüş anketlerinin cevaplandırılmasında yardımcı oldukları için teşekkür ediyorum.

İlknur ÜNAL

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo S1-	Örneklemdaki öğretmenlerin çalıştığı kuruma göre dağılımı.....	68
Tablo S2-	Örneklemdaki öğretmenlerin mesleğindeki hizmet sürelerine göre dağılımı	69
Tablo S3-	Örneklemdaki öğretmenlerin cinsiyet yapısına göre dağılımı	69
Tablo S4A-	Örneklemdaki öğretmenlerin Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü ana dal çalgısına göre dağılımı	70
Tablo S4B-	Örneklemdaki öğretmenlerin Konservatuar Bölümü ana dal çalgısına göre dağılımı	70
Tablo S4C-	Örneklemdaki öğretmenlerin Eğitim Fakültesi Yüksek Lisans ana dal çalgısına göre dağılımı	71
Tablo S4D-	Örneklemdaki öğretmenlerin Eğitim Fakültesi Doktora/Sanatta yeterlilik ana dal çalgısına göre dağılımı	71
Tablo S4E-	Örneklemdaki öğretmenlerin Konservatuar Yüksek Lisans/ Sanatta Yeterlilik ana dal çalgısına göre dağılımı	72
Tablo S7-	Örneklemdaki öğretmenlerin meslekleri ile ilgili katıldıkları etkinliklere göre dağılımı.....	72
Tablo S8-	Örneklemdaki öğretmenlerin piyano eğitiminde çalıştırdığı yaş grubu dağılımı	73
Tablo 1-	“İlk derste çocukla tanışıp piyano tanıtılarak başlanır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % dağılımları ve x^2 dağılımları	74
Tablo 2-	“Piyano eğitiminin amacı müzisyen yetiştirmektir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	75
Tablo 3-	“Piyano eğitiminde nota kullanımına en geç 1, 5-2 ayda geçilir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	76
Tablo 4-	“Uzun süre notasız çalmak çocuğu sıkır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	77

Tablo 5-	“Piyano eğitiminde çocuğun müzikten zevk alabilmesi için iyi bir tekniğe sahip olmalıdır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	78
Tablo 6-	“Başlangıç aşamasında her çocuğa aynı yöntem ve program uygulanır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	79
Tablo 7-	“Piyano eğitiminde Altı-Sekiz yaş grubu için oyun gereklidir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	80
Tablo 8-	“Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımına gerek yoktur.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	81
Tablo 9-	“Eğitmen, piyano eğitiminde oyunu kullanırken pasif ve geri planda olması gerekir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	82
Tablo 10-	“Piyano eğitimi verirken kullanılan method dışında görsel egzersizler vermeye gerek yoktur.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	83
Tablo 11-	“Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımı çocuğun duygu, düşünce ve yaratıcılığını açığa çıkarır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	84
Tablo 12-	“Piyano eğitiminde yaratıcı dramının öğelerinden biri olan oyunun kullanılması çocuğa müzik sevgisi kazandırır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	85
Tablo 13-	“Dersten sıkılan çocuğun bildiği oyundan hareket ederek derse devam etmek gerekir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	86
Tablo 14-	“Piyano dersine başlamadan önce çocuğun rahatlaması için ısınma hareketleri yaptırılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	87

Tablo 15-	“Piyano teknik eğitimi verilirken sadece tasviri kolay olan kuş, aslan, ayı gibi hayvanlardan faydalanmak gerekir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	88
Tablo 16-	“6-8 yaş dönemi piyano eğitimi alan çocukların fiziksel, ruhsal ve duyuşsal özelliklerini bilmek gerekmez.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	89
Tablo 17-	“Öykü tekniği ile öğretilen piyano parçasında sadece öğretmen aktiftir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	90
Tablo 18-	“Piyano parçası öğretilirken öykü tekniğinin kullanılmasına gerek yoktur.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	91
Tablo 19-	“Piyano eğitiminde çocuğun yaratıcılığını geliştirmek için doğaçlamaya önem vermek gereklidir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	92
Tablo 20-	“Doğaçlama yaparken eğitmen öğrenciye müdahale etmez, yönlendirmez ve herhangi bir şekilde ritim vermez.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	93
Tablo 21-	“Çocukların doğaçlama yönlerini geliştirmek için, çocukları bir araya getirmeden bireysel doğaçlamalar yaptırılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	94
Tablo 22-	“Çocuğun kulağı ölçülürken şarkı söylemeye ihtiyaç duyulur. Piyano eğitimi verilirken bu gereklilik ortadan kalkar.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	95
Tablo 23-	“Piyano eğitiminde dersin sonunda değerlendirme yapılmalıdır. maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	96
Tablo 24-	“Yaratıcı drama öğelerinden biri olan pandomin, piyano eğitiminde uygulanır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	97

Tablo 25-	“Piyano eğitiminde öğretilen şarkının hikayesi anlatılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	98
Tablo 26-	“Piyano eğitiminde öğretilen şarkının masalı anlatılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	99
Tablo 27-	“Piyano eğitiminde, şarkının hikaye ya da masal ile drametize edilmesine gerek yoktur.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	100
Tablo 28-	“Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uyulandığında çocuğun hayal gücünü (imgellem) artırmaz .” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	101
Tablo 29-	“Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uyulandığında çocuğun yaratıcılığını artırmaz.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	102
Tablo 30-	“Yaratıcı drama çocuğun piyano öğrenmesini kolaylaştırır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları	103
Tablo 31-	“Yaratıcı drama teknikleri piyanoya eğitimine uygulandığında çocuk duygularını açığa vuramaz.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları.....	104
Tablo 32-	“Piyano eğitiminde çocuğa rahatlaması için sadece parmak ısınma hareketleri yaptırılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve x^2 dağılımları.....	105

İÇİNDEKİLER

TUTANAK	II
YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU DÖKÜMANTASYON MERKEZİ	
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU	III
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	VI
ÖNSÖZ	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	X
İÇİNDEKİLER	XIV

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problemin Tanımı.....	1
1.2. Alt problemler	1
1.3. Amaç ve Önemi.....	2
1.4. Sınırlılık	3
1.5. Kısaltmalar	3

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	5
------------------------------------	---

BÖLÜM III

GELİŞİMİN GENEL ÖZELLİKLERİ	8
3.1. Beden Gelişimi.....	8
3.2. Bilişsel Gelişim	9
3.3. Dil Gelişimi.....	9
3.4. Duygusal Gelişimi.....	9
3.5. Sosyal Gelişimi	10
3.6. Motor gelişimi.....	10

BÖLÜM IV

EĞİTİM VE MÜZİK	12
4.1. Eğitimin Tanımı	12
4.2. Müziğin Tanımı.....	13

4.3. Müzik ve İnsan	14
4.4. Müzik Yöntemleri	14
4.4.1. Suziki Yöntemi.....	14
4.4.2. Orff Yöntemi	15
4.4.3. Dalcrose Yöntemi.....	16
4.4.4. Kodaly Yöntemi	17
4.4.5. Dalcrose, Orff, Kodaly Yönteminin Müzik Eğitimindeki Pedagojik Yaklaşımları	18
4.4.6. Dalcrose, Orff, Kodaly Yönteminin Müzik Eğitimindeki Doğaçlama Yaklaşımları	19
4.4.7. Dalcrose, Orff, Kodaly Yönteminin Müzik Eğitimindeki Müzik Okuma ve Yazma yaklaşımları	20
4.5. 0-8 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi.....	21
4.5.1. 0-2 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi.....	21
4.5.2. 2-3 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi.....	22
4.5.3. 3-4 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi.....	23
4.5.4. 4-5 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi.....	23
4.5.5. 6 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi	24
4.5.6. 7-8 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi.....	24
4.6. Müziğin Çocuk Gelişimi Üzerine Etkisi	25
4.6.1. Müziğin Çocuktaki Dil Gelişimi Üzerine Etkisi	25
4.6.2. Müziğin Çocuktaki Sosyal Ve Duygusal Gelişimi Üzerine Etkisi.....	25
4.6.3. Müziğin Çocuktaki Psikomotor Gelişimi Üzerine Etkisi	27
4.6.4. Müziğin Çocuktaki Zeka Gelişimi Üzerine Etkisi	28

BÖLÜM V

DRAMA.....	29
5.1. Dramanın Tanımı	29
5.2. Yaratıcı Drama ve Amacı.....	30
5.2.1. Yaratıcı Dramanın Aşamaları.....	34
5.2.2. Yaratıcı Dramanın Etkileri	40
5.2.2.1. Yaratıcı Dramanın Sanat Eğitimine Etkisi	40
5.2.2.2. Yaratıcı Dramanın Müzik Eğitimine Etkisi.....	41
5.2.2.3. Yaratıcı Dramanın Çocuktaki Dil Gelişimine Etkisi.....	42
5.2.2.4. Yaratıcı Dramanın Çocuktaki Duygusal Zeka Üzerine Etkisi	43

5.2.2.5. Yaratıcı Dramanın Çocuktaki Psikomotor Gelişimi Üzerine Etkisi.....	44
5.2.2.6. Yaratıcı Dramanın Çocuktaki Zeka Gelişimi Üzerine Etkisi	44

BÖLÜM VI

PİYANO EĞİTİMİ	46
6.1. Piyano, Piyano Tekniği ve Piyano Eğitimi	46
6.2. Piyano Öğretmeninin Özellikleri	60
6.3. 6-8 Yaş Çocukları İçin Piyano Başlangıç Aşamasında Görsel Egzersizler.....	63

BÖLÜM VII

ARAÇ VE YÖNTEM	66
7.1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	66
7.2. Veri Toplama Yöntem ve Araçları.....	66
7.3. Veri Analizi.....	67

BÖLÜM VIII

BULGULAR.....	68
8.1. Örneklemi Tanıtıcı Bulgular	68
8.2. Görüş Anket Sonuçlarının Değerlendirme ve Analizi	74
8.3. Uzman Görüşleri	106
8.4. Uzman Görüşlerinin Değerlendirilmesi	154

BÖLÜM IX

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	167
EKLER.....	172
KAYNAKÇA.....	178

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Tanımı

6-8 yaş çocuklarına piyano eğitimi veren öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemlerinin piyano eğitiminde kullanılıp kullanılmadığı ve bu durumda öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

1.2. Alt Problemler

1- Başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına piyano eğitimi veren öğretmenlerin yaratıcı drama tekniklerinden oyun ve oyun materyallerini uyguladığı zaman öğretmen görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?

2- Başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına piyano eğitimi veren öğretmenlerin yaratıcı drama tekniklerinden olan rol oynama uygulandığı zaman öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3- Başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına yaratıcı drama tekniklerinden dramatisasyon uygulandığında, öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4- Başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına piyano eğitimi veren öğretmenlerin yaratıcı drama tekniklerinden biri olan pantomim, hikaye, masal ve öyküleme uygulandığında, öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

5- Piyano eğitimi başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına, piyano eğitimi veren öğretmenlerin dil gelişimini etkileyen yaratıcı drama tekniklerinin şarkı söylemeyi piyano eğitimine uyguladığı zaman öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

6- Piyano eğitimi başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına yaratıcı drama teknikleri uygulandığında öğretim ve öğrenimi kolaylaştırdığı konusunda öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

7- Piyano eğitimi başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına yaratıcı drama yöntem ve teknikleri uygulandığında, çocuğun yaratıcı olma ve hayal gücünü kullanmayı sağlaması konusunda, öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

8- Piyano eğitimi başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına yaratıcı drama yöntem ve teknikleri uygulandığında, çocuğun müzik sevgisi ve motivasyonunda artış olduğu konusunda öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

9- Piyano eğitimi başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocuklarına yaratıcı drama yöntem ve teknikleri uygulandığında, çocuğun bireysel farklılıklarını ortaya koyma konusunda, öğretmen görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır?

1.3. Amaç ve Önemi

Yaratıcı drama yönetiminin amacı piyano eğitimine uygulandığında, çocuklara müzik yapma ve dinleme alışkanlığını kazandırmak, sosyal iletişim becerisini kazandırmak, içindeki ruhsal bedensel ve matematiksel kavramları ve hissetmesini sağlayarak taklit yeteneğiyle ortaya çıkarmaktır.

Öğrenciyi aktif öğrenmeye katmak. Dramatizasyon ve oyun sayesinde çocuğun dokunarak, duyarak, hissederek, paylaşarak dolayısıyla duyu organlarını daha fazla kullanarak daha çok bilginin daha etkin ve akılda kalıcılığını arttırmış olmak. Öğretmen tarafından öğrenci, önceden öğrendiği bilgileri unutmadan yeni bilgileri öğrenmeye hazırlanmış olur.

6-8 yaş grubu çocukların gelişim özellikleri nedeniyle yaparak yaşayarak duygularını kullanarak öğrenme yeteneğinin yüksek olması, taklit etme ve hayal gücünü kullanma gereksinimlerini karşılaması bakımından ele alınan drama yöntemi ile psikomotor becerilerinin geliştirilmesinin ve bu konunun incelenmesinin bu eğitimi verecek öğretmenler için önemli olduğu düşünülmektedir.

Bilgilerin akılda daha kalıcı olmasına, hayal gücünü daha iyi kullanabilme, öğrenme hızını etkileme, enstrüman bilgisi ve müzik sevgisi kazandırarak ciddi bir piyano eğitimine hazırlamaktır.

Müzik eğitim alanında yaratıcı drama yöntemi uygulanmaktadır. İncelediğim kaynaklara göre piyano eğitiminde uygulanabileceği önerilmektedir.

1.4. Sınırlılık

İzmir ili sınırları içerisinde MEB bağlı kurumlarda 6-8 yaş başlangıç aşamasındaki çocuklara piyano dersi veren öğretmenler ile Ankara, İzmir, İstanbul il sınırları içerisinde piyano eğitiminde uzman, akademik eğitim veren kişiler araştırmamın sınırlılıklarını oluşturur.

1.5. Kısaltmalar

Anket formundaki soruların cevaplarına göre tabloların yorumları aşağıdadır.

Tabloda kullanılan kısaltmaların açılımı şöyledir.

1- Mküö: Müzik kurumları ve üniversite öğrencileri

2- MbK: Meb. Belediye konservatuvarı.

3- Hemk: Halk eğitime bağlı müzik kurumları

4- Mk: Müzik kurumları

5- Öo: Özel okullar

Pearson Chi-Square (Kişiler arası uyum ya da görüşler arası uyum) = x^2

U= Uzman Görüşü

U1- Prof. Dr. SELMİN TUFAN

U2- Prof. Dr. NEHVİZ ERCAN

U3- Yr. Doç. Dr. GÖKMEN ÖZMENTEŞ

U4- Yr. Doç. Dr. BÜLENT HALVAŞI

U5- Doç. MARI BARSAMYAN

U6- Öğrt. Gr. OYA ÜNAL

U7- Doç. ŞENİZ DURU

U8- Öğrt. Gör. ELİF TEKİN (Doktora Öğrencisi)

U9- Doç. DİLEK BATIBAY

U10- Öğrt. Üyesi BİRSEN ÖZTÜRK

U11- Yrd. Doç. BELİR KASAP TECİMER

U12- Öğrt. Üyesi MONİKA FİLEGER

U13- Doç. AYTAÇ RIZA GULEYEVA

U14- Doç. HANDE DALKILIÇ

U15- YAPRAK SANDALCI

U16- Öğrt. MELİN MOLLA

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Yağcı (1995) “Müzik Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama İlişkisi” başlıklı araştırmasında M. E. B. bağlı Ankara Büyükşehir’e bağlı gündüz bakımevi üç yaş çocuklarından 10 kişiden oluşmuş bir grup seçilmiştir. Gözlem tekniği uygulanmıştır. Sonuç olarak elde edilen kuramsal bilgilere göre müzik eğitiminde yaratıcı dramının bir yöntem olarak uygulanabileceği gözlenmiştir. Çocuğun yaşamında oyun ve müzik iç içedir. Taklit, dans, ritm öğeleri oyunsu nitelikleri ile çocuğun yaşamında bir bütün içerisinde var oldukları gözlenmiştir.

Halvaşı (1989) “Okul Öncesi Çocuklarda Piyano Eğitimi” başlıklı tarayıcı tarzda açıklayıcı araştırmasında piyano eğitimi sadece tuşlarda kalmamakta, içinde ruhsal ve bedensel faaliyetleri, matematik kavramları, düşünme, hissetme, taklit gibi öğeleri de barındırmaktadır.

Onuray’ın Y. L tezinde “6-8 Yaş çocukları İçin Piyano Başlangıç Aşamasında Öğrenmeyi Hızlandırıcı ve Pekiştirici Görsel Egzersizler” başlıklı tarayıcı tarzda açıklayıcı araştırmasında 6-8 yaş çocukları için başlangıç aşamasında etkili kılacak görsel araçlar yaratılmış ve geliştirilmiştir. Görsel araçlar geliştirilirken, mevcut piyano eğitimi başlangıç aşamasında kullanılan on dört farklı başlangıç metodu içerik açısından incelenmiş ve söz konusu metotlarda egzersizlere ne derece yer verildiği saptanmıştır. Görsel egzersizlerin geliştirilmesinde 6-8 yaş çocukların bedensel, zihinsel, psikolojik ve sosyal gelişimleri göz önünde bulundurulmuştur. Geliştirilen egzersizler bu yaş grubu çocuklarına kısmen uygulanmış, çocukların ilgisini çektiği, öğrenmelerini hızlandırdığı ve öğrendiklerini pekiştirdiği gözlenmiştir.

Molla (2002) “Çocukların Erken Piyano Eğitimi Üzerine Bir Araştırma” başlıklı tarayıcı tarzda açıklayıcı araştırmasında okuma yazma bilen ya da bilmeyen çocuklara yaş ve kapasitelerine göre genel müzik eğitimi, enstrüman bilgisi ve müzik sevgisi kazandırarak, ciddi bir piyano eğitimine hazırlamaktadır. Öğrencinin yetenekli, istekli ve çalışkan, öğretmenin yeterli ve sevecen, öğrenme metodunun sıcak, sevimli ve

amaca götürür olması durumunda başarıya ulaşmak mümkün olacağı, erken piyano eğitiminde öğrenme yolu ve şeklinin öneminin büyük olduğu belirtilmiştir.

Balıkçı (2001) “Sanat Eğitiminde Drama ve Yaratıcılığın Önemi” başlıklı tarayıcı tarzda açıklayıcı araştırmasında Yaratıcı Dramanın bir sanat eğitimi olduğu güzel sanatların tüm alanlarındaki eğitim amacı, ilkesi ve imalarını içermektedir. Yaratıcılığın gelişmesi ve yaratıcı insanların eğitilmesi zaman içinde baskın gelen toplum kurallarına uyan kişiler içinde eğitim sisteminin önemli olduğu, eğitim sistemimizde yer alması gerektiği belirtilmiştir

Solmaz (1997) “6 Yaş Grubu Çocukların Alıcı ve İfade Edici Dil Gelişimine Yaratıcı Drama Eğitiminin Etkisi” başlıklı araştırmasında ilkokul 6 yaş grubu 104 çocuk üzerinde yürütmüştür. Araştırmanın sonucunda yaratıcı drama eğitiminin hem kız hem de erkek çocukların alıcı ve ifade edici dil gelişimine olumlu etki ettiği ve eğitim modeli olarak kullanılması gerektiği önerilmiştir.

Özdemir (2003) “Yaratıcı Drama Dersini Duygusal Zeka Gelişimine Etkisi” başlıklı araştırmasında U. Ü. Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü üçüncü sınıf 64 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda kontrol ve deney grubunu oluşturan son test duygusal zeka puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark çıkmıştır.

Uzman (2003) “Okul Öncesi Eğitim Alanında Çalışan Öğretmenlerin Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişiminin İncelenmesi” başlıklı araştırmasında okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 170 öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin yaratıcılık düzeyleri (akılcılık, esneklik, özgünlük) çeşitli değişkenlere bağlı olarak belirlenmiştir.

Gündoğdu (2004) “Okulöncesi Eğitimde Yaratıcı Etkinliklerinin İncelenmesi” başlıklı araştırmasında İzmir anaokulunda 16 öğretmenle görüşme yapılmış, 5-6 yaş grubu öğretmenlerinin davranışları yaratıcı sanat etkinliği uygulaması sırasında gözlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin yaratıcılığı duygu ve düşünceleri ifade etme yolu ve malzeme ile ürün oluşturma olarak anladıkları, yaratıcılıkla ilgili çalışma yaptıkları, bu çalışmalarını en çok sanat ve drama etkinliğinde kullandıkları görülmüştür. Yaratıcılığı engelleyen öğretmen davranışı olarak müdahale etmeyi ve kısıtlamayı göstermektedirler.

Öztürk (1996) “Okul Öncesi Dönem (5-6 Yaş Grubu) Müzik Eğitiminde Dramanın Kullanımının Etkisi” başlıklı araştırmasında araştırmacı okul öncesi 5-6 yaş grubu öğrencilerinden 56 çocuğa uygulamaya yönelik biçimde gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak okulöncesi dönem 5-6 yaş grubundaki çocuklara yapılan drama ile müzik eğitiminin drama uygulamadan yapılan müzik eğitimine göre daha başarılı olduğu, drama ile uygulama yapılan çocukların dinleme, ritim ve şarkı söyleme konusunda daha istekli oldukları görülmüştür.

Girgin (1999) “Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yaratıcı Drama Etkinlikleri (Ankara İl Örneği)” başlıklı araştırmasında yaratıcı drama etkinliğine katılan 106 kişiye, yaratıcı drama etkinliği veren 39 kişiye uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda Ankara’da bulunan okul öncesi kurumların yarısından çoğunda drama etkinliğinin yer aldığı belirlenmiştir. Bu etkinlik, ders programı içinde bir sanat eğitimi alanı olarak ayrı bir zamanda ya da programa yayılmış bir şekilde yöntem olarak uygulanmaktadır.

BÖLÜM III

GELİŞİMİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Bireylerin gelişimi,

- Bedensel gelişim (Fiziksel)
- Bilişsel gelişim
- Dil gelişimi
- Duygusal gelişim
- Sosyal gelişim
- Motor gelişim

olmak üzere beş gruba ayrılabilir.

3.1. Beden Gelişimi

Gelişim insanın beden yapısı, duygusal ve zihinsel özellikler açısından, düzenli bir biçimde değişmesi ve istenilen görevleri yapabilecek duruma gelmesidir. Örneğin, çocuğun piyano çalabilmesi, el-kol ve göz arasındaki işbirliği ve parmaklardaki gelişme sonucunda meydana gelir. (Aral ve diğer., 2001: 16)

Boy uzunluğu kilo artışı, kemik gelişimi, dişlerin gelişimi ve değişimi kas, beyin, sinir, sindirim, dolaşım, solunum gibi sistemler ile duyu organlarının gelişimini kapsar.

Kas gelişimi: Kaslar doğum öncesi dönemde belirli aralıklarla kasılarak bebeğin ilerlemesini sağlar. Vücudun enerji deposudur. İskelet sisteminin hareketini sağlar. Ayrıca dilin konuşma becerisini geliştirir.

Bebekler, oturmayı öğrenmeden önce başını dik tutmayı, emeklemeden önce oturmayı, yürümeden önce emeklemeyi başarırlar

Fiziksel yönden gelişmemiş bir çocuk, arkadaşlarıyla birlikte oynamakta zorluk çekebilir. Çabuk yorulur. Bu durum, çocuğun psikolojik ve sosyal gelişimini etkiler.

Hareket, çocuğun gelişmesi, kendi bedenini ve çevresini tanıyabilmesi, gelişmekte olan kaslarının çalıştırılması için gereklidir. Zihinsel gelişimde algılama, keşfetme ve inceleme öncelikli olduğu için fiziksel ve zihinsel gelişimin birbiriyle ilişkisinin olduğu söylenebilir. (Atay, 2005: 21-71)

3.2. Bilişsel Gelişim

“Biliş” sözcüğü, dünyamızı öğrenmeyi ve anlamayı içeren zihinsel faaliyetler anlamına gelir ve şu süreçleri kapsar:

Algılama: Gerek iç gerekse dış dünyadan edinilen bilgilerin yorumlanması, organize edilmesi ve yeniden bulunmasıdır.

Bellek: Algılanan bilginin bulunup getirilmesi ve depo edilmesidir

Muhakeme: Bilginin, belirli bir anlam çıkarma ve sonuca varma amacı ile kullanabilmesidir.

Düşünme: Bilginin ve çözümlerin nitelikçe değerlendirilmesidir

Kavrama: Bilginin iki ya da daha fazla kısmı arasındaki yani ilişkilerin tanınabilmesidir (Yavuzer, 2005: 39)

3.3. Dil Gelişimi

Dil gelişimi kelimelerin, sayıların, sembollerin kazanılması saklanması ve dilin kurallarına uygun olarak kullanılmasıdır(Aral ve diğer., 2001: 129)

Dil, çocuğu egosundan uzaklaştırıp sosyal bir kişi olmasını sağlayan, kendisini kontrol ve takip ettirebilen, düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını yavaş yavaş öğretebilen ve kendini güvenli hissetmesine yardım eden bir olgudur. (Yavuzer, 2005: 43)

3.4. Duygusal Gelişimi

Duygusal gelişim, çocuğun duyularını yaşam içinde prova etmesi ile gerçekleşir. Duyusal gelişim sürecinde, dokunarak hissetme, bakarak görme, koklayarak koku alma ve çeşitli nesnelere tadına bakarak tat alma duyuları gelişir. Bu nedenle duygusal gelişim, çocuğun çevresinde anlayabileceği nesne ve objelerin çeşitliliğine

bağlıdır. Çocuğun çevresinde çok nesne ve obje varsa duyuşsal gelişimi de o kadar gelişecektir. (Aral ve diğler., 2001: 147)

3.5. Sosyal Gelişimi

Okul öncesi çocuklar, çevreleri ile çok sayıda ilişkiye girerler. Onların etrafındaki her yaştan insanlarla olan diyalogları, çocuğun sosyal gelişimini etkiler.

Sadece aile çevresinde kalan çocuğa göre, anaokulunda günün bir bölümünü geçiren çocuk, daha sosyalleşmiş olacaktır. Çünkü o, aile çevresine oranla daha fazla arkadaş edinecektir. (Çiravoğlu, 2000: 15)

Bir öğrenme olgusu olan sosyalleşme, bireyin çevresindeki norm ve değerlere uygun davranış biçimlerini kabul etmesi anlamına gelir. Diğler insanları anlamak ve onlara uyum göstermek, sosyalleşmenin önde gelen ölçüsüdür.

Birey, toplumda hem prestij kazanma hem de kendi yerini belirlemeye gereksinim duyar. Toplumsal uyum, geniş ölçüde bu gereksinimin karşılanmasına bağlıdır. Bu uyum kişinin yetişkinlik yıllarındaki başarısını da etkileyecektir. Toplumsal ölçüsü, bireyin çevresindeki kişilerle ilişkileri, grup çalışmalarına katılabilmesi, yapıcı olması, sorumluluk yüklenmesi birlikte yaşamının gerektirdiği kurallara uyabilmesidir. Bu da zamanla oluşmaktadır.

3.6. Motor Gelişimi

Gelişimin hızı çocuktan çocuğa farklılık gösterir.

a- Baştan Ayağa Doğru Gelişim: Motor yeteneğinin, baştan, ayak tırnağına doğru gerçekleşmesidir. Yeni doğanın başı, bedeninin diğler kısımlarına oranla yetişkin ölçüsüne daha yakındır. Aynı şekilde, baştaki motor kontrol, bedenin aşağı kısımdaki kaslara oranla daha güçlüdür. Motor kontrolünün evrimi, önce baş, sonra omuzlar ve nihayet bacaklar ve ayaklar şeklinde gerçekleşir.

b- Merkezden Dışa Doğru Gelişim: Motor yeteneğinin merkezi, eksenden başlayarak, bedenin uç kısımlarına doğru gerçekleşmektedir. Beden ve omuz hareketleri, bağımsız kol hareketlerinden önce görülür, ellerin kontrolü parmakların kontrolünden önce gelir.

c- Bütünden Özel Hareket Gelişimine Geçiş: Motor gelişimde (yürüme, elle tutma gibi) belirgin bir sıranın izlendiği görülür. Başlangıçta, bebeğin ilk hareketleri bütünsel ve farklılaşma göstermez. Bebek, önceleri objeyi avucunun tümüyle yakalar. Zamanla parmaklarını kullanır, özellikle baş parmağının faaliyeti, 1 yaşından önce görülmez. (Yavuzer 2005: 42-47)

BÖLÜM IV

EĞİTİM VE MÜZİK

4.1. Eğitimin Tanımı

Bir toplumun gelişmiş ya da gelişmemiş olması, eğitim sistemiyle yakın ilişki içerisindedir. Eğitim, bir faaliyet olarak insanlıkla beraber başlamıştır. Her aile, çocuğunu ilk biçimlendiren, ona yaşama kurallarını öğreten bir informal eğitim kurumu olarak işlevini sürdürür. Nüfusun artması, yeni ihtiyaçların ortaya çıkması, toplumların yapılarında sosyal, kültürel, siyasal, eğitimsel ve ekonomik yönlerden gelişme ve değişimin olması bilim ve teknolojinin hızlı ilerlemesi; amaçlı, planlı, programlı ve örgütlü bir eğitime ihtiyacı doğurmuştur. Bu ihtiyaç sonucu ortaya çıkan formal eğitime, öğrenme-öğretme konusunda uzmanlaşmış insanların yetiştirilmesi ve bunların örgün eğitim dediğimiz okullara kazandırılması gereği ortaya çıkmıştır.

Öğretmen, çok yönlü düşünebilen, düşündüklerini aktarabilen, onları mutlak doğrular olarak gören bir kişidir. Bu da ancak çağdaş eğitim sayesinde kazanılabılır. (Çelikkaya, 1997: 5) Çağdaş eğitim, kişinin yaratıcı, araştırmacı, sorgulayıcı, öğrendiklerini uygulayabilecek nitelikler kazandırabilmeyi sağlayan, kişiliği geliştirici bir eğitimidir. (ÇYDD yayımları, 1990: 37)

Eğitim, zaman ve mekan açısından kapsamlı, sürekli ve çok boyutludur. Öğretimde zaman ve mekan kadar öğrencinin, velinin ve öğretmenin beklentileri de önem taşır. Eğitimde bilgi dahil, her türlü tecrübe üzerinde durulur. Bu tecrübeler tesadüfi de olabilir. (Varış, 1991: 8-9)

Kısaca eğitim, biyolojik, kültürel ve sosyal bir varlık olarak, bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak, istedik değişme meydana getirme sürecidir. (Ertürk, 1997: 12). Bu süreç içerisinde amaca ulaşabilmek için, eğitim dört işlevi yerine getirmelidir Bu işlevler, bireyin toplumsallaşmasını, üretken olmasını, kültürleşmesini ve bireyselleşmesini sağlar. (Başaran, 1995: 13)

Eğitimin amacı, zihinsel süreçlerin organik bütünlüğünü korumak olmalıdır. Oysa akılcılığa yönelik bir eğitim sistemi içinde insanın, yalnız akıl, mantık ve düşünce

gibi yetenekleriyle değil, aynı zamanda duyum, duygu ve coşkularıyla da, dengeli bir bütünlük içinde yaşaması gerekir. İnsan bir yaşantıyı usa vurma ile değil, önce duyguları ve imgeleri ile algılar. Algılar ise, imgeleme gücü olmaksızın kavramları oluşturamaz. Akıl ve düşünce gibi duyu ve duygular da, varlığımızın ayrılmaz bir parçasıdır. Ruhça ve bedence sağlıklı ve dengeli bir biçimde gelişip bütünleşen birey, uyumlu birey olarak yetişir. Uyumlu bireyler de uyumlu toplumları meydana getirir. (San, 1979: 227-228)

Eğitimin amacına ulaşması ve işlevin yerine getirmesi, bir eğitim kurumu olarak okulu ortaya çıkarmıştır. Okullar, kendi amaçlarını gerçekleştirdikleri sürece yaşamaktadırlar. Bir eğitim kurumu olarak okulların temel öğeleri, öğrenci, program, öğretmen ve yönetimdir. Öğretmen, programın sınıf içi uygulayıcıları olarak, öğrencinin gelişimini sağlar. (Fidan ve Erden, 1998: 64)

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi, aileden sonraki eğitim kurumlarından alınan bilgiler, yaşama geçirilebilir ve nitelikli olmalıdır. Verilecek eğitim sanat destekli, insanı mutluluğa götüren, kişiliğini geliştirecek, doğasındaki yetenek ve güçleri, iç potansiyeli ortaya çıkaracak bir eğitim olmalıdır.

4.2. Müziğin Tanımı

Müzik, seslerle yaratılan bir sanattır. Müziğin kendine özgü bir dili vardır. Konuşma dili gibi, müzik dili de yazılabilir, okunabilir. Konuşurken kullandığımız sözcükleri, harflerle nasıl okuyabiliyorsak, tıpkı onun gibi müzik seslerini de notalarla yazıp okuyabiliriz.

Yeryüzünde insanın var olduğu ilk çağlardan beri, insan hayatında müzik de vardır. Müzik, insanın hayatında eğlence, dinsel, sağlık, eğitim, sanatsal açıdan daima önemli bir yer tutmuş, çağlar boyunca insan hayatının bütünleyicisi olmuştur. . (Sun, 1997: 6)

Müzik çok çeşitli, zengin ölçüde değişik ve karmaşık çağrışımlar uyandıran bir kavramdır. Toplumsal-kültürel sistemi oluşturan öğelerden biri müziktir. (Uçan, 1996: 11)

Evrende görünen ya da görünmeyen her şeyin temelinde ses, ritim, ton ya da bir başka adı ile müzik yatar.

4.3. Müzik ve İnsan

İnsan müzik ihtiyacını çeşitli müzik etkinlikleri ile karşılar. Müzik ihtiyacımızı karşılamak için şarkı söyleriz, çalgı çalarız, müzik dinleriz, müzik yaratırız, müzik eşliğinde dans eder, oynarız.

Bu etkinliklerle müzik, insana ruhsal doyum sağlar. İnsanın ruhsal gelişimine, sağlıklı bir kişilik kazanmasına yardımcı olur. Bir düşünürün söylediği gibi “Müzik ruhun besinidir.” (Sun, 1997: 9)

Müzik, insan duygularını, düşüncelerini seslerle anlatmaya yarayan bir sanattır. Sözcüklerle anlatılamayan duygularımızı, heyecanlarımızı, bu duygu ve heyecanları sezdirecek, duyuracak tarzda düzenlenmiş sesler aracılığı ile başka bir ruhlara yansıtma sanatıdır. Ses ve tartımla anlatım sanatıdır.

Müziğin hayvanlar, bitkiler ve insanlar üzerindeki etkisi birçok araştırmaya konu olmuştur. Konsantrasyon sağlamasında da kullanılan müziğin, bireyin ruhsal gelişimi üzerindeki etkisi de önemlidir. Müzik, bireyin ruhsal ve bedensel açıdan rahatlaması, bunun yanında ruhunun da zenginleşmesini sağlamaktadır. Bireyin hoşgörüyü, iyiliğe, dostluğa, sevgiye yaklaşmasında müziğin önemli payı bulunmaktadır. Müziğin yalnızca bir eğlence aracı olmadığı ve insan fizyolojisi üzerinde etkileri olduğunun fark edilmesi, birçok bilimsel araştırmaya zemin hazırlamıştır. (Uçal, 2003: 2)

4.4. Müzik Yöntemleri

Müzik eğitiminde bireylerin müzik yeteneklerini ortaya çıkarabilecek yöntemler, araştırmalar sonucu ortaya çıkarılmıştır. Bulunan bu yöntemler geçmişte olduğu gibi günümüzde de kullanılmakta olup geliştirilmektedir. Bu yöntemlerin belli başlıları şunlardır.

4.4.1. Suziki Yöntemi

Bu yöntem, çocukların çalgı çalmada profesyonel olabileceğini, dinleme, taklit etme ve bellekte tutma becerilerini geliştirebileceğini ortaya koymuştur.

Suzuki'ye göre yetenek, oluşturabilmek için çok tekrar yapmak gerekir. O bunu yapmanın, söylemekten zor olduğunu belirtir. Başarının enerji ve sabır ürünü olduğunu söyler.

Suzuki'ye göre yetenek doğuştan değil sonradan kazanılır. (Özçelik, 2001: 8-10)

Suzuki yöntemiyle yetişen çocuklar çalgılarını çalıp, metrik müzik cümlelerini hissederler. Bu bir taklit yöntemidir

Bu yöntem, çocukların çalgı çalmada profesyonel olabileceğini; dinleme, taklit etme ve bellekte tutma becerilerini geliştirebileceğini ortaya koymuştur.

Suzuki, her çocuğun anadilini, konuşmayı öğrenirken gösterdiği başarının önemini fark ettikten ve böylesi zor bir beceriyi kazanabilen tüm çocukların, benzer yöntemler ile diğer başka beceriler de kazanabileceğine inandıktan sonra, yaşamını çocukların eğitimine adadı. Anadil öğreniminde gözlemediği bulguları somutlaştırdı. Keman, piyano becerileri için eğitim yöntemleri geliştirdi.

Suzuki'de müzik eğitimi, mümkün olduğu kadar erken yaşta, hatta doğumdan hemen sonra başlamalıdır. Nota okumak bir zorunluluk değildir. Teknik çalışmaya özel olarak yer vermemesi, bu amaçla etütler içermemesidir. Repertuara kesin bir bağlılık gereklidir. Yöntemin en önemli eleştirilerin de en yoğunlaştığı özelliklerden birisi de, dinlemeye verilen önemdir. Çocuğun çevresindeki herkesin, aktif olacak bir şekilde eğitime katılmaları sağlanmalıdır. Konuşmayı öğrenebilen her çocuğun bir müzik aleti çalmak gibi müziksel becerileri de kesinlikle gelişebilir. (Kıvrak, 1994: 6-11)

4.4.2. Orff Yöntemi

Orff'a göre müzikte temel öge ritimdir. Hatta ritim, ezginin bile temelini oluşturmaktadır. Ritmin, dans hareketlerinden, ezginin konuşma ritminden, tınının ise ritim kümelerinin gelişmesinden oluştuğuna inanmaktadır. Armoni, birbirinden etkilenmekte olan ritim ve tınıya göre daha geri olmaktadır.

Orff yönteminin en önemli özelliği, çocuklar tarafından çok ilginç bulunmasıdır. Amaç, çocukların şarkı söyleyerek, oynayarak, hareket ederek yaratıcı etkinliklerde bulunmasını sağlamaktır. Yetişkinlerin seviyesindeki müzik bilgileri,

çocuklara verilmemekte, müzik kavramları, müzik etkinlikleri sonucunda oluşturmaya çalışılmaktadır. (Yıldırım, 1995: 4)

Carl Orff anlayışı çerçevesindeki elementer müzik ve hareket eğitiminin odak noktasında, kendiliğinden hareket eden, oynayan, konuşan, müzik yapan, dans eden insan vardır. İnsanın bu kendi kendine harekete geçebilme, davranma biçimlendirme yeteneği öğretmene, bireysel anlatım biçimlerinin ortaya çıkarılmasında yardımcı olmak, ona yaratıcı biçimlendirmeyi heveslendirmek için başlangıç ve bağlantı noktaları sunar.

Orff'un elementer müzik ve hareket eğitimi, insanın bütün duygu ve algılama organlarını kapsar ve bunları çalıştırır. Sezgisel kavramak, gözlemek, keşfetmek, oynamak ve alıştırmak, doğaçlamak ve biçimlendirmek insanın giderek deneyim ve kazanımlarını yansıtmalarını, ruhsal tatminini ve kendine uygun becerilerini benimsemesini sağlar. (Laslo, 2004: 5)

4.4.3. Dalcrose Yöntemi

Zihin ve beden aktiviteleri arasında, uyum yaratıldığı zaman çocuklar, yaptıkları işten çok büyük zevk almaktadırlar. Buradaki en önemli nokta ilgiyi odaklamaktır. Öğrenci duyduğu müziği, olduğu gibi vücuduna yerleştirmelidir. Daha sonra zekasını kullanıp, duyduğu şeyi analiz etmeli ve anlamalıdır. Son olarak da hareket gelmelidir. Vücut harekete geçer ve çocukların, müziğe hareketle katılma dereceleri, onların dikkat ve ilgi derecelerini göstermektedir. Böylelikle çocukta buluş, hareket zevki aktarılması gerçekleşir. Dolayısıyla bu düşünsel aktivite ve vücut hareketlerinin birlikteliği ile çocuğun müzik etkinliğinden zevk alması ve onun rahatlaması sağlanır.

Müzikteki ritim, vücutta hareket olarak algılanır. Bir süre sonra bu hareket dışarıya aktarılmaya başlar. Nasıl bir ezgi içten düşünülebiliyorsa, ritimlerde hareket ediyormuş gibi içten düşünülebilir. Tonik sol-fa sistemi kullanılmaya başlanır. Böylece müzikteki ritim ve ses öğretimi gerçekleştirilmiş olur. (Yıldırım, 1995: 3)

Dalcrose'un hareketle ilgili tecrübeleri genel kinesthetic algılama ile hatırlanmalıdır. Öğrencilerin tepkilerinin sırası, her zaman ön hazırlıktan, atağa, uzatılmaya ve tekrar hazırlığa doğru olmalıdır.

Eurhythmics'nin hedefleri :

A- Zihinsel ve Duygusal Hedefler

1- Algılama

2- Konsantrasyon

3- Sosyal Birleştirme

4- Nüansların Tanımı ve Gerçekleştirme

B- Fiziksel Hedefler

1- Performansın Rahatlığı

2- Performansın Kesinliği

3- Zaman -Çekim alanı-Ağırlık-Denge Kanunu

Dalcrose'un, Eurhythmics eğitimindeki bir diğer adımı, öğrencilerdeki hareket ve ses algılamasındaki, iç duyum yeteneğinin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Kinesthetic hafıza ve Kkinesthetic hayal etmeyi geliştiren eğitim Eurhythmics eğitimidir.

Ritim, tüm Eurhythmics derslerinin temel konusudur. Dalcrose'un görüşü ile ritim, basit zamanlama değil, hareketin sabit akış değişimleridir. (Balçık, 1998: 21-22)

4.4.4. Kodaly Yöntemi

Amaç, her çocukta var olan müzik kapasitesini, en üst düzeye çıkarmak, müziğin dilini, çocuklara öğretmek ve onları bu dille okuyup, yazıp üretecek hale getirmek, kendi dil ve kültürlerinin ürünleriyle tanıştırmak (halk türküleri, halk dansları), çocukları dünyanın en büyük sanat eserleriyle tanıştırmak, bu müzikalleri dinlerken, çalışırken ve çözümlerken, müzik üzerine dayanan bir bilgidan kaynaklanan güven ile müziği ve yaşamı sevmelerini sağlamaktır. (Yıldırım, 1995: 26)

Anaokulu yaşındaki çocukların müzikal dilleri, çocuk şarkıları ve şarkı oyunlarından oluşur. Bunlar tüm dünyanın müzikal dağarcığına benzerdir.

Çocuklar anaokulundan sonra ilköğretim okullarında, müzikal elementerlerin bilinçli öğretilmesine zemin oluşturacak şarkı dağarcığını elde ederler. Söylerken ve

çalarken çocuklar, müziğin temel fikirlerini öğrenirler. Yavaş-hızlı, uzun-kısa, ritmik ve melodik imitasyon, ostinato, içten duyması güçlendirilmesi, müzikal bellek, müziği dinleme, doğaçlama yoluyla yaratıcılığı geliştirme konuları çalışılır. Bu, çocuğun zihinsel kabiliyetlerini, duygusal yetilerini geliştirir. (Yiğit, 2002: 15)

4.4.5. Orff, Dalcroze ve Kodaly'nin Müzik Eğitiminde Pedagojik Yaklaşımları

Orff öğretisinde, bir doğrudan ötekine gelişen bir anlayış yoktur. Öğretmenin farklı anlayışlara girmesi gerekmektedir. Derslerde sürekli mantık ve istikrar aranmamalıdır. Sonucun kaliteli olmasından çok, süreçteki kazanımlar önemlidir. Yaratıcı süreçlerde, bir sonraki adımın bilinmemesine hazırlıklı olunmalıdır. Bireyselliğin yok olmaması buna bağlıdır. (Tekin, 2004: 27)

Orff öğretisi sürecinde toplumsallık, doğaçlama ve yaratıcılık açısından dramtizasyon çalışmaları, büyük ölçüde yer tutmaktadır. Dramtizasyon çalışmaları ile grubun birbirleriyle etkileşiminin sağlanmasının yanında birey, grubun bir üyesi olarak, grup üyelerine saygılı olmayı ve aynı zamanda grup içinde özgür olmayı öğrenmektedir. Birey, grup içinde, önceki bilgi ve deneyimlerinin etkisinde, kendi yaratıcılığını da ön plana çıkartmaktadır. Çalışma sürecinde, kendi yaşamında o zamana kadar karşılaşmadığı durumlarla karşılaşır, yeni çözümler üretme imkanı bulmaktadır. Yaratıcılığını, karar verme yetisi geliştirmede kullanmaktadır. Dramtizasyon çalışması sırasında birey, kendi sınırlarını görüp, neleri yapıp neleri yapamayacağını keşfeder. (Uçal, 2003: 12)

Orff için müzikal deneyim kavramı, daha çok araştırma, keşfetme ve yaratıcılık ile ilgilidir. Özgür hareket, dans, dil, şarkı söyleme, beden perküsyonu, drama, perküsif enstrümanlar ve doğaçlama aracılığıyla öğrenciler, kendi müziklerini yaratmaya teşvik edilirler.

Dalcroze için deneyim kavramı, müzikal duyarlılığın arttırılması, müzikal algının ve ifadenin geliştirilmesi ile ilgilidir. Bu yaklaşıma göre, beden, müzikal dünyayı anlamının en olası aracıdır. Bu nedenle müzik çalışması, beden aracılığıyla yapılmalıdır.

Müziğin üç unsuru melodi, ritim ve dinamik enerji, tamamıyla harekete bağlıdır. Beden, temponun ve dinamik enerjinin bütün nüanslarını hissetme ve ifade etme yetisine sahiptir.

Kodaly metodundaki deneyim kavramı ise, şarkı söyleme üzerine temellenmiştir. Müzik, melodiler ve halk şarkıları söyleyerek deneyimlenir. Halk şarkılarında örnekleri bulunan yeni müzikal elementer, ilk olarak kulaktan, taklit yoluyla öğrenilir. Kodaly, bireyin müzik öğrenmesinin zihin yolu ile değil, işitsel becerilerin geliştirilmesiyle gerçekleştirilmesi gerektiği yaklaşımını benimsemiştir. Şarkı söyleme ve kulak eğitimi, daima nota okumadan önde olmalıdır. Aksi takdirde müzik okuma ve yazma, anlamsız zihinsel egzersizlere dönecektir. (Yaprak, 2005: 14)

4.4.6. Orff, Dalcroze ve Kodaly'nin Müzik Eğitimindeki Doğaçlama Yaklaşımları

“Orff Schulwerk” olarak da adlandırılan aktif müzik eğitimi yaklaşımının odak noktasında, doğaçlama ve yaratma vardır. Çünkü doğaçlama ve yaratma, çocuğun doğal davranışının bir parçasıdır. Yapılan her doğaçlama, bir cesaretin göstergesidir. Öğrencinin kendini ifade etmesi, yeteneklerini keşfetmesi, ona uygun ve rahat koşulların sunulması ile sağlanabilmektedir. Doğaçlama, öğrencilerin araştırma, keşfetme, ifade özgürlüğü gibi ihtiyaçlarını karşılar ve müzikal ifadenin kendiliğinden oluşmasını sağlar. (Tekin, 2004: 27-28)

Doğaçlama öğretisi, müziksel anlatımın bütün yönlerini içeren bir müzik eğitimi yaklaşımıdır. Bu yaklaşım ritim, ezgi, form, armoni ve tınılarının öğretiminde dil, şarkı, hareket ve çalgılar olarak kullanılmaktadır. Orff öğretisi, çocuğun müziği okumadan ve yazmadan önce, ritim ile melodiyi hissedebilmesi ve yaratabilmesi gerektiği düşüncesi üzerine kurulmuştur. Çünkü çocuklar, okuma yazmayı öğrenmeden önce konuşmayı öğrenmektedir. (Uçal, 2003: 10)

Orff yaklaşımı doğaçlamaya büyük önem verir. Eğitimlerinin başlangıcından itibaren öğrencileri, mümkün olan bütün müzikal kombinasyonları serbest bir biçimde araştırarak keşfetmeyi ve bunları topluluk içinde, müzikal eşlikler yaratmak için kullanmaya teşvik eder. Bu süreç, bireyi kendini ifade etmek için çeşitli yollar aramaya yöneltir

Dalcroze “bilinçli doğaçlamayı” tercih eder. Beden ile doğaçlama bütün seviyelerde kullanılır ve öğrencilerden duydukları müziğin farklı niteliklerini, hareket ile kendilerine özgü bir biçimde, farkındalıkla ifade etmeleri istenir. Beden ile doğaçlamanın yanında, piyano doğaçlaması da önemli bir yer tutar.

Doğaçlama, Dalcroze yönteminin en önemli ögesidir. Öğretmen, piyano veya vurmali bir çalgıyla doğaçlama yapar, öğrenciler de duydukları hareketle ifade ederek doğaçlar. Konuşma, el çırpma, şarkı, hikaye, vurmali çalgılar doğaçlamada kullanılan araçlardır.

Kodaly doğaçlamayı kullanır. Fakat bu, öğrenilmiş bilginin getirdiği biçimlendirilmiş bir doğaçlamadır. Serbest doğaçlamayı doğru bulmaz ve öğrencilerinden doğaçlama yapmak yerine, öğrendikleri müzikal elementleri, bilinçli bir biçimde kombine ederek kullanmalarını ister. (Yaprak, 2005: 15)

4.4.7. Orff, Dalcroze ve Kodaly'nin Müzik Eğitimindeki Müzik Okuma ve Yazma Yaklaşımları

Orff, özellikle yaratıcılığı geliştirmeyi amaçladığından ve müzik okuma ve yazmanın yaratıcılık için zorunlu /vazgeçilmez olduğunu düşünmediğinden okuma ve yazma becerilerini daha geri planda tutmuştur. Notasyon daima bir araçtır ve kendi başına bir amaç değildir. (Yaprak, 2005: 15)

Carder, Orff öğretisinde kullanılan müzikal öğeleri şöyle sıralamıştır; Pentatonik dizi, ostinato ritim ile eşlik, çocuklar için uygulanan müzik materyalleri, şarkılardan alınmış motifler, Orff çalgıları, çocuk tekerlemeleri, ölçünün anlaşılmasını kolaylaştıran konuşma kanonları. (Tekin, 2004: 26)

Orff öğretisinde çocuk, kendini anlatmaya kendini tanımayla başlar. Öncelikle bulunduğu mekanı tanımaya, mekanın ona ne kadar imkan tanıdığını bulmaya çalışır. Daha sonra vücudunu keşfe çıkar. Ellerinin, kollarının, ayaklarının, burnunun, kulaklarının farkına varır. Vücudunun nerelerinden ses çıkabileceğini araştırır, dener ve bulur. Vücudunu kullanmayı ve çalmayı öğrenir. Her çocuk kendine ait ritmi yaratır ve bu ritimle kendini anlatır. “Ritim öğretilmez, ritim hayatın kendisidir, yalnızca doğabilir” demiştir Orff. (Uçal, 2003: 11)

Dalcroze müzik okuma ve yazmanın önüne işitsel becerileri koymuş fakat bu becerilerin bütün bir müzikal eğitim için gerekli olduğunu düşünmüştür. Bununla beraber, müzik okuma ve yazma Kodaly'deki gibi zorunlu değildir. Ve sistematik bir biçimde ilerlemez. Dalcroze müzik dilimini tanıtır. Fakat okuma ve yazmanın teorik kavramlarını öğretmekten çok müzik elementlerinin kesin ve doğru olarak anlaşılmasını ve ayırt edilmesini geliştirmekle ilgilidir.

Kodaly yönteminde, derslerde teorik kavramların öğretilmesinden önce, çocuğun tanıdığı ya da aşına olduğu şarkıların kulaktan öğretilmesiyle başlanır. Bilinenden bilinmeyene giden bir düzen vardır. Öğretilecek bir müzik fikri, önce oyunlarla ve şarkılarla çocuk farkında olmadan çalıştırılır, ardından sembollerle tanıtılır. İşitsel beceriler geliştirmeden müziksel sembollere geçilmez. (Tekin, 2004: 27)

Üç yaklaşımın hepsinde ritim en önemli öğedir. Ritmin, Dalcroze yaklaşımında kişilerin bedensel hareketlerinden, Orff yaklaşımında konuşma dili ve hareketten ve Kodaly metodunda ise şarkılardan izole edilmiş motiflerden geliştirildiğini söyleyebiliriz. (Yaprak, 2005: 15)

4.5. 0-8 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi

4.5.1. 0-2 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi

Yaşamın ilk yıllarından itibaren çocukların, zevk ya da rahatsızlık duydukları kolayca anlaşılabilir. Çocuklar, dinlediği müzikle sakinleşip uykuya dalarak müziğe tepkilerini gösterirler. Elindeki objelerle oynarken, çıkardıkları seslerden keyif alırlar. Başkalarının çıkardığı sesleri doğal bir şekilde taklit ederler. Çevresindeki ya da kendi içindeki ritme uyarak zıplamaktan çok hoşlanırlar.

İki yaşındaki çocuklar ritim, tempo gibi davranışları taklit etmekten zevk alırlar. Ellere geçirdikleri oyuncakları ya da nesnelere bir yerlere vurarak basit ritmik tepkiler geliştirirler. (Ömeroğlu ve diğer., 2003a: 18-19)

Bu dönemde belli müzikler çalındığında çocukların genel olarak şu hareketleri yaptıkları görülmüştür:

- Oturma pozisyonuna gelme
- İki ayak zıplama

- Asker gibi yürüme
- Oturup kalkma
- Belini öne eğme

(Urfioğlu, 1989: 8)

Çocuk, aynı şarkının hareketlerini, kendiliğinden taklit edebilir. Koşma, atlama, sekme gibi. Sözcük dağarcığındaki az sayıda sözcüğü ritmik yönelmelerde kullanabilir. Aynı şarkı ya da öyküyü tekrar tekrar dinlemekten hoşlanır. (Morgul, 2006: 70)

4.5.2. 2-3 Yaş Dönemindeki çocuğun Müziksel Gelişimi

Bir oyuncacı ahenkli ve yumuşak bir şekilde salladıkları görülebilir. Sözlerini kendi buldukları şarkıları söylerler. Sıklıkla yaptıkları hareket, çoğunlukla dans niteliğindedir. Öğrendiği şarkı sözlerini, kendi hayali melodilere ya da kendi hayali sözcükleri öğrendiği melodilere uyarlarlar. (Urfioğlu, 1989: 8)

Müzik aletlerine dokunmak ve çalmak isterler. Şarkıların dramtizasyonundan cesaretleri ve özgüvenleri artar. Grup içinde kendini keşfederler. Canlı, dramtizeli, oyunlu ve komik şarkılardan hoşlanırlar. Şarkı da çalgı kullanmak isterler. Birlikte başlama ve birlikte bitirme algılanabilir. Çevre seslerine ilgileri artar. Seslerinde melodik yapılanma başlamıştır. Müzik kavramlarının temeli bu yaşta atılmıştır. Kuvvetli, hafif ses, hızlı-yavaş tempo, ince-kalın ses, uzun-kısa ses oyunları oynanabilir. Fakat bu etkinliklerde dikkat süresi 10-15 dakikadır. (Morgul, 2006: 70)

Parmak uçlarını daha iyi kullanırlar. Bir piyanoda ya da telli bir çalgıda tek tek her bir teli veya tuşu ayırt edebilirler. Duyduğu bir müzikle ilgili olarak düzenli vuruşlar yapabilirler.

Üç yaş sonlarına doğru çocuklar eylemlerinin sonuçlarına odaklanmaya başlarlar. Onları çevrelerindeki kişilerle paylaşmak isterler. Bu nedenle şarkı söyleme, oyun oynama vb. çocuk için oldukça ilgi çekicidir. (Ömeroğlu, 2003a: 20)

4.5.3. 3-4 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi

Sesleri gelişi güzel çıkartabilirler. Bilinen veya özel bir müzik aletini eline geçirdiği zaman hareketlenirler. Sesleri gelişigüzel çıkartabilirler. Bilinen veya özel müzik aletini eline geçirdiği zaman, bir hareketle eşlik etmek veya bir düşünceyi, duyguyu iletmek üzere kullanabilirler. Kendine özgü şarkılar mırıldanır ve söylerler. Basit melodileri tekrarlarlar. Ritim aleti ile yürüyebilirler. Ritim vuruşuna tam olarak uyamazlar. Genellikle yavaş vuruşlarda değil, hızlı vuruşlarda başarılıdır. Pikap veya teypten dinlediği büyük- küçük müzikal grup veya sololara o an uydurduğu hareketlerle eşlik etmeye çalışırlar. (Urfioğlu, 1989: 9)

Müzik aletlerine dokunmak ve çalmak isterler. Müzik etkinliğinde yer almak isterler. Şarkıların dramatizesinden cesaretleri ve özgüvenleri artar. Grup içinde kendini keşfederler. Canlı, dramatizeli, oyunlu ve komik şarkılardan hoşlanırlar, şarkıda çalgı kullanmak isterler. Birlikte başlama ve birlikte bitirme algılanabilir. Çevre seslerine ilgileri artar. Seslerinde melodik yapılanma başlamıştır. Etkinliklerde dikkat süresi 10-15 dakikadır. (Morgül, 2006: 75)

4.5.4. 4-5 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi

Dört yaş çocuğu, sözel ya da enstrümanla ses, melodi ve ritmik örnekler üretmeye ek olarak, bunları yaratıcı bir biçimde oluşturulan hikaye ya da şarkı sözü şeklinde, duygularını ifade etmede kullanabilirler.

Dört yaşlarında şarkı söyleme sesi daha güvenlidir. Komik, kafiyeli şarkı sözleri çok ilgilerini çeker. (Ömeroğlu ve diğer., 2003a: 19-20)

Dinleme eğitimi rahatlıkla verilebilir. Arkadaşlarının söylediği şarkılara ritmik eşlik yapabilirler. Öğrendiği şarkının ezgisini çalgılardan dinleyebilirler. Kasetçalardan bebek ninnisi, çocuk şarkısı, halk türküsü ve kaliteli müzikleri kısa sürelerle dinleyebilirler. Seslerinde melodik yapılanma başlar. İnce ve kalın seslerle belirgin tonlamalar yapabilirler. Grupla ders yapma süresi 20 dakikadır. (Morgül, 2006: 128)

Yüksek veya alçak tonda olan sesleri tanımlayabilirler. Gittikçe çok farklı olmasa bile, yüksek-alçak, gürültülü-sessiz, uzun-kısa gibi ses özelliklerinin ayrımını yapabilirler. Hareket becerileri gelişir. Hareket ile esas vuruşa uyabilirler. Sesleri bir hikaye içinde düzenleyebilir, ani sesleri söylediği bir şarkıda kullanabilirler. Çeşitli

müzik elemanlarına cevap olarak bedeninin çeşitli kısımlarını kullanarak sesler yaratabilirler. (Urfioğlu, 1989: 9)

4.5.5. 6 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi

Şarkı söylemeyi özellikle de kendi seçtikleri şarkıları söylemeyi severler. Şarkı söylerken, başlangıçta bağırarak enerjilerini boşaltırlar. Bu yaş çocukları güçlü bir ritim duygusuna sahiptir. Ritmik örnekleri ve vuruş kavramını anlayabilirler. Öğretildiğinde enstrümanları beceriyle çalabilirler. (Ömeroğlu ve diğer., 2003a: 21)

Müziği tanımlamak ve tartışmak için yeterli kelime hazinesi kazanmaya başlarlar. Vurgulu müzik aletlerini çalma becerileri gelişir. (Urfioğlu, 1989: 11)

Dramatizeleri kendileri yaratmak ister. Şarkıları dramatize ederek söylerler. Kendince beste yapmaya başlarlar. Sözlerini kendisi o anda yaratır. Şarkıyı tündengelim yöntemiyle öğrenirler. Bütünü görme özelliğindedirler. Birlikte başlama ve birlikte bitirmeyi başarabilirler. Ezgi, üç-dört sestten oluşan ve müzik cümlesi kısa olan türkülerle halay çekebilirler. Bedensel olarak daha dayanıklıdırlar. Vurmalı çalgıları kullanırken zorlanmazlar. Müziğe öykü yaratmada veya müziği öykünün içine yerleştirmede fantezileri çok geniştir. Ancak kendi gerçeğine ters düşen durumlarda itiraz ederler. (Morgül, 2006: 145)

4.5.6. 7-8 Yaş Dönemindeki Çocuğun Müziksel Gelişimi

Gürültü ile müzik seslerini ayırt ederler. Şarkılara birlikte başlayıp birlikte bitirebilirler. Basit vurmalı çalgıları kullanabilirler. Re La sesleri arasındaki şarkıları söylerler. Dinlediği müziğe uygun el, ayak vb. ritim vuruşları yaparlar. Müzikli oyunların hareketlerine, sözlerini müziğine uygun olarak grupla birlikte yaparlar. Vurmalı çalgıların isimlerini söyler, orff çalgılarını çalarlar. Dinlediği müziğe uygun olarak vücutlarını hareket ettirebilirler. (Özel, 1996: 4)

4.6. Müziğin Çocuk Gelişimi Üzerine Etkisi

4.6.1. Müziğin Çocuktaki Dil Gelişimi Üzerine Etkisi

- Çocuk şarkı söylemeyi öğrenirken dili de gelişir. (Dinçer, 1991: 58)
- Müzik eğitimi yoluyla dil gelişimine büyük katkı sağlanabilir

- Konuşma becerisi, yani sözcükleri doğru söyleyebilme yeteneği gelişir. (Urfioğlu, 1989: 62)

- Müzik aktiviteleri, çocuğun dinleme ve taklit etme yeteneğini geliştirir.

- Şarkılar parmak oyunları ile çocuğun dil kapasitesini zenginleştirilebilir. (Öztürk, 2004: 24)

- Özellikle şarkı ve tekerleme söyleme çalışmaları çocuğun dil gelişimini olumlu yönde etkiler. Çocuklar rahat söyleyemedikleri sözcükleri, şarkı sözü olarak düzenlenmiş melodilerle daha rahat söylerler. Çocuklar her zaman şarkı söylemeye ilgi duydukları için, fark etmeden pek çok sözcüğü şarkı içinde öğrenir ve kolayca söylerler. Bunları tekrar ederek düzgün konuşmaya başlarlar. (Arslan, 2005: 17)

- Çocuk şarkı söylerken, bunların sözlerini de öğrenir. Bununla sözcük dağarcığı genişler. Sözleri doğru ve anlaşılır biçimde söylemeye (müzikli diksiyon) özendirilirse, Türkçedeki sözcüklerin seslerini doğru ve güzel söylemeyi (diksiyon) öğrenmiş olur.

- Söz ve müzik uyumu başarılı olan parçalar yoluyla, her sözcüğün tartımını ve vurgusunu doğru biçimde öğrenir.

- Tekerleme saymacalarını sık sık söylemekle, dil çevikliği (yani çabuk ve doğru konuşma) kazanır, akıcı bir konuşma becerisi elde eder. (Sun ve Seyrek, 2002: 32)

4.6.2. Müziğin Çocuktaki Sosyal ve Duygusal Gelişimi Üzerine Etkisi

Ortama uyum gösterme konusunda zorlanan, içine kapalı bir çocuğa müzik derslerinde etkin rol verilerek, çocuğun içinde bulunduğu ortama daha kolay alışması sağlanır. Grup içi şarkı söyleme çalışmalarında bu tür çocuklara, bireysel görevler verilebilir. Sosyal gelişimini geç tamamlayan, henüz grupla eğitime dahil olmayan çocuklar olabilir. Bu tür çocukların sosyal olmaları için müzikten bir araç olarak faydalanabiliriz. (Arslan, 2005: 16)

Müzik çocuğun dil bakımından gelişimini olumlu yönde etkilediği gibi duygusal ve sosyal gelişimini de olumlu yönde etkiler. Bu etkilenmenin ‘olumlu ‘olabilmesi için, bütün çocukların aynı tür müzik etkinliğinde bulunması istenmelidir.

Daha öncede belirtildiği gibi, kimi çocuklar şarkı söylemeyi, kimileri de öteki müzik etkinliklerini (çalma çalma, müzik dinleme, müzikli oyunlar oynama gibi vb.) severler, onlarda başarılı olabilirler. Bir çocuğu ilgi duymadığı, istemediği ya da başarılı olmadığı bir müzik etkinliği türünü yapmaya zorlamak, istenmedik sonuçlar verebilir. Çocuğu her türlü müzik etkinliğinden soğutabilir.

Öğretmen çocuğun en çok ilgi duyduğu alanla daha çok uğraşmasına olanak sağlamalıdır. Burada amaçlanan, çocuğun müzikle ilgilenmesine, yeteneği oranında geliştirilmesine ve bütünüyle müziği sevmesine elverişli bir ortam hazırlamaktır. Bu yapıldığı ölçüde, çocuğun duygusal ve sosyal gelişimine olumlu etkisi sağlanabilir. (Sun ve Seyrek, 2002: 32)

Müzik çocuk üzerinde, sosyal yönden, paylaşma ve üretmeyi sağlar. Grup çalışmaları çocuğa, düzenli ve disiplinli olma, çevresine uyum sağlama, birlikte mutlu olma ve kendini anlatabilmeyi öğretecektir. Müzik, müziğin geliştirdiği duygular ve imgelere olan özenin gelişmesine yardımcı olur. (Öztürk, 1996: 5)

Çocuk, problemlerin çözümüne katkıda bulunabildiği oranda kişilik kazanır. Bunu sağlamanın en kolay yolu, müziktir. Çocuklara, ritmik oyunlara katılma, şarkı söyleme yolu ile düşüncelerini, yeteneklerini açıklama fırsatı vermiş olur. Bu tür oyunlar, duyu-motor gelişim alanında da yararlıdır. Okul, ev toplum ilişkileri ile ilgili şarkılar, seyahat oyunları, halk oyunları, tatil ve bayram oyunları bu alanda çok yararlıdır. (Urfioğlu, 1989: 58)

Bilinçli müzik eğitimi ile çocuk, grup içinde kendine güvenmeyi öğrenerek sağlayacağı özgüveni ile yalnızken kendine güvenmeyi öğrenir. Disiplini sağlamak amacı ile daima susmaya yöneltmek, onun kendine olan güvenini sarsar. Hatalı da olsa bir şarkıyı tek başına sınıfın önüne çıkarak söyleyen çocuk, kendine karşı güven kazanır. Arkadaşlarının takdir ve sevgisini toplar. Bu onu çok mutlu eder. Cesaretini artırır. Kazandığı bu cesaretle daha zor işlerin üstesinden kolaylıkla gelebilir. (Altınok, 1995: 40)

Birlikte şarkı söyleme çocukların seslerini birbirlerine göre kontrol etmelerine, ortak bir uyum içinde çaba göstermelerine, aynı etkinliği paylaşmanın zevkine varmalarına katkıda bulunmaktadır. (Ömeroğlu, 2003a: 17)

Müzik, çocuk üzerinde, sosyal yönden paylaşma ve üretmeyi sağlamaktadır. Grup çalışmaları çocuğa, düzenli ve disiplinli olma, çevresine uyum sağlama, birlikte mutlu olma ve kendini anlatabilmeyi öğretmektedir. (Öztürk, 2004: 16)

4.6.3. Müziğin Çocuktaki Psikomotor Gelişimi Üzerine Etkisi

Müzik etkinlikleri çocuğun psikomotor gelişimini de etkilemektedir. Örneğin, müzik aletlerini kullanan bir çocuğun büyük ve küçük kas gelişimleri desteklenir. Bazı çocukların psikomotor gelişimlerinde önemli olan koordinasyon, güç ve tepki gibi kavramların gelişimine yardımcı olacaktır. Çocuğun müziğe, vücut hareketleriyle tepki vermesi, müziğe uygun dans figürleri oluşturmaya çalışması, müziğe sesiyle eşlik ederek sesini tanıması bilişsel ve psikomotor gelişimine katkı sağlamaktadır. (Ömeroğlu, 2003b: 18)

Çocuklar belli bir motor olgunluğuna ulaşıncaya kadar, onlardan fazlasını beklememek gerekir. 6 yaşına gelen çocuklar biraz koordinasyon kazanmışlardır. Bundan dolayı çocuklar tarafından kullanılacak enstrümanlar vurmali çalgılar ve klavyeli çalgılar olmalıdır. Bu enstrümanlarla çalışılan ritmik ve melodik kalıpların basit tekrarlardan oluşması gerekmektedir. Çünkü okulöncesi çocukları hareketlerini çabuk değiştiremezler.

Çocuklar büyüdükçe, bir çok sınıf enstrümanını çalmak için motor kontrolünü elde ederler. Gelişim ve tecrübe ile çocuklar daha kompleks ritmik kalıpları denemeye hazırdırlar. Ksilefon, harp ve piyano gelişiminin bu aşamasında uygun olan yeni enstrümanlardır. 9-10 yaşındaki çocuklar için birçok geleneksel orkestra enstrümanı ve nefesli enstrümanlar için motor olarak hazırdır. (Erdemli, 1995: 22)

4.6.4. Müziğin Çocuktaki Zeka Gelişimi Üzerine Etkisi

Beynin sağ ve sol yarıküreleri arasındaki görevi yapan corpus callosum, on iki yaşından itibaren gelişimini sonuçlandırır. Ve her iki yarıkürenin bir olaya eş zamanlı tepki göstermesini sağlar. Son varsayıma göre, müzikçilerin beyindeki corpus callosum daha iyi gelişmiştir ve daha güçlüdür. Bu da müziğin mevcut sinirsel bağlantılarını öğrenmeyi ve yaratıcılığı teşvik ettiğini ileri süren savı güçlendirmektedir. (Laslo, 2004: 5)

Gardner, bir sözünde “müziği anlayabilmek bir zeka formudur.” demiştir. Müzikal zekada, mantıksal- matematiksel zeka nasıl besleniyorsa, aynı şekilde beslenmek zorundadır. Müzikal zeka, çocuğun ritim ve melodideki tonal örüntüyü algılayabilmesini içermektedir.

Çocuklara yapılan küçük ezgi çalışmaları da uygulama, analiz etme, sentezleme ve değerlendirmedeki düşünsel becerilerini geliştirmektedir. (Öztürk, 2002: 16)

Müzikle ilgili anlayışlar, zekanın bir biçimidir. Müzikal zeka, ritim ve melodileri ahenksel açılardan çocukların düşünsel olarak işlenmeden geçirme yeteneklerini kapsar. Örneğin çocuk ‘yaşlı adam ‘adlı şarkıyı öğrenirken, bir göreve odaklanmayı, malzemeleri dizmeyi, hareketle kelimeler arası bağlantıyı öğrenir. (Ömeroğlu, 2003b: 83)

Türkiye’de müziğin zeka üzerine etkilerini araştıran M. S. Ü. Devlet Konservatuvarı profesörü Filiz Ali, küçük yaşlarda çalgı çalmaya başlayarak beynin birden fazla bölgesinin çalışmasının; çok yönlü düşünmeyi, bağlantılar kurmayı sağlayacağını ve beynin kullanımını geliştireceğini belirtmiştir. Filiz Ali’ye göre,

“Müzik eğitimi için çocuğun mutlaka müziğe yeteneği olması gerekmektedir. Çok olmasa da çocuklara biraz müzik öğretmek, onların zekasını, algılamasını, öğrenme kapasitesini, koordinasyon kurmasını ve yaratıcılığını geliştirecektir”. (Uçal, 2003: 4)

BÖLÜM V

DRAMA

5.1. Dramanın Tanımı

Drama sözcük anlamıyla olayları doğrudan, anında yaratmaktır. Bir konunun, olayın, eylemin ya da duygunun yeniden canlandırılması, canlı, cansız varlıkların sözle veya sözsüz olarak taklit edilmesidir.

Günümüze göre dramanın pek çok tanımı yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları şöyledir;

Drama doğrudan doğruya yaşamaktır.

Drama yaşam felsefesidir.

Drama, bir liderin tasarladığı, zaman zaman kendisinin de yer aldığı bir etkinliktir.

Drama gerçek dünya ile kuramsal dünya ikilisinin etkileşiminden örülüdür. Gerçek, iki kuramsal dünyanın sentezidir.

Eğitimde drama, amaçlı bir etkidir. Bu amaçların birinci boyutu eğitime ilişkin, ikinci boyutu rehberlik ve psikolojik danışma çalışmalarına ilişkindir. (Karaday ve Çalışkan, 2005: 41)

Ülkemizde drama ile eğitimin temelleri, Cumhuriyet ile birlikte atılmıştır. Bu sözler, Atatürk kabinesinin Milli Eğitim Bakanı İsmail Hakkı Baltacıoğlu'na aittir. “Tiyatro mekteb-i edebidir. Yazılı metine değil içinde doğaçlama unsuru olan oyunlara önem veririm.”.

Daha sonra Köy Enstitüleri döneminde “yaparak yaşayarak öğrenme” modeli eğitimde dramaya benzer biçimde kullanılmıştır. Sanat eğitimi, öğretmeni yetiştirilmek üzere İngiltere’de eğitim gören, Nevide Gökaydın’ının 1956’da bir yıl süren atölye çalışmaları ülkemizde yapılmış, ilk doğrudan drama çalışmalarıdır. Nevide Gökaydın, drama, ilk müzik ve resim eğitiminin birlikte verilmesi gerektiğini savunarak, bugün yeniden gündeme gelen Temel Sanat Eğitimi veya Güzel Sanatlar Eğitiminin

temellerini atmıştır. (Morgül, 2003: 12) Okul öncesinde ya da ilköğretim düzeyinde drama uygulamalarında, iyi ya da kötü oynamaya yönelik yargılamalar yapılmaz. Drama da temel ölçüt çocuğun katılımıdır. Drama çocuğun empati kurma becerisini geliştirir. (Ak ve diğer., 2002: 1)

Drama kendi içerisinde psikodrama, eğitici drama, sosyodrama ve yaratıcı drama olmak üzere dört gruba ayrılır.

Psikodrama, daha çok yetişkinlere yönelik bir psikolojik tedavi yöntemi olarak bilinmekteyse de, çocuklara ve gençlere yönelik olarak da uygulanmaktadır. Psikodramada amaç, katılan bireylerin psikolojik gelişimlerinin sağlanması ve böylece tedavi edilmeleridir.

Eğitici drama (pedagojik drama) ise, genel olarak çocuğun hemen her konuda eğitimi için uygulanan bir eğitim tekniğidir. Özellikle eğitici drama, diğer iki drama türünü de belirli oranlarda içerir. Çünkü eğitici drama, çocuğun psikolojik yapı ve yaşantılar konusunda bilinçlenmesini ve özel bir yetenek olarak, yaratıcılığı kazanmasını da amaçlar. (Önder, 2004: 28)

Sosyodrama; Genellikle psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde kullanılan tekniklerden biridir. Toplumsal sorunlar yanında gruba yönelik sorunlara da yer verilir. (Karadağ ve Çalışkan, 2005: 52)

5.2. Yaratıcı Drama ve Amacı

Yaratıcılık; bireyin öğrenme yaşantıları sonucunda öğrendiklerini, yeni öğrendiği bir konuyla farklı ve değişik biçimde ilişkilendirerek, karşılaştığı bir sorunu çözebilmesi, ortaya yeni, özgün bir düşünce ya da ürün koyabilmesi etkinliğidir. (Güleryüz, 2003: 44)

Yaratıcılık bütün duyuları, duyumları, duyguları ve düşünceleri ile birlikte tüm insanı kapsar. Yaratıcılık, yalnız kendini okulda göstermez.

Yaratıcılık bireylere çekici gelen sihirlilik, deha, üstün yeteneklilik gibi çoklu kavramları çağrıştıran bir kişilik özelliği olarak bilinmektedir. (Karadağ ve Çalışkan, 2005: 54) Lyon 6-8 yaş arasındaki dönemde çocuklarda, geleceğe yönelik bir hayal gücünden bahsetmektedir. Torrance ise, bu dönemde çocukların fantezilerini reddettiklerinden dolayı, hayal güçlerinde bir gerileme olduğunu, aynı zamanda bu

dönemdeki çocuğun merak duygusunu bastırıcı tutumların ve katı kuralların çocuğun yaratıcılığını olumsuz etkilediğini savunmaktadır. 6-8 yaş arası dönemde çocukların yaratıcılıkları, belli kalıplara sokulmak istendiğinden gerilemektedir. Yaptıkları resimler, gerçeği yansıtmasına rağmen, gördüklerinden çok düşündüklerini çizememektedirler. Lyon ve arkadaşları bu dönemde, çocukların yeni bir karakter yaratmayı çok sevdiklerini, ayrıca yetişkinlerin de çocukların etkinliklerinde bulunmalarının önemli olduğunu vurgulamışlardır. (Argun, 2004: 52)

Çocuklar resim yaparak, müzik dinleyerek, şarkı söyleyerek, bir çalgı çalarak; yani yaratıcılık özelliği taşıyan etkinliklerle kendilerini ifade etme olanağı bulurlar. Böylece ayırt edebilme yetileri artar, ayrıntılara ait bellekleri kuvvetlenir, deneyimleri daha iyi kavrar, düşüncelerine düzen ve yön verirler. (Uçal, 2003: 5)

Yaratıcı drama; yaratıcılığı geliştirmek için çocuklarla yapılan drama etkinliklerini kapsar ve eğitici drama denilen eğitim tekniğinin bir alt dalı olarak kabul edilir. (Aral, 2000: 37)

Yaratıcı drama önceden yazılmış bir metin olmaksızın katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlama çalışmasıdır. (Özdemir, 2003: 41)

Yaratıcı drama ve eğitsel drama çalışmaları, örgün eğitimin her basamağında, yaygın eğitimde dersler içinde bir öğretim yöntemi olarak yaygınlık kazanmaktadır. Önemli olan dersler ya da konu alanlarında ve hemen her düzeyde uygun koşullar sağlanması durumunda kullanılabileceğinin bilinmesidir. (Üstündağ, 2004: 37-38)

Yaratıcı drama çalışmaları yaşayarak ve duyu organlarının mümkün olduğunca fazlasına seslenme ilkesiyle gerçekleştirilmektedir. Çocuk oyunla öğrenir. Çalışmalarda yaşanmış bir olay, bir gazete haberi fıkra, bir metin çocuğun yaşama ortamına uygun bir biçimde canlandırılır. Yaratıcı drama ile çocuğun yaratıcılığını geliştirmek, oynayarak kendisini ifade etmesini sağlamak, iletişim becerilerini geliştirerek, insanlarla sağlıklı iletişim kurabilen, özgür düşünceli hoşgörülü, saygılı ve demokratik kişilik özelliklerine sahip bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. (Ak ve diğer., 2002: 3)

Yaratıcı drama, bir yöntem, bir disiplin ve sanat eğitimi aracıdır. Çocuğun bedensel gelişimine, sözel yaratıcılığına, toplumsallaşmasına ve bilinçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Yaratıcı drama çocuklara duygularını yaşama aktarabilme, kendisi olma,

başkası olma, canlı ve cansız nesnelere olma bunları hissedebilme ve yaşayabilme olanağı sunmaktadır. (Solmaz, 1997: 12)

İnsanın kendini başkalarının yerine koyarak çok yönlü gelişmesi; bireyin eğitim ve öğretimde aktif rol alması; kendini ifade edebilme, yaratıcı olmayı sağlar.

Yaratıcı dramayı, doğaçlama, rol oynama, gibi tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde bireylerin bir yaşantıyı, bir olay ya da fikri, bir eğitim ünitesini, kimi zamanda bir soyut kavramı ya da davranışı eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği “oyunsu” süreçlerde ad anlamlandırılması, canlandırılması olduğu önemle vurgulanmalıdır. (Öztürk, 2002: 11)

Yaratıcı drama, yaşamı çok yönlü algılama, araştırma istek ve duygunun gelişmesi, eğitim ve öğretimin buyurgan, kısırlaştırıcı ve angaryaya dönüştürülmesine karşın, bireyin eğitim ve öğrenme isteğini artırıcı eğitim yöntemidir. (Bozdoğan, 2003: 26)

Yaratıcı drama kalıplaştırılmaz. Bir nehir gibidir. Ve sürekli hareketli bağlantılar yapar, nehir kıyılarının başlangıç ve varış noktalarını bağlar. Doğaçlama etki-tepki yoluyla girişim ve karışıklığı düşünme ve hissetmeyi, insanlar, fikirler hatta yüzyıllar arasındaki ilişkileri bağlar. (Karadağ ve Çalışkan, 2005: 51)

Yaratıcı drama, sürekli değişkenliği ileri süren bir alandır. Bu karakteri ile çağa ayak uydurmakta, toplumdaki sürekli değişim açısından da bir koşutluk sağlamaktadır. Eğitim ve özellikle sanat eğitiminin vardığı ya da varmak istediği hedeflere yaratıcı drama da varmakta ve bunu oyunsu karakteri ile başarmaktadır. (Adıgüzel, 2005: 36)

Yaratıcı drama da yanlış ve doğru yanıtlar yoktur. İmgeyi görebilme ve kullanabilme yeteneği, dürüstlük, tam bir katılım başlıca hedeflerdir. Profesyonel aktör yetiştirilmesi gibi bir sorun yoktur. Tersine çocukların kendi kaynaklarını bulup ortaya çıkarmalarına yardım etmeye çalışmalıdır. İşte bu kaynaklardan onların en imgeleyici düşünceleri, güçlü duyguları kopup çıkar. (Yağcı, 1995: 57)

Yaratıcı dramanın amacı: Yaratıcılık ve estetik gelişimini sağlama, eleştirel düşünme yeteneği, sosyal gelişim ve birlikte çalışma yeteneği, sosyal gelişim ve birlikte

çalışma yeteneği kazandırma, kendine güven duyma, teşvik ve karar verme, dil ve iletişim içinde iken düşünceleri, tutum ve davranışları değişebilen çocuk ve ergene kendi kimlik ve kültürünü tanıtır. (Bozdoğan, 2003: 28)

San, TED Ankara Koleji ilkököl öğretmenleri ile uygulanan “Eğitim Drama” seminerinde yaptığı konuşmada yaratıcı dramının amaçlarından bir kaçını şöyle sıralamıştır:

- Kişinin kendi bedenine, duygularına, düşüncelerine ve çevresine olup bitenlere karşı bilinçli olmasını sağlamak, kişiye çağrışımların, duyguların, bilgi ve deneyimlerin özgürleştiği bir ortam sağlamak.

- Drama etkinliği ve drama yaşantısının somut olarak duyumsanması ile, kişinin evrensel, toplumsal, moral etik ve soyut kavramların adlandırılmasını sağlamaktır. (Yağcı, 1995: 60-61)

Her eğitim etkinliğinde olduğu gibi yaratıcı drama, bireysel özelliklerini tanıyabilme, kendine güven duyma, karar verme becerilerini kazandırma, bağımsız düşünmeyi sağlayabilme, hayal gücünü geliştirme, gözlem gücünü artırma, kendisini başkasının yerine koyabilme, dil ve iletişim becerilerini kazandırma, farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazandırma, duygu ve düşüncelerini geliştirmeyi sağlar. (Özdemir, 2003: 43)

Yaratıcı drama, kişinin kendi vücudunu, duygu ve düşüncelerini bunun yanı sıra çevresinde olan olayları, bilinçli algılamasını da amaç edinmiştir. Ayrıca duyguların, düşüncelerin ve deneyimlerin özgürleştiği bir ortam yaratma yaratıcı dramının temel amaçlarındanıdır. Bireyin evrensel, toplumsal etken ve soyut kavramları yorumlayabilmesi, yaratıcı dramının eğitsel amaçlarından biridir. (Solmaz, 1997: 14)

Yaratıcı dramının amaçları;

- Çocuğun yaratıcılık ve estetik gelişimini sağlama,
- Kazanılan, değiştirilen ya da düzeltilen davranışlar hakkında bireye bilgi verme,
- Soyut kavramları, olguları, olguları ya da yaşantıları somutlaştırma,
- İmgelem gücünü, duygu ve düşünceleri geliştirmedir (Üstündağ, 2002: 96)

5.2.1. Yaratıcı Dramanın Aşamaları

I- Isınma çalışmaları :

Hareket çalışmaları, çocukların fiziksel olarak da rahatlamalarını sağlamaktadır. Bu rahatlama, dans, oyun ve değişik jimnastik çalışmalarında da kullanılabilir. Çocuk, hareket çalışmalarıyla fiziksel kontrolünü sağlar. Daha sonra koşarken, yürümeyi ve zıplamayı tercih eder. Böylece daha enerjik ve daha hızlı motor hareketleri keşfeder. Çünkü hareket çocuğun en doğal olarak yapabileceği birkaç şeyden biridir. Hareket çalışmaları, bu nedenle yaratıcı dramanın ilk etkinliğidir. (Ömeroğlu ve diğer., 2003b: 95)

İlk etkinliklerde, bedeni gevşetme, rahatlama alıştırmaları, ısınmayı sağlayıcı oyunlar kullanılır. (Özdemir, 2003: 44)

Çeşitli yöntemlerle beş duyuyu kullanma, gözlem yetisini geliştirme, bedensel ve dokunsal çalışmaların yapılması, tanışma, etkileşim kurma, güven ve uyum sağlama gibi özellikleri katılımcıya kazandıran, grup liderinin yönlendiriciliğinde yapılan çalışmalardır. (Üstündağ, 2004: 39)

Drama etkinliklerinde bireyin düş gücünün gelişmesi, zenginleşmesi keşifler yoluyla yeni ve farkı öğrenme yolları bulması, yeni ve orijinal fikirler üreterek yaratıcılığın gelişmesi önemlidir. (Aral ve diğer., 2000: 82)

II- Oyunlar (Pantomim ve Rol Oynama):

Oyun kültürden doğmaz, kültürler oyundan doğar, kısacası oyun kültürden önce gelir.

Huizinga'ya göre, henüz çeşitli kalıpların oluşmadığı dönemlerde de insanlar oyunlar oynuyordu (örneğin ava katılmayanlara avın nasıl geçtiğini oyun, drama yoluyla anlatıyorlardı.). İnsanların oynadıkları bu oyunlar zamanla kültürleri ortaya çıkardı. Örneğin sanat, hukuk, folklor bilim kökeni oyun olan, gelişmiş, toplumsal oyunlardır. Eski çağlarda oyun, kültür ve uygarlık bir bütündü. Zamanla bu bütünlük bozuldu. Ve oyunun toplumsal yaşamdaki işlevi azaldı.

- Oyun, kişilerin gönüllü olarak katıldıkları bir etkinliktir. (Bu özelliği oyunu eğlenceli kılar.)

- Oyun, oyunculara yaşamdan coşku duyma, spontan ve yaratıcı olma şansı verir.
- Oyun, iletişim rol ve değerler konusunda kişilerin eğitim gördükleri beceri geliştirdikleri bir etkinliktir.
- Oyun, oyuncuların yaşamdan coşku duyma, spontan ve yaratıcı olma potansiyellerini geliştirir.
- Oyunculara kontrol edilebilir bir yaşam kesiti sunar. (Dökmen, 2004: 130)

Oyun insanların beden ve kafa yeteneklerini gerçekleştirmek amacını güden, hesap, dikkat, rastlantı ve beceriye dayanan çoğu kez oynamak için oynanan aynı zamanda tat veren bir tür yarışmadır. (Seyrek ve Sun, 2003: 2)

Oyun, deneyim kazanma öğrenme ve üretim aracıdır. Çocuk oyun sırasında çevresindeki dünyada gözlemlendiği uğraş ve becerileri taklit eder, uygular. Böylece kendi dünyasında birçok analiz ve sentez gerçekleştirir. Oyun çocuğa fiziksel, dil ve sosyal kapasitesinin gelişmesine fırsat vererek toplum içindeki sosyal rolünün, özdeşiminin ve kendini diğer bireylerden ayıran özelliklerinin farkına varmasını sağlar. Çocuk oyun sırasında kendisini ve çevresi ile ilgili bilgileri ifade etme olanağı bulur. (Bozoklu, 1994: 1-10)

Çocuk, oyunu sadece büyüklerinden gördüğünü aktarmakla kalmaz., ona kendinden de katar. Kendi yaşantısını oyuna yansıtır. Dış çevreden algıladıklarını oyun ortamında evirir, çevirir, kendine özgü bir yorumda birleştirip bütünler. Anlaşılmaz ve karışık oyunları oyun içinde elle tutulur duruma getirerek kendince anlamlı sonuçlara varır. Bu nedenle oyun çocuğun yaratma ortamıdır. (Seyrek ve Sun, 2003: 8)

Oyun, çocuğa kurallara uymayı, sorumluluk almayı öğretir. Girişimcilik, tehlikeyi göze alma, karar verme, problem çözme yeteneği gelişir. Oyun sırasında çocuğun kendine güvenini geliştirme, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını karşılama, kendi kendine yeterli olabilme gibi nitelikler kazandırır. Çocuğun dikkatini yoğunlaştırması ve sürdürülmesine olanak sağlar. (Bozoklu, 1994: 10-11)

Oyun ve drama ilişkisi: Drama sürecinin, oyun aşamasının uygulanmasında hedeflenen, amaca yönelik kullanılan bir çok teknik vardır. Bu teknikler, pandomim ve rol oynamadır. Daha önce belirlenmiş konuyu özgürce oynama, oyunun içeriği ve

duyuşsal ortama göre geliştirme çalışmalarına yer verilir Örneğın öğrenciler dağarcıklarındaki sözcükleri, ikinci anlamda kullanarak tekerlemeyi ezgilendirebilirler. (San ve Gülerüz, 2004: 118)

Belirlenmiş kurallar içinde, özgürce oyun ve bu oyunları geliştirme çalışmalarından oluşur. Kimi zaman bilinen çocuk oyunlarından yararlanır. Yaratıcılık ve imgeleme boyutları işin içine girer. (Üstündağ, 2004: 39)

Çocuk, drama etkinliklerini genelde oyun olarak algılar ve böyle algılandığı içinde tüm enerjisini ve dikkatini oyun sırasında olduğu gibi, bu etkinlik üzerinde yoğunlaştırır. Böylece çocuk, hem oynamış hem de bir kavram, konu ve sosyal davranışları daha etkili öğrenme şansını elde etmiş olur. Bu kısımda çocukta oyun kavramının ve oyunun nasıl geliştiğini incelemek gerekir. (Balıkçı, 2001: 50)

Çocuklarda, yaratıcılığın gelişmesinde, dramatizasyon çalışmaları da önemli rol oynamaktadır. Çocuklar dramatik oyun yolu ile de yaşadıkları tecrübelerle şekil verip, onlara karmaşık gelen yetişkin dünyasını keşfederler. İnsan ilişkileri açısından deneyim kazanmakta ve çevrelerine uyum sağlamak için hazırlık yapmaktadırlar. Ayrıca çocuklar çevrelerinde gözledikleri ya da başlarından geçen olayları aşırı hayal gücü ile dramatik oyun içinde yeniden yaşayarak, problemlere çözümler bulmakta ve bazı duygusal sorunlardan arınmaktadırlar. (Bozoklu, 1994: 28)

Çocuk, oyun sayesinde öğrenebildiğine göre, oyun haline getirilmiş eğitim durumlarıyla da yaşamayı ve birçok konuyu daha az zorlanarak, daha kolay öğretmek mümkündür. Drama tekniğinin başarısı da buradan gelmektedir. Çünkü drama, çocuğa o çok sevdiği oyun etkinliği içinde yaşantısını tanıma ve uygulama fırsatı verir. (Balıkçı, 2001: 51)

Pantomim:

Duygu ve düşüncelerin söz kullanılmadan iletme sanatıdır. Çocukların dikkatlerini vücut hareketlerine yoğunlaştırmaları açısından önemlidir. (Ömeroğlu ve diğer., 2003b:113)

Yüz ifadeleri, jestler, beden hareketleri gibi paralinguistik iletişim öğelerinin vurguladığı etkinlikler, uygun sözcüklerin eklendiği paralel çalışmalarla da desteklenebilir. Bu tür çalışmalarda, sözel olmayan iletişim öğelerinin yerini doldurmak değil, bu öğeleri geliştirmek amaçlanır. (Karadağ ve Çalışkan, 2005:135)

Deniz görmemiş bir çocuğa, sandala binme ve kürek çekme taklidi yaptırılmayacağı gibi, hiç kar görmemiş çocuğa da karda yürüme ya da kardan adam yapma taklidi yaptırılmamalıdır. Örneğin hayvanat bahçesine yapılan bir gezinin ardından, çeşitli hayvanların taklitleri yaptırılır. Çocuklar önce fil gibi yürürler, sonradan filin hortumu ile bir şeyler yemesini taklit ederler. Okudukları veya gördükleri bilgileri anımsamaya çalışırlar. Zihinsel olarak da bunları resimleyip, şekillendirirler. Bu beceriler, hemen hemen bütün öğrenme süreçleri için de gereklidir. Pantomim etkinlikleri sırasında yapılan çalışmalarla, öğrenme süreçleri daha da kuvvetlenir. (Aral ve diğer., 2000: 111)

Rol Oynama:

Öğrencilerin hayali karakterlerin rollerine bürünmeleri ve bu insanların nasıl konuşacağını, düşündükleri gibi konuşup davranmalarınıdır. (Karadağ ve Çalışkan, 2005: 135)

Roark ve Stanfor'a göre rol oynamanın amaç ve yöntemleri şunlardır.

- Kendini anlamayı geliştirme, sahip olduğu duyguların farkına varmasını sağlama.
- Duygularını açığa vurma
- Diğerlerine karşı empati geliştirme
- Yeni bir davranış, yeni bir deneme ve uygulama
- Yeni sosyal beceriler öğrenme de pratik yapma

- Grup problemini çözümede beceri geliştirme
- Psikomotor becerilerini geliştirme
- Hayal kurma ve yaratıcılığı geliştirme
- Konuyu kolayca öğrenme (Özdemir, 2003: 46-47)

Piaget, rol oynamanın çocuğun eğitimindeki önemini vurgulamıştır. Piaget'e göre, kişisel yaşantılarda karar verme becerisinin gelişiminde, tarihsel ve sosyal konuları anlamada rol oynama etkili bir öğretim tekniğidir. Piaget, özellikle küçük çocukların rol oynarken, hem nesnel, hem de sosyal çevreyi canlandırarak, çok iyi deneyimler kazandığını ileri sürer. (Aralve diğer., 2000: 113)

III- Doğaçlama:

En önemli çalışma tekniklerinden biridir. Doğaçlama ile serbest drama teknikleri kastedilmektedir. Çocuklar sözel ya da sözel olmayan basit, kendiliğinden ifade tarzları ile bir durumu ya da olayın akışını, gelişimini canlandırırlar. Yapılacak doğaçlama, basit olmalı ve çoğu kez olay, konu ya da roller, öğretmen tarafından iyi tanımlanmalıdır. Doğaçlamanın bazı bölümlerinin ise, öğretmenin önerileri ve vereceği bilgiler ile tamamlanması yerinde olabilir. (Önder, 2004: 141)

Bir metne bağlı olmaksızın, içten geldiği ve aniden gelişen duruma uygun olarak ele alınan doğaçlama, yaratıcılığın öne çıkmasını sağlayan bir çalışma biçimidir.

Doğaçlama çalışmalarında, diğer bütün aşamalarda olduğu gibi, katılımcı özellikleri göz önünde tutularak, kimi zamanda saptanan bir hedefe doğru belli aşamalar planlanarak yol alınır. Bir metne bağlı olmaksızın aniden gelişen doğaçlama çalışmalarında öğretmen tarafından hedef belirlemiş, belli hazırlıklar yapılmış olan oyun ve canlandırmalar yer alır. Doğaçlamada, ayrıntılar önceden belirlenemediği için katılımcıların kendi birikimleri ve özgünlükleri vardır. (Ömeroğlu ve diğer., 2003b: 152) Drama çalışmalarının bu aşamasında doğaçlamanın çeşitli türlerinden yararlanılabilir. Bunların başlıca bilinenleri, kişilerin ve onların özgün kimliklerini konu alan karakter doğaçlamaları, objelerin kullanılmasından ya da düşlemesinden yararlanılarak geliştirilen doğaçlamalar, kendi bedenini ya da gruptakilerin bedenini kullanarak bir nesne, eşya, yapı organizma araç oluşturma amacıyla yapılan doğaçlamalar, sonu veya tam ortası verilen bir şiir, öykü, masal ya da filmin sonunu

tamamlama ya da bir kısmı gösterilen portre, resim ya da fotoğrafın bütününe düşünme ile ilgili doğaçlamalar, bir kentin pazar yerini, okulunu canlandırma gibi, insanlar arası etkileşimin kolaylıkla gözlenebileceği ortamlara yönelik durumdan kaynaklanan doğaçlamalardır. (Ak ve diğer., 2002: 8)

Doğaçlama kalıpları önceden belirlenmeksizin ve belli düzenleme işlemlerine bağlı kalmaksızın, hayal gücüne dayalı bir şekilde özgür yaratma eylemi olarak kendini gösterir. (Balıkçı, 2001: 14)

Doğaçlamanın temel ögesi olan rol, diğer karakterlerle uygun biçimde ilişkilendirilerek oluşturulur. Roldeki karakterin davranışları sınırlandırılabilir. Statüler, kültürel kurallar, kalıp yargılar, ahlaki ve etik sınırlamalar, ideolojik yapı vb. pek çok özellik rolü belirler. Dramada kurgusal bağlamda rol üzerinde odaklaşılır. Rol seçilip atılabilir, oyuncular rollerini görebilir gözleyebilir. (Okuvaran, 2000: 14)

Dramada doğaçlama, masal, öykü şiir, yöresel öyküler bir tablo, bir fotoğraf, bir heykel, bir gazete haberinden de yapılabilir. (Özdemir, 2003: 44)

Dramada doğaçlama, spontanlık gerekli özelliklerden biridir. Spontan olmak, dürtüsel ve düşüncesizce yapılmış bir davranış değildir. Spontanlığın bundan daha fazlasına gereksinimi vardır. Spontanlık, dürtülerle dürtüleri tutma arasında bir engellemedir. Spontanlık yeni baştan düşünme yeteneğidir. İmgeler, sezgiler nedenler ve sonuçlar arasındaki bir denge ve uyum sağlamadır. (Okuvaran, 2000: 14)

Masal: Çoğunlukla insanların veya tanrıların başından geçen, olağan dışı olayları anlatan, öyküler olarak tanımlanabilir. (Güleryüz, 2003: 182)

Hikaye: Belirli bir zaman ve yerde bir veya birkaç kişinin başından geçen, gerçeğe uygun bir olayı anlatan veya birtakım kimselerin karakterlerini çizen ve çoğu kez birkaç sayfa tutan, kısa yazılardır. (Aral ve diğer., 2000: 121)

Çocuklara hikaye anlatmak kadar, hikaye yaratmalarına fırsat vermek de önemlidir. Çocuklar bu şekilde, gözlemedikleri ve yaşadıkları olayları, korkularını, isteklerini sözle ifade etmeye çalışırlar. (Aral ve diğer., 2001: 32)

Öykü: Yaşanmış ya da yaşanabilen olayları, olaylara karışan kişilerin ruhsal yapılarını, yer ve zaman belirterek anlatan yazılara denir. (Güleryüz, 2003: 253)

Çocukların öykülere olan ilgilerinden hareketle, önceden bildikleri öyküleri ya da yeni öyküleri hareketlerle ve sözlü ifadelerle canlandırmalarına dayanan bu teknik, dramada sıklıkla kullanılan bir tekniktir. (Karadağ ve Çalışkan, 2005: 137)

IV- Oluşumlar:

Oluşum süreci, özellikle önceden hiç belirlenmemiş bir çıkış noktasından başlar. Sürecin nasıl gelişeceği ve nereye varacağı önceden belirsizdir. (Balıkçı, 2001: 93)

V- Değerlendirme:

Bu aşamada ısınma, oyun oluşumu ve doğaçlama aşamalarında yapılanların ele alınması, öğrencilerin duygu ve coşkularını anlatmaları, öğretmenin de varsa gözlemleri ve notlarını sınıf ortamında öğrencilerle paylaşması yapılır. (San ve Gülerüz, 2004: 118)

5.2.2. Yaratıcı Dramanın Etkileri

5.2.2.1. Yaratıcı Dramanın Sanat Eğitime Etkisi

Sanat eğitimi anlayışı, öğretilbilirliği ile, çocuk ve genci, yalnız duyarak değil, düşünerek, tartıp biçerek, eleştirerek ve yaşayarak yapmaktan çok, yapılanın üzerinde düşünerek kendini gerçekleştirmek, çevreyle ilişki kurmak ve bu çevreyi düzenleyebilmek için neler gerektiğini hesaplamaktır. Dış dünyadan koparak değil, tersine onunla bağdaşarak, bilim ve teknolojiyi de içermek üzere, insanın her alanda yaratıcı, tasarlayıcı, düşünen üreten yanını pekiştiren bir sanat eğitimidir. (Balıkçı, 2001: 15)

Sanatsal yaratıcı süreç, imgelerle düşünmeyi içine alır. İnsan algılarının doğal gereği olarak imgeler, sanatçının zihninde, dış dünya yoluyla meydana gelir. (San, 2003: 26)

Çeşitli ve değişik ilişkileri görebilme, yaşamı çok yönlü algılama, bir olgu ya da olayı değişik yönleri ile irdeleme, gözlem yapma ve ayrıntıları yakalama becerilerini geliştiren, bağımsız düşünebilme ve yetkinleşmeyi sağlayan yaratıcı drama, başta duyuların eğitimi olmak üzere, bir çok sanat dalına ilişkin etkinliği, bünyesinde

barındırır. Yaratıcılık ve estetik gelişimini sağlama özelliği ile tüzel bir sanat eğitimi alanıdır. (Bozdoğan, 2003: 48)

Sanatta yaratıcılığı Conrad “kavram, duygu ve imgelemi içine alan bir yaratıcı drama, araştırma ve bulma sürecinin, algıdan doğmuş duyum ve duygularla çağrışmış, etkili bir mecazın doğuşu sürecine başlangıç olması” şeklinde yorumlamaktadır.

5.2.2.2. Yaratıcı Dramanın Müzik Eğitime Etkisi

Müzik eğitimindeki yaratıcılıkta, çocukların sadece dinleyici veya başkaları tarafından yazılmış bir şarkıya eşlik etme eğiliminde oldukları düşünülür. Hem müzik hem resimde, çocukların iki olanağı olmalıdır. Bunlar, dinleyici olabilmek ve kendi kendine yaratıcı olabilmektir. (Öztürk, 2002: 16)

Müzik eğitiminde kazandırılmak istenen davranışlar, anlaşılmaktan uzak ezbere dayalı olarak gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Oysa müziğin temel unsurları olan ses, fonetik ve ritim özelliklerini, çocuklar kendi yaşantılarından yola çıkarak, bedenlerini kullanarak öğrenebilirler. Çocuğun yaşamının temel amacı olan oyun, bütün bu öğeleri içinde barındırmaktadır. Kendi sesini ve doğadaki sesleri algılayıp tanıması için, oyun içindeki taklit, dans ve doğaçlama gibi etkinlikler, çocuğun yaşayarak öğrenmesini sağlayacaktır.

Öğrendiği şarkıyı bir oyun içinde söyleyen çocuk, müziği davranışa dönüştürmüş olur ve bedensel estetiği yaratan danslarla, şarkının ritimsel özelliklerini kavrar. Aynı şekilde çalgı öğretiminde de çocuğun yaşantılarından yola çıkarak, oyunla verilen eğitim kalıcı ve etkili olacaktır.

Ritüellerde oyun ve müzik bölümünde incelenen ilkel insanın yaşamında, oyun müzik ve ilkel-çocuk bağlantıları, çocuğun yaşamında da oyun ve müzik olgularının iç içe yaşadığını göstermektedir. Oyun yolu ile çocuğun öğrenmesi, öğrendiği bilgileri yaşantıya dönüştürmesi, bu yaşantıların bireyi, kollektif üretime yönlendirerek, toplumsallaşmasını sağlar. Müzik eğitiminin etkin bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için, yaratıcı dramının bir yöntem olarak, gerekli niteliklere sahip olduğu anlaşılmaktadır. (Yağcı, 1995: 74-75)

Müzikal etkinlikler ve buna bağlı olarak yaratıcı drama ile yapılan müzik çalışmaları, çocuğun konuşma becerisini kazanmasına, dil ve hareket yeteneğini geliştirmesine yardım eder. Çocuğu iyiye ve güzele yönelterek estetik eğitimi verir.

Drama ile müzik, çocuğun hayal gücünün geliştirmesi, ritim çalışmaları ile, çocukların kendi yorumlarını katabilmelerini, ses, kulak, sanat eğitimlerini ve zevklerini geliştirilebilmelerini sağlar. (Öztürk, 1996: 21-22)

Müzik Eğitiminin, uygulama sorunları bölümünde açıklanan, fiziksel ve sosyal koşulların yetersizliği, müzik eğitimini olumsuz yönde etkilemektedir. Oysa yaratıcı drama ile sağlanacak olan özgür ortamlar, müzik eğitiminin yaratıcı süreçlerini de olumsuz etkileyecektir. Çocuğun özgürce oynadığı, dansettiği, şarkı söylediği bir ortam, onun müziksel yaratıcı gücünü artıracaktır. Yaratıcı drama etkinlikleri ile elde edilen sağlıklı duygu boşalımı, çocuktaki müzik çalışmaları sırasındaki güvensizlik, cesaretsizlik gibi olumsuz duyguların yok edilmesine çözüm olacaktır.

5.2.2.3. Yaratıcı Dramanın Çocuktaki Dil Gelişimine Etkisi

Çocuklar, duygu ve düşüncelerini dil yoluyla dışa vururlar. Dramatik etkinliklerde çocuk, sözel iletişimi başlatarak, çeşitli durumlarda hayali karakterlerle diyalog kurar. Yaptığı el işi etkinliklerinde yaptıklarını, zihninde canlandırdıklarını anlatır. Bu anlatımları sırasında kelimeleri doğru kullanmayı, düzgün cümle kurmayı, düşüncelerini yansıtmayı başarabilir hale gelir. Ses tonunun, yüksekliğini, alçaklığını, hızını ayarlayabilme ve aynı zamanda duruma uygun jest ve mimik kullanma yeteneği kazanır. (Çağdaş ve diğer., 2003: 8)

Drama etkinlikleri ise dili kullanma yeteneğini geliştirerek dili kullanma sıklığını arttırır. Çocukların kelime hazineleri, yaratıcı drama ya da doğaçlamada daha fazla sözcük kullanımı, gramer bilgisi, renk, biçim, sayı gibi çeşitli kavramlara ait sözcüklerin kullanımıyla genişler. Kelimeler doğru ve yerinde kullanılarak sözlü anlatım gelişir Böylece kelime dağarcığının zenginleşmesi sağlanır. (Aral ve diğer., 2000: 84)

Yaratıcı dramanın zengin doğası, çocukları okumaya, yazmaya, dinlemeye ve konuşmaya teşvik eder. Yapılan bir araştırmada hikayeyi dramatize eden çocukların hikayeyi dinleyen çocuklara göre, daha iyi kavradıkları ve anladıkları sonucu ortaya

çıkmıştır. Wagner 1971’de yaptığı bir araştırmada yaratıcı dramının, çocuğun sözel dilini, kendini ifade etme ve akıl yürütme becerisini olumlu yönde etkilediğini saptamıştır. (Solmaz, 1997: 29)

Bu bağlamda yaratıcı drama etkinlikleri ile çocuklar, düşünme, konuşma, dinleme ve anlatma becerilerini kısaca yaratıcı drama çalışmaları sırasında, grupla kurduğu etkileşim sonucunda, doğal yollarla gelişmektedir.

5.2.2.4. Yaratıcı Dramanın Duygusal Zeka Üzerine Etkisi

Yaratıcı drama etkinlikleri, çocukların duygularını ortaya koydukları doğal bir oyun ortamı yaratmaktadır. (Ömeroğlu ve diğer., 2003b: 34)

Dramatik etkinlikler çocukların, yaratıcılıklarını, duygu ve düşüncelerini ortaya koymada etkili olduğu için kendilerini rahatça ifade edebilmektedirler. Girişimcilikleri desteklenmekte, kendilerini tanıtmada, yeterlilik ve yetersizliklerinin farkına varmada başarılı olmaktadır. Çocuk kendi yaşantısıyla ilgili düzenlemeler yapar ve ruhsal yapısını dengede tutar. (Çağdaş ve diğer., 2003: 10)

Kişinin kendi bedenine, duygularına, düşüncelerine ve çevresinde olup bitenlere karşı bilinçlilik kazanması, yaratıcı drama etkinliklerinin de amaçlarındandır. (Özdemir, 2003: 39)

Eğitimde çocuğa ezbere dayalı bilgi vermek değil kendisiyle barışık, uyumlu, bağımsız, güçlü kişilik yapısına sahip bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Aynı şekilde drama etkinliklerinde çocuğun kişilik gelişimini desteklemek, dramadan estetik bir haz almasını sağlamak, iletişimine yardımcı olmak ve duygusal yönden rahatlamasını sağlamak amaçlanmaktadır. (Aral ve diğer., 2000: 90)

Sihirli bir yöntem olarak nitelendirilen yaratıcı drama ile insanlar kendilerini daha iyi tanıyabilmekte, yeteneklerini ortaya çıkartabilmektedir. Dramanın temel amaçları içerisinde, bireyin empati kurarak kendi ve çevresini daha iyi anlayıp tanıması yer alır. Yaratıcı drama çalışmaları ile demokratik davranışlarda bulunan, konular arasında bağlantı kurabilen, bağımsız düşünebilen, hoşgörülü, üretken bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. (Özdemir, 2003: 39)

Yaratıcı drama, çocukların olumsuz duygularını dışa vurmalarını sağlayarak, kişilik gelişiminde olumlu etkiler yaratmaktadır. Drama etkinlikleri sırasında,

yargılanmadan, eleştirilmeden duygu ve düşüncelerini ifade edebilen çocuklarda, karar verme becerileri, ve bağımsız düşünme yetenekleri gelişmektedir. (Ömeroğlu ve diğer., 2003b: 34-35)

5.2.2.5. Yaratıcı Dramanın Psikomotor Gelişime Etkisi

Dramada ritim ve hareketle ilgili oyunlar, başlangıç için en uygun etkinliklerdir. Bu çalışmalar sırasında çocuk, doğal hareketler yoluyla kendi becerilerini tanır ve beden dilini kullanmayı öğrenir. (Aral ve diğer., 2000: 92)

Yaratıcı dramanın, çocukların duygu ve düşüncelerini hareketleri ile dışa vurmaları sağlandığından, rahatlatıcı etkisi bulunmaktadır. Drama etkinliklerinden özellikle yaratıcı hareket ve danslar, duyguların bedensel yoldan ifade edilmesine olanak sağladığından, bu konuda ayrıca önem taşımaktadır. Bu etkinlikler sırasında çocuklar zihinlerinde canlandırdıklarını, diledikleri gibi hareket veya dansla anlatır. Burada önemli olan çocuğun, dans figür veya tekniklerini kullanarak hareket etmesi değil, onun kendi dünyasında canlandırdıklarını içinden geldiği gibi yani kendi dünyasında kendine özgü biçimlerde anlatılmasıdır

5.2.2.6. Yaratıcı Dramanın Zeka Gelişimi Üzerine Etkisi

Yaratıcı drama etkinlikleri çocuğun bilişsel becerilerinin gelişimini doğrudan desteklemektedir. Drama etkinlikleri sırasında çocuklar, düşündüklerini yaşantıya dönüştürmektedir. Bu da çocuğu aktif kıldığından kendiliğinden etkin bir öğrenme ortamı yaratmaktadır. Böyle ortamda çocuklar, yaparak-yaşayarak bilgiyi kendileri keşfetmektedir. Drama çalışmalarında çocuklar gerçek nesnelere simgesel anlamda da kullanarak imgelem güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirmekte, kavramalarla ilgili bilgileri drama ile kısa sürede ve kalıcı olarak öğrenmektedirler.

Yaratıcı drama etkinlikleri ile geliştirilen ve kalıcı olan davranış değişiklikleri çoklu zeka ve duygusal zeka ile ilişkilendirilebilir. Bu etkinliklerde çocuklar, kendilerine güvenmeyi, kendi özelliklerini tanımayı, insanların farklı özelliklerine saygı duymayı, yaratıcılıklarını geliştirmeyi, gerekli durumlarda doğru seçimler yapmayı ve iletişim becerileri kazanmayı öğrenmektedirler. (Ömeroğlu ve diğer., 2003b: 33-37)

Drama etkinliklerinde bireyin düş gücünün gelişmesi, zenginleşmesi keşifler yoluyla yeni ve farklı öğrenme yolları bulması, yeni ve orijinal fikirler üreterek yaratıcılığın gelişmesi önemlidir. (Aral ve diğer., 2000: 82)

BÖLÜM VI

PIYANO EĞİTİMİ

6.1. Piyano, Piyano Tekniği ve Piyano Eğitimi

Piyano, XVIII: yüzyılın ikinci yarısından günümüze kalıcılığını ve evrenselliğini kanıtlayan klavyeli çalgıdır. Piyano, tonal sistemde ve çağdaş atonal karmaşık sistemlerde işlevini yerine getirmektedir. Yeni teknolojilerle elektronik çalgıların yapılmasının yanı sıra, bazı müzik çeşitlerinde elektro-piyanonun gündeme gelerek başarıyla uygulanması, bu çalgının evrenselliğini bir kez daha kanıtlamıştır. (Say, 2001: 35-69)

Kuyruklu (salon) ve duvar piyanoları olmak üzere iki çeşit piyano vardır. İlk piano, İtalyan yapımcı Cristofori'nin elinden çıkmıştır (1711). Fransız Marius'un bu çalgıya katkısı, tokmaklı klavseni bulmak olmuştur. Saksonyalı G. Silherman ise, Schröter'in çekiç sistemini geliştirmiştir. J. S Bach'ın öğütlerinden yararlanarak, klavyenin ses genişliğinde eşit bir ses sınırı elde etmeyi başarmıştır. Johann Anderas Stein (1728-1792), Alman veya Viyana usulü denem mekanizmalı piyanolar meydana getirmiştir. 1789'da Stein, ayrıntıları belirtmek için kullanılmakta olan dizliklerin yerine, pedal koymuştur. Adreas ve torunu John B. Streicher (1796-1871), piyanonun yapısını daha sağlamlaştırıp, ikinci bir örtüm kapağı ekleyerek, daha dolgun bir ses sağlamışlardır. Piyano sanayinin gerçek kurucusu Alman Zumpe'dir. Klavuzlu denem mekanik piyanoyu gerçekleştirmiştir. İlk düz piyanoyu, 1789'da İrlandalı Soutwell yapmıştır. Erard, 1822'de piyano yapım tekniğini geniş ölçüde etkileyen bir yenilik getirip, henri, pape, çapraz tel ve keçeli çekici bulmuştur James Thom, ekleme demir çatıyı kurmuştur. (Çalışır, (?)99: 101)

Müzik öğretiminde, araç olarak kullanılmaya en uygun yararlı alet piyanodur. Bu çalgıda entonasyon zorluğu ve bozukluğu söz konusu olamaz, sabit perdelidir. Parmağın bastığı yerden (piyano akordu bozuk olmamak koşuluyla) doğru ses çıkar. Aletin ses sınırları geniştir. Hem kadın (ya da çocuk)hem erkek, hem de aletlerin seslerini verebilen geniş bir ses yelpazesine sahiptir. Piyanoda her türlü ajilite (çabukluk) mümkündür. Kısa değerde sesler kolayca çıkarılır. Armonik -polifonik

karakterlere sahiptir. Çok sesli kulak eğitimine en uygun alettir. Armonik eşlik çalgısıdır. Her çeşit çok sesli eserin repredüksiyonu icra edilebilir. Koral ve orkestral eserler çalınabilir. Büyük eserlerin analizine elverişlidir. Edebiyatı zengindir.

Piyano, yedi oktavdan fazla ses alanıyla, bütün müzik enstrumanlarının ses rejistlerini bünyesinde toplayan temel bir enstrumandır. Solo dışında oda müziğinde koro ve orkestrada da işlevi olan tek çalgıdır. (Feridunoğlu, 2004: 199)

Bütün bu kalitesiyle birlikte, ağır ve pahalı bir çalgı olduğundan, istenilen yer, zaman ve sayıda derhal sağlanamaz. Okulda mutlaka özel bir müzik salonu ya da müzik dersliğine gereksinim vardır. Bizim ülkemiz piyano üretmeyen ve az sayıda piyanoya sahip olan bir ülkedir. Bundan dolayı müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarımız, her öğretmen adayına piyano öğretmektedir. Piyano öğrenerek yetişmiş olan gençler, gittikleri yerlerde piyano bulamadıkları için hem piyano çalma yeteneklerini yitiriyorlar hem de derslerinde çalgı kullanamıyorlar. (Say, 2001: 68-69)

Teknik; Bilindiği gibi parmakların uzunluğu nasıl birbirine eşit değilse, tuşlarında boyları siyah ve beyaz olarak eşit değildir. Genel anlamda eşit olmayan parmakların eşit olmayan tuşlara uyarlanışına teknik diyoruz.

Entellektüel yorgunluk, heyecansal stresle birlikte korkuyu yaratır. Korkunun yenilmesi ise tümüyle teknik temele olan hakimiyeti elde etmeye bağlıdır. Hakimiyetin elde edilişi ile birlikte kişinin kendine güveni artar. Teknik temelin eksikliği veya yanlışlığı bir başka deyişle dengelerin yanlış kurulması sonucu, günün birinde yorgunluk birikimi kasılmalara ve giderek rahatsızlık ve sakatlıkların doğmasına sebep olur. Bu bakımdan teknik temelde, eklemleri serbest bırakmak (parmak, bilek, dirsek, omuz) hareket enerjisini yaratacak fizyolojik ayrıştırma ve hiçbir zorlama olmadan, doğal yolla çalışması için, gerginlikten ayrılmaya gereksinim vardır. İfadeyi parmaklara aktarırken, beyin ile parmak arasında hiçbir kopukluk olmaması gerekir. Bu geçiş üretim merkeziyle (beyin), tüketim merkezi (piyanistlik organlar) arasındaki enerji hattına benzetilebilir. (Şen, 2002 : 41-61)

Fiziksel ağırlıklar tuşa aktarılıp ses elde edilir. Fiziksel ağırlıkların kullanımı sonucu, elde edilen seslerde farklı nüanslar, renkler ve tınlar bulunmaz. Eğer, fiziksel ağırlığı kasların kontrolüne verilirse, beyinden emirler olarak çalışan kaslar, istediği

şekilde ağırlığı yönetir. Bu da değişik nüanslar (pp'dan ff' kadar), renkler ve tınlar oluşturur. (Gökbudak, 1997: 17)

Piyano tekniği, bedensel ve zihinsel verilerin değişik tokuşu ile oluşur. Çalışma sırasındaki sayısız tekrarlar, çalınan eseri kalıplaştırır ve otomatik bir hale getirir. Böylece düşünce, duygu, ve uygulayış artık bir bütündür. Uygulanan metot, öğrencinin tüm piyano edebiyatını çalabilmesine yaramalıdır. Ama metot kadar önemli, hatta daha da önemlisi de seçilen öğretmendir. (Pamir, 1986: 188)

Teknik uygulamalardaki soyut kavramları, öğrenme ve gelişimi zorlaştırmadan somut hale getirmek için, kasların nasıl çalıştığının kontrol edilmesinin de önemli olduğu vurgulanmalıdır

Piyano eğitiminde amaç; öğrencinin müzikal gelişimini sağlamaktır. Müziğin amacı güzeli ifade etmektir. O zaman öğrenciden de bunu beklemeliyiz. Ön planda, teknik kabiliyeti değil, ifade zenginliği ve öğrencinin içinde kaynayan müzik duygusunun fışkırması gelmektedir.

Herhangi bir müzik aletini başarı ile çalabilmek ve o hislerinizi ifade edebilmek için yeteneklerimizin gelişmesi lazımdır. Ruhi kabiliyet; zevk, duygu, düşünce, muhakeme, içimizde gizli bulunan yaratıcılıktır. Zeka ve kültürü gelişmiş olan kişilerin yetenekleri de ince ve zengin olur.

Vücut yeteneklerimiz parmak, el ve kolların (müzik aletin çalınışı esnasında) rahat ve kolaylıkla sağlıklı şekilde müzik aletlerini çalmada büyük önemi bulunan özelliklerin toplamıdır.

Herhangi bir müzik aleti üzerinde başarı sağlayabilmek için iki kabiliyetin de olması gerekir. (Fenmen, 1947: 45-102)

Bu eğitimin amacı, çocukları yaş ve kapasitelerine göre, genel müzik eğitimi, enstrüman bilgisi ve müzik sevgisi kazandırarak ciddi bir piyano eğitimine hazırlamaktır. Bu eğitimin en önemli özelliği, tüm bilgileri çocuklara oyun şeklinde sunmaktır. Başlıca amaç, oyunlarla bir şeyler öğretmek, enstrümanı ve onu çalacak elleri, yakından tanımaktır. Çocuklar eğitime başlamadan önce küçük bir kulak yoklamasından geçirilir. Bu yoklamada edineceği izlenimler doğrultusunda çocuğun eğitimini belirleyecek yolları seçer ve uygular. (Molla, 2002: 2)

Erken piyano eğitimi, piyanoya başlayan 5-7 yaş arasındaki, henüz okuma yazma bilmeyen (ya da bilen) çocuklar için düşünülmüştür.

Piyanoya yeni başlayan öğrenci, aletle ilk temasın uyandırdığı yadırgama ve güçlükler karşısında belki de cesaretini kaybedecektir. Müziğin karışık kuralları, can sıkıcı egzersizleri onu usandırabilir. Fakat öğretmenin vereceği iyi örnekler ve karşılaştırmalar sayesinde işin iç yüzünü ancak anlayabilecektir. (Fenmen, 1947: 101)

Piyanistler, diğer çalgıları çalanlara nazaran, çıkaracakları sesleri, piyano üzerinde hazır bulurlar. Piyano, en küçük yaşta (altı-on) başlanabilecek çalgılardan birisi, hatta birincisidir(Çalışır, (?): 101).

Erken piyano eğitiminin başlıca ilkesi, hedef müzisyen yetiştirmek olsa bile müziği ve piyanoyu, birlikte oynayarak, keyifli dakikalar geçirerek ve sevdirek öğretmektir. (Molla, 2002: 4)

Çocuk öğrenim sırasında birçok kavramları toplar, biriktirir fakat bunları birbirine bağlayamaz ve kullanamaz. En yetenekli ve zeki çocukta bile sonuç çıkartma, senteze varma, büyük insanın düşünce mekanizmasına göre çok eksiktir. Çocuk, disiplinsiz ve deneyimsizdir. Düşünmeden sonuca varır ve dolaysız cevap verir. Buna karşı, henüz kalıplaşmamış çocuk düşüncesinde, yaşam ve hayal gücü, etkilenme olasılığı, gözlemcilik ve keşfetme arzusu çok zengindir. Çocuk düşüncesinin ve imgelemenin, yüzde doksan dokuzunun, soyutlamaya karşı olduğunu bilmek gerekir. Teknik hareketlerin, frazelerin, artikülasyonların çoğunu öğretmen piyanoda göstermeli, çocuğa taklit ettirerek açıklamalarını da yapmalıdır.

Dalcrose için müziğin temel eğitiminde en önemli şey, ritim, solfej gibi konuların ritmik jimnastik ya da vücut hareketleri ile öğretilmesiydi. Eğitim ise her zaman için hayal gücüne, emprevizasyona açık kalmalıydı.

Bu yöntem, ritim duygusunu sağlamlaştırdığı gibi kendine güven duygusunu da güçlendirmektedir. En yeteneksiz çocuklarda, hatta sağırlarda bile mucizeler yaratmaktadır. Öğretmen öğrenci ilişkisinin ilk temelini de sağlam bir şekilde atmaktadır. İlk derslerden itibaren, öğrencinin ilgisi uyandırılır, hareket etmeye yöneltilir.

Bugünün müzik eğitimi açısı ile de, ilk derslerde nota öğrenimi ile başlamak yanlıştır. Çünkü çocuk daha ilkokula başlamamıştır. Oyuncakları ile oynamaktadır. Piyano ile de biraz oynayacaktır. Bu da ona biraz eğlenceli gelecektir. Simgeler nasıl olsa öğretilcektir.

Piyanoyla tanışma oyunu: Bastren metotlarındaki gibi kalın sesle aslan sesleri, ince sesle kuş sesleri tanıtılır. Resim gösterilir. En kalın tuşa basılarak, “büyük baba aslan” denir. En ince, son tuşa basılır ve “en ince kuş” denir. En kalın tuştan, en ince sesli tuşa öğrenci ile öğretmen karşılıklı 2, 3 parmakla yürüyerek, hayvanat bahçesine (yani piyano markasının yazdığı yazının alt bölgesine) gelirler. Bu oyunlar, öğrenciyi bildiği, ya da öğrendiği şarkıları, yavaş yavaş kendi kendine tuşlardan bulmaya itecektir. Bildiği ya da işittiği ezgiler, tuşlardan, kendi zihninden doğacaktır. Bu ezgilerin değişik tonlarda başlatılabildiğini de, yine kendisi keşfedecektir. Dalcrose metodunda değinilen ritim terimlerini, nota değerleri ile ilgili ritmik oyunlar, hareketler, el çırpımlar, adımlar, ve vuruşlar ile öğretilmelidir. Çocuğa, bir vuruşlu notaların yürüyüş adımları olduklarını ve görüntülerinin de bacaklara benzediğini söyleyebiliriz. Duran adımlar, filler ve kaplumbağalar, dört vuruşlu bütün notalardır. Bundan sonra öğretmen duran adımlarla, bütün notalarla ezgiler çalacak, çocuk tek vuruşlu adımlarla yürüyecektir. Böylece bir bütünün için de dört vuruş olduğunu, bir ikili için de iki vuruşlu notaların sığacağını öğrenecektir. (Pamir, 1986: 5-43)

Isınma çalışmaları :

- Tuş parmak ve el oyunlarına örnek dirsek eklemlerini tanımak

Tramplen: İlk önce, altta bir tramplen varmış gibi zıplanır. Ayakların yaptığı gibi tüm hareketlere dikkat edilir. Nasıl havada uçulduğu, yere nasıl basıldığı ve tekrar nasıl zıplandığı akılda tutulur. Şimdi aynı şey ellerle denenir. Masa, piyano kapağı üzerine üçüncü ve dördüncü parmaklar konulup (onlar iki ayağı simgeliyor), el yukarı doğru bir tramplen varmış gibi fırlatılır. Yukarıya giden bilek ve dirsek, üst kol ve omuzlar çok rahat bırakılır. Öğretmen öğrenciyi denetler. Şimdi el, birkaç saniye hava da tutularak, parmakların nasıl görüldüğüne bakılır. Parmaklar aşağı doğru “asılı” durmaktadır. Fakat burada parmaklar yukardan inerken, başka tuşlara basmayıp aynı yerde kalırlar.

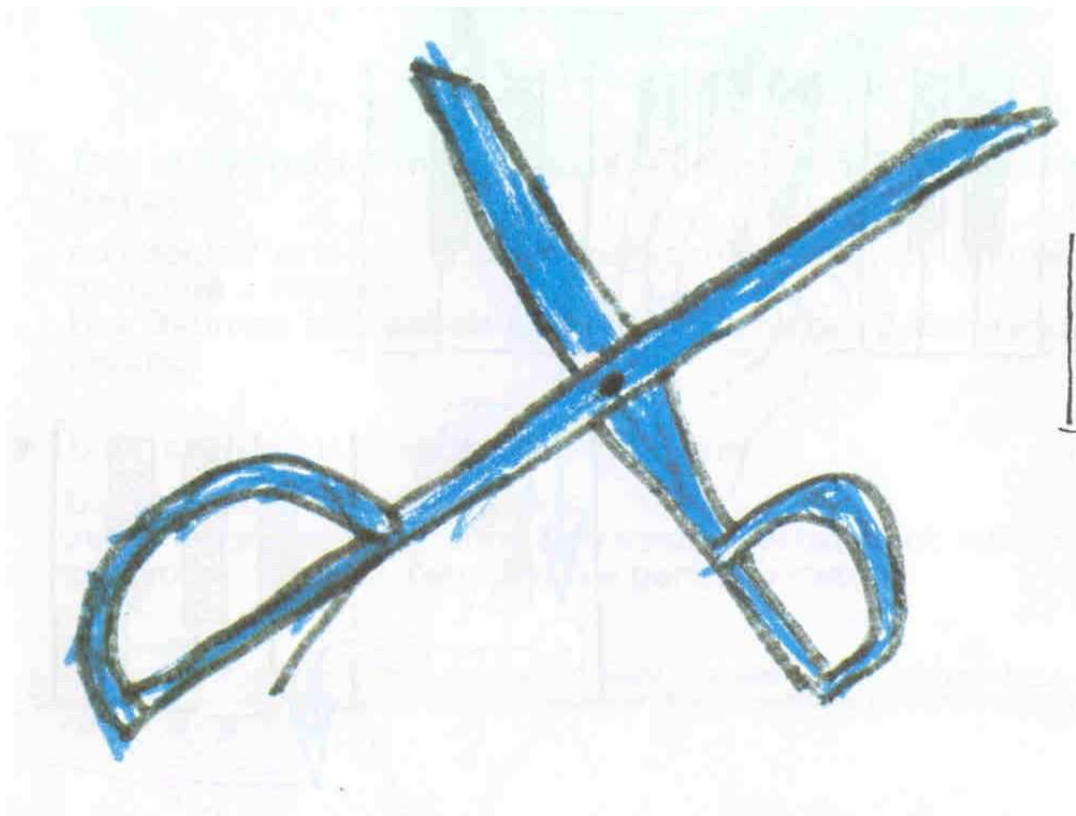
Kaplumbağa oyunu :

Kaplumbağa sessizce çimenlerin arasına saklanmıştır. El, tuşların üstüne ses çıkartmayacak şekilde konulur. Kaplumbağa çekirgeden daha ağır olduğu için, tuşlara basıp atlarken ses çıkarmaz, atladıktan sonrada karın ve bacakları ile birlikte suya, gürültülü bir biçimde dalar. Elin ağırlıyla parmaklar, başka bir tuş grubu üzerine iniş yapar. Kaplumbağanın suya düşmesi ile gelen ses kümesi kuvvetlidir. (Molla, 2002: 56-78)

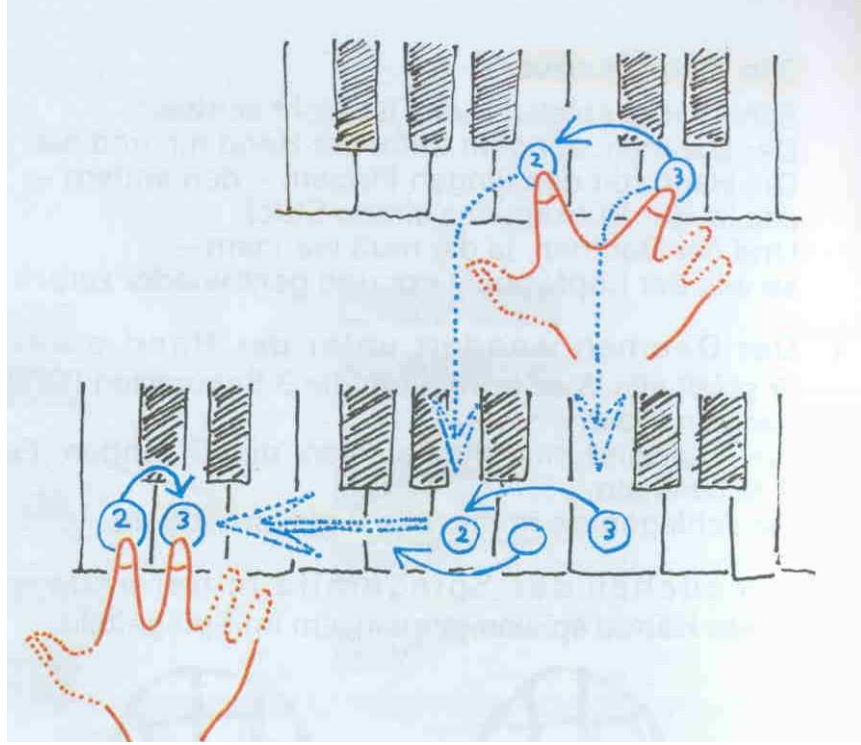
Klaus Runze (1982: 4-45) piyano metodundaki etkinlikler ise küçük şiirler, şarkı sözleri, resimler, figürler, çeşitli hikayelerle anlatılan çocuğun öğrenmesini kolaylaştıracak küçük müzikal formlardan oluşmaktadır.

Örnek 1:

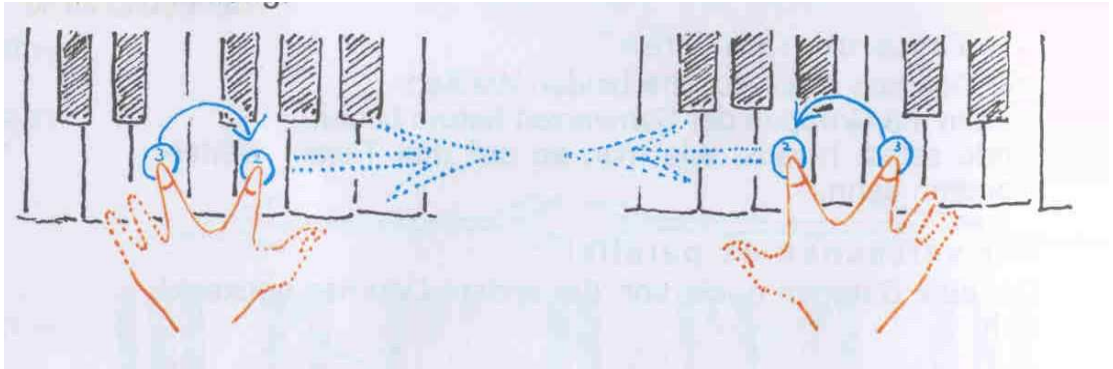
Makas: Elleri beyaz tuşların üzerinde açma ve kapama şeklinde olur.

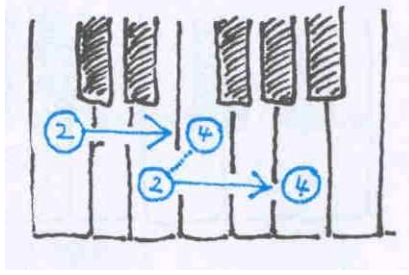
a) Üçlü makas, Re sesinden başlayarak, arada bir ses atlayarak yapılır. Sağ el aşağı inerken, şarkı söylenir “makas ellerim var. Bak açılıp kapanıyor.” denir Her iki el için de, üçüncü ve ikinci parmaklarla yapılır.

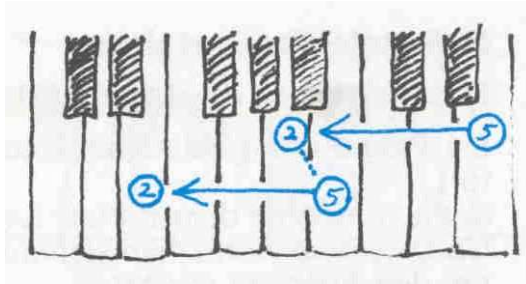
b) Sağ el, Do sesinden, sol el, Mi sesinden ayna görünümünde olacak şekilde aynı anda başlanır.

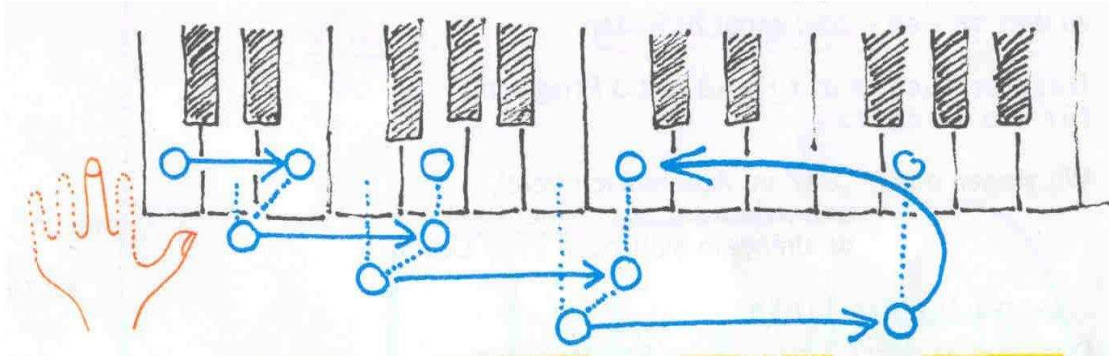
c) Dörtte bir makas iki ses ara verilerek yapılır.

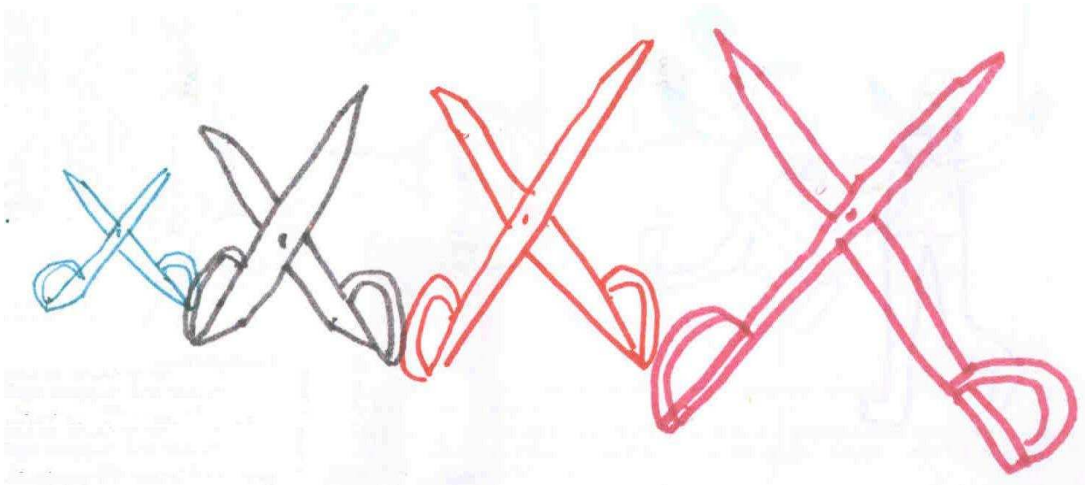
d) Beşte bir makas üç ses ara verilerek yapılır.

e) Sol eldeki makas ailesinin ses aralığı, gittikçe büyür. Bütün makaslar başparmak ve üçüncü parmakla oynanır.

f- Makas ailesi

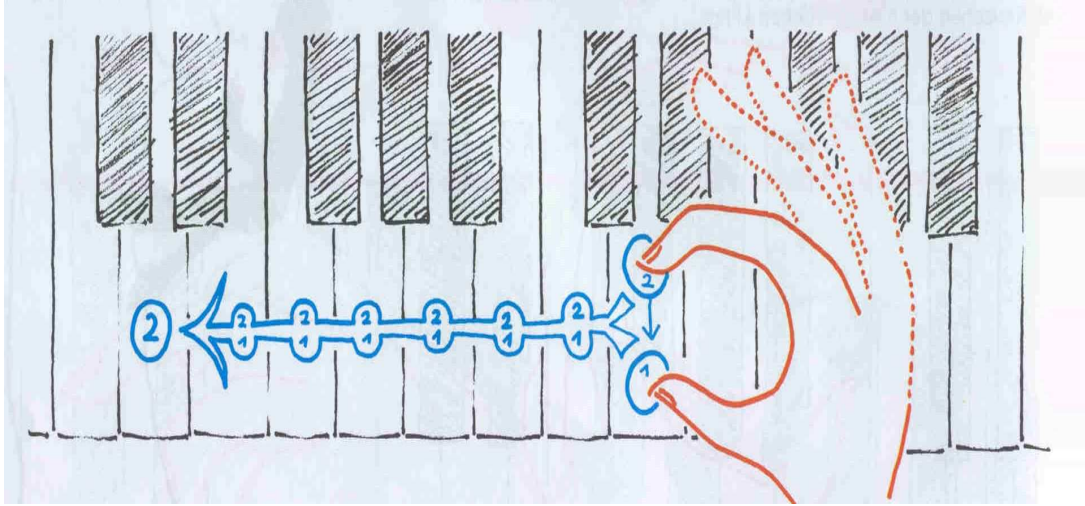

Örnek 2:

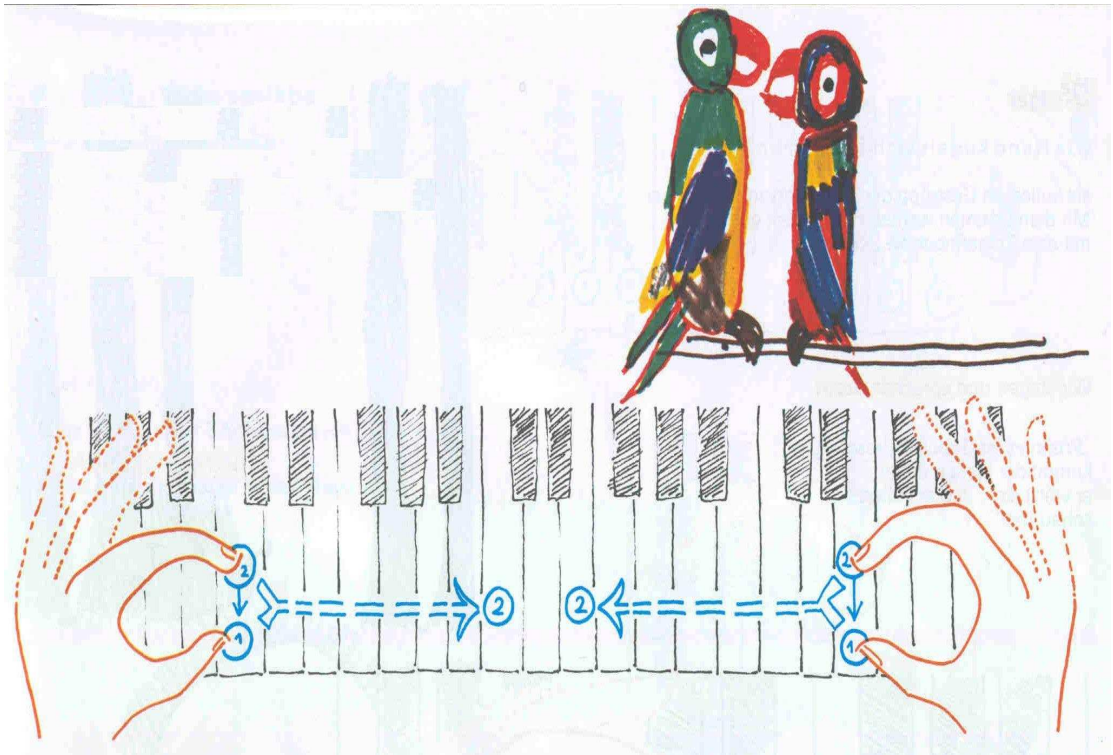
Papağan

a) **Papağan:** Re sesinden başlayarak bir oktav içerisinde beyaz tuşlar üzerinde yapılır. Her beyaz tuş, arka arkaya iki kez çalınır. Başparmaktan sonra ikinci parmak sanki ısırın bir papağan gagası gibi arka arkaya basarak çalar. Bunu çalarken şarkı söylenir. “Şimdi parmaklarınızı bük bakalım” diyerek 2→1, 3→1, 4→1, 5→1 parmak kombineleri çalınır. Bunu yaparken tekrar şarkı söylenir. “Ama Ayşe, dikkat et, çünkü ısırıyor” denir.

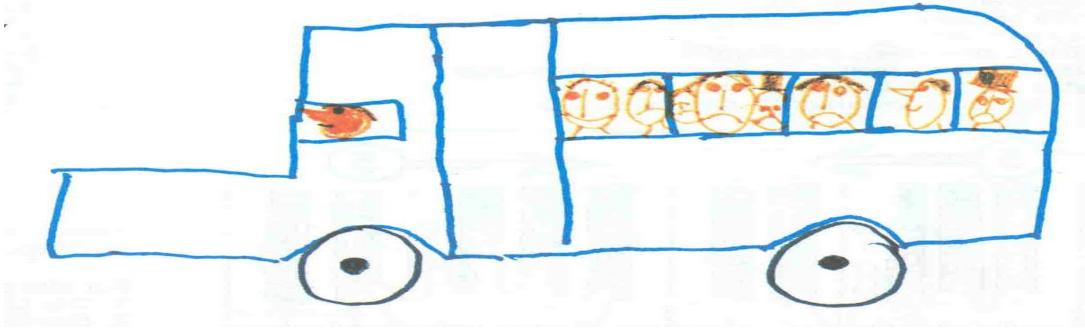
b) Sağ el için Mi sesi sol el için Do sesi kullanılarak beyaz tuşlarda ayna görüntüsü yapılır.

c) Parmağı sayarak söyleyerek yapılır. Her beyaz tuşa peş peşe basılır. 3→2→1 parmakları ile oyun şeklinde yapılır. Bunu yaparken parmakları saymak da bir beceridir ama başparmağını, en küçük parmağınla karşılaştırma şeklinde söylenir.

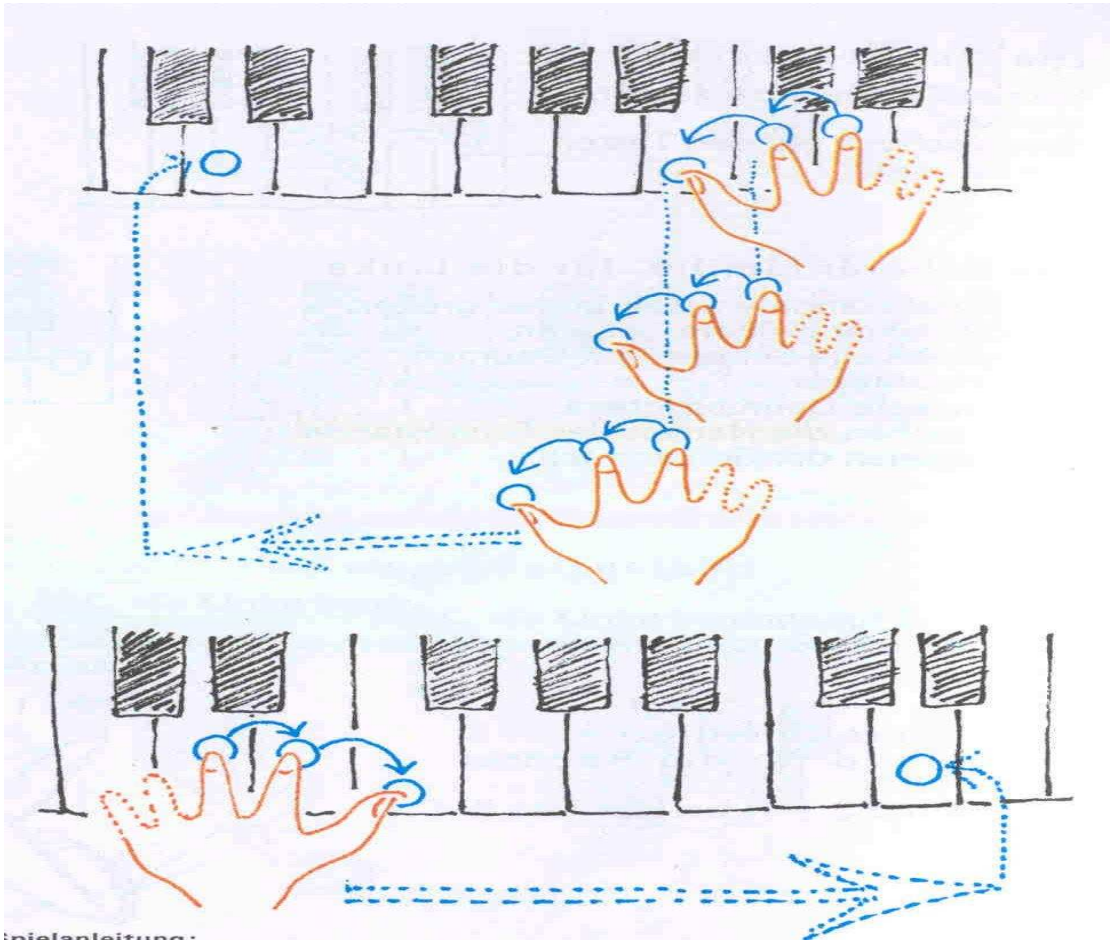
Örnek 3:

Otobüs

Otobüs: beyaz tuşlar üzerinde yapılır. Bir parmak, yanındaki parmağı yerinden iterek onun yerini aldığı düşünülür. Tıpkı bir bankın üstünde yer kavgası edermiş gibi. Bu üç, dört, beş kişi (parmak) yapar.

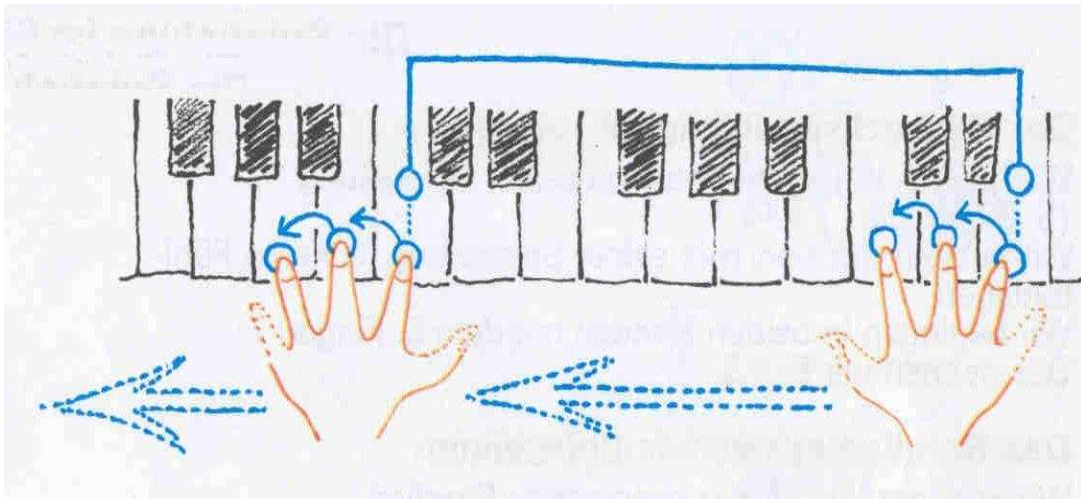
a) Bu uygulama yapılırken şarkı söylenir. “Bugün otobüste otuyorum ve yanımda benim oturduğum koltuğa iki kişi daha sıkışarak oturmak istiyor.”

b) Sol el de yaparken şarkı “Herkes cam kenarına oturmak istiyor. Offf! biz amacımıza ulaşınca kadar, ne kadar itişme olacak”.

c) Bir oktav arasında iki sestem daha büyük sesler çalışılır. Parmakla ilerleyerek, kendi kendine nasıl çalabileceğini bulmaya çalışır.

Bütün beş parmak birbirini iterek çalmaya çalışır.

Konunun öğrenilmesi, değerlendirilmesi, zevkli ve neşeli geçmesi için alışılmış eğitim yöntemlerinde kullanılan oyunlarla, öğretmenin becerisi ve hayal gücüne bağlı yeni oyunlar geliştirilebilir. Konuyla ilgili, çocuğun düzeyine uygun öykü, fıkra

anlatılabilir. Bunun dozajını iyi ayarlamak gerekir. Çocuğun oyun ile kafası karışmaması için oyunlar akıllıca ve bir amaç doğrultusunda kullanılmalıdır. Örneğin çocuğun çaldığı parçaları, kart ya da kağıt üzerine yazıp bunları karıştırarak, çocuğun çektiği karttaki parçanın çalınması istenir. Anne, baba ve öğretmenle, bu oyun oynanabilir. Oyun sayesinde parçaların tekrar edilmesi sağlanır. Konsantrasyon zorluğu çeken, parçayı baştan sona çalamayan, uzun süre piyano başında oturamayan öğrenciler, çalmaya hazır olduğu an “tıp” oyunu oynanır. İkinci bir tıpa kadar çocuğun konuşmaması ve hareket etmemesi beklenir

Çocuğun parçadaki bölümleri ezberleme problemi varsa karıştırma oyunu oynanır. Her müzik cümlesi için bir numara verilerek, kart oyunundaki gibi, kartlara yazılıp çekilen cümle, çocuk tarafından çalınır. Karışık çalabilen çocuk, parçanın bütününe çalmakta zorlanmayacaktır. Konsantrasyonu geliştiren bu oyun, bütün düzeydeki parçalar için geçerlidir. Konsantrasyonu geliştirmek için, öğretmenle öğrenci rol değişimi oyunu oynayabilirler. Öğretmen zorluk çektiği yerde yardım ister. Çocuk yardım edebiliyorsa, parçayı anlamıştır. Aynı zamanda öğretmen, çocuktan bütün parçayı çalmasını isteyebilir. Öğrencinin parçayı çalarken, takılıp unutmasını önlemek için, el çırpma oyunu oynanır. Öğretmenin aniden el çırpması ile çocuk önceden kararlaştırılmış yere (-parçanın veya cümlenin başı gibi) dönmek zorundadır. (Kıvrak, 1994: 22-24)

Örneklere ki gibi 6-8 yaş çocuklarının piyano dersi sırasında piyano çalmaya başlamadan önce veya piyano çalarken, kasların ve bedeninin gevşemesi için imgeler, hikayeler, masallar, öyküler dramatize edilerek algı ve anlama, teknik becerilerin kalıcılığını sağlamak için gevşeme egzersizleri yapılabilir.

Piyano eğitimi sırasında jimnastik hareketleri de yapılabilir. Bu hareketler gün içerisinde farklı zamanlarda yapılabilir.

1936’da kurulan devlet konservatuarının programında, ritmik jimnastik, bedensel artistik ve dans derslerine ilk kez yer verilmiştir. 1940 yılında da Gazi Eğitim Fakültesi Bölüm Başkanı Eduard Zuckmayer’in çalışmalarıyla, ritmik jimnastik dersi yer almıştır. (Uçan, 2003: 20)

Çocuklara, hemen hemen her şeyi, imge vererek öğretmelidir Örneğin, doğru el pozisyonu için, “elini, parmaklarınla destekler üzerinde olan bir çadır gibi kur. Ama içinde oturanlara nefes alacak kadar da yer bırak” denmelidir.

El, yine masanın üzerinde, kubbe biçiminde durmaktadır. “Baş parmak, kaplumbağa ya da traktör, tünelinin veya köprüünün altından geçer denir”. Daha sonra baş parmak masanın üzerine yatırılır ve diğer parmaklar birer birer üzerinden geçirilir.

Yuva çocuğu (okul öncesi) ile yapılan ilk derslerde, öğrenilen hiçbir şarkı kenara atılmaz, her ilk derste tekrar edilir. Her seferinde el pozisyonu, parmakların kaldırılışı biraz daha düzelecektir. Bazen şarkı transpoze edilecek, bazen de kapalı gözle çaldırılacaktır.

Belli bir süreden sonra çocukta bir bıkkınlık, hevesizlik göze çarpabilir, bu en tehlikeli dönemdir. Fazla baskı yapmadan, dersleri tatlı geçirmeye bakılmalıdır. Bazen küçük bir nane şekeri, bazen küçük bir öykü, bazen de çocuğun anlatmak istediği şeyleri dinlemek, iletişimi tekrar sağlar. Aynı bıkkınlık krizine, çocuğun ilkokula yeni başladığı dönemde de rastlayabiliriz. İlkokul öğrencisinin başlangıç piyano dersleri ile, yuva çocuğunun piyano dersleri aynı olmakla beraber, her öğede daha ayrıntılı bir çalışma gerekmektedir. Yuva çocuğunda olduğu gibi, burada da aynı solfej terimleri, ince-kalın ses oyunları, tuş seslemeleri, ezgi söylettirip, önce tek parmak, sonrada tek parmak, sonrada beş parmak ile piyanoda çaldırma yöntemi uygulanacaktır. Ritmik oyunlar yapılacak, nota değerleri vurulacak, adımlanacak ve ritmik motiflerin şifreleri yazdırılacaktır.

Çocuktaki el pozisyonunun nasıl olması gerektiği, okul öncesi çocuklarındaki gibi, aynı şekilde anlatılmıştır. “Elin bir tünel olması ...”.

Beş parmağın her biri üstünde bulunduğu tuşa, aşağı doğru basar, gevşer ve her tuş asansör gibi çalınmış olan parmağı yerine getirir. Şarkılardan, nota öğretimine aynen yuva (okul öncesi) çocuğunda olduğu gibi geçilir. (Pamir, 1986: 12-21)

Piyano eğitiminde çalarken, en etkin yöntem, yapılan hatayı bulup, yavaş yavaş birçok kez bilerek aynı yeri çalmaktır. Aynı yer tekrar baştan çalındığında, o bölümlerdeki yaşanılacak problemler ortadan kalkmış olur. (Meffen MMI : 25-35)

Değerlendirme: Her dersin etkin ve verimli olabilmesi için iki defter tutulmalıdır. Birincisi öğretmen tarafından teknik, hafıza, performans ve kişiliğiyle ilgili ders sonunda tutulan defterdir. İkincisi öğrencide kalacak olan her gün ne kadar çalışacağını, eseri kaç defa çalışacağını belirten defterdir. (Kıvrak, 1994: 21)

Eser baştan sonuna kadar dinlenmelidir. Yapılan hatalar akılda tutulmalıdır. Bu hatalar öğrencinin ruh haline göre iletilir. (Fenmen, 1947: 103)

Her öğretmen derse başlamadan önce, titiz bir program tasarlamalıdır. Değınilecek ders temalarının, değişik renkli kartlar halinde hazırlanması ve derste her temadan birer ders oluşturulması, öğretmene büyük kolaylık sağlayacaktır. Her dosya (kart) arkasına öğretmenin öğrencisi ile her temanın uygulanmasında neler yaptığı ve neler düşündüğü işlenir. Bu yöntem, öğretmenin de yaratıcılığını ortaya çıkarır. Her öğrenci için, öğretmenin ayrı bir dosya tutup, derste neler yapıldığını belgelemesi önerilir. (Molla, 2002: 67-68)

Öğrenci evde çalışırken kendini nasıl kontrol edecektir?

- a) Parçanın küçük motiflerini ve ezgisini hem nota hem ritim bakımından iyice anladım mı? İmge gözümün önüne geliyor mu?
- b) Parmak sayılarım doğru mu, piyanoda doğru uyguluyor muyum? Tuşe farklarım ve artikülasyonlarım doğru mu?
- c) Eşlik doğru mu?
- d) Derste konuşulan teknik kalıpları uyguladım mı? El-kol hareketlerim doğru muydu?

Öğrencinin kendisine yukarıdaki soruları sorabilmesi için, başlangıçta defter tutulmalı ve bütün yazılanlar teker teker istenmelidir. Daha sonra yapılıp yapılmadığı kontrol edilmelidir. (Pamir, 1986: 56)

6.2. Piyano Öğretmeninın Özellikleri

Piyano öğretmenin başarı sağlaması için öncelikle kendini öğrenciye sevdirmesi gerekir. Bu işe yeni başlayanların ruh hali göz önünde tutulmalıdır. Piyanoya henüz başlayan bir öğrenci, öğretmeni hep memnun etmek, ondan cesaret verici sözler işitmek ister. Sarf ettiği gayretin mükafatı budur. Bu durum, hiç akıldan çıkartılmamalı

ve öğrenciyi tenkit ederken iyi taraflarını daha fazla belirterek cesaretleri artırılmalıdır. Bununla beraber daha çalışması gereken kısımlar gösterilmelidir. (Fenmen, 1947: 101)

Öğretmen kendini ve yaptığı dersleri, sürekli kontrol altında bulundurmalıdır. Çünkü tek bir kelime ya da bakış, çocuğun motivasyonunu bozar ve hayal kırıklığına uğratabilir. Öğretmen, burada verilecek kontrol listesini değerlendirerek, vereceği dersler ve içerikler hakkında daha iyi sonuçlara ulaşabilir. (Molla, 2002: 83)

Fransız Peter Goebels, günümüz piyano eğitimini şöyle değerlendirmiştir.

- 1- Pedagoji, çocuğun, çocukluğunu keşfetmiş olmasıdır. Piyano pedagojisi ise, bu akıma göre piyano programının kapsam ve içeriğini, çocukların kapasitesine, düzeyine ve ruhsal görüş açılarına göre ayarlamayı yapabilmektir.
- 2- Piyano dersi, yaşama ve çalma dersine dönüşmüştür. Öğrenciyi aktif olmaya çağırarak hafızasına seslenmektedir.
- 3- Kaynak olarak beş yüz yıllık bir gelişimi kapsamaktadır.
- 4- Derste öğretmen tarafından kulak eğitimi ve gelişimine yer verilmektedir.
- 5- Başlangıçtan itibaren iki el bağımsızdır. Ekoller doğrultusunda iki anahtar beraber çalınmaktadır.
- 6- Yaratıcılık, öğretmen tarafından daha çok kullanılmaktadır.
- 7- Seslerle araç ve oyun şeklinde uğraşılmakta, öğretmen, ne, nasıl gibi sorularla ruhsal ve enstrümantal olarak piyano da müzik yapılmasını sağlamaktadır.

Öğretmen, yukarıda açıklanan kurallara uymakta ve çocuğun zevk ile ders yapmasını sağlamaktadır. (Halvaşı, 1989: 68-69)

Çalıştırılan öğrenci, profesyonel bir amaç içinde değilse, çalışma süreleri, seçilen yapıtların zorluk seviyeleri de değişebilir. Ama çalışma sırasındaki kalite düşürülmez. Zaten bir dereceye kadar piyano ile iletişim kurmaya başlamış öğrenci, yoğun çalışmaları sayesinde zorlukları aşmayı öğrenecek bunun zevkine varacak ve ilgisi artacaktır. (Pamir, 1986: 53-54)

Seçilecek piyano öğretmeni, çok bilgili ve iyi müzik eğitimi almış olmalıdır. Ama bu öğretmenin çok profesyonel olarak piyano çalan bir viritiöz olması gerekmez. Öncelikle öğrenciye verilecek eserleri iyi seçmeli, klasikleri tanımalı, sabırlı ve hoşgörülü olmalıdır. Piyano öğretmeni seçildikten sonra ona müdahale edilmemelidir. Çünkü o, geminin kaptanıdır. İki türlü kumanda gemiye yarar sağlamaz. (Özçelik, 2001: 13)

Önemli olan öğretmenin dostluk dozajını iyi tayin etmesi, öğrenciyi kendisine haddinden fazla bağımlı kılmaması, onu özgür, kendine yeterli olabilecek bir kişiliğe doğru yönlendirmesidir. (Pamir, 1986: 54)

Piyano eğitiminde eğitimci, öğrenciyi motive etmek zorunluluğunu duymaktadır. Bunun yanında eğitici, eğitim sürecinde öğrencinin kendilik algısını, motivasyon derecesini ve yönelimini düzenli olarak saptamalıdır. Yalancı dışsal motivasyonlu öğrenciyi yönlendirmeli ve öğrencinin kendi yeteneği ile ilgili doğru algılara sahip olmasını sağlamalıdır. Piyano öğretmenleri, öğrencinin kaygılarını, korkularını, sıkıntılarını, kuşkularını daha yakından tanıyarak, onlardaki potansiyellerin daha iyi açığa çıkartılmasında yardımcı olabilir ki ve yine öğrencilerin yaşadıkları veya yaşayacakları durumlarla ilgili olarak, daha bilinçli bir duruma getirmek için mücadele etmeli, öğrencilerinin kaygı ve korkularını en üst düzeye çıkartmalıdır. (Günel, 1999: 32-36)

Öğretmenin insan ve sanatçı olarak üstünlüğünü kanıtlaması gerekir. Otoritenin temeli budur. Öğretmen hep kontrollü ve disiplinlidir. Kendini iyi hissetmediği günlerde bir hastalığını, derdini öğrenciye aktaramaz. Çünkü enerjisini ve uyanıklığını bir derece düşürdüğü an, öğrenci kendi enerjisini on derece düşürecektir. Budan dolayı öğretmen bitmez tükenmez bir enerji kaynağı olabilmelidir. (Pamir, 1986: 52)

Öğretmenin en büyük vazifesi, öğrenciye piyano çalgısını değil, müziği sevdirmektir. Piyano vasıta, müzik ise amaçtır

Öğretmenin başarısı, öğrenciyi o yolda yürütmeye başlamasıyla belirecektir. Teknik, şüphesiz her sahada önemli rol oynar. Fakat tek başına hiçbir zaman varlık olamaz. Tutulacak yol öğrencide müzik duygusunu uyandıracak ve onun icra zekasını parlatacak bir sistemdir.

Öğretmen için en büyük zevk, öğrencinin genç ruhundaki sanat alevinin canlanmasını ve müzik duygusunun uyanışını görmektir

Öğretmen, temeli sağlam verebilmeli ve bu temeli hiç olmazsa orta öğretimin sonuna kadar geliştirebilmelidir. Öğrenci, alıştığı metodu her zaman için kesinlikle uygulayabilmelidir.

Öğretmen seçiminde yararlı olacak kişinin, ille de çok büyük bir ezber repertuarı ve parlak bir konsertist kariyeri olmayabilir. Ama iyi piyano çalması, ya da zamanında iyi piyano çalmış olması, tekniğin zorluklarını kendi deneyimlerinden bilmesi ve onları yine pratikten çözmüş olması koşuldur. (Fenmen, 1947: 100-102)

Öğretmen, dersinde ekollerde gösterilen modelleri, fikirleri, konuları uygulayabilmeli, açıklamalı, canlı ve etkili bir biçimde aktarabilmelidir. Ayrıca tecrübe, yani önbilgi, başlangıç motivasyonu ve öğretim sırasında, ilerletici adımlar atmak gibi unsurları da, göz önüne almak zorundadır. (Wolter Klaus)

Eğitici kendisini durumlara göre ayarlamalı, katı metotlardan korumalı ve çıkmaz bir yola girdiğinde yönünü değiştirmeli, öğrenci ile iyi bir diyaloga girebilmelidir. (Halvaşı, 1989: 67)

Eğitimcilik bir sevgi işidir. Ve ütopyaya uzanır. Eğitimcilik, bir yönüyle geleceğe ilişkin isteklerin düş dünyasıdır. hangi öğretmen, öğrencisinin bu düş dünyasının en yüksek kattaki başarısını düşlememiştir? Eğitimcilik, aslında bütün zorlukların üstesinden gelebilmektir. Karşılaşılan her düğümü özenle çözmek demektir. (Say, 2001: 11)

6.3. 6-8 Yaş Çocukları İçin Piyano Başlangıç Aşamasında Görsel Egzersizler

6-8 yaş çocuklarının, özellikle devinişsel davranışları veya becerileri, çevrelerindeki diğer insanların yaptıklarını izleyerek ve model aldıkları örneklere bakarak, gözlem yoluyla öğrendikleri saptanmıştır. Çocukların genellikle soyut ve detaylı bilgilerden çok, deneyerek öğrenmekten zevk aldıkları görülmüştür.

Piaget'e göre 6-8 yaş çocuklarının bir şeyi parçalara ve alt parçalara bölerek sınıflandırma yapabildikleri belirlenmiş nesnelere belli niteliklerine göre örneğin, renk, büyüklük, parlaklık, ağırlık vb. özelliklerine göre bir düzene sokabilecekleri

gözlenmiştir. Ayrıca çocukların, doğa ve diğer çocukları da içine alan bol resimli kitaplardan zevk aldıkları da bilinmektedir.

Buna göre 6-8 yaş çocuklarının tüm bu özelliklerinden yola çıkarak, piyano başlangıç aşamasında, eğitiminin diğer alanlarında olduğu gibi, görsel egzersizlerin öğrenmeyi pekiştirici ve hızlandırıcı bir rolü olduğu kabul edilebilir bir gerçek olarak düşünülmektedir. Ancak Türkiye’de kullanılan piyano eğitimi başlangıç metotları arasında yapılan araştırmalarda, bu yönde görsel çalışmalara rastlanmamış olup, sadece çalmaya yönelik çalışmaların fazlalığı gözlenmiştir. (Onuray, 1996: 5-6)

İki yaşında bir çocuk en kolay renkleri öğreniyor. Sarı oyuncakları buraya, kırmızı oyuncakları şuraya dizip gösteriyorsunuz. Hemen kırmızı sarıyı öğreniyorlar. O yaşta en iyi bildikleri şeyler renkler oluyor. Bu yüzden Fazıl’a notaları renklere yararlanarak öğrettim.

Masanın üzerine renkli oyunculardan koyuyordum. Ben org da kısa kısa do sesi verdiğim zaman kırmızı oyuncaklarını eline alıp masanın etrafında koşuyordu. Sanırım böyle bir hızlı bir yavaş koşmak hoşuna gidiyordu.

Sonra notayı değiştiriyordum. Nota değişince, örneğin mi çaldığımda kırmızıyı bırakıp sarı ile masanın etrafında koşmaya başlıyordu. Daha sonra ona kırmızı ile koşarken duyduğu sesin “do”, sarının “mi” olduğunu söyledim. “Daha dün annemizin kollarında yaşarken” gibi çocuk şarkılarına hiç yönelmemiştim. O kadarını yapabileceğim halde, notalarla şarkı öğretmeye kalkışarak kafasını karıştırmak istemedim. Çünkü nota ile çalıştırmak, ciddi bir müzik eğitimi sayılır. O da benim işim değil. (Say, 2000: 77-79)

Bir masa takvimi hatırlıyorum. Yılın her haftası için bir sayfa ayrılmıştı. O benim müzik defterimdi. Her sayfasına kocaman harflerle ve değişik renklerle bir müzik yapıtının adı yazılmıştı. Okuma yazma bilmediğim için, renklerle ve şekillere eserin adını tanırdım. Mozart’ın 40. senfonisini pembe, Bizet’in Airlezyen suiti kırmızı, Beethoven’ın 9. senfonisi maviydi. Takvim yaprakları benim bildiğim parçalarla doluydu. Mozart’ın 40. senfonisinin plağındaki göbek kıpkırmızıydı. Mozart’ın 21. piyano konçertosunun kapağında, rengarenk bir köy resmi vardı. Bizet sarılı kahverengiliydi. Aşık Veysel’in plağının göbeği siyahtı “kara toprak gibi”. (Say, 2002: 25-26)

Tüm bu özelliklerle donanmış 6-8 yaş çocuklarının fikir ve duygu hayatlarının, bağımsızlık, güven duygusu, atılganlık güçlerinin oyunla geliştirilebildiğinin göz önünde bulundurulmasının, görsel egzersizlerin hazırlanmasında etkisi büyüktür. (Onuray, 1996: 39)

BÖLÜM VII

ARAÇ VE YÖNTEM

7.1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın Evreni: 6-8 yaş çocukları ile çalışan İzmir il sınırları içinde ulaşılabilen MEB bağlı müzik kurumları, belediye konservatuarları, halk eğitimlerde ve özel okullardaki piyano öğretmenlerinden oluşur. Bunlardan 63'ü kadın, 23'ü erkektir.

6-8 yaş çocukları ile çalışan veya çalışmış Ankara, İstanbul, İzmir'deki eğitim fakülteleri, konservatuar, özel çalışan 16 uzman kişiden oluşur. Bunlardan 14'ü bayan, 2'si erkektir. Uzmanlardan bir tanesi İsviçre'de yaşamakta olup 2005-2006 döneminde İstanbul'a kendi araştırmaları amacıyla geldiği dönem içerisinde görüşme yapılmıştır.

Araştırmanın Örneklemi: İzmir il sınırları içerisinde ulaşılabilen 6-8 yaş çocukları için piyano eğitimi veren kurumlarda 86 öğretmenin başlangıç aşamasında piyano öğretim yöntemlerinden biri olarak yaratıcı dramaya ilişkin görüşleri, yapılanmış görüş anketi uygulanarak alındı.

İzmir, Ankara, İstanbul il sınırları içerisinde ulaşılabilen 6-8 yaş çocuklara piyano eğitimi vermiş ya da vermekte olan mesleğinde uzman 16 kişiye yapılanmamış (açık uçlu) görüşme formu ile görüş alınmıştır.

7.2. Veri Toplama Yöntem ve Araçları

İstanbul, Ankara, İzmir il sınırları içerisinde ulaşılabilen 6-8 yaş çocukları için piyano eğitimi veren mesleğinde uzman olan 16 kişiden açık uçlu (yapılandırılmamış) sorularla görüş alındı. Görüşler uzmanların onayı ile ses kayıt cihazı ile kayıt yapıldı. Yapılan kayıtlar yazıya kaleme aktarıldı. Bazı uzmanlardan da internet yoluyla görüş alındı. İzmir il sınırları içerisinde ulaşılabilen 6-8 yaş çocukları için piyano eğitimi veren 86 öğretmenden bizzat çalıştıkları kurumlara gidilerek görüşme anketi formu doldurtularak görüş alınmıştır. Ulaşılamayan bazı öğretmenlerden internet aracılığıyla görüşme formunun doldurulması sağlanmıştır.

Araştırmacı, Çağdaş Drama Derneğinin düzenlediği “Yaratıcı Drama Liderler Eğitimi” kursuna katılmıştır. Bu kursta Yrd. Doç. Dr. Ömer Adıgüzel uzman eğitmendir. Araştırmacı Yaratıcı Drama Eğitmenliği/Liderliği Programının I ve II. Aşamasına ait katılım belgesi almıştır. Ve 12-14 Mayıs 2006 tarihleri arasında Hareket, Ritim ve Drama konulu I. Uluslararası İzmir Yaratıcı Drama festivaline katılmıştır. Aynı zamanda Orff Schulwerk Eğitim ve Danışmanlık Merkezinin düzenlediği 26-27 Kasım 2005 tarihli Birlikte Müzik Yapmak, Doğaçlama, Müziği Duymak, Hareket konulu kursa katılmıştır.

10-12 Mart tarihlerinde Goethe-İnstitut Ankara Seminer dizisinde Çağdaş Estetik Eğitimi Semineri içerisinde yer alan; “Suzuki Metodu-Erken Piyano Eğitimi” konulu piyano sanatçısı Mehmet Okanşar’ın atölye çalışma sunumuna; “Hayatımızın En Zevkli, En Kolay ve Parasız Oyuncakları: Ritm ve Ses” konulu müzik eğitimcisi Yrd. Doç. Dr. Salih Aydoğan’ın atölye çalışmasına; “Zoltan Kodaly Metodu ile Yeniden Besteleme Teknikleri” konulu müzik ve drama eğitimcisi Mahiye Morgül’ün atölye çalışmasına; “Müzik Eğitiminde Yaratıcı Metodlar ve Hedefler” konulu Dr. Lütfü Erol’un paneline katılmıştır.

Ankara, İzmir, İstanbul’daki Üniversite ve Halk kütüphanelerinde araştırma konusu üzerine kaynak ve literatür taraması yapıldı. Ayrıca İnternet aracılığıyla kaynak ve literatür taraması yapıldı.

7.3. Veri Analizi

Bu çalışmada kişisel değişkenlere verilen yanıtların dağılımına ilişkin frekans analizi yapılmıştır. Ayrıca bağımsız değişkenlerle, her bir soruya verilen cevaplar arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Verilen cevaplar arasında farkın olup olmadığını belirlemek için Chi-square($x^2=ki$ kare) analizi uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesi SPSS 11. 00 paket programı ile yapılmıştır. Veri analiz sonuçları yararlanılan literatürlerdeki uzman görüşleriyle desteklenmiştir.

BÖLÜM VIII

BULGULAR

8.1. Örneklemi Tanıtıcı Bulgular

6-8 yaş grubu çocuklara piyano eğitimi veren 86 örnekleme ait tanıtıcı bulgular, bu kişilere uygulanan anket sonuçlarının değerlendirme ve analiz yapılarak uzman görüşleriyle desteklenmiştir. Aynı zamanda 6-8 yaş grubu çocuklara piyano eğitimi veren alanında uzman 16 kişinin yapılanmamış (açık uçlu) görüşme soruları ile görüşlerine başvurulmuştur. Uzman görüşleri değerlendirilip analiz edilerek uzmanların ortak görüşleri ve farklı görüşleri ortaya konmuştur.

Tablo S1- Örneklemdeki öğretmenlerin çalıştığı kuruma göre dağılımı

Çalıştığı Kurum	Kişi Sayısı	%
Mküo	17	19.8
Mbk	3	3.5
Hemk	2	2.3
Mk	47	54.7
Öo	17	19.8
Toplam	86	100

Tablo S1'e göre 86 örneklemin 47 kişisi yani %54.7'si milli eğitime bağlı müzik kurumlarında çalışmaktadır. Aynı zamanda eğitimini tamamlamamış ve müzik kurumlarında çalışan üniversite öğrenci sayısı 17 kişi olup %19.8'dir. İkisini birlikte değerlendirdiğimizde toplam 64 kişi (%74.5) MEB'ye bağlı müzik kurumlarında çalıştığı görülür. En çok piyano dersi veren öğretmenlerin müzik kurumlarında görev yaptığı görülür. Halk eğitime bağlı müzik kurumlarında piyano dersi veren öğretmen sayısı en azdır. Üniversite öğrencisi ve özel okullarda çalışan öğretmen sayıları eşittir.

İzmir, Ankara, İstanbul il sınırları içerisinde görüşme yapılan alanında uzman 16 örneklemden bir tanesi özel çalışmakta olup diğerleri 3 tanesi konservatuar, 12 tanesi eğitim fakültesinde olmak üzere çeşitli üniversitelerde görev yapmaktadır.

Tablo S2- Örneklemdaki öğretmenlerin mesleğindeki hizmet sürelerine göre dağılımı

Hizmet Süresi (Yıl)	(%)
0-5	51.2
6-10	15.5
11-15	17.9
16-20	6.0
21-25	4.8
26 ve Yukarısı	4.8
Toplam	100.0

Tablo S2'ye bakıldığında İzmir ili sınırları içerisinde piyano dersi veren öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%51.2) hizmet sürelerinin 0-5 yıl olduğu görülür. Bu durum örneklemdaki öğretmenlerin mesleklerinde daha yeni, tecrübe ve deneyim eksikliğinin olabileceği söylenebilir. Bunun yanında hizmet süresi 26 yılı aşan kişilerin de piyano dersi verdiği görülür. (%4.8)

Üç ilde görüşü alınan alanında uzman kişilerin iki tanesi 6-10 yıl hizmet süresine sahip olup diğerleri 10 yıldan daha fazla hizmet süresine sahiptir.

Tablo S3- Örneklemdaki öğretmenlerin cinsiyet yapısına göre dağılımı

Cinsiyet	Kişi Sayısı	(%)
Kadın	63	72.8
Erkek	23	27.2
Toplam	86	100.0

Tablo S3'e göre örneklemin cinsiyet yapısına baktığımızda kadın sayısının (63 kişi) ve oranının (%72.8) olduğu görülür. İstanbul, İzmir, Ankara illerinde görüşme yapılan alanında uzman 16 öğretmenden 14'ü kadın, 2 tanesi erkektir. Her iki örneklemden de kadın sayısının fazla olduğu görülür.

Tablo S4A- Örneklemdaki öğretmenlerin Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü ana dal çalgısına göre dağılımı

Ana dal Çalgısı	Kişi sayısı	(%)
Piyano	28	37.8
Keman	11	14.9
Şan	18	24.3
Gitar	3	4.1
Yan flüt	3	4.1
Çello	5	6.8
Diğeri	6	8.1
Toplam	74	100.0

Tablo S4A'ya göre eğitim fakültesi müzik bölümü ana dal çalgısı piyano olan öğretmen sayısı 28'tir. Bunun yanında ana dal çalgısı keman, şan, gitar, yan flüt, çello ve diğer branşlarda olan öğretmenlerin toplam sayısı 46'dır. Tablo S4A'a göre %62.2 oranında kişinin ana dal çalgısı piyano olmadığı halde piyano dersi verdiği görülür.

Örnekleme alınan 16 alanında uzman kişilerin ana dal çalgısı piyanodur.

Tablo S4B- Örneklemedeki öğretmenlerin Konservatuar Bölümü ana dal çalgısına göre dağılımı

Ana dal Çalgısı	Kişi sayısı	(%)
Piyano	6	42.9
Keman	-	-
Şan	3	21.4
Gitar	-	-
Yan flüt	1	7.1
Çello	1	7.1
Diğeri	3	21.4
Toplam	14	100.0

Tablo S4B'ye göre Konservatuar bölümü ana dal çalgısı piyano olanların sayısı 6 kişidir. Bunun yanında ana dal çalgısı piyano olmayan öğretmen sayısı 8 kişidir. Ana dal çalgısı piyano olmayanların toplam oranı %57.1'tir. Ana dal çalgısı piyano olanların oranı %42.9'dur.

Tablo S4C- Örneklemedeki öğretmenlerin Eğitim Fakültesi Yüksek Lisans ana dal çalgısına göre dağılımı

Ana dal Çalgısı	Kişi sayısı	(%)
Piyano	11	73.3
Keman	-	-
Şan	3	20.0
Gitar	1	6.7
Yan flüt	-	-
Çello	-	-
Diğeri	-	-
Toplam	15	100.0

Tablo S4C'ye göre Eğitim fakültesi yüksek lisans ana dal çalgısı piyano olanların oranı %73.3'tür. Ana dal çalgısı piyano olmayanların toplam oranı %26.7'tir. Alınan örneklem içerisinde Yüksek lisan öğrenimi görenlerin sayısı doktora yapanlara göre fazladır.

Tablo S4D- Örneklemedeki öğretmenlerin Eğitim Fakültesi Doktora/Sanatta yeterlilik ana dal çalgısına göre dağılımı

Ana dal Çalgısı	Kişi sayısı	(%)
Piyano	1	50.0
Şan	1	50.0
Toplam	2	100.0

Alınan örneklem içerisinde Yüksek lisans öğrenimi görenlerin sayısı doktora yapanlara göre fazladır.

Tablo S4E- Örneklemedeki öğretmenlerin Konservatuar Yüksek Lisans/ Sanatta Yeterlilik ana dal çalgısına göre dağılımı

Ana dal Çalgısı	Kişi sayısı	(%)
Piyano	1	33.3
Şan	1	33.3
Yan flüt	1	33.3
Toplam	3	100.0

Örnekleme Piyano eğitimi veren öğretmenler içerisinde yukarıdaki Tablo S4C ve Tablo S4E'yi karşılaştırdığımızda eğitim fakültelerinde yüksek lisans yapanların sayısının daha fazla olduğu görülür.

Örnekleme içerisinde Konservatuar Doktora/sanatta Yeterlilik alanında olup piyano dersi veren öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo S7- Örneklemedeki öğretmenlerin meslekleri ile ilgili katıldıkları etkinliklere göre dağılımı

Meslekle ilgili katılınan etkinlik	(%)
Yaratıcı Drama-Müzik	21.7
Yaratıcı Müzik-Piyano	4.3
Yaratıcı Drama-Piyano	1.4
Yaratıcı Drama	2.9
Hiçbiri	68.1
Diğerleri	1.4
Toplam	100.0

Tablo S7'ye göre örneklemedeki öğretmenlerin %68.1'in mesleği ve yaratıcı drama ile ilgili herhangi bir seminere katılmadığı görülür. %30.5'i mesleği ile ilgili herhangi bir etkinliğe katılmıştır. Aynı zamanda Tablo S2 ile karşılaştırdığımızda hizmet süreleri 0-5 arasında olan öğretmenlerin oranının %51.2 olduğu görülür. Bu durum mesleğinde yeni olduğu görülmektedir.

Görüşme yapılan 16 uzmanın tamamı meslekleri ile ilgili çeşitli etkinliklere (yaratıcı müzik-piyano, Orff, psikodrama ve yaratıcılı, müzikal terapi, yaratıcılık üzerine piyano pedogjisi, yaratıcı drama-müzik, yaratıcı drama-piyano, seminer ve kongreler, Workshoplar, müzik ve hareket pedogjisi, vb. katıldığı ya da kendilerinin düzenlemeleri olduğu görülür.

Tablo S8- Örneklemdaki öğretmenlerin piyano eğitiminde çalıştırdığı yaş grubu dağılımı

Yaş Grubu	(%)
6 yaş	24.4
7 yaş	33.7
8 yaş	40.7
9 yaş	1.2
Toplam	100.0

Araştırmamızda 6-8 yaş grubu öğrencilerin piyano eğitimi üzerinedir. Tablo S8'e baktığımızda öğretmenlerin piyano eğitiminde çalıştırdığı 6-8 yaş grubu öğrenci oranını %98.8'tir. Çalıştırılan 9 yaş grubu öğrenci oranı %1.2'tir. Kısaca örneklemdaki öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu 6-8 yaş grubu öğrencilerine piyano eğitimi vermektedir.

Örnekleme alınan alanında uzman kişilerin bir tanesi hariç daha önce ya da günümüzde 6-8 yaş grubu öğrencilerle çalışmışlardır.

8.2. Görüş Anket Sonuçlarının Değerlendirme ve Analizi

Tablo 1- “İlk derste çocukla tanışıp piyano tanıtılarak başlanır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % dağılımları ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö- %	mbk -%	hemk-%	mk -%	öo- %	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9					1 kişi-1.2
Katılmıyorum				3 kişi-6,4	2 kişi-11,8	5 kişi-5.8
Kararsızım				1 kişi-2,1		1 kişi-1.2
Katılıyorum	1 kişi-5,9	1 kişi-33,3	2 kişi-100	11 kişi-23,4	3 kişi-17,6	18 kişi-20.9
Tamamen katılıyorum	15 kişi-88,2	2 kişi-66,7		32 kişi-68,1	12 kişi-70,6	61 kişi-70.9
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,343$; $p > 0,05$ görüşler arası farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 1’de piyano dersi veren öğretmenlerin, İlk derste çocukla tanışıp piyano tanıtılarak başlanır. maddesine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde tamamen katılmayanların oranı %1.2, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %5.8’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %7.0 olduğu görülür. Tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabını verenlerin toplam oranı ise %91.8’dir. Örneklemdeki öğretmenlerin büyük bir bölümünün istenilen cevabı vermediği görülür. Aşağıda uzman görüşlerine göre çocukla ilk tanışıldığında piyano eğitiminde yapılması gerekenler belirtilmiştir.

İlk ders çocuğun müzik birikiminin yoklanması anlamına da gelebilir. Eğer çocuk şarkı söylemesini bilmiyorsa öğretmek gerekir. (Molla, 2002: 5)

Piyano eğitiminde ilk ders, öğrenci ile karşılaşılan ilk andır. Hem öğretmen hem öğrenci bakımından ilk tanışma intiba o an atılır. O anda öğrencinin piyano başına geçirilip hemen derse başlanması son derece yanlıştır. Çünkü çocuğun yapısı

tanınmadığından nasıl bir program uygulanacağı belli değildir. Bu yüzden öğretmen çocukla konuşarak, oynayarak onu tanımaya çalışmalıdır. Rahat mı, açık mı, davranışlarını gözetlemeli ve yine oyunla müziğin içine çekilmelidir. Çocuğun duygusal ve zihinsel gelişimi nasıldır? Rahat, açık, çekingen, korkak mı? Müzik bilgileri nasıl? Ailede müzik ile ilgilenen var mı? Bütün bu soruların cevabından sonra iyi bir program tespit etmek mümkün olur. (Halvaşı, 1989: 54)

Tablo 2- “Piyano eğitiminin amacı müzisyen yetiştirmektir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9			6 kişi-12,8	1 kişi-5,9	8 kişi-9,3
Katılmıyorum	8 kişi-47,1	3 kişi-100	2 kişi-100	32 kişi-68,1	11 kişi-64,7	56 kişi-65,1
Kararsızım				3 kişi-6,4		3 kişi-3,5
Katılıyorum	3 kişi-17,6			3 kişi-6,4	3 kişi-17,6	9 kişi-10,5
Tamamen katılıyorum	5 kişi-29,4			3 kişi-6,4	2 kişi-11,8	10 kişi-11,6
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,517$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 2’de “piyano dersi veren öğretmenlerin, piyano eğitiminin amacının müzisyen yetiştirmek” maddesine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde tamamen katılmayanların oranı %9.3, katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %65.1’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %74.4 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminin amacının müzisyen yetiştirmek olmadığı söylenebilir.

Öğretmenin en büyük vazifesi, öğrenciye piyano aletini değil müziği sevdirmektir. Piyano bir vasıta müzik ise amaçtır. (Fenmen, 1947: 102)

Erken piyano eğitiminin başlıca ilkesi müziği ve piyanoyu birlikte oynayarak, piyano dersinde keyifli dakikalar geçirerek ve sevdirek öğretmektir. Amaç müzisyen yetiştirmek olmasa bile. Müzik eğitiminin temeli olan çocuğun müzikal gelişimini sağlamaktır. Bu bağlamda çalıştırıcının en büyük görevi çocuğa müziği sevdirmektir. Çocuğun ailesi ile bir diyalog içerisinde bulunarak, gelişimine göre bir hedef belirlenerek hareket etmek gerekir. (Molla, 2002: 4)

Tablo 3- “Piyano eğitiminde nota kullanımına en geç 1, 5-2 ayda geçilir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n -%	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9		1 kişi-50	6 kişi-12,8	1 kişi-5,9	9 kişi-10,5
Katılmıyorum	2 kişi-11,8	2 kişi-66,7		11 kişi-23,4	6 kişi-35,3	21 kişi-24,4
Kararsızım	1 kişi-5,9			7 kişi-14,9		8 kişi-9,3
Katılıyorum	8 kişi-47,1	1 kişi-33,3	1 kişi-50	16 kişi-34,0	7 kişi-41,2	33 kişi-38,4
Tamamen katılıyorum	5 kişi-29,4			7 kişi-14,9	3 kişi-17,6	15 kişi-17,4
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,465$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 3’de “piyano dersi veren öğretmenlerin, piyano eğitimin de nota kullanımına 1, 5-2 ayda geçilir” maddesine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %17,4, katılıyorum cevabını verenler %38,4’tür. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde bu oran %55,4 olur. Tamamen katılmıyorum ve katılmıyorum cevabını verenlerin toplam oranı %34,9’dur. Piyano eğitiminde nota kullanımına ne zaman başlanabileceği ile ilgili uzman görüşleri şöyledir.

Küçük çocukların ilk nota yazımı ile karşılaşmalarının piyanoya başlamalarından en erken iki hafta, en geç 1-2 ay sonra geçilebilir. Nota eğitimine ilk derslerde, küçük nota oyunları ile de başlanabilir. Böylece öğrencinin daha sonra tanyacağı gerçek nota sistemine iyi bir zemin hazırlanabilir. Araştırmalar sonucunda nota öğrenimine piyanodan önce çalışma masasında başlanmalıdır. Notalar ve tuşlar iki ayrı konu olarak düşünülmeli, tuş oyunları için piyano, nota oyunları için çalışma masası tercih edilmelidir. (Molla, 2002: 59)

Tablo 4- “Uzun süre notasız çalmak çocuğu sıkır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9					1 kişi-1,2
Katılmıyorum		1 kişi-33,3		8 kişi-17,0	1 kişi-5,9	10 kişi-11,6
Kararsızım	4 kişi-23,5			6 kişi-12,8	2 kişi-11,8	12 kişi-14,0
Katılıyorum	3 kişi-17,6	2 kişi-66,7	1 kişi-50,0	20 kişi-42,6	8 kişi-47,1	34 kişi-39,5
Tamamen katılıyorum	9 kişi-52,9		1 kişi-50,0	13 kişi-27,7	6 kişi-35,3	29 kişi-33,7
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,345$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 4’de; “uzun süre notasız çalmak çocuğu sıkır” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %1.2, katılmıyorum cevabını verenler ise %11.6’dır. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde görüşümüzün fazla destek görmediğini görürüz. Oysa Halvaşı (1989: 54)’ya göre “Uzun süre notasız çalmak, çocuğun yaratıcılığını kullanması ve çocuğun kendisini serbest bir oyunda hissetmesi açısından önemli sayılmaktadır.”.

Tablo 5- “Piyano eğitiminde çocuğun müzikten zevk alabilmesi için iyi bir tekniğe sahip olmalıdır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	2 kişi-11,8			6 kişi-12,8		8 kişi-9,3
Katılmıyorum	1 kişi-5,9			16 kişi-34	2 kişi-11,8	19 kişi-22,1
Kararsızım	1 kişi-5,9	2 kişi-66,7		4 kişi-8,5	2 kişi-11,8	9 kişi-10,5
Katılıyorum	5 kişi-29,4	1 kişi-33,3	2 kişi-100	11 kişi-23,4	9 kişi-52,9	28 kişi-32,6
Tamamen katılıyorum	8 kişi-47,1			10 kişi-21,3	4 kişi-23,5	22 kişi-25,6
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,016$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 5'e göre “çocuğun müzikten zevk alabilmesi için iyi bir tekniğe sahip olunmalıdır” maddesine tamamen katılmıyorum ve katılmıyorum cevabını istenilen olumlu cevap olarak verenlerin toplam oranı %31.4'tür. Katılıyorum ve tamamen katılıyorum cevabını verenlerin toplam oranı %58.2'dir. Çeşitli müzik kurumlarında çalışan öğretmenler arasında da χ^2 testine göre de görüş farklılıkları olduğu söylenebilir. Özellikle müzik kurumlarında ders veren üniversite öğrencileri ile aynı müzik kurumlarında ders veren eğitimini tamamlamış öğretmenler arasında belirgindir. Aşağıdaki uzman görüşünde de müzikal gelişimin piyano eğitiminde esas alınması belirtilmiştir..

Piyano eğitiminde esas öğrencinin müzikal gelişimini sağlamaktır. Müziğin amacı güzeli ifade etmektir. Ön planda teknik kabiliyet değil ifade zenginliği ve öğrencinin içinde kaynayan müzikal duygunun fışkırması gelmektedir. (Fenmen, 1947: 102)

Tablo 6- “Başlangıç aşamasında her çocuğa aynı yöntem ve program uygulanır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	2 kişi-11,8		1 kişi-50	15 kişi-31,9	4 kişi-23,5	22 kişi-25,6
Katılmıyorum	3 kişi-17,6	2 kişi-66,7		20 kişi-42,6	5 kişi-29,4	30 kişi-34,9
Kararsızım	3 kişi-17,6	1 kişi-33,3		4 kişi-8,5	2 kişi-11,8	10 kişi-11,6
Katılıyorum	7 kişi-41, 2		1 kişi-50	6 kişi-12,8	5 kişi-29,4	19 kişi-22,1
Tamamen katılıyorum	2 kişi-11,8			2 kişi-4,3	1 kişi-5,9	5 kişi-5,8
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,351$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur

Tablo 6’da; “Başlangıç aşamasında her çocuğu aynı yöntem ve program uygulanır” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %25.6, katılmıyorum cevabını verenler ise %34.9’dır. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %60.5 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak her çocuğa aynı program ve yöntem uygulanmaz.

İlk derslerin çocukta yaratacağı izlenim ve heyecan, daha sonra onun enstrüman çalma isteğini etkileyecektir. Bu yüzden öğretmenin görevi her öğrencinin kendi karakteri, kapasitesi ve gelişme hızına göre bir program izlemektir. Öğrenciye göre program, programa göre öğrenci değil. (Molla, 2002: 5)

Tablo 7- “Piyano eğitiminde Altı-Sekiz yaş grubu için oyun gereklidir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum				2 kişi-4,3		2 kişi-2,3
Katılmıyorum		1 kişi-33,3		2 kişi-4,3	1 kişi-5,9	4 kişi-4,7
Kararsızım	3 kişi-17,6		2 kişi-100	4 kişi-8,5		9 kişi-10,5
Katılıyorum	3 kişi-17,6	2 kişi-66,7		21 kişi-44,7	10 kişi-58,8	36 kişi-41,9
Tamamen katılıyorum	11 kişi-64,7			18 kişi-38,3	6 kişi-35,3	35 kişi-40,7
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,003$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 7’de; “Piyano eğitiminde Altı-Sekiz yaş grubu için oyun gereklidir.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %40.7, katılıyorum cevabını verenler ise %41.9’dur. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %82.6 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak 6-8 yaş grubu çocuğu için piyano eğitiminde oyun gereklidir.

İlkokul öğrencisinin başlangıç piyano derslerinde ilk andan itibaren, her öğede yuva çocuğundaki gibi daha ayrıntılı çalışma gerekmektedir. Yuva çocuğunda olduğu gibi burada aynı solfej örnekleri, ince, kalın ses oyunları, ritmik oyunlar, nota değeri vurulacak ve adımlanacaktır. (Pamir, 1986: 20)

Öğrendiği şarkıyı bir oyun içinde söyleyen çocuk müziği davranışa dönüştürmüş olur. Bedensel estetiği yaratan danslarla, şarkının ritimsel özelliklerini kavrar. Aynı şekilde çalgı öğretiminde de çocuğun yaşantılarından yola çıkarak, oyunla verilen eğitim etkili ve kalıcı olacaktır. (Yağcı, 1995: 8)

Tablo 8- “Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımına gerek yoktur.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- %₁ ve x² dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	4 kişi-23,5			11 kişi-23,4	4 kişi-23,5	19 kişi-22,1
Katılmıyorum	5 kişi-29,4	2 kişi-66,7		27 kişi-57,4	10 kişi-58,8	44 kişi-51,2
Kararsızım	8 kişi-47,1		2 kişi-100	9 kişi-19,1	2 kişi-11,8	21 kişi-24,4
Katılıyorum		1 kişi-33,3			1 kişi-5,9	2 kişi-2,3
Tamamen katılıyorum						
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$x^2 = 0,003$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 8’de; “Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımına gerek yoktur.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %22.1, katılmıyorum cevabını verenler ise %51.2’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %73.3 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Tablo 7 ve 8’i birlikte değerlendirdiğimizde piyano eğitiminde oyun ve oyun materyallerinin 21 kişi bu görüşü bildirmiştir. kullanılabileceğini düşünenler çoğunluktadır. Bu maddeye kararsızım görüşünü bildiren kişi sayısı diğer maddelere göre oldukça fazladır. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak 6-8 yaş grubu çocuğu için piyano eğitiminde oyun materyalleri gereklidir

Küçük kas gelişimini sağlayan oyun materyalleri, çeşitli renkli kağıtlardır. Büyük kas gelişimini sağlayan oyun materyalleri büyük toplar yuvarlanma minderleridir. Duygu ve kasların gelişimini sağlayan oyun materyalleri farklı özellikteki dokunma materyalleri ses çıkaran oyuncaklar, kitaplardır. Duygu ve düşüncüyü açığa çıkaran, yaratıcılığı geliştiren oyun materyalleri, boya kalemleri, müzik aletleridir. (Bozoklu, 1994: 13)

Öğretmen çocuğa piyano öğretirken oyun materyallerinden en az birini kullanacaktır. Yaratıcı drama çalışmalarında çalışmayı daha zengin ve eğlenceli hale getirmek konsantrasyonu sağlamak için materyal kullanımı gerekebilir. Ancak gereksiz ve fazla miktarda kullanılan malzemede oyun ve temayı kaybetmeye neden olacak ve karakteri yok edecektir. (Ömeroğlu ve diğer., 2003a: 85)

Çocuğun oyuncaklarını da derse katmak mümkündür. Onlarla da konuşabilir. Bunun gibi oyunlar bazı çocukları rahatlatır. (Molla, 2002: 21)

Tablo 9- “Eğitmen, piyano eğitiminde oyunu kullanırken pasif ve geri planda olması gerekir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	3 kişi-17,6			5 kişi-10,6	1 kişi-5,9	9 kişi-10,5
Katılmıyorum	1 kişi-5,9	1 kişi-33,3	1 kişi-50	23 kişi-48,9	7 kişi-41,2	33 kişi-38,4
Kararsızım	4 kişi-23,5			11 kişi-23,4	6 kişi-35,3	21 kişi-24,4
Katılıyorum	5 kişi-29,4		1 kişi-50	6 kişi-12,8	3 kişi-17,6	15 kişi-17,4
Tamamen katılıyorum	4 kişi-23,5	2 kişi-66,7		2 kişi-4,3		8 kişi-9,3
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,013$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo9’da; “Eğitmen, piyano eğitiminde oyunu kullanırken pasif ve geri planda olması gerekir.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %10.5, katılmıyorum cevabını verenler ise %38.4’dur. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %48.9 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Tablo 8’de olduğu gibi bu maddeye kararsızım görüşünü bildiren kişi sayısı diğer maddelere göre oldukça fazladır. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak 6-8 yaş grubu çocuğu için piyano eğitiminde oyunu kullanan eğitimci pasif değildir.

Oyun çocuklara deneme yanılma yolu ile problemlerine çözüm getirmelerine yardımcı olur ve çocukların belirli riskleri göze alma deneyimlerini artırır. Eğitiminin oyunun çocuğa bu katkıları göz önünde bulundurarak, çocuğa yapacağı rehberliği bir yöntemle belirlemelidir. Eğitimci ne aşırı aktif nede pasif geri planda bir tutum içine girmelidir. İhtiyacı olduğu anda çocuğu gerçekten rahatlatacak ve onu ileri bir düzeye götürecek bir rol üstlenmelidir. (Bozoklu, 1994:15)

Tablo 10- “Piyano eğitimi verirken kullanılan metot dışında görsel egzersizler vermeye gerek yoktur.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	11 kişi-64,7	2 kişi-66,7		11 kişi-23,4	1 kişi-5,9	25 kişi-29,1
Katılmıyorum	4 kişi-23,5	1 kişi-33,3	1 kişi-50	28 kişi-59,6	13 kişi-76,5	47 kişi-54,7
Kararsızım	2 kişi-11,8			7 kişi-14,9	2 kişi-11,8	11 kişi-12,8
Katılıyorum			1 kişi-50		1 kişi-5,9	2 kişi-2,3
Tamamen katılıyorum				1 kişi-2,1		1 kişi-1,2
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86kişi-100

$\chi^2 = 0,00$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 10’da; “Piyano eğitimi verirken kullanılan metot dışında görsel egzersizler vermeye gerek yoktur.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %29.1, katılmıyorum cevabını verenler ise %54.7’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %83.9 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak kullanılan metot dışında görsel egzersizler verilmelidir.

Çağdaş piyano eğitiminin en önemli boyutlarından birini oluşturan başlangıç aşamasında kullanılan metotlardan 6-8 yaş çocuklarının bedensel, zihinsel, psikolojik ve

sosyal gelişimleri düşünülerek ilgi çekici gelmesi amacıyla görsel egzersizlere yer verilmelidir. Bu alanda hizmet veren öğretmenlerin derslerinde görsel egzersizlerden yararlanmaları konusunda bilgilendirmeleri sağlanmalıdır. 6-8 yaş çocukları üzerinde bıraktığı etki doğrultusunda, geliştirilen egzersizler sadece piyano eğitimi alanında değil müzik eğitiminin farklı alanlarında da uygulanarak kullanılmalıdır. (Onuray, 1998: 47)

Tablo 11- “Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımı çocuğun duygu, düşünce ve yaratıcılığını açığa çıkarır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum					1 kişi-5,9	1 kişi-1,2
Katılmıyorum		1 kişi-33,3		1 kişi-2,1		2 kişi-2,3
Kararsızım	1 kişi-5,9		1 kişi-50	3 kişi-6,4	1 kişi-5,9	6 kişi-7
Katılıyorum	4 kişi-23,5		1 kişi-50	26 kişi-55,3	8 kişi-47,1	39 kişi-45, 3
Tamamen katılıyorum	12 kişi-70,6	2 kişi-66,7		17 kişi-36,2	7 kişi-41,2	38 kişi-44, 2
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,011$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 11’de; “Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımı çocuğun duygu, düşünce ve yaratıcılığını açığa çıkarır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %44.2, katılıyorum cevabını verenler ise %45.3’tür. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %89.5 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde kullanılan oyun materyalleri çocuğun duygu, düşünce ve yaratıcılığını ortaya çıkardığı söylenebilir.

Duygu ve düşünceyi açığa çıkaran yaratıcılığı geliştiren oyun materyalleri;tebeşir, fırça, boya kalemleri, hamur, müzik aletleri, artık materyallerdir.

Çocuk yaşının özelliklerine uygun materyaller kullanma eğilimindedir. Ve materyallerin kullanılması da gelişimsel bir takım adımları kapsar. (Bozoklu, 1994: 13)

Günümüzde Frank Peter Goebels piyano eğitimini şöyle değerlendirmiştir. Seslerle araç ve oyun şeklinde uğraşmakta öğretmen ne, nasıl gibi sorularla ruhsal ve enstrümantal olarak piyanoda müzik yapılmasını sağlamaktadır. (Halvaşı, 1989: 69)

Oyunun eğitim sürecinde kullanılmasını sağlayan yaratıcı drama yöntemi bu yönüyle çocukların derse ve konuya güdülenmelerini sağlar ve böylece öğrenme ilkelerinden güdülenme gerçekleşir. Yaratıcı drama ile sıkıcı olan dersler daha çekici hale geldiği için katılımcıların motivasyonunu artırır. (Özdemir, 2003: 48)

Tablo 12- “Piyano eğitiminde yaratıcı dramanın öğelerinden biri olan oyunun kullanılması çocuğa müzik sevgisi kazandırır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum				1 kişi-2,1	1 kişi-5,9	2 kişi-2,3
Katılmıyorum				1 kişi-2,1		1 kişi-1,2
Kararsızım	1 kişi-5,9	1 kişi-33,3	1 kişi-50	3 kişi-6,4		6 kişi-7
Katılıyorum	2 kişi-11,8			23 kişi-48,9	9 kişi-52,9	35 kişi-40,7
Tamamen katılıyorum	14 kişi-82, 4	2 kişi-66,7		19 kişi-40,4	7 kişi-41,2	42 kişi-48,8
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,09$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 12’de; “Piyano eğitiminde yaratıcı dramanın öğelerinden biri olan oyunun kullanılması çocuğa müzik sevgisi kazandırır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %40.7, katılıyorum cevabını verenler ise %48.8’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %89.5 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki

uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımı çocuğa müzik sevgisi kazandırır.

Erken piyano eğitiminin başlıca ilkesi, müziği ve piyanoyu birlikte oynayarak piyano dersinde dakikalar geçirterek ve sevdirek öğretmektir. Müzik eğitiminde temel olan çocuğun müzikal gelişimini sağlamaktır. Bu bağlam da çalıştırıcının en büyük görevi çocuğa müziği sevdirmektir.

Tablo 13- “Dersten sıkılan çocuğun bildiği oyundan hareket ederek derse devam etmek gerekir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9			3 kişi-6,4	1 kişi-5,9	5 kişi-5,8
Katılmıyorum		1 kişi-33,3		1 kişi-2,1	1 kişi-5,9	3 kişi-3,5
Kararsızım			2 kişi-100	6 kişi-12,8		8 kişi-9,3
Katılıyorum	3 kişi-17,6	2 kişi-66,7		23 kişi-48,9	10 kişi-58,8	38 kişi-44,2
Tamamen katılıyorum	13 kişi-76,5			14 kişi-29,8	5 kişi-29,4	32 kişi-37,2
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,00$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 13’de; “Dersten sıkılan çocuğun bildiği oyundan hareket ederek derse devam etmek gerekir.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %5.8, katılmıyorum cevabını verenler ise %3.5’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %8.8 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde sıkılan çocuğun bildiği bir oyundan derse devam edilmez.

Öğretmenin hayal gücü üst sınırdadır öğretmen ya da yetişkinler cesaret verici olmalı, oyuna katılmalı ama süreç yöntemini belirgin bir biçimde üstüne

almalıdır. Öğretmen çocuğun, özgün düşüncelerini ortaya koyabilmesine destek verebilmelidir. (Öztürk, 2002 : 24)

Tablo 14- “Piyano dersine başlamadan önce çocuğun rahatlaması için ısınma hareketleri yaptırılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öo	
Tamamen katılmıyorum	2 kişi-11,8			1 kişi-2,1		3 kişi-3,5
Katılmıyorum				6 kişi-12,8	1 kişi-5,9	7 kişi-8,1
Kararsızım	2 kişi-11,8	1 kişi-33,3		9 kişi-19,1	1 kişi-5,9	13 kişi-15,1
Katılıyorum	8 kişi-47,1	2 kişi-66,7		26 kişi-55,3	10 kişi-58,8	46 kişi-53,5
Tamamen katılıyorum	5 kişi-29,4		2 kişi-100	5 kişi-10,6	5 kişi-29,4	17 kişi-19,8
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,139$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 14’de; “Piyano dersine başlamadan önce çocuğun rahatlaması için ısınma hareketleri yaptırılır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %19,8, katılıyorum cevabını verenler ise %53,5’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %73,3 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano dersine başlamadan önce ısınma hareketleri yaptırılır.

Sosyal yaşantı içerisindeki stresler ve öğrencinin yaş dönemindeki duygusal dengesizliği mutlak olarak bedenine yansıtacaktır. Burada önemle üzerinde durulması gereken ruhsal sessizlik olmaksızın fiziksel sakinliğe sahip olunmasıdır. Bu nedenden ötürü çalışmalara başlamadan önce yapılacak gevşeme egzersizleri öğrenciyi daha bütün hale getirecektir bununla ilgili olarak öğrenebileceğimiz çok basit gevşeme egzersizlerini kapsayan bu konuyla ilgili kaynaklar incelenmelidir Çalışmaya başlamadan evvel piyano dışında gevşeme egzersizleri yapılabilir. Örneğin yere sırt üstü yatılır, tüm beden yerde hissedilir nefes alıp verme sakin ve düzenli bir şekilde

olmalıdır. Ayaklardan başlayarak yukarıya doğru tüm beden hissedilinceye kadar tek tek tüm organ kasları düşünce yoluyla gevşetilir. (Pekiner, 1997: 33)

Rahatlama ve yumuşamayı (gevşemeyi) sağlamak için, içten ve dıştan çözülme (Ruhsal ve bedensel gevşeme) işi birlikte ele alınmalı, bu uygulamada içten çözülmeye, ruhsal gevşemeye öncelik tanınmalıdır. (Sun ve Seyrek, 2002 : 89)

Tablo 15- “Piyano teknik eğitimi verilirken sadece tasviri kolay olan kuş, aslan, ayı gibi hayvanlardan faydalanmak gerekir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9			6 kişi-12,8		7 kişi-8,1
Katılmıyorum	2 kişi-11,8	1 kişi-33,3		9 kişi-19,1	6 kişi-35,3	18 kişi-20,9
Kararsızım	2 kişi-11,8	2 kişi-66,7	2 kişi-100	12 kişi-25,5	3 kişi-17,6	21 kişi-24,4
Katılıyorum	7 kişi-41,2			15 kişi-31,9	5 kişi-29,4	27 kişi-31,4
Tamamen katılıyorum	5 kişi-29,4			5 kişi-10,6	3 kişi-17,6	13 kişi-15,1
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,203$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 15’de; “Piyano teknik eğitimi verilirken sadece tasviri kolay olan kuş, aslan, ayı gibi hayvanlardan faydalanmak gerekir” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %8.1, katılmıyorum cevabını verenler ise %20.9’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %29 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Kararsız olanların oranı %24.4 ve toplam 21 kişidir. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde sadece kuş, aslan, ayı gibi tasviri kolay olan hayvanlar kullanılmaz.

Klaus Runze'nin (1982: 4-61) "iki el on iki tuş" adlı piyano metodunda zebralar, filler, kaplanlar, maymunlar, kirpiler, kaplumbağalar, develer, uğur böceği, atlar gibi hayvanlardan yararlanmaktadır.

Leylek tırtıl çekirge ... gibi hayvanlar da piyano eğitiminde kullanılmıştır. (Molla, 2002: 30-40)

Tablo 16- "6-8 yaş dönemi piyano eğitimi alan çocukların fiziksel, ruhsal ve duyuşsal özelliklerini bilmek gerekmez." maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K) /%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	12 kişi-70,6		1 kişi-50	25 kişi-53,2	7 kişi-41,2	45 kişi-52,3
Katılmıyorum	3 kişi-17,6	2 kişi-66,7	1 kişi-50	15 kişi-31,9	8 kişi-47,1	29 kişi-33,7
Kararsızım	2 kişi-11,8	1 kişi-33,3		2 kişi-4,3		5 kişi-5,8
Katılıyorum				3 kişi-6,4	2 kişi-11,8	5 kişi-5,8
Tamamen katılıyorum				2 kişi-4,3		2 kişi-2,3
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,407$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 16'da; "6-8 yaş dönemi piyano eğitimi alan çocukların fiziksel, ruhsal ve duyuşsal özelliklerini bilmek gerekmez." maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %52.3, katılmıyorum cevabını verenler ise %33.7'dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %86 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitimi verilen çocukların fiziksel, ruhsal ve duyuşsal özelliklerini bilmek gerekir.

Çocuklar, sadece doğuştan getirdikleri gelişim özellikleri doğrultusunda gelişimlerini sürdürmektedirler. Yaşadıkları çevre, çocukların gelişimini olumlu ya da

olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle aynı yaştaki çocuklar her zaman aynı oranda gelişimlerini tamamlayıp bireysel farklılıklar göstermektedirler. (Uçal, 2003: 7)

Frank Peter Gebels, günümüz piyano eğitimini şöyle değerlendirmiştir. Pedagoji çocuğun çocukluğunu, piyano pedagojisi de bu akıma girerek programın kapsam ve içeriği çocukların kapasitesine ve ruhsal görüş açılarına göre ayarlanmaktadır. Önümüzdeki öğrenci kimdir? Yeteneği ne türdedir? Parçaları daha çok kulakla algılayarak mı öğreniyor? El kol hareketleriyle mi öğreniyor? Notadan görerek ve göz önüne getirerek mi anlıyor. Yani çocuklar işitsel, devinimsel, görsel olabilirler. İçinde bulunduğu toplum onu ne gibi etkiler altında bırakıyor? Sorularının yanıtı çocuğun fiziksel, ruhsal ve duyuşsal özelliklerini bilerek olur. (Pamir, 1986: 45)

Tablo 17- “Öykü tekniği ile öğretilen piyano parçasında sadece öğretmen aktiftir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	Mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	2 kişi-11,8			5 kişi-10,6		7 kişi-8,1
Katılmıyorum	3 kişi-17,6	1 kişi-33,3	1 kişi-50	18 kişi-38,3	9 kişi-52,9	32 kişi-37,2
Kararsızım	9 kişi-52,9	2 kişi-66,7		14 kişi-29,8	6 kişi-35,3	31 kişi-36
Katılıyorum	1 kişi-5,9		1 kişi-50	8 kişi-17	1 kişi-5,9	11 kişi-12,8
Tamamen katılıyorum	2 kişi-11,8			2 kişi-4,3	1 kişi-5,9	5 kişi-5,8
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,541$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 17’de; “Öykü tekniği ile öğretilen piyano parçasında sadece öğretmen aktiftir.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %8.1, katılmıyorum cevabını verenler ise %37.2’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %45.3 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak

piyano dersinde öykü tekniği kullanılırken sadece öğretmen aktif değil öğrenci de aktiftir.

Pamir'e (1986:43) göre Bu teknikleri kullanırken sadece öğretmen değil öğrencide aktiftir. Gösterilen imajlar çocukta bir şeyler uyandırdığında onu susturmamalı, bastırmamalı fakat gereksiz yere de kışkırtmamalıdır. Bir imgeleme yapıldığı zaman bunu çok olağan ses tonu ile söylemelidir. Bu konuda fazla soru sorduğunuz takdirde çocuk kendisini ilginç göstermek için daha fazla uzatmaya başlayacaktır.

Tablo 18- "Piyano parçası öğretilirken öykü tekniğinin kullanılmasına gerek yoktur." maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	Mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	8 kişi-47,1			8 kişi-17	2 kişi-11,8	18 kişi-20,9
Katılmıyorum	7 kişi-41,2	1 kişi-33,3		25 kişi-53,2	10 kişi-58,8	43 kişi-50
Kararsızım	1 kişi-5,9	2 kişi-66,7	2 kişi-100	10 kişi-21,3	1 kişi-5,9	16 kişi-18,6
Katılıyorum	1 kişi-5,9			4 kişi-8,5	3 kişi-17,6	8 kişi-9,3
Tamamen katılıyorum					1 kişi-5,9	1 kişi-1,2
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,021$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 18'de; "Piyano parçası öğretilirken öykü tekniğinin kullanılmasına gerek yoktur." maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %20.9, katılmıyorum cevabını verenler ise %50'dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %70.9 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano parçası öğretilirken öykü tekniği kullanılır.

Yapılan benzetmeler, çocuk dünyasının soyuttan çok somuta yatkın olduğunu göstermektedir. Çocuklardaki bu düşünce tarzını da öğretmen hiçbir zaman unutmamalıdır. Schumann'ın gençlik albümü ya da çocuk sahneleri çaldırırken bir at nal sesi, yabancı bir adamın getirdiği korku, sonra da parçanın birinci bölümündeki kararsızlık, tahta at üzerindeki bir şövalyenin neşe içindeki zıplayışları, göz önüne getirilir. (Pamir, 1986: 43)

Tablo 19- “Piyano eğitiminde çocuğun yaratıcılığını geliştirmek için doğaçlamaya önem vermek gereklidir.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum				1 kişi-2,1		1 kişi-1,2
Katılmıyorum			1 kişi-50		1 kişi-5,9	2 kişi-2,3
Kararsızım	3 kişi-17,6		1 kişi-50	3 kişi-6,4		7 kişi-8,1
Katılıyorum	3 kişi-17,6	3 kişi-100		23 kişi-48,9	8 kişi-47,1	37 kişi-43
Tamamen katılıyorum	11 kişi-64,7			20 kişi-42,6	8 kişi-47,1	39 kişi-45,3
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,001$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 19'da; “Piyano eğitiminde çocuğun yaratıcılığını geliştirmek için doğaçlamaya önem vermek gereklidir.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %45.3, katılıyorum cevabını verenler ise %43'dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %88.3 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde yaratıcılığın geliştirilmesinde doğaçlama önemli rol oynar.

Doğaçlama ilk derslerde öğrenciye zor gelebilir, ama zamanla öğretmeninde desteğiyle çocuk açılır ve doğaçlamadan büyük zevk almaya başlar. Çünkü doğaçlama çocuğun yaratıcılığını, düşüncelerini ve fantezilerini sınırsız geliştirir. (Molla, 2002: 66)

Tablo 20- “Doğaçlama yaparken eğitmen öğrenciye müdahale etmez, yönlendirmez ve herhangi bir şekilde ritim vermez.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9			3 kişi-6,4		4 kişi-4,7
Katılmıyorum		1 kişi-33,3	1 kişi-50	9 kişi-19,1	4 kişi-23,5	15 kişi-17,4
Kararsızım	1 kişi-5,9			7 kişi-14,9	5 kişi-29,4	13 kişi-15,1
Katılıyorum	5 kişi-29,4	2 kişi-66,7		17 kişi-36,2	6 kişi-35,3	30 kişi-34,9
Tamamen katılıyorum	10 kişi-58,8		1kişi-50	11 kişi-23,4	2 kişi-11,8	24 kişi-27,9
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,174$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 20’de; “Doğaçlama yaparken eğitmen öğrenciye müdahale etmez, yönlendirmez ve herhangi bir şekilde ritim vermez.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %4.7, katılmıyorum cevabını verenler ise %17.4’dür. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %22.1 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano dersinde doğaçlama yapılırken öğretmen öğrenciye müdahale edebilir, yönlendirebilir, ritim verebilir.

Doğaçlama becerisini geliştiren başka bir metot ise öğrenci ve öğretmenin birlikte çalmasıdır. Öğretmen iki siyah tuşa aynı anda basarak ostinato şeklinde siyah tuşları kullanılarak içinden geldiği gibi çalmasını söyler. (Molla, 2002 : 66)

Tablo 21- “Çocukların doğaçlama yönlerini geliştirmek için, çocukları bir araya getirmeden bireysel doğaçlamalar yaptırılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9			1 kişi-2,1		2 kişi-2,3
Katılmıyorum	1 kişi-5,9	1 kişi-33,3	1 kişi-50	5 kişi-10,6	4 kişi-23,5	12 kişi-14
Kararsızım	4 kişi-23,5			12 kişi-25,5	1 kişi-5,9	17 kişi-19,8
Katılıyorum	3 kişi-17,6	2 kişi-66,7	1 kişi-50	22 kişi-46,8	8 kişi-47,1	36 kişi-41,9
Tamamen katılıyorum	8 kişi-47,1			7 kişi-14,9	4 kişi-23,5	19 kişi-22,1
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,211$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 21’de; “Çocukların doğaçlama yönlerini geliştirmek için, çocukları bir araya getirmeden bireysel doğaçlamalar yaptırılır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %2,3, katılmıyorum cevabını verenler ise %14’dür. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %16,3 düşük bir oranda görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitimi verilirken çocukların doğaçlama yönlerini geliştirmek için çocuklar bir araya getirilebilir ve birbirlerine örnek olabilirler. Yaratıcılıkları daha çok gelişebilir.

Ayda bir kez aynı seviyede piyano çalan birkaç öğrenciyi bir araya getirerek doğaçlama saati gibi faaliyetlerde yapılabilir. (Molla, 2002: 67)

Tablo 22- “Çocuğun kulağı ölçülürken şarkı söylemeye ihtiyaç duyulur. Piyano eğitimi verilirken bu gereklilik ortadan kalkar.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9			7 kişi-14,9		8 kişi-9,3
Katılmıyorum	2 kişi-11,8	2 kişi-66,7	2 kişi-100	16 kişi-34	4 kişi-23,5	26 kişi-30,2
Kararsızım	2 kişi-11,8			5 kişi-10,6	1 kişi-5,9	8 kişi-9,3
Katılıyorum	5 kişi-29,4	1 kişi-33,3		14 kişi-29,8	9 kişi-52,9	29 kişi-33,7
Tamamen katılıyorum	7 kişi-41,2			5 kişi-10,6	3 kişi-17,6	15 kişi-17,4
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,14$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 22’de; “Çocuğun kulağı ölçülürken şarkı söylemeye ihtiyaç duyulur. Piyano eğitimi verilirken bu gereklilik ortadan kalkar.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %9.3, katılmıyorum cevabını verenler ise %30.2’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %39.5 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitimi verilirken gerektiğinde şarkı söylenir.

Enstrümanla ilk tanışan çocuk için şarkı söylemenin çok önemli olduğunu daha önce deyinmiştim. Şarkının çocuk için müziği ve enstrümanı birleştiren bir köprü olduğu mutlaka unutulmamalıdır. Öğretmenin bu nedenle çocuk şarkısına önem vermesi gerekiyor. İlk öğrenilen şarkının basit ve en fazla beş ses aralığında olup sözlerinin iyi anlaşılır olmasına dikkat edilmelidir. Bazı pedagoglar ilk şarkılar için “siyah pentatonik diziyi” tercih ederler. Daha kolay çalındığı ve akılda kaldığı içindir. (Molla, 1986: 66)

Tablo 23- “Piyano eğitiminde dersin sonunda değerlendirme yapılmalıdır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

	Kişi (K)/%	
--	------------	--

n- %	mküö	mbk	hemk	mk	öö	Toplam
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9			1 kişi-2,1		2 kişi-2,3
Katılmıyorum			1 kişi-50	2 kişi-4,3		3 kişi-3,5
Kararsızım	1 kişi-5,9	1 kişi-33,3		5 kişi-10,6		7 kişi-8,1
Katılıyorum	11 kişi-64,7	2 kişi-66,7		25 kişi-53,2	14kişi-82,4	52 kişi-60,5
Tamamen katılıyorum	4 kişi-23,5		1 kişi-50	14 kişi-29,8	3kişi-17,6	22 kişi-25,6
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,077$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 23’de; “Piyano eğitiminde dersin sonunda değerlendirme yapılmalıdır” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %25.6, katılıyorum cevabını verenler ise %60.5’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %86.1 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano dersinin sonunda değerlendirme yapılabilir.

Çocukları küçük analiz aşamalarına alıştırmak gerekmektedir. Ayrıca evde nasıl çalışacaklarını çok ayrıntılı bir şekilde onlara söylenmelidir. Yoksa onlar evdeyken parçalarını sürekli başından sonuna kadar çalarak, hata yaptıkları zaman düzeltmeyip ne yapacaklarını şaşırırlar. Öğrencinin özellikle öğrenimi ve gelişimini gösteren bir defter tutmalıdırlar. (Pamir, 1986: 45)

İlk derslerde ‘yanlış’ ‘kötü’ ‘iyi değil’ veya ‘olmadı’ kelimelerinden sakınmalıdır. Bunun yerine dolaylı yoldan konuşulmalıdır. Mesela “bak, senin sağ bileğin konuşmamızı galiba duymadı. Ona aşağıda olması gerektiğini söylemiştik.” Şeklinde olmalıdır. Her öğrenci için öğretmenin ayrı bir dosya tutup, derste neler yapıldığını belgelemesi önerilir. (Molla, 2002: 68)

Eser durmadan çaldırılmalı, takılmalar oluyorsa cesaret verici sözlerle öğrencinin maneviyatı arttırılmalıdır. Çalış bittikten sonra ne gibi yanlışlıklar yaptığı öğrenciye sorulmalı ve kendi kendini tenkite de alıştırmalıdır. Tenkitten bulunurken çok

uzun konuşarak öğrenciyi yormamalı, canlı ve kısa bir cümle ile isteğimizi anlatmalıyız. Ders boyunca yapılacak tenkitler her öğrenciyi aynı şekilde etkilemez. Yapılacak tenkitler öğrencinin tabiatına göre olmalıdır. Yani bazılarında sert davranılabilir. (Fenmem, 1947: 104-105)

Tablo 24- “Yaratıcı drama öğelerinden biri olan pandomim, piyano eğitiminde uygulanır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	2 kişi-11,8			3 kişi-6,4		5 kişi-5,8
Katılmıyorum	1 kişi-5,9			4 kişi-8,5	4 kişi-23,5	9 kişi-10,5
Kararsızım	8 kişi-47,1	2 kişi-66,7	2 kişi-100	21 kişi-44,7	9 kişi-52,9	42 kişi-48,8
Katılıyorum	3 kişi-17,6	1 kişi-33,3		16 kişi-34	4 kişi-23,5	24 kişi-27,9
Tamamen katılıyorum	3 kişi-17,6			3 kişi-6,4		6 kişi-7
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,601$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 24’de; “Yaratıcı drama öğelerinden biri olan pandomim, piyano eğitiminde uygulanır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %7, katılıyorum cevabını verenler ise %27.9’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %34.9 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz.. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde yeri geldiğinde pandomim kullanılabilir.

Eğitimci çocuklardan hayal güçlerini kullanıp hareket etmelerini istemektedir. “Eklemler kukla olsaydınız nasıl hareket ederiniz diye sorar.” “Bir çiklete bastınız nasıl hareket ederiniz?” gibi yaratıcılığın kullanıldığı sorularla çocukları harekete geçirip ritm hareketlerini destekler. Yine çocukların robot olmalarını ve hareketlerini canlandırmalarını ister. Bu çalışmalar ritim, hayal gücü ve hareket öğelerini çok iyi bir şekilde işlemekte ve pekiştirmektedir. Bu tür çalışmaların ilk uygulayıcısı Dalceroze

adlı eğitimcidir. Dalceroze metodunda eğitici ritim, ayakları eller, kollar yani vücutla ifade edilmelidir. Fakat metodun amacı, beden dans eğitimi değildir burada amaç müzik ile birlikte vücut ile düşüncenin iş birliğini sağlamak ritmik bir şekilde geliştirmektir. Bu metot ritim duygusunu harekete yansıtıp geliştirdiği gibi karakteri kararlılığı kendisine güven duygusunu da güçlendirir. (Halvaşı, 1989: 51)

Dirsek eklemlerini tanımak oyununda öğrencinin tranplen varmış gibi ayağa üzerine hareket ettirip hareket sonrasında nasıl zıpladığı canlandırarak akılda tutulur. Bu hareket piyano kapağı üzerinde üç ve dördüncü parmaklara (onlar iki ayağı simgeliyor) tranplenden atlarmış gibi hissettirilir. (Molla, 2002: 78)

Tablo 25- “Piyano eğitiminde öğretilen şarkının hikayesi anlatılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum						
Katılmıyorum				1 kişi-2, 1	1 kişi-5,9	2 kişi-2,3
Kararsızım	3 kişi-17,6	1 kişi-33,3	1 kişi-50	7 kişi-14,9	2 kişi-11,8	14 kişi-16,3
Katılıyorum	7 kişi-41,2	2 kişi-66,7	1 kişi-50	28 kişi-59,6	12 kişi-70,6	50 kişi-58,1
Tamamen katılıyorum	7 kişi-41,2			11 kişi-23,4	2 kişi-11,8	20 kişi-23,3
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,659$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 25’de; “Piyano eğitiminde öğretilen şarkının hikayesi anlatılır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %23.3, katılıyorum cevabını verenler ise %58.1’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %81.4 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde öğretilen şarkının hikayesi anlatılır.

Pek çok büyük besteci çocukları düşünüp, onlara dinletebileceğimiz eşsiz eserler bestelemiştir. Prokotiev in Peter ile Kurt'u, Saint Seansın hayvanlar karnavalı, Bizet'in çocuk oyunları, Debussy'nin çocuk oyunları, Schumann'ın Kinderszenen'i bunlardan sadece bir kaçıdır. (Sandalcı, 1999: 6)

Yerine göre matematik gibi kesin, bazen bayağı bazen soylu, kibirsiz, sade susarak, oynar gibi, bazen alaylı, bazen de hikaye anlatarak zarif ve dürüst piyano çalınmalıdır. (Pamir, 1986: 45)

Tablo 26- "Piyano eğitiminde öğretilen şarkının masalı anlatılır." maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum				2 kişi-4,3		2 kişi-2,3
Katılmıyorum				4 kişi-8,5	1 kişi-5,9	5 kişi-5,8
Kararsızım	4 kişi-23,5	2 kişi-66,7	2 kişi-100	11 kişi-23,4	3 kişi-17,6	22 kişi-25,6
Katılıyorum	7 kişi-41,2	1 kişi-33,3		23 kişi-48,9	10 kişi-58,8	41 kişi-47,7
Tamamen katılıyorum	6 kişi-35,3			7 kişi-14,9	3 kişi-17,6	16 kişi-18,6
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,46$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 26'da; "Piyano eğitiminde öğretilen şarkının masalı anlatılır." maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %18,6, katılıyorum cevabını verenler ise %47,7'dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %66,3 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano dersinde yeri geldiğinde şarkının masalı anlatılır.

Çocuğun yeteneği küçük yaşta belli olur. Uyanık ve dikkatli şekilde incelediğimizde çocuğun yapısını anlamak kolaydır. Mantığı ağır basan bir çocuk

kendisine anlatılan bir masalın gerçek olup olmadığını soracak hatta bazı yerlerinde de ‘Bütün bunlar gerçek olamaz diyecektir’ Görsel yetenekli kendisine anlatılanları göz önüne getirir, kafasında görüntü veya resim çizmeye kalkabilir. (Pamir, 1986: 46)

Tablo 27- “Piyano eğitiminde, şarkının hikaye ya da masal ile dramatize edilmesine gerek yoktur.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	Mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	3 kişi-17,6			8 kişi-17	1 kişi-5,9	12 kişi-14
Katılmıyorum	4 kişi-23,5	1 kişi-33,3		23 kişi-48,9	4 kişi-23,5	32 kişi-37,2
Kararsızım	6 kişi-35,3	2 kişi-66,7		11 kişi-23,4	6 kişi-35,3	25 kişi-29,1
Katılıyorum	2 kişi-11,8		2 kişi-100	3 kişi-6,4	5 kişi-29,4	12 kişi-14
Tamamen katılıyorum	2 kişi-11,8			2 kişi-4,3	1 kişi-5,9	5 kişi-5,8
Toplam	17kişi-100	3kişi-100	2kişi-100	47kişi-100	17kişi-100	86kişi-100

$\chi^2 = 0,046$; $P < 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık var ve anlamlıdır.

Tablo 27’de; “Piyano eğitiminde, şarkının hikaye ya da masal ile dramatize edilmesine gerek yoktur.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %14, katılmıyorum cevabını verenler ise %37.2’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %51.2 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano dersinde şarkının hikaye ya da masalı dramatize edilebilir.

Yaratıcı dramatisasyon, çok daha fazla duyu organına hitap etmesi, olay ve durumları anlaşılır kılmasını kendini ve başkasını daha iyi anlamayı, tanımayı sağlaması, dayanışma, hoş görüyü ve toplumsallaşmayı arttırması, ana dilini daha iyi öğretmesi geleceğe hazırlık sağlaması, soyutları somutlaştırması açısından etkili öğretim yöntemidir. (Yağcı, 1995: 59)

Dramatisasyon bir öyküyü bir olayı insan, doğa ve hayvan hareketlerini abartarak aynı duruma getirmeye denir. Örneğin;kuş yemi gagalıyor. Parmaklarla bir

çok kez yapılır. Gittikçe daha kuvvetli gaganır, aynı hareket hafif basılarak ve hızlı bir tempoda yapılmaya çalışılır. Parmaklar ne kadar yükseğe kaldırılırsa tempoda o kadar yavaş olur. (Molla, 2002: 51)

Tablo 28- “Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun hayal gücünü (imgelem) artırmaz.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

	Kişi(K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	9 kişi-52,9			10 kişi-21,3	2 kişi-11,8	21 kişi-24,4
Katılmıyorum	4 kişi-23,5	3 kişi-100	1 kişi-50	26 kişi-55,3	11 kişi-64,7	45 kişi-52,3
Kararsızım	2 kişi-11,8		1 kişi-50	8 kişi-17	3 kişi-17,6	14 kişi-16,3
Katılıyorum	2 kişi-11,8			3 kişi-6,4		5 kişi-5,8
Tamamen katılıyorum					1 kişi-5,9	1 kişi-1,2
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,167$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 28’de; “Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun hayal gücünü (imgelem) artırmaz.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %24.4, katılmıyorum cevabını verenler ise %52.3’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %76.7 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde rol oynama tekniği kullanıldığında çocuğun hayal gücünü geliştirir.

Rol oynama genellikle doğaçlama içerisinde yer alır. Doğaçlamada kişiler olduğu gibi oyun kurarlar. Ve içinden geldiği gibi rollerini oynarlar. Doğaçlama dramının en canlı en yaratıcı tekniğidir. Damada bir yöntem olarak benimsenen doğaçlama süreçleri, değişebilirliği ve yaratmayı sağlar. (Özdemir, 2003: 47)

İlk derslerde bu uygulama tam anlamıyla bir doğaçlama olmasa da çocuklarla birlikte yapılabilecek oyunlarla geliştirilebilir. Örneğin müzikli öyküler adı altında aşağıdaki doğaçlama temaları sıralanabilir. Oyuncaklar dünyası, hayvanlar alemi, sirk, doğa ile iç içe vb. aynı zamanda rol oynama piyano eğitimine uygulandığında hayal gücünü artırır. (Molla, 2002: 66)

Tablo 29- “Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun yaratıcılığını artırmaz.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	8 kişi-47,1			10 kişi-21,3	2 kişi-11,8	20 kişi-23,3
Katılmıyorum	5 kişi-29,4	3 kişi-100	1 kişi-50	31 kişi-66	10 kişi-58,8	50 kişi-58,1
Kararsızım	3 kişi-17,6		1 kişi-50	5 kişi-10,6	4 kişi-23,5	13 kişi-15,1
Katılıyorum	1 kişi-5,9			1 kişi-2, 1	1 kişi-5,9	3 kişi-3,5
Tamamen katılıyorum						
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,257$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 29’de; “Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun yaratıcılığını artırmaz.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %23.3, katılmıyorum cevabını verenler ise %58.1’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %81.4 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitimde rol oynama uygulandığında çocuğun yaratıcılığı gelişir.

Rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun yaratıcılığı artar. Bunlar hemen ilk derslerde öğrenciye zor gelebilir. Ama zamanla öğretmenin desteği ile çocuk

açılır ve doğaçlamadan büyük zevk almaya başlar. Çünkü doğaçlama çocuğun yaratıcılığını, düşüncelerini ve fantezilerini sınırsız geliştirir. (Molla, 2002: 66)

Tablo 30- “Yaratıcı drama çocuğun piyano öğrenmesini kolaylaştırır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öo	
Tamamen katılmıyorum	1 kişi-5,9					1 kişi-1,2
Katılmıyorum				1 kişi-2,1		1 kişi-1,2
Kararsızım	3 kişi-17,6		1 kişi-5,0	8 kişi-17	1 kişi-5,9	13 kişi-15,1
Katılıyorum	5 kişi-29,4	3 kişi-10,0	1 kişi-5,0	27 kişi-57,4	12 kişi-70,6	48 kişi-55,8
Tamamen katılıyorum	8 kişi-47,1			11 kişi-23,4	4 kişi-23,5	23 kişi-26,7
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,44$ $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 30’da; “Yaratıcı drama çocuğun piyano öğrenmesini kolaylaştırır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılıyorum cevabını verenlerin oranı %26.7, katılıyorum cevabını verenler ise %55.8’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %82.5 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde yaratıcı drama yöntemlerinin kullanılması çocuğun piyano öğrenmesini kolaylaştırır.

Yaratıcı dramaya katılım yoluyla çocuk dil ve iletişim becerilerini problem çözme becerisini ve yaratıcılığını geliştirir. Olumlu benlik tasarımı; sosyal açıklık sempatisi oluşturur ve değer tutumlarını anlayabilir. Modern eğitim programlarında yaratıcı dramanın yeri açıkça görülmektedir. Tüm eğitici programların hedefi çocuğun hem bireysel olarak hem de toplumun bireyi olarak potansiyelini maksimum düzeye çıkarmaktır. (Öztürk, 1996: 20)

Tablo 31- “Yaratıcı drama teknikleri piyanoya eğitimine uygulandığında çocuk duygularını açığa vuramaz.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	9 kişi-52,9			11 kişi-23,4	3 kişi-17,6	23 kişi-26,7
Katılmıyorum	4 kişi-23,5	3 kişi-100	1 kişi-50	26 kişi-55,3	13 kişi-76,5	47 kişi-54,7
Kararsızım	3 kişi-17,6		1 kişi-50	9 kişi-19,1	1 kişi-5,9	14 kişi-16,3
Katılıyorum				1 kişi-2,1		1 kişi-1,2
Tamamen katılıyorum	1 kişi-5,9					1 kişi-1,2
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,211$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 31’de; “Yaratıcı drama teknikleri piyanoya eğitimine uygulandığında çocuk duygularını açığa vuramaz.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %26.7, katılmıyorum cevabını verenler ise %54.7’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %81.4 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde yaratıcı yöntem ve tekniklerin kullanılması çocuğun duygularını daha rahat ortaya koymasını sağlar.

Yedi yaşındaki küçük bir kız çocuğu kendisini şöyle ifade etmiştir. Bu ezgiyi önce eşliksiz dinlediğimde rengi bembeyazdı. Sonra eşlik geldi ve renk değişti birden koyu mavi oluverdi. Burada çocuğun duygularını daha iyi ifade ettiği görülür. (Pamir, 1986: 43)

Yaratıcı dramının amaçlarını şöyle sıralayabiliriz; bireyin hislerini, hayal gücünü yaratıcılık ve estetik gelişimini sağlamak, eleştirel düşünme yeteneği kazandırma, sosyal gelişim ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırma, kendine güven

duyma, karar verme becerileri kazandırma ve iletişim becerileri, imgelem gücü, duygu ve düşüncelerini geliştirmektir. (Üstündağ, 2002: 38-39)

Tablo 32- “Piyano eğitiminde çocuğa rahatlaması için sadece parmak ısınma hareketleri yaptırılır.” maddesine ilişkin verilen cevapların n- % ve χ^2 dağılımları.

n- %	Kişi (K)/%					Toplam
	mküö	mbk	hemk	mk	öö	
Tamamen katılmıyorum	3 kişi-17,6			7 kişi-14,9	4 kişi-23,5	14 kişi-16,3
Katılmıyorum	4 kişi-23,5	1 kişi-33,3	2 kişi-100	26 kişi-55,3	6 kişi-35,3	39 kişi-45,3
Kararsızım	2 kişi-11,8			5 kişi-10,6	1 kişi-5,9	8 kişi-9,3
Katılıyorum	2 kişi-11,8	2 kişi-66,7		6 kişi-12,8	5 kişi-29,4	15 kişi-17,4
Tamamen katılıyorum	6 kişi-35,3			3 kişi-6,4	1 kişi-5,9	10 kişi-11,6
Toplam	17 kişi-100	3 kişi-100	2 kişi-100	47 kişi-100	17 kişi-100	86 kişi-100

$\chi^2 = 0,087$; $P > 0,05$ olduğu için görüşler arası farklılık yoktur.

Tablo 32’de; “Piyano eğitiminde çocuğa rahatlaması için sadece parmak ısınma hareketleri yaptırılır.” maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde tamamen katılmıyorum cevabını verenlerin oranı %16.3, katılmıyorum cevabını verenler ise %45.3’dir. Bu iki cevabı istenilen olumlu cevap olarak değerlendirdiğimizde %61.6 oranında görüşümüzün desteklendiğini görürüz. Aşağıdaki uzman görüşlerine de dayalı olarak piyano eğitiminde çocuğa sadece parmak ısınma hareketleri yaptırılmaz. El, bilek, kol vb hareketler yaptırılabilir.

Piyano çalarken, çocuğun kollarının gevşek ve yumuşak olması kuvvetin ve bilekten alınması sağlanmaktadır. Çünkü el ve bilekler, kuvvetin uygulanmasında beyin ile parmaklar arasında aracıdır. Bunları sağlarken çocuğun bezden bir kukla olduğu hayal etmesi istenmektedir. Bu kukla yani çocuk kollarını yana açmakta, sonra kendi ağırlığı ile aniden aşağıya indirmektedir. (Halvaşı, 1989: 63)

8. 3. Uzman Görüşleri

6-8 yaş Çocukları İçin Piyano Eğitiminde Öğretim Yöntemlerinden Biri Olarak Yaratıcı Dramaya İlişkin Yapılan Uzman Görüşme Kayıtları

1- Piyano dersine başlamadan önce ısınma hareketleri sizce yararlı ve gereklidir?

Uzman Görüşü (U1)- Prof. Dr. SELMİN TUFAN

Isınma hareketleri yapmak yararlıdır.

Uzman Görüşü (U2)- Prof. Dr. NEHVİZ ERCAN

Evet, bazı durumlarda gerekebilir.

Uzman Görüşü (U3)- Yrd. Doç. Dr. GÖKMEN ÖZMENTEŞ

Kesinlikle önemlidir.

Uzman Görüşü(U4)- Yrd. Doç. Dr. BÜLENT HALVAŞI

Yaralıdır ve gereklidir.

Uzman Görüşü (U5)- Doç. MARİ BASAMYAN

Piyano dersine başlamadan önce ısınma hareketleri gereklidir.

Uzman Görüşü (U6)- Öğr. Gör. OYA ÜNAL

Isınma hareketleri yapmak yararlıdır

Uzman Görüşü (U7)- Doç. ŞENİZ DURU

Çok yararlı ve gereklidir.

Uzman Görüşü (U8)- Öğt. Gr. ELİF TEKİN(Doktora öğrencisi)

Evet gereklidir.

Uzman Görüşü (U9)- Doç. DİLEK BATIBAY

Bence gerçekten önemli ve yararlıdır.

Uzman Görüşü(U10)- Öğr. Üyesi BİRSEN ÖZTÜRK

Evet yararlıdır.

Uzman Görüşü (U11)- Doç. BELİR KASAP TECİMER

Yararlı olabilir.

Uzman Görüşü (U12)- Öğrt. Üyesi MONİKA FİLEGER

Bu çalışmayı her zaman yapmıyorum ama çok önemli bir şey olduğunu düşünüyorum. Derse baslarken, çocuk sandalyesinde doğru oturuyor mu diye bakıyorum, gerekirse pozisyonunu değiştiriyorum. Çocuk eğer zorluk çekiyorsa, yani derste o an ilerleyemiyorsa, sağ kolunu sol bacağıyla, sol kolunu sağ bacağıyla birleştirmesini söylüyorum. Ama açıkçası, ısınma hareketlerinin çok iyi bir şey olduğunu düşünüyorum.

Uzman Görüşü (U13)- Doç. AYTAÇRIZAGULEYEVA

Isınma hareketlerinin, gerekmediğini düşünüyorum.

Uzman Görüşü (U14)- Doç. HANDE DALKILIÇ

Isınma derken, derse dikkatli bir başlangıç yapmanın önemli olduğunu düşünüyorum.

Uzman Görüşü (U15)- YAPRAK SANDALCI

- 1- Kesinlikle gereklidir. Özellikle ilk defa piyanoya başlandığında, belli bir süre bunu düzenli olarak yapmak gerekir. Çocuk rahatça piyano ile ilişki kurmaya başladığında, yapılmaz da olur. Zaten ondan sonra çalarken, piyano üzerinde yaptığı egzersizler, onun vücudunun bütün eklemlerini ısıtacak ve rahatlatacak.
- 2- Vücudu tam serbest bırakmaya yönelik egzersizler olmalıdır. Çünkü çocuk piyano sandalyesine oturduğu zaman, en doğal ve rahat pozisyonuyla, vücudunun ve piyanonun tuşlarının ağırlığını hissetmesi gerekir. Bunlar da birbirleriyle koordineli bir şekilde kullanılmalıdır.

Uzman Görüşü (U16)-Öğrt. Gr. MELİN MOLLA

İlk başlayan öğrenciler için gerekli olmayabilir ama öğrencilerin ikinci senesinde, ısınma hareketlerine ihtiyacı vardır. Ama bu gam şeklinde değil, 1, 2, 3 tuşla yapılabilecek ısınma hareketleri şeklinde olmalıdır.

2- Neden gerekli olduğunu açıklar mısınız?

U1- Çocuğu piyano çalmaya hazırlamak için gereklidir.

U2- Çocuğu piyano çalmaya motive etmek ve güdülemek açısından gereklidir.

U3- Piyano çalmak ya da herhangi bir çalgıyı çalmak, bedenle yapılan bir faaliyettir. Dolayısıyla bedensel tüm fonksiyonların, kasların, eklemlerin çalgı için gerekli vücut uzuvlarının, herhangi bir gerginlik ve sertlikten sıyrılmış, rahatlamış olması gerekir. Elbette ki bu hareketlerin, vücudu güçlendirici hareketler olmasından ziyade, beden uzuvlarının koordinasyonunu sağlayacak hareketler olmasına özen gösterilmelidir. Aksi takdirde, ısınma hareketleri kas geliştirme hareketlerine dönüşür.

U4- 6 yaş grubu çocukların fiziksel yumuşaklığı olsa bile, dersin başında ısınma hareketleri yapılmalıdır. Çocuğun ders yapıyor havasından kurtulması, küçük kas hareketlerinin gelişiminin sağlanması amacıyla, böyle bir çalışmanın gerekliliği oluşur.

Çocukların dünyalarına hitap edebilmek açısından da önemlidir. Yüzme öncesi nasıl fiziksel egzersizler gerekiyorsa, piyano dersinin öncesinde de, bu tip egzersizlerin olmasında yarar vardır. Bu amaçla ön hazırlık açısından yapılmalıdır.

U5- Parmak ısınma çalışmasıyla başlamak gerekir Düz bir zeminde her parmağı dörder kez kaldırıp indirerek, parmağın güçlenmesi ve eşitlenmesi sağlanır. Daha sonra piyano üzerinde aynı hareketleri taşımak, aktarmak gerekir.

U6- Ben küçük çocuklarla derse başlarken, farklı çalışmalar yapmaktayım. Örneğin, 5 yaşındaki çocukla derse başlarken, el hakimiyetleri çok fazla olmayan çocukların, parmaklarını çalıştırmak için, beş parmağını yumru şeklinde kapattırıyorum. Daha sonra 1. parmaktan başlayarak, hepsini teker teker kıpırdatıyorum, elini piyano pozisyonuna getirtiyorum.

Bu tür ısınma hareketleri yapıyorum ama daha büyük çocuklar için gam çalışmaları yapılabilir. 6-8 yaş içinde eğer çocuk önceden piyano eğitimi gördü ise,

hemen hızlı parçalara başlanmaz. Gamlarla başlanabilir. Etütler daha yavaş çalınabilir. Hemen hızlı tempoda çalınmamalıdır.

U7- Soğuk bir bedenle bir iş yapmak doğru değildir. Kaslarımızı zorlamamamız gerekir. Genelde bu yaş grubundaki her çocuk derse ısınmış olarak gelir ya da derse koşturarak ısınırlar. Ama onlara öğretmenin istediği ısınma hareketlerini değil, kendi dinamiklerine göre küçük hareketler yaptırılabilir. Hareketler çocukların cinsiyetlerine göre verilebilir. Hareketli kız çocuklarına farklı, sessiz ve içe dönük çocuklara farklı, hareketler yaptırılabilir. İşimiz serbestliğe dayandığı için tamamen serbest ve esnek bir beden, piyano çalmada dersi eziyet olmaktan çıkartır. Piyano çalmak kimse için eziyet olmamalı ve çocuğun rahatlamış olarak derse başlaması sağlanmalıdır.

U8- Piyano dersine başlamadan önce hem beden hem de psikolojik olarak hazır olması gerekir. Çocuğu derse başlar başlamaz, hemen notalara ya da piyanoya oturtursanız, çocuk sürekli aynı şeyleri yapacağını düşünerek sıkılabilir.

Bilimsel açıdan müzik eğitiminde motivasyon çok önemlidir. Derse başlamadan önce çocuğu motive etmek gerekir. Motive etmek içinde, derse ısınması gerekir. Eğer beden, psikolojik ve fizyolojik olarak iyi ısınmadıysa, çocuğun kolları oturmaktan yorulabilir, parmakları ağrıyabilir. Kısaca ders öncesi ısınma, verimli ders geçirmek açısından önemlidir.

U9- Çocukların hangi ortamlardan, ne şekilde derse geleceğini bilemediğimiz için, vücutlarını yumuşatmamız gerekir. Bazen çocuklar piyano dersine, koşturarak, okuldaki bütün günün uzun ve yorucu geçen ders sürecinden sonra gelebilirler. Zaten gerilmiş olup, özellikle de kışın üşüdükleri zaman, kendilerini kasabilirler. Bunun için çocukların gevşemesi gerekir.

Küçük yaştaki çocuklarda bu tip faaliyetler, onları son derece mutlu eder. Onları yumuşatır, kasları gevşemiş olan çocuk, derse daha güzel başlar. Elleri, kolları ve kasları çalışmaya hazır hale gelir. Özellikle kış mevsiminde, çok soğuk ortamdan gelen ve ısınmadan derse başlayan öğrencilerde sakatlanmalar bile olabilir. Özellikle daha ileri düzeydeki öğrenciler, açılmamış ve gevşememiş kaslarla derse başlarsa, sakatlanmalara kadar giden problemler yaşanabilir.

U10- Derse uyum sağlanması açısından önemlidir.

U11- Çocuk kendini çalmaya daha hazır hissedecektir.

U12- Piyano dersinde, sadece parmaklarla ve vücutla oynanmaz. Kafayla da oynanır. Isınma hareketleri zihni açmak için de yapılır. İki beyin tarafının birbirleriyle çalışması gerekir. O yüzden, çocuklarla el, kol hareketlerini yapıyorum. Bunu özellikle de hareketli çocuklara uyguluyorum.

U13- Biz zaten çocuklarla, fazla teknik bir parça çalışmıyoruz. Önemli olan doğru oturuş, rahat bir pozisyonda sırtın tutulması, omuzlarının rahat olması, bileklerinin rahat olmasıdır. Çocuğun piyanoya hakim olması için doğru, rahat ve gevşek oturması gerekir Piyanoda sandalye yüksekliği çok önemlidir.

Bu yaş gruplarında zaten teknik bir parça çalmadıkları için, ayrı bir egzersiz çalıştırmasına gerek duymuyorum.

U14- Kas, eklem ve kolların birbiriyle elbette ki ilişkileri vardır. Piyano dersine, bu eklemlerin ısınmasından sonra başlanmasının önemli olduğunu düşünüyorum, aynen balerinlerin vücut kaslarını ısıtmaları gibi. Kendim de bileklerin zorlanması ile ilgili bir sakatlık yaşadım. Bundan dolayı ısınma hareketleri, belli bir çalışma şeklinde olabilir ama saatlerce sürmemelidir.

Çok küçük yaşlarda ona bile gerek yoktur. Çünkü, çok teknik eserler çalışmıyorlar.

Çocuğun kaç yaşında piyanoya başladığı da önemlidir Ama genelde 6-8 yaş arasındaki çocuklar için çok gerekli değildir. Eğer çocuk, vücut kontrolünde bileğini sıkmadan rahat bir yapıyla çalışıyorsa, zaten çok büyük bir problem yaşamayacaktır. Çocuk, doğru bir eğitim alıp, doğru şekilde çalışıyorsa, ısınma hareketlerine gerek yoktur. Her zaman için, küçük çocukların dersinde, ısınma hareketi olarak değil de, serbest düşüş tekniğini, kolun rahat bırakılması ile ilgili olarak bir çalışma yapıyorum.

U15- Pek çok bestecinin eseri, bu yöntem sırasında kullanılabilir. Ravel gibi. Çok yumuşak, hamile jimnastiğinde yapılan hareketler gibi hareketler yaptırılabilir. Çocuk yere yatıp, gözlerini kapatır. İlk önce sağ bacağına, topuğunun içine kadar bütün vücuduyla taş gibi sıkar. Öğretmen, elini “şak” diye vurunca vücudunu gevşetir. Artık sağ bacağına hissetmez. Daha sonra, sol bacağına da aynı şekilde yapar. Bu arada sağ

bacağının kontrolü, öğretmen tarafından yapılır Aynı şekilde bel, kol gibi diğer uzuvlarda gevşetilir. Bütün bunlar yavaş yavaş yapılır.

Normalde çocuğun kolunu “gevşet” dersiniz, yarım saat beklersiniz ama çocuk gevşemeyebilir Bu yüzden çocuklara somut örnekler verilmelidir. Örneğin, ellerinin yumruğunu, taş gibi ve birden bırak; gövde rahatlığı için, omuzlarında yaklaşık olarak 1000kg bir ağırlık taşıdığını ve birdenbire bu yükün omuzlarından düştüğünü düşün; yanaklarını ve dudaklarını, bir buldog köpeği gibi sarkıt, vücudunu tamamen serbest bırak, kolunu kaldırdığında hemen düşür. Aynı şekilde bacağına kaldır ve birden düşür, şimdi otur bir hayal kur “sen yumuşacık bulutların üstündesin, yatıyorsun yavaş yavaş aşağıya bir bakıyorsun yemyeşil bir çayır, birdenbire çocuklar ellerinde rengarenk balonlarla geldiler ve balonları bıraktılar. Altından balonlar geliyor ve sen bu balonlarla biraz daha yükseliyorsun” gibi örneklerle, öğrenciye katkıda bulunulur. Daha sonra rahatlamış ve gevşemiş bir şekilde kalkıp, vücudunun her tarafı ısınan öğrenci ile piyano dersine geçilir.

U16- Çocuğun elleri, zaten gelişmektedir. Bütün kaslar doğru gelişmelidir. Çocuğun parçada öğreneceği bir çok teknikler vardır. Tekniklere hazırlamak ve daha çok kasları geliştirmek amacıyla önemlidir.

3- Oyunu piyano eğitiminde kullanıyor musunuz?

U1- Piyano eğitiminde oyunu kullanıyorum.

U2- 6-8 yaş grubu öğrencilerimde zaman zaman kullandığım oldu.

U3- Evet kullanıyorum.

U4- Zaten piyano eğitimi bir oyundur, oyun piyano eğitiminde mutlaka vardır.

U5- Küçük yaşta öğrencim yok. Zamanı sadece müziğe ayırmak istediğim için bu yöntemleri kullanmıyorum.

U6- Evet, oyunu kullanıyorum.

U7- Okul öncesi çocuklarda kullanıyorum.

U8- Aslında kullandığım şeyler oyun mu, değil mi bilmiyorum. Oyun gibi bir takım şeyler kullanıyorum.

U9- Oyunu kullanıyorum.

U10- Çocuğun yaşına, gelişim düzeyine ve karakterine göre, gerekli yerlerde kullanıyorum.

U11- Çocuğun yaşına bağlı olarak, bazen kullanıyorum.

U12- Evet kullanıyorum.

U13- Evet, küçüklerde mutlaka kullanıyorum.

U14- Oyunu, 6 yaşından sonraki çocuklar için gerekli bulmuyorum. 5-6 yaş çocukları, sıkılabileceği için gerekebilir. Ama ilköğretime başlayıp, okuma-yazma bilen çocuklar için gerekli görmüyorum.

4-5 yaş çocuklarında ise, ciddi bir algılama farklılıkları oluyor, çabuk sıkılıyorlar. 5-6 yaş için, oyunu uygun buluyorum ama 7-8 yaş için gerekli görmüyorum. Yalnız, dersin ilk 20 dk. sıندان sonra, dikkati dağılan çocukları toparlayabilmek için bazen oyunu kullanabiliyorum.

U15- Evet kullanıyorum.

U16- Çok kullanıyorum.

4- Kullanıyorsanız çocuklar üzerindeki etkileri nelerdir, açıklar mısınız?

U1- Çocuklarda, erken piyano eğitiminde oyun, vazgeçilmezdir. Oyun, çocuğun hayal etmesini kolaylaştırır. Çocuğun piyano eğitimi aşamasında, hayal kurmasını sağlar.

U2- Isındırma, çalgısını sevme, müziğini sevme, yaptığı işi sevme açısından çok önemlidir. Oyunu piyano eğitiminde kullandığımızda çocuk daha çok motive olur. Ona yaptığı iş, enstrüman dersi olarak görünmez, oyun olarak görünür. Derse keyifle, neşeyle ve zevkle gelir. Motive olmuş olan bu çocuğa nota öğretimi ve şarkısını çaldırma, daha kolay gerçekleşir.

U3- Oyun, piyano eğitiminde kullanıldığı zaman, daha akılda kalıcı olur. Çocuk zevk ile yapar. Eski klasik yöntemli öğretmenler, oyunu kullanmayarak, dersin ciddiyetini bozacağını düşünürler. Oysa ki, dozunda yapıldığı zaman, müziği anlamak daha kolay olur.

Çocuğun yaş dönemini de iyi bilmek gerekir. Oyun, yerinde ve zamanında kullanılmazsa, çocuk piyano dersinden sıkılmaya başlar. Oyun sayesinde, müzik sevgisi kazandırılır. Oyunu kullanırken, öğretmenin yaratıcılığını da, nasıl kullandığını bilmesi önemlidir.

U4- Çocuğun dünyası oyun dünyasıdır. O yaş grubunda bilinçli bir eğitim alma şekli oluşmadığından, her şeyin kendilerine göre bir karşılığı bulunmalıdır. O karşılığı olan dünyada, kendi ürettiği şekil ile, bizim vereceğimiz bilgiler arasındaki bağlantı için, çocukla iyi bir etkileşim kurmak ve iyi bir eğitim modeli kurmak gerekir. Elbette ki bunun tek bir şekli, tek bir modeli, tek bir metodu yoktur. Bir araba yarışından, bir filin hortumunun üzerinden kaymasından, bir kirpinin ağaç aralarında dolaşmasından, bir ağaçkakanın ağacı tıklamasından, bir zebranın üzerindeki siyah beyaz renklerden, bir gök gürültüsünden, bir kaplan-kuş-kedi sesi vb. tasvirlerden, oyun şeklini oluşturup, her türlü bilgi akışını çocuğa verebilirsiniz. Bunun içinde, her türlü ısınma hareketleri de dahil olabilir. Hatta parmak hareketleri bile olabilir. Birinci-ikinci parmak, birinci-üçüncü parmak gibi bir hareketleşmeyi, oyun içinde çocuğa rahatlıkla verebilirsiniz.

U5- 6 yaşından küçük çocuklarla çalışmıyorum. Oyunu, ritim çalışmalarında vurarak yaptırıyorum. Örneğin, çocuğa bir ritim kalıbı verip, o kalıbı el vurarak çözmesini istiyorum. Bunun dışında, oyunu fazla kullanmıyorum.

U6- Daha çok çocukların dersten sıkıldıklarını hissettiğim an kullanıyorum. Farklı yaşların ve cinsiyetlerin, farklı zevkleri oluyor. Özellikle, 6 yaş grubu çocuklar çok çabuk sıkılıyorlar. Bunu da, sık sık tuvalete giderek veya sıkıldıklarını söyleyerek belli ediyorlar. Fakat çocukları bu pozisyona getirmeden, çocuk neyi seviyorsa, o çalışma yaptırılabilir. Örneğin, bir egzersiz yapılacak veya o parça beş kez çalınacaksa, birinci çalışmadan sonra “gel şuraya bir kuş resmi çizelim” denilebilir, ikinci çalışmada farklı bir etkinlik yapılabilir.

Öğrencinin sıkıldığını hissettiğiniz an, onu hemen başka bir yöne kaydırmanız gerekir. Oyun gerçekten böyle durumlarda faydalı olmaktadır.

U7- Okula başlamadan önce çocuk, oyun çocuğu olduğu için müziği ve piyanoyu da öncelikle bir oyun arkadaşı olarak sevdirmeye çalışıyorum. Çünkü bu durumda “piyano çalar mısın” dedikleri vakit her çocuk “tabii çalarım” diyor. Çocukların oyununa dahil olmak kesinlikle gerekiyor. Oyunu da, çocuğun dinamiğine göre organize ediyorum ve çocuğu da bu oyuna dahil ediyorum. Kimi zaman çizgi filmlerden yola çıkıyorum. Kimi zaman da çaldığımız parçaları tamamen oyunlaştırıyorum. Güzel çaldıkları zaman mutlaka bir ödül veriyorum ya da istediği bir resmi çizdiriyorum. Yaptığı resim ya da boyama, bana o çocuğun akıl ve ruhsal yapısı ile ilgili de çok büyük ip uçları veriyor.

U8- Piyanonun başına geçiyorum, birbirine zıt karakterde bir şeyler çalışıyorum ve bunu çocuğun karşılaştırmasını istiyorum. Zaman zaman neler hissettiğini ve bunları hikayeye dönüştürmesini istiyorum. Ona, ip uçları veriyorum. Bazen, eserleri karşılaştırmalı değil de tek tek çalışıyorum ve hikayeleştiriyorum. Özellikle çekingen çocukları açmak için de bu yöntemi kullanıyorum. Bu bana oyun gibi geliyor. Çocuk, öğretirken bir şeyler algılamıyorsa, biraz anladığını düşünüyorsa, benim yerime geçmesini söylüyorum. Kendi koltuğuma geçiriyorum. Sanki ben onun yaşındaki öğrenci, o da öğretmen oluyor. Bana piyano öğretmesini istiyorum. Bazen çocuk gibi “anlamadım, nasıl yapayım hocam” diyorum. Çocukta gülüyor ve bana öğretmeye, anlatmaya çalışıyor. Ya da sus işaretini öğretirken “ben parmak şaklatacağım, parmağımı şaklattığımda sen çalmayacaksın” diyorum.

U9- Çok faydalı oluyor. Çocuk derse, bir kere daha istekli geliyor. Yaptıkları çalışmalarını, dersi sıkıcı olmaktan uzaklaştırmak için, oyunla düşündürürseniz, oyunla

yaptırırsanız, çocuk dersi çok daha istekli yapıyor. Bu da daha çok ilerlemesine sebep oluyor.

U10- Dersin eğlenceli, ilginç hale gelmesi, öğretilenleri daha kolay hatırlama, yapılması gerekeni daha kolay anlama, algılama gibi olumlu etkilerinin yanında, çocuğun dikkatinin oyuna yoğunlaşması veya dikkatinin tamamen dağılması gibi olumsuz etkileri de olabilir.

U11- Oyunu, çocuk bazı bağlantıları kuramadığı zaman kullanıyorum. Çocuk, oyun ile öğrenmesi gereken kavramları, daha kolay piyanoya aktarabiliyor. Hem de çocuğun yeni bir bilgiyi, bildiği bir yolla, yani oyunla öğrenmesi daha zevkli oluyor.

U12- Çocuklar bu yolla eğlendikleri için, oynamak ve çocuksu olmak, onları mutlu ediyor ve böylece daha sevecek derse katılıyorlar.

U13- 6 yaşındaki küçük bir çocuğun sürekli piyano da çalıştırılması oldukça zordur. Mutlaka değişik alanlara geçmek lazımdır. Diyelim ki, nota öğrenirken (tam nota, yarım nota, çeyrek nota) tam notayı fil yürüyüşüne benzeterek, önce çocuğu yürütüyorum, sonra notayı (değeri) gösteriyorum. Yani notaları ve değerlerini karakterleştiriyorum. O zaman daha iyi hafıza da kalabileceğini düşünüyorum Böylece yürüyerek, notalara ritmik hareket de katıyorum. Teknik öğretime daha sonra geçiyorum.

U14- 4-5-6 yaşlarındaki çocuklar, daha sempatik oluyorlar. Bu çocuklara, hadi şu notaları oku bakalım dediğiniz zaman ders sıkıcı hale gelebilir. Oysa, öğretmen ile karşılıklı olarak notayı bulmak, daha eğlenceli olabilir. “Hadi sen do notasını, ben de re notalarını bulayım” dediğinizde çocuk üstüne atlıyor ve ders daha sempatik bir hale geliyor.

Erken müzik eğitiminde kullanılan, “Porte Şatosu” isimli bir kitap var. Çok iyi düşünülmüş, arkadaşların da yararlandıkları, benim de, çok küçük çocuklarda faydalandığım bu kitabın, belli bir düzeyde kullanılmasının faydasını görüyorum. Her ne kadar bazı oyunları uygulayamayabiliyorsam da kitap hakikaten, çocuğun bilgilerinin akılda kalmasını, hatırlamasını sağlayıcı bir kitap. Özellikle de, 5-6 yaş grubun iyi etki yaratıyor.

U15- Beni seviyorlar, derse gelmekten çekinmiyorlar. Piyano eğitimi, çok küçük yaşta başlayan bir eğitim olduğu için, genelde ebeveyn ile birlikte alınan bir eğitimdir. Aslında ailelere çocuğu ile geçirebileceği zamanı da vermiş oluyorsunuz. Çoğunlukla çalışan anne babalar, işten geldikten sonra, çocuklarıyla ne yapacaklarını bilemediklerinden şikayetçi oluyorlar. Ellerinde gerçekten oyun oynayarak faydalı bir şeyler yapabilecekleri, hem de çocukları ile zaman geçirebilecekleri ve çocuklarına zaman ayırabilecekleri bir etkinlik vakitleri çıkmış oluyor. Aynı zamanda çocuklarına da bir şeyler kazandırmış oluyorlar. Onun için oyun aileler açısından da faydalı oluyor.

Başlangıçta belirttiğim gibi piyanoda tuşların yerinin tanınması oyun ile yapılabilir. Piyanonun, tuşlarının ağırlığını hissederken tuşları küçük bir asansör gibi hayal etmelerini, piyano ile haşin bir ilişki kurmamalarını, piyanoya vurup kırmamalarını şu şekilde ifade ediyorum;tuşların altında küçük küçük civcivlerin başı olduğunu, çok sert vurduğumuz zaman onlara zarar verebileceğimizi söylüyorum. Sonuçta, ses çıkaran, mucizevi bir alet olan piyanonun, canlı gibi hissedilmesini sağlamaya çalışıyorum. Çocuğun sevdiği, diyalog kurduğu bir canlı gibi hissetmesini, oyunla sağlamaya çalışıyorum.

Çocuk, piyano da bir parça çalmaya başladığında, çaldığı parçaya mutlaka bir öykü oluşturmasını sağlıyorum. Bunu yaparken de çeşitli imgeler kullanıyorum. İmgeler benim için çok önemlidir. İmgelerden bir tanesi lunaparktır. Çocuk parçalarında çok işe yarıyor. Sonra palyaço imgesini neşeli, hüzünlü parçalarda kullanıyorum. Hüzünlü parçalardan kaçmamak gerekli diye düşünüyorum. Çocuklar sadece eğlenmek ve gülmek için yaratılmış yaratıklar değildir. Özellikle yetenekli olanları çok bilgilidir. Bu nedenle hüzünlü parçalardan da kaçmamak gerekir.

U16- Çocuğun öğrenim şekli oyundur. Oyunda çocuk, bir çok şey öğrenebilir. Derste vereceğim parçaları önceden düşünüp, kafamda oyun şeklinde hazırlayarak veriyorum. Staccato öğretecek ise, onunla ilgili mutlaka bir oyun veriyorum. İlk önce zıplama, bilek hareketi ya da parmak hareketi şeklinde veriyorum. Tezimde belirttiğim çekirge oyununu kullanıyorum.

Oyun çocuklar için çok eğlenceli oluyor ve öğretmenleri ile oynamak çocuklara çok cazip geliyor. Anne -baba ile de evde bu oyunları yapabiliyorlar. Burada önemli olan çocuğun kendisini yalnız hissetmemesidir. Ben piyano çalacağım, ben şunu

yapacağım, değil de birlikte çalacağız, birlikte eğleneceğiz. duygusu verilmelidir. Belki bu durum büyük çocuklarda değişebilir. Çocuk daha fazla yalnız kalabilir Oysa ilk yaşlarda çocuk için, öğretmekle oynamak çok önemlidir. Rusya’da “piyano çalacağım değil, piyano oynayacağım” denir.

5- Doğaçlamayı piyano eğitiminde kullanıyor musunuz?

U1- Doğaçlamayı piyano eğitiminde zaman zaman kullanıyorum.

U2- 6-8 yaş grubu çocuklarla çalıştığım dönemlerde kullanıyordum

U3- Kullanıyorum.

U4- Piyano tuşesi bir doğaçlama cennetidir. Tuşe çocuğun kendi dünyası ile ilgili tüm birikimi veya özgürlüğü kullanabilmesi için tasarlanmış bir yapıdır. Tabii ki doğaçlamayı kullanıyorum.

U5- Doğaçlamayı biraz daha üst yaş grubunda kullanmayı tercih ediyorum.

U6- Kullanıyorum.

U7- Kullanıyorum.

U8- Aslında kullanmayı denedim ama herhalde iyi kullanamıyorum. Çocuklar üzerinde çok güzel etkileri olduğunu bilemedim, değerlendiremedim. Açıkçası daha önce çalıştığım çocuklar, çekingen çocuklardı eğleniyor gibi gözüküyorlardı.

U9- Zaten o yaştaki çocuklar çok ilgili oluyorlar.

U10- Başlangıçta ağırlıklı olarak kullanıyorum.

U11- Çok az kullanıyorum.

U12- Evet kullanıyorum.

U13- Doğaçlama türü şeyler yapıyor.

U14- Kullanmıyorum ama zamanında çok büyük piyanistlerin, isim ve yaşları bizden daha önce olanların, hocalarının kullandığını duydum. Çocuğun kendi başına bir yaratıcı gücü sağlaması açısından önemli ama benim çok çok kullandığım bir yöntem değildir.

U15- Özellikle yeni başladıklarında çocuklar, piyano üzerinde oyun oynamak istiyorlar. En başta bu oyunu oynamayı yasaklıyorum. Çünkü ellerinin pozisyonunu, tam olarak kullanmadan, piyano çalarmış gibi yapmaları sakıncalı olabiliyor. Hem ellerini kasiyorlar, hem de yanlış parmak pozisyonu kullanıyorlar. Piyano çalmak ya da oynamak zevkini alacağız diye, yanlış hareketler geliştirebildikleri için, başlangıçta piyano ile oynanmasını kesinlikle yasaklıyorum. Fakat elini tam, doğru ve düzgün koyabildikten sonra, çocuğun çalışma içerisinde, istediği gibi piyano ile oynamasına izin veriyorum. Yine tek koşul olarak, parmaklarını düzgün kullanması kaydıyla yaptırıyorum.

U16- Kullanıyorum.

6- Kullanıyorsanız çocuklar üzerindeki etkileri nelerdir açıklar mısınız?

U1- Doğaçlamayı piyano eğitiminde kullandığımda çocuk bir şeyler yapabilmenin mutluluğunu yaşıyor, beğenildiğini ifade ettiğimizde ise motivasyonu artıyor.

U2- 6-8 yaş grubu çocukların piyano eğitiminde, doğaçlamanın faydası vardır. Çocuk bu sayede kendine değer vermeyi öğreniyor, kendisine saygı duyuyor, bir iş yapmanın zevkine varıyor. Beste yaptığını düşünerek, kendini önemsiyor. Kendisini önemsendiği zaman ise derse dört elle sarılıyor.

U3- Hocanın göstermesi ya da hocanın çaldığını, öğrencinin taklit etmesi esasına dayalı bazı şeyler yapıyorum. Kendi çaldığım bir melodiyi, öğrenciye tekrar ettiriyorum. Rollerini değiştirip, onun çaldığı bir melodiyi ben çalıp tekrar ediyorum.

Önce bilinçsizce bir melodi ile başlıyor. Fakat ilk başta öğretmenin rolünü üstlenmesinin getirdiği özgüven ile daha rahat çalıyor. “Hocama bir şey çalabileyim” amacıyla ve gittikçe eserleri daha kolay çalmaya başladığında, elleri siyah tuşlara gitmeye başlıyor. ”Ben melodini duyamadım, senin kadar işitmem keskin değil, bir kez daha çalar mısın” dediğimde, doğaçlamasını, bir kez daha tekrar etmesini istiyorum. “Çalarım” diyor, belki çalabiliyor, beklisi de çalamıyor ama girişimde bulunuyor. Belki de iki gün sonra bu sayede çalabilmeyi öğrenmiş oluyor. Sonra farklı şeyler bulmaya başlıyor.

Doğaçlamanın piyano çalma becerisi üzerine etkisini ilk konuşan ve dile getiren Dalcroze olmuştur. Hedef, keskin bir ritim ve işitme duyusu, beden algısı, solfej pedagojisi ve dördüncü aşamada doğaçlamadır. Doğaçlama, müziği doğaçlama ve bedensel hareket doğaçlama becerisi olmak üzere iki aşamadan oluşur. Dalcroze bunları ayırt etmez. Dalcroze'nin eğitim sistemi anlayışı budur. Bu açıdan ben, mümkün olduğu sürece doğaçlamayı kullanmaya çalışıyorum. Çünkü her öğrenci buna müsait olmayabilir. Bunu çok önemli bir hedef olarak da görmüyorum. Uygun durumda olmayan, henüz özgüven aşamasında olan bir öğrenciyi de buna zorlamamakta fayda var. Öğrenci piyanonun başına oturduğunda, zaten elini kolunu tutamıyor “hadi bakalım ben bir şey çalışıyorum sende çal” dediğimde çalamayan öğrenci, içine kapanabiliyor. Bu yüzden öğrenciyi büyüteç altına alarak, iyi bir denge kurmak gerekiyor.

Doğaçlamanın en büyük duyuşsal etkisi özgüven üzerinedir. Özgüven, gündelik hayat ve müzik içinde çok önemlidir. Günlük hayatta yürürken, konuşurken, bedensel hareket ederken belli bir düzeyde özgüvene sahip olmalıyız. Bunlar hayatın bir parçasıdır. Piyano çalmak ise, o yaştaki çocuğun ilk defa karşılaştığı bir olaydır. Çocuk burada kendini ifade yolu olarak, piyanoyu kullanır. Kısaca doğaçlamanın çocuklar üzerindeki etkisi, onları olumsuz duygulardan uzaklaştırıp, özgüven etkisi vermesi olacaktır

U4- Çocuğun anlaşılabilir olması, onun dersin farkına varması birinci etapta bu çocuğu kazanmanız demektir. Doğaçlamayı bu anlamda ele almak lazımdır. Örneğin çocuğun, kız kardeşi, erkek kardeşi, ablası varsa, iki siyah tuşun her biri, tek tek isimlendirilebilir. Üç kardeşse veya üç tane siyah tuşu üç kardeş şeklinde yan yana getirip isimlendirebilirsiniz. Böylece ister istemez, siyah tuşla başlayan metotların yaptığı hareketleri, çocukta uygulamış olursunuz. Doğaçlama yapılırken, o kardeşler arasındaki bağlantılardan yararlanarak, bir takım egzersizler yaptırılabilir. Örneğin, çocuğun kendi ismini söylediği zaman, hangi notayı çalması gerektiğinden başlanabilir. “Araba yarışı beyaz tuşlardan gider, siyah tuşlardan geri döner” dediğimiz zaman, çocuğa bilek hareketini vermiş olursunuz. Papağanın gagasını, birinci ve ikinci parmakları kullanarak o kontrol içerisinde, beyaz tuşlar siyah tuşlar sırayla bastırılarak, kromatik yapı verilmiş, çocuğun dünyasında bu konu, farklı bir boyut kazandırılmış olur.

Doğaçlamayı pek çok şekilde zenginleştirebilirsiniz. Doğaçlama, çocuğun performansı ile, sizin o anki iletişiminiz doğrultusunda, oldukça geliştirilebilecek bir alandır.

U5- Bazı öğrenciler, piyanoda belli bir düzeye geldikten sonra, kendiliğinden yeni ezgiler oluşturuyorlar Bu ezgileri ben kısmen düzeltmeye, şekillendirmeye çalışıyorum. Ben bu çalışmaları, kaydediyorum hatta seslendiriyorum. 6 yaş grubu çocuklarında böyle bir çalışma olmuyor. Ancak 8-9 yaş grubu çocuklar bir ezgi çıkartabiliyorlar.

U6- Doğaçlamayı kullanıyorum. Öğrencinin çalmak istediği parçalar oluyor. Bazılarının melodileri kolay ve piyanoda çalınabilecek düzeyde ise, öğreneceği parçayı öğrettikten sonra, zevk eğitimi şeklinde defterine yazıyorum. Sonra onları okutturuyorum. Notalarını çıkarttırıyorum. Bunları doğaçlattırıyorum. Belki tam doğaçlama olmayabilir.

U7- Orada çok ince bir çizgi var. Her çocuk yetenekli olacak diye bir şey yok. Piyanoyu belli bir noktaya kadar normal zeka düzeyine sahip her çocuğun, hobi olarak yapabileceği, çalabileceği bir enstrüman olarak görüyorum ve de doğaçlamaya çok dikkat edilmesi gerektiğini de düşünüyorum. Bir çocuğun gerçekten bu işte daha hızlı ilerleyeceği ya da normal seviyede kalacağı konusunda, doğaçlamayla çok küçük ip uçları elde edilebileceğini düşünüyorum.

“Bugün derste ne yapmak istiyorsun, nasıl bir atmosfer yaratmak istiyorsun, hadi annenle, babanı bana bir anlat bakalım” dediğimizde çocuk piyanoda kötü sesler çıkarabilir. Fakat burada çocuğun sezgiselliği de çok önemlidir.

U8- Genel müzik dersi yapmadığım için, doğaçlamada pek başarılı olamadım. Ama daha sonra yeni çalışmalar yapmaya çalıştım. Örneğin öncelikle bir ostinato ritim çalışıyorum ve çocuğun benim çaldığım sesleri çıkartmasını istiyorum. Sonra, çocuğa üç tane ses veriyorum ve “bu seslerle neler yapabilirsin” diyorum. “Bak önce sana bir örnek veriyorum” diyerek üç sestem bir melodi yapıyorum. Ondan sonra çocuğun bu üç sesle neler yapabileceğini görmeye çalışıyorum. Aşırı orijinal şeyler çıkmasa da, yine de kullanmaya devam ediyorum. Bazen çalabildiği bir parça ya da melodinin sonunu “şimdi başka bir son düşünelim” diyerek değiştirmesini istiyorum. Bir şeyler düşünmesini, özgür ve kendinden emin olmasını istiyorum.

Bu konuda da, kendimi geliştirmem gerektiğini biliyorum. Çocuklar yeni bir şeyler yaparken, eğlenip, zevkten çıldırıyorlar. Fakat ne yaptıklarını, ne amaçla yaptıklarını bilmiyorlar. Piyano öğretimini, sadece benim olan parçaların öğretimini olarak düşünüyorlar. Bir parçayı ya da şarkıyı çalabilmek olarak algılıyorlar.

U9- Çocuklar, kendi başlarına bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Yasakladığımız zaman ki, bizim öğrencilik zamanımızda konservatuarda, bize bu çalışmalar yasaklanmıştı. Sakın yapmayın diyorlardı. Ben bu yasaklamaların, iyi sonuç verdiğini düşünmüyorum. Çünkü nasıl olsa, gizlice, bir yerlerde, bir şekilde çocuklar kendileri bu çalışmaları yapacaktır. O zaman en güzel şey, çocuğun fikirlerini destekleyici şekilde bir takım fikirler vererek, çalışmalarını dinleyerek, onların gelişmesini sağlamaktır. Daha sonra piyanoda seviye ilerledikçe, tekniği de, yöntemi de doğaçlama ile daha iyi yapacaklardır. Daha düzgün daha dinlenebilir ve daha anlaşılabilir bir şekilde güzel şeyler üreteceklerdir. Sadece moto mot notaya bakarak çalmanın dışında, kendileri de çekinmeden bir şeyler öğretmeçabasına gireceklerdir. Bunu şuna benzetiyorum; daha önceleri bizim zamanımızda, ilköğretimde çocuklar, konuşturulmazdı. Büyükler “sus konuşma, orda öyle şey yapılmaz, büyüklerin yanında böyle konuşulmaz” derlerdi. Dolayısı ile, bizim neslimiz, korkan, topluluk karşısında konuşmaktan çekinen bir nesil olarak yetiştirilmiştir. Halbuki şimdiki çocuklara bakıyorum, konuşma özgürlükleri, aile içerisinde küçük yaşlardan itibaren, büyükleri tarafından verildiği için rahat rahat konuşabiliyorlar. Bence kendilerine olan güvenleri artıyor ve çok daha rahat konuşan, fikirlerini söyleyebilen, kendilerini çok iyi ifade edebilen bireyler olarak yetişiyorlar. Bunu piyano eğitimine, zaten olduğu gibi geçirdiğimiz zaman sonuç değişmeyecektir.

Çocuk, müzik eğitimini sadece piyano çalmak değil de, doğaçlamanın alt yapısı olarak, solfej ve armoni dersleri olarak da görür ve bunlarla beslenir, bu bilgileri, doğaçlama ile geliştirirse, piyano ile çaldığı eserler de daha gelişip, dinlenebilir hale geliyor.

U10- Ders daha ilginç ve rahat hale geliyor fakat çocukta fazlasıyla doğaçlama, serbest çalışma yapma isteği de uyanıyor. Nota okumaya karşı olumsuz davranışlar da oluşabiliyor. Ama bu çalışmalar dikkatli ve bilinçli yapıldığı zaman, çocuklar için faydalı olur.

U11- Çocuk doğaçlama ile, hem fiziksel olarak tuşları tanır ve bu tuşları, özgürce kullanarak yeni şeyleri keşfeder. Diğer taraftan da yeni bir şey yaratmanın, müziği keşfetmenin tadını çıkarıp, kendine güveni artar.

U12- Çocukların zihinleri daha açık oluyor, derse daha canlı olarak katılıyorlar.

U13- Çocuğun, hoşuna giden melodileri, kulaktan çıkarması iyi olur. Biz çocukla, ilk derslerde, doğaçlama şeklinde konuşuyoruz. Diyelim ki, mi notasını öğrendik. Mi notası üzerinde, konuşmaya başlıyoruz. Fonda mi sesine basarken, “Sen nasılsın” “Ben iyiyim” diyerek, ritmik bir doğaçlama yapıyoruz. Güzel bir çalışma oluyor. Ya da “do majör” konusunu geliştirmek için, parça içindeki bir motifi, “re majör”de çalarım. O da, fonda doğaçlama yapabilir.

U14- Bence, birtakım sıkıntılar oluyor. “Çocuk kendi bestelerim” diyerek, deşifre olayını bir kenara atıyor. Her şeyi kafadan çalmaya izin vermemeye dikkat etmek gerekir. Mithat Fenmen’in, İdil Biret’i yetiştirirken, bu tür çalışmalar yaptığını biliyorum. Doğaçlama iyi bir çalışma ama çok kontrollü yapılması gerektiğini düşünüyorum.

U15- Çocukların, yaratıcılıklarını geliştiren bir çalışmadır. Ben çocuğun sadece, parmaklarını düzgün ve doğru kullanması konusunda yasaklar koyuyorum. Onun dışında özgürce piyanonun seslerini, tınlarını dinleyebiliyor.

3-5 ders sonra, piyanonun kapağını açıp, nasıl çalıştığını mutlaka anlatıyorum. Piyanonun aslında tuşlarla çalınmadığını, piyanonun tokmaklarının tellere temasıyla çalındığını, asıl hissedilmesi gereken şeyin bu olduğunu ve dolayısıyla da elektronik piyano ile piyano eğitimi olamayacağını anlatmaya çalışıyorum. Piyanodan çıkan ses, bir tokmağın üç tele vurduğu andaki rezonanstır ve biz piyano eğitiminde, bu rezonansı şekillendirmeye çalışıyoruz. Yoksa olay, tuşun üzerindeki hareket değildir. Piyano tuşlarla çalınmaz. Önemli olan tokmağın tellere temasının hissedilmesidir. Ben çocukların piyanoyu, parmaklarının aşağı basarak çaldığı bir şey olarak değil, kendini, o tuşların içinden, piyanonun içine geçmiş ve elleri, avuçları yukarıya dönük olarak çalmasını hayal etmesini isterim. O telleri, gerçekten parmağının ucunda hissetmesini isterim. O zaman çocuk, seslerdeki renkleri ayırt edebilir ve onları dinleyip konsef etmeyi bilebilir.

U16- Belirli bir tekniği öğreteceğim zaman, o teknik ile ilgili emprovizasyon yapabiliyorum. Genelde çocuklardan, olumlu tepkiler alıyorum. Hiç sıkılmıyorlar ve mutlu oluyorlar.

7- Dil yoluyla iletişim becerisi kazandırmak amacıyla, piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemini kullanıyor musunuz?

U1- Evet.

U2- Şarkı söylemeyi, kendi dilinde, çalabildiği düzeyde ya da solfejini kullanarak söyletiyorum.

U3- Kullanıyorum.

U4- Çok fazla kullanmıyorum. 4-5-6 yaş grubu çocuklarda, dil altına girmiş olabiliyor. Ama 6-8 yaş grubunda, okula başladıkları için, değişik olabilir.

U5- Evet.

U6- Evet kullanıyorum.

U7- Kullanıyorum.

U8- Piyano parçasında, esere ilk başlarken kullanıyorum.

U9- Tabii.

U10- Evet.

U11- Evet.

U12- Evet kullanıyorum. Çocuklarla, çoğunlukla çalacağımız şarkıyı çalmadan önce söylüyorum.

U13- Piyano eğitimin de şarkı söylemeyi kullanıyorum.

U14- Küçükler için kullandığım bir metot var.

U15- Evet, piyano eğitiminde ben, şarkı söylemeye çok önem veriyorum.

U16- Kullanıyorum.

8- Piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemini niçin kullanıyorsunuz. Açıklar mısınız?

U1- Piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemini kullandığımızda, çocuğun dil gelişiminde özellikle dil çabukluğu kazanmasında, kelimeleri ve vurguları doğru kullanmada etkilidir. Kısaca hem konuşmada, hem de müzikal anlamda, etkili olduğunu düşündüğüm için kullanıyorum.

U2- O yaştaki çocuklar için kullanılan piyano metotlarında, notaların altında genelde sözler olur. O sözleri kullanıyorum. Söz yoksa solfejini yaptırıyorum. Şarkının solfejinin de yapılması, hem öğrenci, hem de öğretmen açısından öğretime yardımcı oluyor.

U3- Her piyano eseri, ağızla melodi olarak söylemeye uygun olmayabilir. Özellikle kromatik yerleri söylemek oldukça zor olacaktır. Müzik parçasının cümlelerini, motiflerini ayırt edebilmek hissedebilmek ve çalabilmek için şarkı çok önemlidir. Bunun için konuşma becerisini çocuğun düzeltmesi faydalıdır. Konuşma dili ile müzik arasındaki bağlantılar, barok dönemden bu yana çok tartışılıyor. Ama özellikle son on beş yirmi yıldır çok daha fazla üzerine gidilmeye başlandı. Çünkü beyin görüntüleme teknolojileri, beyinde konuşma becerileriyle, müziksel becerilerin, beynin benzer bölgelerini etkileştirdiğini ortaya koyuyor. Dikkat edin, iyi müzisyenler, ağız iyi laf yapanlardır. İyi laf yapan, iyi düşünce sahibi kimselerdir. Bu söylediklerimi gevezelik olarak düşünmeyelim. Daha çok kendini ifade edebilme becerisidir. Ayrıca konuşmanın da müzik kalitesi vardır. Cümlenin yükselmesi, bir kelimenin yerinde vurgulanmasıdır. Örneğin “oku baban gibi eşek olma” Bu cümleyi farklı müzikal vurgularla söyleyecek olursak “oku **baban** gibi eşek olma”, “**oku** baban gibi eşek olma” Bunlar tam bir müzikal vurgudur. Müzik eğitimi almış bir kimse, vurguların önemini çok daha iyi kavrayacaktır. Bunun yolu dil ile müzik arasındaki ilişkinin parçalanmasından geçer.

U4- Şöyle bir etkisi var;

1- Tartım eşliğini sağlar,

2- Uygulama çeşitliliği sağlar,

3- Çocuğa bazı değerleri öğretebilmeyi sağlar.

Çocuklar sıkılğan oldukları için, eğitime, çeşitli hareketlerin, söz kalıplarının verilmesi ile başlanmasında yarar vardır. Örneğin, küçük sayışmalar ve tekerlemelerden yola çıkılarak, bu sayışma ve tekerlemeleri, piyano tuşesi üzerindeki aralık biçimlerine yansıtılıp, yeni bir eser çıkartılabilir. Bu çalışma, doğaçlamaya da yardımcı olacaktır.

Çok sevdiği bir arkadaşının ismiyle ilgili küçük söz biçimleri oluşturmak, kendisinin yeni birşeyler üretmesini sağlayacaktır. Öğretmenin, eğitim adına pratik zekası ve kurnazlığıyla, çocuğu sömürmesi söz konusu olmalıdır. Bütün verileri değerlendirerek, öğrencinin lehine kullanılabilir hale getirip, ona göre bir yapılandırma oluşturulmalıdır. piyano eğitimi veren öğretmenlerin, ciddi bir çalışma yapması, çocukları iyi takip etmesi ve bunlarla ilgili çalışmalarını alıp geliştirmeleri gerekmektedir.

U5- Dersimde, çaldıkları ezgileri kendilerine nota olarak da söyletiyorum. Şarkıların vuruş değerlerinden çok, ezgi yapılarını daha iyi ifade etmelerini, özellikle de parçanın iniş ve çıkışlarını, şarkı yoluyla söyletmeye çalışıyorum. Bu çalışmanın yararlarını da görüyorum.

U6- Eserlerin, tempolarını oturtmak için kullanabiliyorum. Bazen ritim otursun diye, bazen de çocuğun sıkılmaması için kullanabiliyorum. Dil daha önceden kullanılan bir şey olduğu için piyanoya yeni başlayan çocuklarda genelde ritim eksikliği oluyor, tempolar aksıyor. Şarkısını bildiği parçaların ritimleri aksamıyor. Bu yüzden, bu yöntemi kullanıyorum.

U7- Şarkı söylemeyi, bir anlamda solfej yaptırmak için kullanıyorum. Çocuğun bilgi birikimi olsa bile, solfej yaptırmak, genelde geriden geliyor. İlk günden itibaren gerek fotografik hafızayı, isim kullanma, gerekse şarkı sözünü, ezberletme şeklinde yapıyorum. Matematik zekası yüksek çocuklarda, bu tamamen bilgiymiş gibi algılanarak yapılıyor. Kimi çocuk, çok dağınık olduğu için, her derste aynı şeyin üzerinden mutlaka tekrar geçmek gerekiyor. Bu yüzden şarkı söyletmeyi, daha çok nota bilgisi ve farklı şeyleri algılayabilmesi açısından uygulamak gerekiyor. İki ses

arasındaki, incelik, kalınlık farkını daha iyi algılayabiliyor. Çocuklar için şarkı söylemek, her zaman yaptıkları doğal bir etkinliktir.

Parçayı çocuklara öğretirken, bazen ezgiye söz uyduruyorum ya da ezgide, onun ismini kullanıyorum. Çocuk böylece şarkıyı, ona ait bir şeymiş gibi algılayarak konuyu ve parçayı daha çok benimsiyor. Sonuçta doğaçlama da, piyano öğrenebilmek için işe yarayabilen yöntemlerden biridir.

U8- Şarkı söylemeyi tek başına kullanmadım. Bazen çocuğun aklında daha iyi kalması için, notalara söz yazıyorum ve “sence nasıl olsun, bence böyle olsun, hadi yazdığımız sözleri, derse başladığımızda bir daha hatırlayalım” diyorum.

Şarkı söylemeyi, ses açmak ve işitme çalışırken de kullanıyorum. Fakat çok uzun bir çalışma(şarkı söyleme) yapmıyorum.

U9- Ben şarkı söylemeyi çok severim. Piyanoda ifade edilmesi istenen, ortaya çıkması gereken melodiyi, genellikle öğrencime, kendi sesimi kullanarak anlatırım. Ses zaten içimizdeki doğal çalgı olduğu için, hele ki onu iyi kullanabiliyorsanız, ben “en güzeli” ortaya çıkarmanın en doğru yollarından bir tanesidir.

U10- Çalınan parçanın daha anlamlı hale gelmesi ve çabuk öğrenmeyi sağladığı için, önemli yöntemlerden bir tanesidir.

U11- Eğer çocuğun bildiği bir ezgi ise, o ezgiyi söyleyerek çalışması, öğrenmeyi ve müzik kalitesini artırıyor. Eğer bilmediği bir ezgi ise, parçaya çalışırken, ezgiyi mırıldanmasını isteyebiliyorum. Böylece çocuk şarkı söylemedeki kolaylığını, piyanoya da taşıyabiliyor.

U12- Severe çalışsınlar diye, bu yöntemi de derslerimde kullanıyorum.

U13- Dersimde, çocuğa, doğaçlama yaptırarak, bir kelimeyi melodiye dönüştürmesini istiyorum. “Bugün hava güzeldir, cümlesini, melodik olarak nasıl söylersin” diyerek ona, doğaçlama yöntemi ile ezgi söyletebiliyorum. Bu yöntemin çok faydalı olduğunu düşünüyorum.

U14- Çocuğun çalıştığı eserlere, şarkı sözleri koyarak çocuğa vurgularla anlatmaktır. Noktalı staccatoyu söylemesi ve öğrenmesi için, notanın altına uygun bir hece koyarak uygulama yapıyorum. Heceler ya da kullandığımız kelimeler, genelde İngilizce oluyor. Örneğin “Jump Jump” diyor ve orada atladığını biliyor. Türkçe’de

böyle bir yazı dili kullanılmıyor. Zaten piyasada çok saldırı var. İnsanlar, müzik anlayışı kaliteden yoksun pop müziğine yönlendiriliyor. Okul şarkıları da müzik kalitesinde büyük bir etken. Ama benim kullandığım metotlar İngilizce olduğu için, bu dili kullanmak durumunda kalıyorum.

U15- Derslerimde, içinde nota hecesi olan kelimeleri seçerek, sözler yazmaya çalışıyorum. Seçtiğim bu kelimelerin Mi hecesinin altına “mi” notasının gelmesine dikkat ediyorum. Bu çalışmayı, kendi yazdığım ezgilerde de yapıyorum ya da normal metotları kullanırken de, sözler yazarak, içindeki hecenin, nota hecesi olmasına dikkat ediyorum. Böylece çocuk, o hecenin sözünü söylerken notanın sesini de, doğru söylemiş oluyor.

Bunun dışında parçaya ilk baktığımda, fa ya da sol anahtarı ne olursa olsun önce solfej çalıştırırım. Notasıyla, el vuruşuyla solfej olarak, nota ile okur ve piyanoda çaldırırım. En sonunda üstüne söz yazarak şarkıya dönüştürürüz. Çocuk, sözleri söyleyebiliyorsa, artık notayı düşünmüyordur, sözü düşünüyordur. Zaten sözü söyleyebiliyorsa, parçaya hakimdir ve nota ile de çalar.

İleride bu durum, eşlik yaptığınız bir kişinin, parçasını da daha iyi takip edebilmenizi sağlar. Eğer çaldığınız çalgının melodisini birlikte söyleyemiyorsanız, eşlikten güzel sonuç alamazsınız. Küçük yaşta çocuk, öğrendiği bir parçayı, üzerindeki sözle söyleyerek çalarsa, eser ve bilgiler, beyninde daha iyi bir yer edinmiş olur.

U16- Yabancı bir metottan çalıyor olsak bile, sözleri mutlaka buluyoruz. Çocukla birlikte, sözleri ile okuyup çalıyoruz. İlk dönem ne çalarlarsa çalsınlar, eseri mutlaka şarkı söyleyerek çaldırıyorum. Çünkü böylece kulakları gelişiyor, ders daha eğlenceli oluyor. Çocuklar zaten şarkı sözlerine çok alışıklar. Birde çocuk şarkıları oldukça fazla. Çocuğu piyanoya oturtuyorsunuz “şimdi seninle bir şarkı çalacağız” dediğinizde çocuk hemen “sözleri nedir” diyor. Kendisi sözlerine ihtiyaç duyuyor ve parçaya daha iyi konsantre oluyor. Parçayı daha çabuk öğreniyor. Şarkı sözünü düşünerek, hem de eğleniyor ve aklında kalıyor.

9- Hikaye, masal ve pandomini piyano eğitiminde uyguluyor musunuz? Uyguluyorsanız çocuklar üzerine etkileri nelerdir?

U1- Hikaye, masal ve pandomimi piyano eğitiminde uygulamamın yanı sıra, çocuğun kendi yaşamından, yakın çevresinden, ailesinden, kardeşlerinden,

komşularından da örnekler vererek, hikayeler, masallar ve pandomimler yaratarak da uyguluyorum.

U2- Hikaye ve masalı piyano eğitiminde mutlaka kullanıyorum. Pandomimi pek kullanmıyorum. Çaldığı parça ile ilgili olarak, hikaye ve masalı kullanıyorum. Yukarıda da bahsettiğim gibi, bunlar çocuğu çalgısına motive edici etkenlerdir. Örneğin bir kış parçası çalıyorsa, kış konusu ile ilgili hikayeler oluşturuyoruz. Zeybek karakterinde bir parça ise, mutlaka zeybeğin canlandırmasını yapıyoruz. Oyunun nasıl oynandığı, folklorik özellikleri konusunda canlandırma yapıldığı takdirde, ders daha etkili oluyor. Parçanın başlığına göre, hikaye, masal canlandırmaları yapıyoruz. Vahşi atlı parçası çalındığında, besteci bu parçayı, neleri düşünerek yazmış diye sorup, atın dört nala gidişi, tris gidişi sırasında nalından çıkan sesleri düşündürüyorum. Kısaca parçanın içeriğine ve konusuna göre, onu canlandırma ya da hikayelendirmeye çalışıyorum. Çünkü bu çalışma işimi, yarı yarıya kolaylaştırıyor.

U3- Masal ve özellikle pandomimi denemiş değilim. Masal daha başka gibi geliyor. Hikaye ile masal arasında edebi anlamda bir fark vardır. Hikaye biraz daha olgusaldır. Örneğin, kaşağı bir hikayedir. Kaşağıda anlatılan olay, olmayacak bir şey değil muhakkaktır. Üzücü bir hikayedir. Kırmızı başlıklı kızdaki olaylar gerçek değildir. Hikaye daha gerçekçi masal çok daha kurmaca diyebiliriz.

Burada yaş dönemi de çok önemlidir. 6-8 yaş için masal daha uygun olacaktır ama çok fazla bu yaş grubu ile çalıştığımı söyleyemeyeceğim. 6-8 yaş arası için, özellikle somut işlemler döneminde simgeler dünyasında, çocuklar hala soyut dünyayı algılayamıyorlar. Örneğin, kırmızı başlıklı kız hikayesindeki kurdun, neyi simgelediğini bilemiyorlar. Onun için, kurt gerçekten bir insan olabilir, konuşabilir hatta insan yiyebilir. “Bu olacak bir şey değil” diyemez.

Bazı ufak tefek olayları hikayeleştirmişimdir. “İşte bak buradaki cümleyi duyuyor musun? Bu Mehmet’in söylediği şey. Bak şimdi sol ele geçince babası ona bir şey söylüyor. Şimdi bunlar yolda giderken ...” diye başlarım. Bu biraz daha hikayeleşir. Hikaye, masal, pandomimi derslerde kullanmamız, çocukların yaş döneminin bilinmesiyle ilgilidir. 9-10 yaş sonrası, özellikle soyut işlem dönemine geçmiş bir çocuktan bahsediyorsak, hikayeleştirmek daha doğru olacaktır. Bu yaş grubu çocuklara masal anlatıldığında “ne masalı anlatıyorsun” tarzına girebilirler.

Pantomim daha çok, beden dilinin simgesi olarak, eşyalar varmış gibi davrandığı hareket etme sanatıdır. Hiç kullanmadım ama kullanılabilir. Çünkü burada önemli olan öğrencinin ilgisini çekmektir. Bir hocamızın dediği gibi “Ne yapıp edeceksin, gerekiyorsa takla atacaksın.”.

Bu çalışmada, öğretmenin yaratıcılığı da önemlidir.

U4- Bu konu enteresan bir konudur. Hikaye masal, pantomim genelde temel müzik eğitiminde, ortaya çıkan bir olaydır. Fakat bunu piyanoya adapte etmek gerekliliği üzerinde, benim yaptığım eski araştırmalar karşıma çıkmıştır. Evet, gereklidir. Yerel bir müzik eğitimi çocuğa verilirken, bir ses farkının ince mi, kalın mı, uzun mu, kısa mı, kuvvetli mi, hafif mi şeklindeki farkları öğretirken, piyano eğitiminde de bunu çok rahat kullanabiliriz. Örneğin, Ya-Pa yayınlarının bu konuda bir çok materyali vardır. Ben bunları piyanoya kendi çapımda adapte ettim. Örneğin, ton ton amca kırdı yürürken, yağmur yağması, şimşek çakması, şemsiyesini açması, ondan korunması, suların şıkır şıkır akması etrafta bulunan koyunların, keçilerin, kedilerin vb. bu hikayelerin tasvirleri pantomimlerle, piyanoda seslendirdiğiniz zaman, onu, annesinden dinlediği masal, ninni gibi büyüleyici atmosfere ulaştırdığınızda, çocuğa şekil verme ve sizi kendisine, yakın hissetmesine imkan verilmiş olur.

Bu tip konuları uygulamada yarar vardır. Bu konular, farklı kalıplarla verilebilir, çeşitlendirilebilir. Örneğin, o gün, çocuğun geçirdiği herhangi bir olayın tasvirinden yola çıkarak, o dersi işleyebilirsiniz. Ders, klişe bir piyano dersi olmamalıdır. “Aç metodu çal” şeklinde uygulanmamalıdır.

U5- Hikaye, masal, pantomimi uygulayacak, bol zamanım maalesef yok. Zaten, daha dolu dolu ders yapmak istiyorum. Sadece müziğe yönelik ders yapmak istiyorum. Bu çalışmaları, zaman kaybıymış gibi düşünüyorum. Zamanım kısıtlı olduğu için de, hikaye, masal ve pantomime çok fazla yer veremiyorum.

U6- Nüansları anlatırken kullanıyorum. Konservatuara giden öğrencilerim var ve parçayı hem doğru çalması, hem de ifadesinin güçlü olması gerekiyor. 6-8 yaş grubu çocuklara bazı şeyleri, onların anlayacağı şekilde açıklamak çok zor oluyor. Onların anlayacağı dilden hikayelerle, masallarla veya pantomimle anlatıyorum.

Burada çocuğun karakteri ve cinsiyeti de çok önemlidir. Bir kız çocuğuna duygusal bir şey hissettirebiliyorsunuz. Kız çocukları, hissedebiliyor, tatlı

düşünebiliyor. Bunu erkek çocuğuna uyguladığımızda ise hiçbir şey ifade etmiyor. “Top” sözcüğü onun için çok daha anlamlı gelebiliyor. “Şimdi ağaçları, rüzgarı düşünüyorum, ağaçların kıpırtısını düşünüyorum” gibi şeyleri kullanabiliyorum. Çok daha etkili oluyor. Çocukların aklında daha fazla kalabiliyor. Direkt olarak “cresendo yapacaksın” dediğimde ise aklında hiçbir şey kalmıyor.

U7- Okul öncesi çocuklar dikkatini 20-30 dakikadan fazla tutamadıkları için, pandomim etkinliğini, çocuğun dikkatini aynı şey üzerinde daha fazla tutabilmek için kullanıyorum. Hikaye ve masalı ise, notaları öğrenen çocuklarda kullanıyorum. Çaldıkları küçük parçalarla ilgili, küçük hikayeler yazdırıyorum. Ya da anlatmalarını söylüyorum. Okuma -yazma bilmeyenler için de, neyi ne kadar algıladıklarını hissetmeye çalışıyorum. “Benim çocuğa yaklaşımım doğru bir yol mu, başka bir yolla, bu çocuğu daha iyi bir duruma getirebilir miyim? Farklı bir yöntem kullanabilir miyim?” gibi kendime dair geri bildirimlerde bulunuyorum. Bütün öğrencilerin kendi gücünde ilerleyebilmesi gerektiğini düşünüyorum.

U8- Hayır uygulamıyorum. Zaman zaman birlikte, çaldığı parçanın üzerine kısa ve küçük bir hikaye uyduruyoruz. Bunun dışında bahsettiğiniz tekniği kullanmıyorum. Böyle bir teknik varsa kullanmak isterim.

U9- Tabii kullanıyorum. Bir çok yeni başlangıç metotlarında, şarkıların sözleri, kendi ülke dillerine göre altlarına yazılmıştır. Sayfanın üzerinde de o konuyla ilgili bir takım resimler vardır. Bunlar bile, çocuğu bu etkinliklere yönlendirmeye itiyor. O sözler tercüme edilerek çocuğa aktarabiliyor. Çocuk ise bu sözlerden şarkının nasıl bir anlam ifade de söylenmesi gerektiğini çıkartıyor. Bunun dışında, kafada çizilen bir resmi tanımlayarak bir şey ifade edilmesi veya anlayabilmesi sağlanabiliyor. O yaşta çocuklar, teknik olarak çok gelişmemiş oldukları için, her anlattıklarını çok doğru bir şekilde çalamayabiliyorlar ama önemli olan , şarkıyı anlayabilmelerini sağlamak, ondan sonrada, bilimsel olarak parmaklarına dökülebilmeye çalışmaktır.

U10- Hikaye ve masallar çocukların ilgisini çekiyor ve müziği kolayca anlamalarını sağlıyor. Piyano çalmak ilginç ve sevimli bir eğlence haline geliyor.

U11- Üzerinde çalışılan parçanın resimleri var ise o anda bir hikaye oluşturmak çok daha kolay olabiliyor ve bu yöntem her zaman çocuğun ilgisini çekiyor. Çocuğun en yakından tanıdığı ve en çok sevdiği hikayeyi dinleme veya hikaye oluşturma

“yaratıcılık” için çok önemlidir. Özellikle çok küçük yaşlardaki çocukları, piyano çalma sevgisi ile derse bağlanabilmelerini görmek, piyano derslerine çocuğu zevkle getirmek çok önemlidir.

Çoğu kez piyano derslerinin ilk haftaları, çocuğun piyanodan soğuması, ya da soğutulması ile harcanırsa, dünyanın en etkili yöntemi bile işe yaramayacaktır.

U12- Evet, çalışırken derslerimde, hikayeleri, hayvanları ve resimli kitapları çok kullanıyorum. Çocukların kendisinin de bir şeyler yaratması için onları yönlendiriyorum. Bu onların yaratıcı olma isteklerini etkiliyor. Her çocukta istenen sonuca ulaşamıyor. Bazı çocuklar böyle durumlarda strese girebiliyorlar, sıkılabiliyorlar.

U13- Bu etkinlikleri de uyguluyorum ama çocukların farklılıklarından dolayı, her çocuğa göre farklı metotlar ortaya çıkıyor. Karakterler sürekli değişiyor, modülasyonlar oluyor. Çocuk o anda gördüğü karakterleri görüp, tanıyor. Bu da çocuk için eğlenceli oluyor.

U14- Çocuklar, 3 yaştan sonra kişilik kazanıyorlar. 6 yaş çocuğu aslında olgunlaşıyor. 5 ile 6 yaş arasında bile çok büyük farklar oluyor. Çocuk büyümüş oluyor. Ama yinede, çocuğun gelişimine bağlı olarak, 7-8 yaş için masalları, oyunları çok gerekli görmüyorum.

U15- Kesinlikle uyguluyorum. Fakat pandomimi uygulamadım, pek bilmiyorum. Daha çok hikayeyi ve masalı uyguluyorum. Kocaman bir sonatta, baştan sona bir hikaye de olabilir ya da imgelerden yola çıkılabilir. Müzik sadece bir alet çalarak ve dinleyerek bir yere varılacak uğraş değildir. Yanında mutlaka izlediğiniz bir film, bazı kokular, bir yemeğin tadı olmalıdır. Ve bu durum çocukken zenginleştirilmelidir. Bence en önemli şey parça çalarken imgeler yaratabilmektir. Hayal edebilme ve hayal ettiğini karşıya aktarabilmedir. Buna en küçük, beş yaşındaki çocukla başlanabilir. Bu, küçük yaşta desteklenmediğinde, beyin açılıp birden bire içine doldurulabilecek bir şey değildir. Çoğu kez eğitimcilerin düştüğü tuzak budur. “Önce tekniğini geliştirip arkasından müzik kalitesi gelir” diye düşünmek yanlış olur. Tekniğini geliştiren biri, kabuğunu kırıp birden bire bunu içine alamayabilir.

Çocukların büyük insanlar gibi her şeyi algılamaya açık olduğunu ve her türlü duyguyu, biz büyükler gibi yoğun yaşadıklarına inanıyorum. Hüznü, sevinci, sevgiyi

algılayabiliyorlar. Onun için, o duyguları onlara tanıtmak lazım. Daha önce söylediğim gibi, lunapark imgesi benim için çok önemlidir. Önceden lunaparklarda atlı karınca müziği olarak, bartokların, şostokoviçlerin müziği çalıyordu. Bu ezgiler, benim hep kafamda kalmıştır.

Günümüzde ise çok farklı şeyler “Tarkan’ın öpermisin parçası” çalıyor. “Çocuğa lunaparktaki gibi” diyorum, çocuk bir şey anlamıyor. Ama lunaparktaki o gürültünün içinde, atlı karıncanın kendi müziği çalıyor, duyulmuyor. Ben çocuğa, özellikle “lunaparka gideceksin ve atlı karıncaya bineceksin, buradaki müziği dinleyeceksin” şeklinde ödev veriyorum. Bu bana göre güzel bir imgedir. Bu imgede bütün renkler, çocuk için eğlence gizem, korku her şeyi içerir. Ama Türkiye ‘de bu imgenin bozulmuş olması beni çok üzüyor. Daha büyük yaşlardaki çocuklardan da mutlaka Çaykovski filmlerini seyretmelerini isterim. Bach çalacak çocuklardan da bunu isterim, çünkü bu filmlerde, Bach’ın müziği kullanılmıştır. Bir masalı, baştan sona da kurgulamak mümkündür. Bir parçayı çalmaya başladığında, çocuğa, “bir çilek reçeli tadında ya da ekşi limon tadında çalacaksınız” dersiniz. Hatta siz bir masala başlamışken, orta yerinde abuk sabuk imgeler söylemek, çocuklar için çok eğlenceli oluyor. Ve daha çok akılda kalıyor. Bazı nüansları daha hatırlatıcı oluyor “Burası limon ya da kedi gibi mışıl mışıl uyuyor, yine çok fakir bir sokak çocuğu üşüyor” gibi şeyler yaratmak önemli oluyor.

U16- Bazen kullanıyorum. Hayvanlar alemi, çekirge oyunu, tırtıl oyunu var. Bu oyunlara, çocuklardan hikaye uydurmalarını istiyorum. Bu çalışma, çocuğun yaratıcılığını ve müzikal düşüncesini geliştiriyor. Evde ödev olarak çeşitli parçalara da hikaye uydurmalarını istiyorum.

10- Her piyano dersi sonunda değerlendirme yapıyor musunuz. Yapıyorsanız değerlendirmenin çocuk üzerindeki etkisi nelerdir açıklar mısınız?

U1- Değerlendirmeyi çocukla birlikte değil, kendi kendime yapıyorum. Çocuktaki gelişme ve aksaklıkları izleyerek daha iyiyi bulabilmek için, değerlendirme yapıyorum.

U2- Değerlendirmeyi çocuğu fazla kırmayacak, incitmeyecek şekilde mutlaka yapıyorum. “Bugün ödevlerini çok iyi getirdin çok iyi çaldın, fakat şu parçanın, şu

ölçüleri biraz çalışılmamış biraz daha çalışman gerekli” şeklinde bir değerlendirme yapıyorum.

Ayrıca küçük küçük ödüllendirme yöntemleri kullanıyorum. Bunlar, küçük bir yıldız, aferin, küçük bir şeker ya da çikolata olabilir. Fakat bunların dozunu iyi ayarlamak gerekir. Her ders aynı şekilde ödül ile karşılaşan çocuk, ödül için çalışacağını düşünebilir. Müziği öğrenmek, çalgısını öğrenmek amaçlı değil de, “derse gidip ödül almak için, iyi çalayım” şeklinde düşünebileceğinden, her derste düzenli kullanılması taraftarı değilim.

Öğrenciye iyi eleştirilerin yanı sıra, olumsuz eleştiriler de söylenebilir. Fakat prensip olarak, öncelikle eleştiriye iyiden başlıyorum. Birden bire olumsuz eleştiriden başladığında çocuk, kendine olan güvenini kaybediyor. Çalgısından, müzikten soğuyor. Bu nedenle, olumlu eleştiriden başlayarak düzelmesi gerekenleri gösteren bir yol izliyorum.

U3- Her ders sonunda piyano eğitiminde değerlendirme yapmam. “Aferin” çok basit bir geri bildirimdir. Değerlendirmeyi, o dersin sonunda değil, dersin içerisine yaymakta fayda vardır. “Güzel çaldın, vay, çok güzel” gibi sürekli olumlu pekiştiricilerle desteklenmesinde fayda vardır. O yüzden dersin sonunda, ayrı bir değerlendirme yapmama gerek kalmıyor.

Değerlendirmelerde olumlu ya da olumsuz pekiştirici kullanılabilir. “Olmadı bir daha alalım” daha ters bir yaklaşım olacaktır. “Bir de şöyle çalmaya ne dersin?” Cümlesi de aynı şeyi yeniden yapmasını sağlar. Ama daha az kırıcı ve özgüveni daha az sarsıcı olur.

Bazı öğretmenler çocuklar çok güzel çaldığı zaman, havaya girmesinler diye, “aferin” sözcüğünden sakınırlar. Bu sadece olumlu bir pekiştiricidir. Çocuk şunu bilmelidir: “Her şey yolunda gidiyor ama yapılacak daha çok iş var”.

Siz parçayı çaldığınız zaman çocuk çok işi olduğunu anlayacaktır kat etmesi gereken mesafeyi fark edecektir. Dersin sonunda “aferin” ile pekiştirdiğiniz zaman, o hedefe gün geçtikçe daha fazla yaklaştığını anlayacaktır.

Öğrenciye hem model olacaksınız hem de onu pekiştiren bir güç kaynağı olacaksınız. İki taraftaki denge böyle kurulabilir.

U4- Özellikle her dersin sonunda değerlendirme yapmıyorum. Arada bir nereden nereye gelindiği hakkında, küçük bir söylevde bulunuyorum. Haftada bir iki gün piyano öğretmeniyle bir araya gelen çocuğun nereden nereye geldiğinin farkına vardırılması gerekmediğini düşünüyorum.

Çocuklar tüketici unsurlardır. Alırlar ve bitirirler. Nereden nereye gelindiği hakkında hem öğretmenine hem de kendilerine küçük bir söylem oluşturmasında yarar vardır. Öğrenciler o an yaşadıkları için, derste neler yaptıklarının, ne kadar ilerlediklerinin farkına varamayabilirler. İşini ciddiye alan öğretmenlerin mutlaka değerlendirme yapmasında yarar vardır. Boşa geçirilen bir zaman değildir. Aksine kültürel bir değeri belirleyen kesittir. Bu kesiti de, objektif olarak değerlendirmeliyiz. Bu objektifliğimiz içerisinde öğretilenden, metottan, öğrenciden kaynaklanan başarısızlıklar olabilir. Kabullenmemiz, ona göre önlemler düşünmemiz gerekmektedir. Onun için öğrenciyi değerlendirmekte yarar vardır.

U5- Bir kere gündelik ödevleri, yaptığı çalışmalarını zaten deftere kaydediyoruz. Hangi yer başarılı oldu, hangi yer tekrar edilmesi gerekiyor, bir hafta içinde neler başarılıydı, neler başarısızdı kaydediyor. Ve sonuçları üzerinden değerlendirme yapıyoruz. “Çalışmanın değerlendirmesinin sonucu şudur” diye kaydediyorum. Tabii ki bu daha motive edici oluyor. Çocuğun gelecek haftaya daha fazla çalışması gerekebiliyor.

Her zaman çocuğu not olarak değerlendirmiyorum bazen, küçük küçük hediyeler de veriyorum. Bunlar öğrenciyi teşvik edici olması açısından önemlidir. “Biraz daha çalışırsan, sana şunu veririm” ya da biraz daha sevdiği bir şeyi vermeyi teklif ediyorum. Çocuk daha motive oluyor ve daha hazırlıklı olarak derse geliyor. Çalışmalarda da yararı oluyor.

U6- Değerlendirme yapıyorum.

U7- Bu annelerin her hafta sordukları sorudur. “Nasıl gidiyor, çocuğumuz bugün neler öğrendi”. Ben böyle bir şeye inanmıyorum. Çocuk her ders yeni bir şey öğrenmeyebilir ama belli bir süreç içinde, bir yol kat edebilir.

Ben çocuğun ve öğretmenin dinamiklerinin tutmasından yola çıkıyorum. Çok etkili oluyor. Eğer çocuk hızlı ise, onun hızına uyum sağlıyorum. Yavaşsa, gene onun hızına uyum sağlıyorum. Çünkü hiçbir çocuk, istemediği bir şeyi yapmaz. Bu yüzden

ben süreci değerlendirmekten yanayım. Her derste değerlendirme yapmak, bizim işimizde suya yazı yazmak gibi olur. Belki çocuk aynı anda nota yazamaz aynı anda müziği algılayamaz. O yüzden bir sürecin değerlendirmesini yapıyorum. Çocuğa bir şey söylemiyorum. Ama “sen bunu daha güzel çalabilirsin, hadi gel bunu bir kez daha çalışalım, son yeni parçayı bir kez daha geçelim” diye söylerim. Ve ardından bir çizim ya da boyama ödülü veririm. Genelde çocuğa olumsuz bir geri bildirim vermiyorum çünkü çocuğun şevki kırılabilir. Aynı zamanda çocuğa pek çok şeyi söyleme taraftarı değilimdir.

U8- Değerlendirmeyi zaman zaman “bu ders çok harikaydı, güzel çalışmışsın” sözleriyle yapıyorum. Zaman zaman da çaldığı parçalara gülen bir yüz, çeşitli şekiller yapıyorum. Bunlar çocuğu yine de motive ediyor. Fakat her çocuk için bu tür şeyler, aynı etkiyi sağlamıyor. Her çocuğun farklı bir kişiliği olduğu için, bazıları ödüllendirmeden mutlu olmuyor.

Bir tane öğrencim vardı. Yapabildiği zaman zevkten çıldırıyordu. Yapamadığı zaman, istediğim kadar övgü dolu sözler söyleyeyim, etkili olmuyordu. O çocuğu hayata geçiremiyordum. O çocuk kendi yaptığında, kendi başına mutlu oluyordu.

U9- Genellikle, o güne ait bir değerlendirme yapıyorum. Çok moral bozucu olmaması temennisi ile, çocuğu çok üzmeden, ama çok iyi gitmeyen, özellikle çalışma eksikliğinden dolayı, oldukça yavaş giden hatta gidemeyen öğrencilere, onları kırmadan, üzmeden bir değerlendirme yapıp, onlardan beklentilerimi, ifade etmeye çalışıyorum.

Özellikle şunu düşünüyorum; bir işi yapıp, onun sonucunda bir yere ulaşmak, bu her ne olursa olsun, ister piyano dersi ister bilimsel açıdan o çocuğa verilmiş bir görev olsun, onları hayata hazırlayan, küçük sorumluluklardır. Eğer bir çocuk piyano dersi alıyorsa, ilerde, profesyonel bir müzisyen olma beklentisi olmasa bile, en azından, ders aldığı günlere ilişkin bir sorumluluk kazanıyor. En azından çocuğun bu sorumluluğu yerine getirmesi beklenir. Çok kabiliyetli, çok yetenekli olmayan bir çocuk bile, kendi çapında, kendi sınırları içerisinde mutlaka bir şeyler yapmaya gayret eder. Eğer bunu gerçekleştirip, sonuç alamıyorsam, o zaman ne benim emeklerim sonuç buluyor, ne de ailesinin istekleri sonuç buluyor, o zaman dersi pek uzatmıyor bitiriyorum.

U10- Değerlendirme çocuklar için önemlidir. Derste yapılan güzel davranışların neler olduğunu bilmek, onlarda, bir sonraki derste güzel davranışları tekrar etme isteğini uyandırıyor. Olumsuz, beğenilmeyen davranışların da neler olduğunu öğreniyor ve bir sonraki çalışmada onlardan uzak durmayı öğreniyor.

U11- Evet. Ders süresince ve ders sonunda değerlendirme yapmak, çocuğun piyanoya bağlanması için çok önemlidir. Bir hafta çalıştıktan sonra, gelişim sürecinin neresinde olduğunu bilmek, çocuğun yanı sıra aile için de önemlidir. Öğretmeninden bir kaç güzel söz, ders için iyi olabilir.

U12- Hayır, genelde hiç kullanmıyorum. Değerlendirmeye karşıyım. Bazen dersin sonunda, eğer ders hiç iyi geçmediyse, yani çocuk hiç çalışmamışsa, bir şeyler diyorum. Bazen de ağızımdan “bak bu çok iyiydi, süper” diye de kaçıyor. Değerlendirmeye alıştırdınca, her dersten sonra değerlendirme bekliyorlar ve kendileri soruyorlar. Bunu doğru bulmuyorum.

U13- Çocuk parçasını çalarken, onu durdurup, yanlışlarının söylenmesini doğru bulmuyorum. Ben çocuğun eserini sonuna kadar dinlerim. Değerlendirme yapmadan, sadece parçayı çocuğa çaldırıp, tekrar yaptığı yerleri kendisine gösteririm. Kendisinin anlamasını sağlarım. Onu ikaz etmeden “ah bu böyleymiş” diyerek kendisinin yanlışını bulup, düzeltmesini sağlarım. O zaman çocukta da olumsuz bir etki olmaz.

Yanlışlarını, olumsuz yöne değil de, olumlu yöne çekmeye çalışarak anlatmaya çalışırım.

Çocukların, yanlışlarını düzeltirken, müzikten soğumadan, müziği severek yapmalarını isterim. Hata yapınca, ceza verecekmişim gibi algılamasını istemem. “Buraya dikkat edersen daha güzel olur” diyerek yanlışına dikkat çekerim. Böylece değerlendirme yapmış olurum.

U14- Küçük çocuklar da, yapılan her ders için, bir defter tutup, “iyi hazırlanmış, aferin, fena değil, iyi gidiyor” şeklinde olumlu notlar alıyorum. Hiçbir zaman kötü eleştiriler yazmıyorum. En kötüsü “fena değil” oluyor. Bu çalışma şekli, beni yetiştiren özel ders hocamdan kaldı. Çocuk o gün “aferin” aldıysa çok mutlu oluyor.

Bu değerlendirme yöntemini, büyük yaş çocuklarında kullanmıyorum.

U15- Ben genellikle değerlendirme yapmam. “Bugün ders iyi ya da kötü geçti” şeklinde değerlendirme yapmıyorum. Genellikle parçalar üzerine konuşuyorum.

Çocuk o günkü dersine, alışkanlık haline getirmediği sürece, hiç çalışmadan da gelebilir. Her zaman, hiç çalışmamış çocuğa yapacak bir şeylerim vardır. Derste, o parçanın içerisinde bir yol alınır. Ama konservatuar öğrencisi sınava girecekse, o sınavın kriterleri ölçüsünde, uyarılar şeklinde değerlendirme yapabilirsiniz.

Bazen de, kutu içinde silgi, kalem gibi hediyelerim vardır. Oradan çocuğa bir hediye çektiririm. Son zamanlarda notaların uçlarına kuyruklu yıldızlar veya güneş çiziyorum. Bazen de çocuk yapıştırma resimlerden hoşlanıyor. Onları hediye ediyorum. Aslında bu tür ödül sistemini sevmesem de, uyguluyorum. Çünkü çocuk bazen sadece yapıştırma resimleri almak için derse geliyor. Alamadığı zaman da üzülüyor.

Değerlendirmenin çok doğru bir yöntem olduğunu düşünmüyorum. Çünkü sonuçta, çocuğun kendi içinde bile olsa, yarışa dönüşebilir. Bende müzikte böyle bir şeye inanmıyorum. “Çocuğun müzikten zevk alması önemlidir” diye düşünüyorum.

Müzikte yarışmaları da sevmiyorum. Müziği çocuk, kendi içerisinde geliyorsa yapar ya da yapmaz. Beni, birinin diğerinden ileri ya da geri olması da ilgilendirmiyor. Elimde olsa hiç değerlendirme yapmazdım.

U16- Değerlendirmenin yapılması gerektiğine inanıyorum. Bir kere çocuk için toparlayıcıdır. Derslerin nasıl geçtiği, neler yapılması gerektiği, neler yapılmaması gerektiğini kendilerinin bilmesi gerekiyor. Özellikle anne ve babalara çocuklarının durum değerlendirmelerini söylemekte yarar görüyorum.

Çocuk bir dahaki ders için çalışırken, defterinde, öğretmenin yazdığı değerlendirmelere bakarak, kendi eksiklerini görüp, öğreniyor. Neyi yapıp, neyi yapamadığını biliyor.

11- Yaratıcı drama teknikleri, piyano eğitiminde kullanıldığı zaman bilgilerin daha kalıcı olduğuna inanıyor musunuz?

U1- Yaratıcı drama tekniklerinin piyano eğitiminde ne kadar uygulanabildiği tartışılabilir. Yaratıcı drama tekniklerini, genel müzik eğitiminde tercih ediyorum. Alan

eğitiminde tercih etmiyorum. Ama yararlanılabilir olduğunu düşünüyorum. Piyano eğitimde, ise daha çok, hayal gücü, dil çabukluğu, dil gelişimi ile şarkı söyleme gibi şeylerin kullanılabilirliğine inanıyorum.

U2- Tabii ki çocuk, yaparak, yaşayarak daha çabuk öğreniyor. Ve her iki taraf ta az yoruluyor. Öğretimde, daha az yorulmuş oluyor.

U3- Aslında benim inanmam çok önemli değil, bunun gerçekten test edilmesi lazım. Piyano eğitiminde bilginin çok fazla yeri olması gerektiğine inanmıyorum. Piyano eğitimindeki bilgi;nota, armoni, aralık bilgisidir. Bunlar piyanoyu çalmak için gerçekten gerekli şeylerdir. Ama piyano eğitiminde 6-8 yaş için en önemli hedef, piyanonun kendisi ve çalma becerisi olmalıdır. O zaman soruyu şöyle algılıyorum; yaratıcı drama tekniklerinin piyano çalma becerisi üzerinde, daha kalıcı olduğuna inanıyor musunuz? İnanıyorum, bu, hipoteze dönüştürülmelidir Yaratıcı drama teknikleri, öğrencilerin piyano çalma becerileri üzerinde, kalıcı etkiler yaratmaktadır. Bunun test edilmesi gereklidir. Deneyimim bunu doğrulamaktadır.

U4- Masal, hikaye, pandomim, doğaçlama dedik. Yaşanılarak öğrenilen bu tip konuların, çocuklar üzerindeki etkileri daha uzun sürelidir. Çocuklar öğrendiklerini görerek, yaşayarak, işiterek, uygulayarak, çeşitli oranlarda hatırlayabilirler veya unutabilirler. Bu konuları bir bütün olarak değerlendirdiğimizde, uzun süreli hatırlama imkanı vardır. Bazı istisnalar olabilir. Bazen ne kadar drama yöntemi kullanılsa da her şeyi unutabilirler bazen de, hiç drama uygulaması yapmasanız bile, bilgiler, uzun süre hafızasında kalabilir. Bu tip çocukları iyi tespit edip, değerlendirip ona göre eğitim verilmelidir. Daha kalıcı olduğu kesindir.

U5- Muhakkak ki yararı oluyordur. Ama ben daha önce söylediğim gibi çok fazla piyano eğitiminin dışına çıkmadım. Piyano teorisi, solfej teorisi okumaları gerektiğini yeğliyorum. Akorları, aralıkların nasıl olduğunu, 4, 3, ikili, üç ses, dört ses çıkarmalarını yeğliyorum. Ben biraz daha, teoriye yönelik eğitim veriyorum.

U6- Yukarıda bahsettiğim şeyler, evet inanıyorum. Bu teknikleri kullandığımda çocuk parçasını daha ifadeli çalıyor. Robot gibi piyano çalmaktan kurtuluyor. Müzik zevki olmayan çocuk olduğu gibi çalıyor. Burada çocuğa bir şey açıklamak için kullandığım ifadeler de çok önemlidir.

U7- Yaratıcı drama teknikleri dediğiniz zaman, ben hani şu tekniği kullanıyorum, bu tekniği kullanıyorum diyemem. Sadece çocuğun kendi hız ve dinamiğine göre birkaç kişiye uyguluyorum. Ben çocuğa, “keyifli bir şey yapıyorsunuz” hissettirebilirim kalıcı olur. Yoksa “sen bunu yaptın, bunu beceremedin” gibi şeylerin, hiçbir zaman işe yarayacağını düşünmüyorum.

U8- Yaratıcı drama teknikleri konusunda fazla bilgi sahibi olmadığım için şunu söyleyebilirim; çocuğa, değişik ve farklı bir yöntem uyguladığınız zaman, bu durum çocuğun bilgilerinin kalıcı olmasını mutlaka sağlar.

U9- Tabii ki inanıyorum. Bir çok konuda olduğu gibi tarih, matematik, biyoloji dersinde çok daha iyi beyine yerleşiyor ve çok daha zor unutuluyor. Yaratıcı drama ile öğrenilenler daha kalıcı, geç unutuluyor daha faydalı oluyor. Oysa diğer türlü ezber yöntemi, daha kolay unutuluyor.

U10- Evet.

U11- Olabilir.

U12- Çocukların ne kadar yararlandığını söyleyemeyeceğim. Bunun için yeterince uzun zaman öğretmenlik yapmadım. Çoğu öğrencilerim severek derse geliyor. Bundan dersimin tarzını beğendiklerini anlıyorum. Veliler de aynı şeyi söylüyor.

U13- Tabii ki inanıyorum. Mutlaka olması gerekiyor. Her parça da olmayabilir ama bazı parçalar buna çok müsait.

U14- Açıkçası ben bunun sonuçlarını hiç değerlendirmedim. Bu çalışmalar, çok yeni yaklaşımlar. Drama teknikleri, bence çok küçük yaş çocuklarla yapılacak etkinliklerdir ama fazla kullanılabileceğini düşünmüyorum. Dediğim gibi, şarkının bir masalla öğretilmesi, anaokulunda ya da kreşte çocuğun aldığı eğitime çok yakın olduğu için daha rahat öğreniyor. Fakat daha sonra, ileriki çalışmalarda bu yöntemle neler yapılabileceğini bilmediğimiz için, bunun üstünde durmuyorum. Dramayla dersini işleyen bir öğretmenin, bu dersi daha, sonra nasıl götürüp, nelerle karşılaşacağını da bilmesi lazım.

U15- Notaları öğretmek için bir hikaye yazdım. Müzik bilgisi de, dil bilgisi gibi soyut bilgidir. Piyano da öyledir. Üç yıl çalmazsanız hiç çalmamış gibi olursunuz. Bu iş, bisiklete binmek ya da yüzmeyi öğrenmek gibi değildir. Ama benim gözlemlediğim

“müzik yolcuları”nı çalışan bir çocuk, o soyut bilgiyi tamamen, somut bir hikaye içinde öğrendiği için, nota okumayı da hayat boyu unutmuyor. Çünkü dört yaşında çalıştırdığım bir çocuğun, bir daha hiç müzikle ilgilenmemesine rağmen, 9-10 yaşında karşılaştığımda hiçbir notayı unutmadığını gördüm. Çünkü o çocuk, porteye baktığı zaman, onu bir şato olarak görüyor ve birinci katta midye ikinci katta solucan yaşıyor. Hepsinin bir mantığı var. Orada yaşayanları unutmuyor.

Piyano da belki direk olarak yaratıcı drama tekniğini kullanıyorum ama farkında değilim. Çünkü yaptığım şeyi, yaratıcı dramacılar; “bu yaratıcı drama farkında değilsin” diyorlar. Bilmeden kullanıyor olabilirim.

Bir sonat çalarken, bir hikaye yazdığınızda, o çocuk bunu hiç unutmuyor. Üç ölçüde piyano, dört ölçüde crescendo mu akılda tutmak kolay, yoksa; “sen notanın altına saklanmışsın, annenler dışarıda haberleri yok, gizlice perdeyi yavaş yavaş açyorsun” diye uydurulan bir hikayeyi, akılda tutmak mı daha kolay oluyor.

U16- İnanıyorum tabii ki. Çocuğun görsel olarak gördüğü her şey, akılda çok daha kalıcı oluyor. Yaratıcı drama dediğimiz şeyi, hikaye olarak da çok sık kullanmıyorum.

12- Yaratıcı drama teknikleri hakkında bilginiz var mı. Açıklar mısınız?

U1- Yaratıcı drama teknikleri hakkında bilgim var.

U2- Tabii ki var. Fakat son zamanlarda yaratıcı drama ile ilgili yapılan çalışmaları takip edemedim.

U3- Hikayeleştirme, beden hareketleri, masal, öykü kullanımı özellikle grup oyunları hakkında bilgilerim var. Örneğin D. Agay’ın kitabındaki bazı bölümler, örneğin renkli sayfalar, denizci şarkısı, buna çok uygun oluyor. Drama teknikleri ya da drama ile ilgili daha çok kuramsal bilgim var. Dramanın temelinde oyun, canlandırma, rol üstlenme gibi kavramlar yatıyor. Bu çalışmalar için, elbette ki bir grup gerekiyor.

Öncelikle drama, sosyal bir iştir yani çocuk ve öğretmen birbirine ne kadar yeterli olacaktır, ne kadar fazla eylem gereklidir. İki -üç dersten sonra öğrencinin sıkılmayacağını garanti edemezsiniz. Drama eğitimini kullanabilmek için, 6-8 yaş piyano eğitimi alan çocukların, belirli günlerde drama ile desteklenmiş piyano eğitimi, grup çalışması yapılmasında fayda vardır. Yoksa her ders piyanoda, öğretmen ve

öğrenci oyun oynayamaz. Ya da birbirinin arkasından koşturamaz. Bu belli bir süre sonra monotonluğa yol açacaktır. Ve klasik hocaları haklı çıkaracaktır. Denge her şeyin özünü oluşturuyor. Bu yüzden yaratıcı drama teknikleri grup çalışmalarlarıyla da desteklenirse faydası vardır.

U4- Var.

U5- Açıkçası çok fazla bilgili değilim. O konuda çok fazla bilgim yok.

U6- Açıkçası çok fazla bilgim yok. Konservatuar kökenliyim. Bizim eğitimimiz çok katıydı. Daha yumuşak açıklama yapan bir öğretmenle çalışmayı, küçükken hep hayal ederdim. Şimdi ben öyle olmaya çalışıyorum. Kendi çocuklarım da olduğu için, onların hislerine göre, nasıl hareket edebilirim, şeklinde düşünerek öğrencilerime de bunu uygulamaya çalışıyorum. Ama drama konusunda çok fazla bilgiye sahip değilim.

U7- Yok.

U8- Yaratıcı drama teknikleri hakkında bilimsel anlamda, bilgi düzeyine sahip değilim. Yaratıcı dramayı, kafamda şöyle yorumluyorum; ne kadar doğrudur emin değilim. Ama herhangi bir metinden bir bölümü tiyatral olarak sunmak değil de, spontan olarak, yani doğaçlama şeklinde, kişileri görevlendirerek, veya bir takım çerçeveler çizip, içini kişilerin doldurmasını isteyerek, yaratıcı drama aktiviteleri gerçekleştirmektir.

U9- Aslında çok özel olarak bir şey yok. Dediğim gibi bu konuda sempozyuma, kurs v.b katılmadım. Ama katılmak isterdim. Açıkçası, bu bilincimden sonra, bu konuyla ilgili , bu konuyu iyi bildiğine inandığım kişilerle görüşmek, bu konuyla ilgili teknikleri öğrenmek isterim. Şu an sadece dersimi, kendi kişisel tecrübelerimi kullanarak yapmaya çalışıyorum.

U10- Sorularınız çerçevesinde açıkladım. Fakat çok geniş akademik bir bilgiye sahip değilim daha çok ihtiyaca göre çocuğun gelişim düzeyi, algılama şekli, karakteri, cinsiyeti ilgisi gibi özelliklerine dikkat etmeye çalışıyorum ve amaçlarıma uygun teknik ve yöntemleri seçiyorum.

U11- Evet. Ancak, piyano eğitiminde hiç kullanmadım.

U12- Biz bu teknikler ile öğrenim gördük. Bu pedagojik yönünün, İsviçre’de belli bir yeri var. Ben şahsen şarkı, tiyatro ve dansla ilgileniyorum ve o yüzden benim bu alana çok ilgim var.

U13- Yaratıcı drama hakkında, Carl Orrf’un metotlarını biliyoruz. Onları kullanıyorum. Bu yakında Almanya’dan bir hocamız gelmişti. Bize bu konuyla ilgili bir seminer vermişti. Ayrıca, Bali Bo’nun ve rus metotlarını, Kabalevski de kullanmıştır. Konu ile ilgili, pek çok metot bulabilirsiniz ama, her metodu bilmek yetmiyor. Mutlaka o çocuğa göre, kendinizin metot geliştirmesi gerekiyor. Bu bilgileri bilip, kendinizden de bir şeyler katmanız gerekiyor.

U14- Çok fazla kullandığım bir yöntem değildir. Bununla ilgili kitaplar var. Drama tekniklerinden çok, onları dersin içine sokacak, kendi bildiğim yöntemler var.

İstanbul’da, 6-8 yaşa kadar “Ekol Drama” diye bir okul var. Burada, müzikle dramayı birlikte veriyorlar. Onlar bu yöntemi kullanıyorlar. Fakat dediğim gibi bunu, çok iyi ayarlamaları gerekiyor. Bu çalışma, tiyatro ağırlıklı mı olacak, yoksa, müzik ağırlıklı mı olacak?

Piyano eğitiminde de bu yöntemi çok fazla kullanmıyorum. Ama belki piyano eğitiminde değil de çocukların drama eğitimi olarak, eğitim görmeleri gerekir. Çocuklar, tiyatro yapmaları yönün de yönlendirilebilir. Böylece, yaratıcı güçleri artabilir. Ama piyano çaldırırken, bu yöntemi kullanmanın çok faydalı olabileceğini düşünmüyorum.

U15- Zaman içerisinde kullandığım oldu ama doğrudan böyle bir çalışmaya katılmadım. Yaratıcı drama ile çalışan arkadaşlarım var. Beraber çalıştığımız yerlerde, onlar benim buna çok yatkın olduğumu söylüyorlar. Ukalalık etmek istemiyorum ama hiçbir etki altında kalmadan kendi yaratıcılığımı ve inancımı uygulamaya çalışıyorum. Örneğin, “Müzik yolcularını” yapmaya başladığımda hiçbir araştırma yapamadım ve kendimi, kitap bitene kadar dünyadaki her türlü bilgiye kapattım. Bir şeyler oluşturmaya uğraştım. Ve bir şeylerin etkisi altında kalmak istemedim. Kitabı bitirdikten sonra, her şeyi (benim yaptığım gibi bir şey var mı diye) araştırmaya başladım.

U16- Sadece hikaye olayını kullanan öğretmenler tanıyorum. Çok başarılılar. Bu faaliyetler yapılırken, eğlenceli olması için, birkaç çocuğun toplanması gerekiyor. Bu çalışma, piyano dersi üzerinde de uygulanabiliyor. Doğaçlama, grupsal çalışma olarak yapılıyor. Ama 7-8 yaş grubu için biraz zor gelebilir. Yurt dışında daha büyük

çocuklara da uygulamıyor. Bu çocuğun yaşadığı ortama da bağlıdır. Yurt dışındaki çocuklar, daha çok çabuk sıkılıyorlar. Hemen öğrenmek istiyorlar. Drama yöntemini fazla sevmiyorlar.

13- Piyano eğitiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması sizce çocuğun hayal gücü gelişimini etkiler mi?

U1- Etkiler.

U2- Etkilidir.

U3- Birinci dereceden etkiler.

U4- Etkiler.

U5- Muhakkak etkiliyor.

U6- Bence etkiler.

U7- Yaratıcı drama, öğrenciyi kesinlikle etkiler.

U8- Elbette ki etkiler.

U9- Tabii ki çok çok etkiler.

U10- Evet, etkiler.

U11- Muhakkak etkiler.

U12- Evet çok etkisi vardır. Çocuklara çok şey verdiğini düşünüyorum.

U13- Mutlaka etkiler.

U14- Daha önce dediğim gibi, bana göre bu yöntem, çocuğun hayal gücünü geliştiren bir faktördür.

U15- Tabii ki etkiler.

U16- Çok etkiler.

14- Nasıl etkiler açıklar mısınız?

U1- Piyano eğitiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması, çocuğun hayal gücü gelişimini etkiler. Fakat piyano eğitiminde, çok yoğun kullanıldığını düşünmüyorum. Çocuklarda genellikle erken müzik eğitiminde etkin olarak kullanılır.

U2- Çocuk öncelikle, öğretmeninden örnekler alarak bu işe başlar. Fakat daha sonra, çocuğu hayal kurması konusunda onu, teşvik etmek gerekir.

Ayrıca küçük çocukların hayal dünyaları, büyüklere göre çok gelişmiştir. Derslere büyük insanlar gibi değil, çok başka duygularla geliyorlar. Çocuk dersi, oyun gözüyle bakıyor. Çocuk, bir de öğretmenini sevdiyse, öğretmen de ona ödül veriyorsa, çok başka düşüncelerle ve geniş bir hayal dünyasıyla derse geliyor. Onların bir takım şeyleri hayal edip canlandırmaları çok daha kolaydır. Örneğin, bir yağmur veya kış parçasını öğretirken, çocuktan istemediğiniz kadar çok şeyler alıyorsunuz. Yani sizin aklınıza gelmeyen pek çok şeyi hayal edip, canlandırıp, düşünüp, yansıtabiliyorlar.

U3- Özgüven, yaratıcılık ve hayal gücü gibi üç önemli faktörü olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum. Özellikle çocuğa rol vermek öğretmenin çizdiği bir drama senaryosunu, drama rol dağılımını değil öğrencinin belirlediği bir senaryoyu uygulamakta fayda vardır. Bu, sorumluluk duygusunu pekiştirecek özgüveni, yaratıcılığı ve hayal gücünü zenginleştirecektir. “Bir piyano parçasına oyun yazalım burada neler olabilir? Hangi rolleri üstlenebilirsin, hangi rolü oynayabilirsin, ben ne yapabilirim? Bu müzik parçası neyi anlatıyor? Sevinçli, hüzünlü, heyecanlı bir olayı mı anlatıyor?” diyerek çocuğun hayal gücünü harekete geçirebiliriz. Bu anlatılanlar, çocuğun parmağını nasıl tutacağını, pedala nasıl basması gerektiği gibi piyano tekniğini içeren bir bilgi vermiyor. Bunlar müziğin felsefe, sosyal, sevgi yönü ile ilgili çocuğun kazandığı kazanımlarıdır. Çocukta bunları da oluşturmak gerekiyor. Konservatuar okuyan, çok iyi çalan ama piyanoyu sevmeyen öğrencilerin olduğunu biliyoruz.

U4- Öyle çocuk modelleri var ki bilinmeyen kapalı bir kutu oluyorlar. Bu çocukların dünyaları, teknolojik gelişim doğrultusunda aldıkları besin ve kalıtsal özellikleri doğrultusunda da değişiyor.

Bu etkiler modele göre de değişir. O çocuğun geçirdiği çocukluk aşaması, oynadığı oyuncaklar, kullandığınız metodun yapısı, hayal gücünü otomatik olarak etkiler. Kullanılan bir kelime, oyunun içindeki bir rol, çocuğun konularla ilgili bağlantı kurmasına neden olur. Çocuk düğmeye basılmış gibi anlatmaya başlar. Piyano dersini bırakıp, kendi hayalindeki, dünyayı dinlersiniz. Bu hayalleri dersinizde kullanabilirsiniz, kullanmıyorsanız o çocuğun içindeki etkiyi açığa çıkartmış ve orada

bırakmış olursunuz. Ama kullandığınız zaman eğitim orada başlıyor. Sorunun amacı da nasıl eğitim verdiği olmalıdır.

U5- Hayal gücüne muhakkak etkisi vardır. Yaratıcı drama hakkında birikim elde ederek, o konuyla da ilgilenmeyi düşünüyorum.

U6- Müzikte piyano da çok kullanılıyor. İfade sanatını çok etkiliyor. Bir kere öğretmen işini severek yapar. Çocuğu piyanodan soğutmaz. Çünkü piyano çalmak tek başına yapılan bir iştir. Çocuğun ifade sanatını da etkiler.

Çocuğun 10 veya 20 kere çalması gerekebilir. Bu işi çocuk tek başına yaptığı için sıkılabilir.

U7- Aslında çocuklara terbiyeli ayıp eğitimi vermeden önce, son derece renkli veridirler. Öğretmen ve çocuğun bu yöntemle çok daha kolay iletişim kurulabileceğini düşünüyorum.

En sevdiğim çocuk tipi, haşarı oğlan ve hareketli kız çocuklarıdır. Onlar pek fazla zaptedilemiyor ve bende zorlanıyorum. Ama onların vurgularının, daha farklı olduğunu düşünüyorum. Bunun da bir dezavantajı olabiliyor. Biraz heveslenip sonradan vazgeçebiliyorlar.

Hayal gücü müzikte çok önemlidir. Çocuk bir parçayı tertemiz çalabilir ama onu rengarenk, enerji dolu bir atmosfer içerisinde, ancak hayal gücüyle çalabilir.

U8- Bence sadece piyano eğitimi değil, her türlü şeyde çocuğun hayal gücünü etkiler. Çünkü doğaçlama, her çocuğun içinde vardır. Çocuk bildiği şeylerden yeni şeyler yaratıyor. Elbette ki hayal gücü, çocuğun kendi gelişimini etkileyecektir. Ama bunun nasıl olduğunu açıklayamayacağım, çünkü bilemiyorum.

U9- Olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum. Zaten sadece müzikte değil, kişinin tüm hayatında kullanabileceğini, bu yöntemle kişiliğini geliştirebileceğini düşünüyorum.

U10- Çocuğun hayal gücünü genişletir, geliştirir ve farklı alanlar arasında bağlantı kurmasını sağlayabilir.

U11- Aşağıdaki sorulara (14-15-16) cevap verebilmek için piyano eğitimcisinin dramayı derslerde kullanması gerektiğine inanıyorum. Ben bu yöntemi uygulamadığım için bu soruları boş bırakmak zorundayım.

U12- Yaratıcı olmaya cesaret kazandırıyor.

U13- Çocukların hayal gücü yeterice gelişmemiştir. Sen önceden her şeyi anlatsan bile, onun hayal gücünü etkileyemezsin. Bizim amacımız onun hayal gücünün ortaya çıkması ve bunu çekinmeden göstermesidir.

U14- Çok iyi hatırlıyorum; kız kardeşim çocukken, arkasında tüpler yerine bir şeyler bağlayıp, yerlerde halıların üzerinde sürünerek dalış yapıyordu. Çocuklar yaşadıkları dünyayı, bir mobilya ile, veya, salondaki bir koltuk veya bir kanepa ile yaşıyorlar. Çok büyük hayal güçleri var. Çocukların her şeye açık olduğu bu dönemde, aşırıya kaçmamak kaydıyla, yaratıcı drama eğitiminin yararlı olabileceğini düşünüyorum.

U15- Özellikle klasik müzikle, hikaye kurmaya çalışan çocuk, müzik dinlemeyi sever. Müziği dinlediğinde, çocukta bir takım imgeler oluşmaya başlıyorsa, o çocuk iyi bir dinleyici olur.

4-6 yaş ilköğretim çocuğu, hedef kitlesi düşünüldüğünde, hedefimizin müzik dinleyen insanlar yaratabilmek olduğunu söyleyebiliriz. Örneğin sürekli aynı ritmi tekrarlayan hayal kurmayan çocuk, müzik çalarken hayal kurmanın, masal yaratmanın tadını bilemez.

U16- Çocuklar, bu teknik sayesinde, Kendisi birtakım şeyler yapıyor ve “bunu ben yaptım, becerdim” diyebiliyor, kendini daha mutlu hissediyor. Çocuklar zaten oyunu çok severler. Bu yüzden konuyu öğrenmesi de kolaylaşıyor. Öğrenilen bilgiler de kalıcı ve yararlı oluyor.

15- Yaratıcı drama yöntem ve teknikleri piyano eğitimine uygulandığı zaman, çocuktaki müzik sevgisi daha farklı ve kalıcı olur mu?

U1- Etkisi olur.

U2- Tabii ki yukarıda bahsettiğim nedenlerden dolayı kalıcı olabilir.

U3- Sevgi kelimesinden bahsettim. Yaratıcılık, hayal gücü, sevgi, bunların hepsi birbirine bağlı, bir bütün olarak piyano eğitiminin ilk gününden itibaren, arzulanan hedefe yönelik noktalarıdır. Nasıl karşı kıyıya geçerken, gereken küçük taşlar vardır ya, en başta birbirine yakın olan taştan başlarız, ilk adımı atar sonra sağlam taşa basarız. İşte sevgi, belki de ilk adım atacağımız taştır. Sevmiyorsanız zaten bir şey yapamazsınız.

U4- İnce bir soru. Müzik sevgisini direk drama yöntem ve tekniklerine bağlamak, sizin kullandığınız yöntemle, eser seçimiyle veya davranış biçimiyle doğru orantılıdır. Sadece dramadaki yöntem ve teknikler, müzik sevgisini geliştiremeyebilir. Biraz önce söylediğim şeyler, orada kalıyorsa, müzik sevgisinden çocuğa ne? Eğer siz onu iyi kullanabiliyorsanız, müzik sevgisini oluşturabilirsiniz. Yani çocuğun dünyasındaki müziği de dikkate almak zorundasınız. Bütün o kırpıntıları ortaya çıkarmak, zaten başlı başına bir önem taşır. Bu durumu bir iş değil de, hangi materyallerin ve renklerin, müzik sevgisini geliştirebileceğini düşünüyorum.

U5- Tabii ki. Ama bence öğrenciye göre değişir. Bazı öğrencilerin dikkatini farklı yöne çekerek, dikkatini biraz daha müziğin içine girmesi için çaba sarf etmek gerekir. Bazılarında bu gerekemeyebilir. Onun için ben o konulara fazla girmek istemiyorum. Zamanımın kısıtlı olması, çok fazla özel öğrencimin olmaması, zamanımı iyi değerlendirme açısından çok fazla açılmıyorum.

U6- Kesinlikle kalıcı oluyor. Öğretmen, kalıp gibi, sadece notayla değil de, akılda kalıcı bir ifadeyle çocuğa, dersini kendini ve piyanoyu sevdirebilir. Çocuğu daha ciddi ortamda piyanoya başlatırsanız, derste sıkılabilir. Küçük yaştaki çocukların, özellikle 7 yaşa kadar, sıkılma riski vardır. Matematik dersinde bile öğrenci, sıkıldığında konuyu öğrenmeyi reddediyor. Piyano çalan birinin matematik zekası, müzikle birbirine paraleldir. Matematik dersinde olduğu gibi, piyano ve müzik eğitiminde de, konuların drama yöntemi ile öğrenilmesi yararlıdır.

Başaramayacağım korkusundan ortaya çıkacak bir başka etken daha vardır. Çocuk dersini konuşur gibi öğrendiği halde, yapamam korkusu ile geri kaçabilir. Müzikal oyunlarla, bunu öğrenmeyi başarabilir ve ileride iyi bir müzik sevgisi aşlamak için, öğretmenlerin bu yöntemden faydalanılabileceğini düşünüyorum.

U7- Biraz sanırım az önce bahsettiğim şeylerle ilintilidir. Çünkü çocuğa hayal gücünü kullanma fırsatını veriyorsunuz. Oraya otur, buradan kalk demiyorsunuz da onun sevdiği şeylerden yola çıkıyorsunuz. Dolayısıyla düşünürseniz en önemlisi müziği sevdirmektir. Müziği sevdikten sonra çocuğun bir şeyler yapabileceğine inanıyorum. Herkes pek çok şey yapabilir ve pek çok meslek öğrenebilir. Bu mesleklerde başarılı olabilir. Ortalama zekanın da öğrenilmiş edimlerden oluştuğunu düşünüyorum. Ama müzik öyle değil. Ortalama bir müzik beğenisi olabilir; fakat çocuktaki müzik sevgisini onun ruhuna ayak uydurarak ve tamamen onun istediği yönlendirmelerle gider gibi yapıp kendimiz de şimdi şunu deneyelim istersen dediğimizde çocuk reddetmiyorsa, çok daha kalıcı ve farklı oluyor. Çünkü çocuk kendi istediğini yapmış oluyor.

U8- Tabii kalıcı olur.

U9- Tabii ki daha farklı ve kalıcı olur. Az önceki sorularla zaten çok benzeşiyor. Eminim bir çok çocuk, eski sistemdeki ciddi bir ders modelinden sıkılıp, müziği bırakabiliyor ve hatta bırakmanın ötesinde nefret edebiliyor. Öğrenci herhangi bir enstrüman çalmasa bile, bence bu tip teknikler kullanılarak yapılan dersler, öğrenciyi müziği sevdirebilir ve ileriki hayatında yinede iyi bir müzik dinleyicisi, müzikten anlayabilen ve kendini çok daha rahat ifade edebilen bireyler olarak yetişir.

U10- Evet müzik sevgisi, ilgisi gelişiyor ve müzik daha ilginç hale geliyor.

U11- Aşağıdaki sorulara (14-15-16) cevap verebilmek için piyano eğitimcisinin dramayı derslerde kullanması gerektiğine inanıyorum. Ben bu yöntemi uygulamadığım için bu soruları boş bırakmak zorundayım.

U12- Çocukların müziğe karşı ilgisi çocuktan çocuğa değişiyor zaten.

U13- Tabii ki.

U14- Çocuğa çok ciddi bir ortam sağlayarak derse başlarsanız, özellikle 7 yaşa kadar, dersten çabucak sıkılabilir. Hatta öğrenmeyi reddedebilir. Piyano çalan birinin matematik zekası ve müzik zekası arasında bir bağ vardır. Bu teknik sayesinde, başaramayacağım korkusu olan çocuklar, konuyu konuşur gibi öğreniyorlar.

Müzikal oyunlarla, çocuğun öğrenme başarısı artırılabilir ve daha ileride güzel bir müzik sevgisi aşılabilir.

U15- Yukarıdaki soruda pek çok şeyi söyledim.

U16- Çocuk, müziği daha çok seviyor ve kalıcı oluyor. Müziğin daha geniş bir kavram olduğunu ve müziğin sadece piyanoda şarkı çalmak olmadığını görüyor.

16- Piyano eğitiminde yaratıcı drama yöntem ve tekniklerinin kullanılmasının avantajları (olumlu) ve dezavantajları (olumsuz) nelerdir?

U1- Genel müzik eğitiminde, drama yönteminin kullanılması daha kolaydır. Piyano eğitiminde ise, daha çok bireyin, kendi kendine etkin olduğu bir durumdur. Piyano eğitimi sırasında oyunlaştırma yapmak, genel müzik eğitimine göre daha zordur.

U2- Avantajlarını yukarıda söylemiştim. Tekrar söylemeye gerek yok. Ayrıca ödül konusunda söylediğim, gibi sınırları iyi çizmek gerekir. Bunun yanında belli bir eğitim sürecinde çocuğun yaşı, zekası ve fiziksel yapısı büyüyor. Bu nedenle, yaratıcı drama yöntemlerinin kullanımından sıyrılarak, daha yaşına uygun şekilde dersleri belirlememiz gerekir.

U3- Avantajları doğaçlama, yaratıcılık, hayal gücü ve sevgi gibi faktörleri kazandığında, çocukta müzisyenlik gibi her türlü olumlu noktaları elde etmiş oluyorsunuz. Dezavantajları ise aslında doğru uygulandığında ne olabilir? Bu tür yaklaşımların sulandırılması gündeme gelirse, yarardan fazla zarar getirebilir.

Piyano eğitiminde, olumlu- olumsuz yönü değil de, drama yaptığını sanan öğretmenlerin, olumsuz yönünü değerlendirmekte fayda vardır. Söylediğim gibi oyun ya da dramayı yapan öğretmenin, bunu kavramsal olarak çok iyi anlaması gerekir. Mesela drama uygulayacak kişi felsefeci Gadamer'i okumalıdır. Yaratıcı sanatçı, yaratıcı müzisyen gibi kavramları içeren, çeşitli yayınları okumalıdır.

Japonya, Kore ve Çin'de, çocuk müziği eğitimine önem verilmeye başlandı. Bu durum son yıllardaki Suziki yöntemi sayesinde olmuştur. Doğunun geleneği de, aslında batı felsefesine dayanıyor. Müzik eğitimi batıya ait bir kavramdır. Doğu da "müzik eğitimi" diye bir şey yoktur. Doğuda müzik geleneğinin aktarılması söz konusudur. Batıda ise müzik eğitimi vardır. Yetim okullarından, papazların yetiştirilmesi ve bunların müzisyen olarak yetiştirilmesi, Barok dönemden önceye rastlıyor. Müzik eğitimi için okullar açılmıştır. Yüzyıllar öncesine dayanan bir gelenek vardır. Doğuda böyle bir müzik eğitimi geleneği yoktur. Suziki'ye baktığımızda, mantığı tamamıyla batıya dönük bir yaklaşımı vardır.

Dezavantajlarına gelince, öğrenci-öğretmen arasındaki ilişkinin laubalileşmesi olabilir. Öğrenci, öğretmen kimlikleri birbirine karışabilir. Öğrenci öğretmeni bir otorite olarak görmeyebilir. Bir eğitim sisteminde önemli olan, öğrencinin güdüldüğünün farkına varmasıdır.

U4- Öğretmen bir kere modeli iyi tespit edecek, model iyi tespit edildiğinde, onun şifrelerini çözebilecek güzel bir program geliştirecek, şifrelerini çözüp çocuğu ortaya çıkarttıktan sonra da, ona iyi materyalle müziği verecektir. Ardından da çocuğun uygulamasını istemelidir. Uygulama aşamasında bütün o teknik ve yöntemleri

kullanırken, çocuğun anlaşılabilir hale gelmesi için, çaba sarf etmelidir. Çünkü çocuk anlaşılabilir hale geldiğini hissederse, onda da ister istemez olumlu bir davranış biçimi geliştirecektir. Çocuk kötü olduğunu hissederse, o zaman da olumsuz bir tablo ortaya çıkacaktır. Yani istediğiniz kadar drama uygulayın, istediğiniz kadar hikayeler anlatın, istediğiniz kadar örnek davranışlar gösterin, söz biçimlerini harekete dönüştürün, faydası mekanik olabilir. Belki de içsel dünyasındaki güzel sanatlar piyano eğitimi veya çalabilirliği, içten gelen bir yapıyı ortaya koyabilme içeriğinden uzaklaşma ihtimali vardır.

U5- Bu yöntemi çok kullanmıyorum ve çok gerekli bulmuyorum, Kendi çalışma yöntemimden memnun olduğum için ve çocukların gelişiminden de memnun kaldığım için şu anda öyle bir eğitime daha önce de belirttiğim gibi gerek görmüyorum, zaman kaybı açısından bu yöntemle ilgilenmiyorum.

U6- Avantajları çoktur. Çocukta. müzik sevgisini sağlar. Bu sevgiyi sağladığımızda, sonradan öğrenme kolaylığı sağlıyor. Dezavantajlarının pek olduğunu zannetmiyorum. Dozunu ayarlamak önemlidir. Ancak şıarmaya elverişli çocuklarda belki disiplini sağlamak, öğretmeni zorlayabilir. Bunun için ayarımı iyi yapmak gereklidir.

Eğer çocuk pek çok şeyi oyunlarla öğrenirse, çocuk ciddiyetini ve büyük adam olma özelliğini kaybedebilir. Müzik öğretirken dozaj önemlidir. Bu konuda psikologlardan da yardım alınmalıdır. Bence çocuğun gelişimi için olumlu olur. Dramayı kullanarak dersler daha sevimli hale getirilebilir.

U7- Oyunun çok büyük bir avantaj olduğunu düşünüyorum. Fakat dozunu iyi ayarlamak gerekir. Öğretmen ile çocuk arasında empati, sempati problemi yaratabilir. Çocukların dünyasına çok fazla girdiğinizde, psikologluk yapmamanız gerekiyor. Onun piyano öğretimini ve oyun arkadaşı dengesini iyi korumalısınız. Amaç müziği sevdirmektir. Piyano öğretmekse, buna hizmet etmektir.

U8- Dezavantajlarından başlayayım;aileler çocuğun ne yaptığını tam olarak algılayamayabilirler. Anlatsanız da, onlar sadece çocuklarının, Beethoven'ın "Yeni senfonisi"ni çalışmasını isterler. Ya da bildikleri bir eseri çalışmasını isterler. Aileler genelde sürece değil de, sonuca baktıkları için, bu tür olumsuz dezavantajları olabilir.

Belki çocuk da süreçteki kazandıklarını fark etmeyebilir. Çocuk için de sonuç önemlidir. Bu yüzden o, sadece arkadaşlarına ve ailesine çalmak ister.

Avantajları elbette ki vardır. Çocuğun hayal gücünü, yaratıcılığını geliştirmesi açısından faydası vardır.

U9- Bir çok olumlu yönleri olduğunu düşünüyorum. Bu konu ile ilgili çok fazla olumsuz bir şey düşünmedim ama düşünebildiğim tek şey, belki bazı çocukların bu konuda zaten abartmaya yetenekli oldukları için, onları biraz daha sınırlayabilmek ve düzene alıştırmak gerekir. Zaten onun için bireysel eğitim veriyoruz. Bireysel eğitim de kişinin kendi özelliklerine göre, şekillendirme vardır. Öğretmenin görevi bence, bu tip çocuklarla daha dikkatli ilgilenmektir. Tabii ki o zaman biraz daha yöntemi geri çekebilirsiniz, zaman zaman değiştirebilirsiniz, hatta belki, zaman zaman tamamen yok edip, biraz daha gerçekçi bir şekle dönüştürebilirsiniz. Bu tip yöntemler, çocukları açmak için bence çok faydalı oluyor.

U10- Avantaj	Dezavantaj
İlgi çekici	Dikkat tamamen diğer aktiviteye kayabilir.
Eğlenceli,	Nota okumasını yavaşlatabilir.
Kalıcı,	Disiplin bozulabilir.
Sevimli,	Kendi Dünyalarına daha yakın,

Anlamalı gelir.

U11- Aşağıdaki sorulara (14-15-16) cevap verebilmek için piyano eğitimcisinin dramayı derslerde kullanması gerektiğine inanıyorum. Ben bu yöntemi uygulamadığım için bu soruları boş bırakmak zorundayım.

U12- Avantajlarından daha önce söz etmiştik. Kendi dersimde dezavantaj olarak gördüğüm şey: yaratıcılıkla dersi işlerken, bu sefer teknikte yeterince dikkatli olamıyorum. İkisini iyi kombine etmek gerekiyor.

U13- Müzik kendi başına anlatım istemeyen bir olaydır. Sonuçta müziği dinlediğiniz zaman bir programa ihtiyacınız olmaması gerekir. Bir kere dramayı kullandığınız zaman, çocuğa belli bir program vermiş oluyorsunuz. Burada çok dikkatli olmak lazım. Ya da o bilgiyi geçmemek lazım. Sonuçta bildiği yolu göstereceksiniz

ama sonra çocuk hayal gücünü kendisi kullanmalıdır. Hazır bestelere alışmasın. Olumsuz tarafı bu olabilir. Dozunu iyi ayarlayamazsan her saat başı buradan kedi geldi buradan sincap geçti...Zaten olursa olmaz. Parçaya göre değişecek. Olumlu yanı çocuk birden bire dinlemeye hazır olmayabilir. Sen hayvanların karnavalını anlatıyorsun. Nasıl aletlerle kendini ifade ettiğini öğreniyor. Aletleri tanıyor onların ifadesini anlıyor. Ondan sora artık kendi yolunda yürüyebilecek. Çok dikkatli olunması gerekir

U14- Avantajları ;müziği sevmesini sağlar. Çocuğun, hem piyano çalmasını kolaylaştırır, hem de öğrenme kolaylığı sağlar. Dezavantajları ise yaratıcı dramının derslerdeki dozunu iyi bir şekilde ayarlama ile ortaya çıkar. Eğer çocuk, konuyu oyunlarla öğreniyorsa, bu oyunlar nedeniyle dersi ciddiye almayabilir ve büyük adam olma olgusunu taşımayabilir. Bu yüzden dersi işlerken yaratıcı dramının uygulanması sırasında, dozajın iyi ayarlanması ve ciddiyetin kaybedilmemesi gerekir. Bu konuda psikologlarında görüşlerine baş vurulmalıdır.

U15- Bu yöntem ile, çocuğun müzik dinlemesi gelişir. Çocuğun önceden kazanılmış bir müzik sevgisi olmasa bile, yaratıcı drama ile tüm duyuları harekete geçirilmiş olur. Çocuk bu sayede, dokunmayı, hissetmeyi, beş duyuyu, işlevsel olarak yapmaya başlar.

Başka insanlarla temas etmesini kolaylaştırır. Duyguları ne kadar derin ise, bu tekniklerle çocuk piyano başında değişik şeyler söyleme şansını bulur. Sonuçta yaratıcı drama bir dildir. Sözcüklerle değil, seslerle konuştuğumuz bir dildir. Ben her zaman çocuğun söylediklerini dinlerim. Yoksa çocuğun ağzından hep aynı laflar ve düşünülmeden söylenen, çocukça sözler çıkar.

Çocuk çoğu zaman çaldığımız şeyi dinlemez. Çocuktaki en büyük eksiklik budur. Uzun bir sese bastığımız zaman, çocuk bu sesin ne olduğunu düşünmez ama ileride gelecek olan müzik cümlelerinden çıkarımlarda bulunur. Bu yüzden çocuklara, uzun ses çalmalarda, sesi sonuna kadar basıp, dinlemelerini tavsiye ediyorum. Ayrıca yaratıcı drama, çocuktaki kendi beş duyusunu hissederek kullanmasını geliştirir. Öyle oyunlar vardır ki, sessizliği dinleyerek içinden gelen şeyleri yakalamaya çalışmak gibi. Örneğin çocuklara şöyle bir oyun yaptırırım. Bir kişi ayakta, gözleri bağlı durur. Diğerleri de aralarında anlaşarak arkasına dizilecektir. Gözü bağlı olan çocuk ayak seslerini, en küçük kıpırtıyı dinleyerek, arkasında kaç kişni olduğunu tahmin edecektir.

Gerçekten iyi dinleyen çocuk, doğru tahminde bulunacaktır. Bu oyun dinlemeyi hassaslaştıran bir oyundur. Bunları yapan çocuk, çaldığını da daha hassas dinleyecektir. Duyuları zenginleşen insanın, duyguları da zenginleşir. Duyguları, sevgileri gelişmiş, kültürlü insanın, daha çok acı çektiğine inanıyorum ve daha iyi piyano çalacağını düşünüyorum.

U16- Çocuk, bu yöntemle müziği daha geniş tanıyor ve piyanonun sadece bir parmak becerisi olmadığını algılıyor. Ve içinde bir çok sanat olduğunu anlayarak, kendi de çalıştığı eserlere bir şeyler katıyor.

Piyano kursu, hiçbir zaman, kuru bir ders olmaz. İçerisinde edebiyat, görsel bir takım şeyler ve tiyatro var. Olumsuz olabilecek dezavantajlar düşünmüyorum. Öğrenci iken bizden, tiyatro ile ilgili şeyler okumamızı istiyorlardı. Böylece ders, tiyatro yeteneğini de geliştiriyordu.

8.4. Uzman Görüşlerinin Değerlendirmesi

1- Görüşü alınan uzmanların büyük çoğunluğu (toplam on altı uzman) piyano dersine başlamadan önce ısınma hareketlerinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Bazı uzmanlar ise sadece başlangıç aşamasında gerekli olduğunu belirttiler.

2- Uzmanların görüşlerine göre piyano eğitiminde ısınma hareketlerinin kullanılmasının çocuklar üzerindeki gereklilikleri:

- Çocuğu piyano çalmaya hazırlamak, motive etmek ve güdülemek.
- Çocuğun bedensel sertliğini gidermek.
- Piyano dersinin çocuk üzerinde yarattığı gerginliğini azaltmak.
- Çocuğun parmaklarının ısınmasını sağlamak.
- Cinsiyetlerine ve yapılarına göre serbest, esnek bir bedenle hazır olmalarını sağlamak.
- Çocuğun psikolojik ve fizyolojik olarak piyano dersine gevşemiş ve mutlu başlamalarını sağlamak.
- Sakatlanmalara neden olmamak için piyano dersine başlamadan önce ısınma hareketleri yaptırılmalıdır.
- Çocuğun piyano dersine uyum sağlamasını sağlamak.

- Çocuğu piyano çalmaya kendini hazır hissettirmek.
- Çocuğun piyano dersinden önce zihnini açmak.
- Çocuğu, piyano dersine başlamadan önce gözü kapalı müzik eşliğinde hikayeler, imgelerle gevşeme hareketleri sayesinde çalmaya hazır hissetmesini sağlamak.

3- Uzman görüşlerine göre oyunu, piyano eğitiminde tümünün kullandığı görülmektedir. Uzmanlardan biri oyunu piyano eğitiminde genellikle 4-5 yaş grubunda kullandığını belirtti.

4- Uzman görüşlerine göre oyunun piyano eğitiminde kullanılmasının çocuklar üzerindeki etkileri:

- Çocuğun çalarken hayal ettiğini gerçekleştirmesi, hayal gücünü geliştirir, yaptığı işi sevmesini sağlar.
- Çocuğun çalgısını ve müziği sevmesini sağlar.
- Çocuğun dersten sıkılmamasını sağlar.
- Çocuğun cinsiyet ve kişilik özelliklerine dikkat edilerek derse motive olmasını sağlar.
- Çeşitli görsel egzersizlerden yararlanıp (resim boyama vb), tasvir ve imgeleri kullanıp, çocuğun oyuna dahil olduğu hissini vererek, öğrenilen bilgilerin akılda daha kalıcı olmasını sağlar.
- Oyun piyano eğitiminde kullanırken çocuğun ruhsal yapısını anlayarak çekingen yapılarından kurtarmak için rol değişimiyle çocuğu kırmadan hataları göstererek dersin keyif ve neşeye geçmesini sağlar.
- Çocuğu yaptığı işin sıkıcılığından kurtarmış olunur.
- Çocuğun iyi anlaması sayesinde ilerlemesini sağlar.
- Çocuğun kolay anlaması, hatırlaması, algılaması, öğrenmesi gereken kavramları piyano çalarken kolay aktarmasını sağlayacaktır.
- Çocukluklar mutlu olurlar.
- Çocuğun öğretmenini sevmesini sağlar.

- Ebeveynler verilen ödevlerden dolayı oyuna dahil edilmiş olurlar.
- Çeşitli duyguları yaşatarak imgeleri dramatize ederek bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlar.
- Oyunun dozunu iyi ayarlayarak ve çocuğun yaşı, gelişimi ve karakterine uygun seçildiğinde ders düzeni bozulmayacaktır.

5- Uzmanların biri dışında diğerlerinin piyano eğitiminde doğaçlamayı kullandığı görülmektedir.

6- Uzman görüşlerine göre piyano eğitiminde doğaçlamanın kullanılmasının çocuklar üzerindeki etkileri:

- Çocuklar bir şey yapabilmenin mutluluğunu ve zevkini yaşar.
- Motivasyon artışı sağlar.
- Kendine değer vermeyi ve saygı duymayı öğrenir.
- Taklit ederek müzik aletini daha kolay çalar.
- Çocuğun kendine özgüveni geldiği için olumsuz duygulardan uzaklaşır.
- Girişimciliği artar.
- Konuşma, yürüme, işitme ve kendini ifade etme yolu olarak piyanoyu araç olarak daha rahat kullanmayı öğrenir.
- Doğaçlamada imgelerin kullanılması ile çocuğun dünyası başka bir boyut kazanır.
- Çocuk kendine özgü düzgün, güzel orijinal, küçük besteler yapabilir.
- Ders daha zevkli ve eğlenceli hale gelir.
- Müzikal tekniği ve yöntemi daha iyi öğrenirler.
- Parçayı ya da öğretmeni moto mot taklit etmeden kendileri de çekinmeden bir şeyler öğretmeye çalışırlar.
- Kendilerine olan güvenleri arttığı için fikirlerini açıkça ifade eden hatta çok iyi ifade eden bireyler olarak yetişirler.

- Çocuğun piyanoda hızlı ya da yavaş ilerleyip ilerleyemeyeceği konusunda ip uçları elde edilir.
- Müzikteki armoni ve solfej doğaçlama ile birlikte kullanıldığında müziğin diğer yanları gelişir.
- Ders daha ilginç, rahat, sıkılmadan ve mutlu geçer.
- Fiziksel olarak özgürce, tuşları daha rahat kullandığı için yeni şeyler keşfeder ve müziğin tadına varır.
- Zihinleri daha açık ve daha canlı bir şekilde derse katılım gerçekleşir.
- Yaratıcılığı geliştirir.
- Müzikteki renkleri ayırt eder.

Doğaçlama yöntemi kullanılırken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta çocuğun kişilik yapısının bilinmesidir. Çünkü her çocuğun yeteneği, zekası ve hobisi farklıdır. Ve nota okumaya karşı olumsuz davranışlar geliştirebilirler. Aynı zamanda çocuk beste yapmaya çalışırken deşifre ve nota okumadan uzaklaşabilir.

7- Dil yoluyla iletişim becerisi kazandırmak amacıyla piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemini uzmanların tamamının kullandığı görülür. Fakat bazı öğretmenler bunu 4, 5, 6 yaş çocuklarında ve piyano eğitiminin ilk başlangıcında kullandıklarını ifade ettiler.

8- Uzman görüşlerine göre piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemini kullanma nedenleri şunlardır.

- Çalınan parça daha anlamlı hale gelir ve daha çabuk öğrenir.
- Kulak gelişimini sağlar.
- Çocuklar şarkı söylemeyi, doğal olarak yapmaya alışık olduğu için ders daha eğlenceli geçer.
- Parçaya daha iyi konsantre olup daha kolay öğrenmeyi sağlar. Ve akılda daha kalıcı olur.
- Çaldığı ezginin melodisini birlikte söylediği zaman iyi bir eşlikçi olabilir.
- Sözü söyleyebilen çocuk parçaya hakim olur ve nota ile de çalar.

- Ezgilerin altına örneğin mi notasının altına mi hecesi denk gelecek şekilde şarkı yazıldığında otomatik olarak notanın sesini de doğru söylemeyi öğrenir.
- Şarkı söyleme yöntemi ile çalacağı parçayı severek öğrenir.
- Öğrenmeyi ve müzik kalitesini artırır.
- Piyanoyu öğrenebilmek için yararlı bir yöntemdir.
- Sesi açılır ve işitme çalışmasını destekler.
- Seslerin birbirlerine göre yüksekliklerini anlatmak için kullanılır.
- Çocuğun sıkılmamasını sağlar.
- Tempoları, tartım ve ritm oturtmak için kullanılır.
- Bazı değerleri öğretmek için sıkılgan çocuklarda eğitime çeşitli hareketlerle söz kalıplarıyla başlanmasında fayda vardır.
- Doğaçlamaya yararlı olur.
- Tam bir müzikal vurgu yapılmasında kullanılır.
- Şarkının solfejini yapılmasında hem öğretmen hem de öğrenci açısından öğretime yardımcı olur.
- Çocukların dil gelişiminde, dil çabukluğunda, konuşmada, kelimeleri ve vurguları doğru kullanmasını sağlar.

Fakat piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemi kullanılırken öğretmenin dikkat etmesi gereken noktalar vardır. Özellikle öğretmen ciddi bir çalışma yapmalı ve çocukları iyi takip etmelidir.

9- Hikaye, masal ve pandomimi birkaç uzman dışında çoğunluğun piyano eğitiminde uyguladığı görülür. Fakat bazıları masal ve pandomimi fazla zaman aldığı için uygulamıyorlar. Uygulandığında çocuk üzerinde etkileri:

- Müzik sadece alet çalınacak ve dinlenilecek bir uğraş olmamalıdır. Yanında hikaye ve öykülerle bir film gibi zenginleştirilmelidir. Bu durum çocukta imgelerin yaratılmasını kolaylaştırır.
- Çocuğun yaratıcılığını ya da yaratıcı olma isteğini geliştirir.

- Müzikal düşüncesini geliştirir.
- Hayal edebilmesini ve hayal ettiğini karşıya aktarmasını sağlar.
- Çocuğu çalgısına motive eder.
- Nüansların daha kolay anlatılmasını ve hatırlatıcı olmasını sağlar.
- İmgelerin kullanılması örneğin lunapark imgesi ile çocuk hüüzün, sevinç, sevgi, korku, heyecan, eğlence ve gizem duygularını tanır.
- İmge ve masal, hikayeler ezginin ya da parçanın akılda daha kalıcı olmasını sağlar.
- Öğreticinin işini kolaylaştırır. Yani öğrenci daha kolay öğrenir.
- Çocuğun ilgisini çekmek için uygulanır.
- Çocuğun annesinden dinlediği masal, ninni gibi büyüleyici atmosfere ulaştırdığınızda çocuğa şekil verme kolaylaşır ve sizi kendisine, yakın hissetmesine imkan verilmiş olur.
- Dersi klişe bir piyano eğitimi olmaktan çıkarır.
- Ezgi ve parçalar akılda daha kalıcı olur.
- Küçük çocukların dikkatleri çabuk dağıldığı için dikkatlerini daha uzun süre tutmalarını sağlar.
- Çocuğun kendi gücünde ilerlemesini sağlar.
- Piyanonun başlangıç aşamasında çocuklar teknik olarak gelişmemiş olduğu için kullanılan hikaye, resim öğrencinin hayalinde bir şeylerin uyanmasını sağlar ve parçayı teknik bilmese de çalmasını kolaylaştırır.
- Hikaye ve masallar çocuğun ilgisini çektiği için müziği daha kolay anlamasına ve piyano çalmanın zevkli, ilginç hale gelmesine neden olur.
- Derslerin ne kadar zevkli olduğunu göstererek çocuğun piyanoya bağlanmasını sağlamak için önemlidir.

Fakat bunların kullanılmasında dikkat edilmesi gereken nokta, çocuğun yaş döneminin ve cinsiyet özelliklerinin bilinmesi gerekir. Aksi takdirde zaman kaybına neden olabilir.

10- Uzmanların genelinde değerlendirme konusunda görüş ayrılıklarının olduğu görülür. Bazıları ders başında ya da sonunda değerlendirme yaparken bazıları süreci değerlendiriyor. Bazı uzmanların, çocuk, müzik ile ilgili bir sınava (örneğin Konservatuar sınavları gibi) katılacaksa girilecek sınavın şartlarına göre değerlendirme yapmayı tercih ediyorlar. Bir kısmı da değerlendirme yapmak yerine geri bildirimde bulunmayı tercih ediyor. Bugün güzel çaldın ama şu kısım biraz daha çalışılmalı, harikasın gibi olumlu bildirimlerde bulunuyorlar. Çocuğa açıkça her şeyin söylenmemelidir. Değerlendirme pekiştirici olmalıdır. Bir kısmı günlük yapılanları bir deftere not aldırıyorlar. Buradaki kayıtlara göre çocuğun hangi seviyeye geldiği takip ediliyor. Ders sonunda güzel bir söz, çeşitli şekiller (gülen bir yüz, yıldız vb), küçük hediyeler (silgi, kalem, stikır vb.), çizim ya da boyama gibi hediyeler verilebiliyor. Fakat bunları yaparken yarışa dönüşmemesine gayret gösteriliyor. Aynı zaman da uzmanların çoğu olumlu eleştirilerle başlanmasını ve olumsuz olanları çocuğu kırmadan söylemeye gayret ediyorlar.

Değerlendirmenin çocuk üzerine etkileri:

- Öğretmene, ebeveyne öğrencinin hangi seviyede olduğunu, eksiklerini, neyi yapıp yapamadıklarını takip etme sorumluluğu verir. Piyano seviyesinin nereden nereye geldiğini fark ettirir.
- Öğretmen model olduğunda ve geri bildirimlerle pekiştirici bir güç kaynağı olduğunda iki taraf arasında denge sağlanır.
- Çocuğun çalacağı veya çaldığı eserleri toplamasını sağlar.
- Aferin gibi olumlu geri bildirimler çocuğun mutlu olmasını sağlar.
- Çocuk zamanla kendi kendini değerlendirmesini öğrenir.
- İleride çocuğun amacı, müzisyen olmak olmasa bile ailesine, kendisine, ders aldığı günlere yönelik sorumluluğun farkına varır. Görev sorumluluğunu bilen çocuk hayata hazırlanmış olur.
- Derse hazırlıklı gelir ve yararlı olur.
- Motive eder.

- Çalıştığı ezginin neresini daha başarılı bir şekilde yapabildiğini ya da eksiklerinin neler olduğunu farkına varır.

Fakat değerlendirmede ödül çok fazla ve yanlış kullanılırsa çocuğun amacı ödül alma olur. Küçük ödüllerin dozu iyi ayarlanmalıdır. Yoksa çocuk ödül için çalışmaya başlar. Ve müzikten zevk alması engellenebilir. Aynı zamanda bu durum kendi içerisinde bir yarışa dönüşebilir. Sürekli ödüle alışan çocuk alamadığı zaman üzüntüye ve hayal kırıklığına dönüşebilir. Sürekli değerlendirmeye alışan çocuklar her ders sonunda değerlendirme yapılmasını beklerler. Bu durum çocuğun kendi kendini değerlendirmesini yavaşlatabilir. Çocukların farklı kişiliklere sahip olması nedeniyle değerlendirmede dikkatli olmak gerekir. Olumsuz geri bildirimler çocuğun şevkini kırabilir.

11- Yaratıcı drama teknikleri piyano eğitiminde kullanıldığı zaman bilgilerin ne kadar kalıcı olduğu üzerine uzman görüşlerinde farklılıklar görülür. Yaratıcı drama tekniklerinin ne kadarının piyano eğitimine uygulandığı tartışma konusudur. Bazı uzmanlar bu konuda yeterli bilgilerinin olmadığını düşünüyor fakat piyano öğretiminde değişik ve farklı uygulamalar yapıldığında çocuğun bilgilerinin daha kalıcı olduğunu ifade ettikleri görülür. Yaratıcı drama yönteminin yeni yaklaşımlar olması nedeniyle sonuçların uzmanlar tarafından değerlendirilemediği gözlenmiştir. Piyano eğitiminde yaratıcı drama teknikleri test edilip, hipoteze dönüştürülebilir.

Uzmanların çoğu, çocukların bilgileri yaparak, görerek, uygulayarak, işiterek öğrendikleri için hatırlamalarının daha fazla olduğunu unutma olasılığının azaldığını ifade etmişlerdir. Öğrencinin, yaratıcı drama yöntemleri ile soyut müzik bilgilerini somut bir şekilde (hikaye, masal, pandomim, oyun vb) öğrendiği için, nota okuma ve bilgiler daha kalıcı olur.

12- Uzmanların çoğunluğu yaratıcı drama hakkında bilgilerinin olduğunu ifade ettiler. Birkaçı bilgisinin az olduğunu ya da olmadığını bu konu ile ilgili herhangi bir kurs ya da seminere katılmak istediklerini söylediler. Dramaya ilişkin uzmanların bilgileri aşağıdaki gibidir.

- Hikayeleştirme, beden hareketleri, masal, öykü, özellikle grup oyunları hakkında bilgili olduklarını ifade etmişlerdir.

- Dramanın temelinde oyun, canlandırma, rol üstlenme gibi kavramlar vardır.
- Yaratıcı dramanın uygulanması için grup gerekir.
- Sosyal bir iştir.
- 6-8 yaş grubu çocuklarda belirli günlerde drama ile desteklenmiş piyano eğitimi verilmelidir. Yoksa sürekli oyun çocuğu sıkır ve monotonluğa yol açar.
- Piyano eğitimi ve yaratıcı drama konusunda denge kurmak gerekir.
- D. Agay'ın piyano metodundaki; renkli sayfalar ve denizci şarkısı yaratıcı drama kullanımına uygundur.
- Çocuğun hislerini dikkate alan yöntem ve tekniklerdir.
- Bir şeyi tiyatral olarak sunmak değil spontan yani doğaçlama şeklinde sunmaktır.
- Yaratıcı drama uygulamalarında, çocuğa görevler verilir, çerçeve çizilir ve kişinin de kendinden bir şey katması istenir.
- Yaratıcı drama teknikleri kullanılırken çocuğun gelişim düzeyi, algılama şekli, karakteri ve cinsiyeti gibi özelliklerine dikkat etmek gerekir.
- İsviçre'de piyano eğitimi veren bir uzman, bu tekniklerle öğrenim gördüğünü, bunun yanında tiyatro, dans ve şarkı eğitimini ek olarak aldığını belirtmiştir.
- Müzik yöntemlerinden biri olan Orff yönteminin yaratıcı drama ile kullanılması mümkündür.
- İstanbul'da "Ekol Drama" adlı bir okul var. Burada müzik ile birlikte tiyatro dersi veriliyor.
- Piyano eğitiminin de yapılan dramanın müzik ağırlıklı mı ya da tiyatro ağırlıklı mı olması gerektiği belirlenmelidir.
- Yaratıcı drama uzmanları, piyano eğitimi veren uzmanlar, okudukları ve edindikleri bilgiler doğrultusunda kendilerinin geliştirdiği yöntemlerin

yaratıcı drama teknik ve yöntemlerine benzediğini ve bunu farkında olmadan kullandıklarını belirttiler.

- Çocuğun yaşadığı çevre ve ortam önemlidir. Drama üç dört kişiden oluşan gruplarla yapılabilir ve daha eğlenceli olabilir.

13- Tüm uzmanlar yaratıcı dramanın çocuğun hayal gücünü etkilediği konusunda aynı görüşü paylaşmaktadır.

14- Yaratıcı dramanın hayal gücünü etkilediği uzmanlar tarafından kabul ediliyor. Bazı uzmanlar bunun piyano eğitiminde çok kullanılmadığını belirtti. Uzmanların görüşlerine göre çocuğun hayal gücü aşağıda belirtildiği şekilde etkilenebilir.

- Sürekli aynı ritmi tekrarlayan hayal kurmayan çocuk müzik çalarken hayal kurmanın, masal yaratmanın tadını bilemez.
- Öğrenmesi kolaylaşır kalıcı ve yararlı olur.
- Çok büyük hayal güçleri olur. Bu hayallerini normal yaşamda gerçekmiş gibi uygulamaya çalışırlar. İleride belki bu hayallerini gerçekleştirebilirler.
- Hayal gücünü çekinmeden özgürce ortaya koyar ve gösterir.
- Yaratıcı olmaya cesaret kazandırır.
- Çocuğun hayal gücünü genişletir, geliştirir ve farklı alanlar arasında bağlantı kurmasını sağlar.
- Tüm hayatını olumlu yönde etkiler ve kişiliğini geliştirir. Çocuğun piyanoyu rengarenk enerji dolu bir atmosfer içerisinde çalabilmesi hayal gücüyle doğru orantılıdır. Hayal gücü müzikte çok önemlidir. Bir parçayı tertemiz çalmasına etki eder.
- Çocuğa terbiyeli ayıp eğitim vermeden önce çocuğun hayalleri renkli bir veridir.
- Hayal gücü kuvvetli olduğu için çocukla iletişim kurmak daha kolay olur. Çocuğun ifade sanatını etkiler.
- Çocuğa bir soru sorduğunuzda hayalindeki dünyayı dinleyebilirsiniz.

- Çocuk piyanodan soğumaz ve işini severek yapar.
- Ders sırasında kullanılan bir kelime, oyunun içindeki bir rol çocuğun konularla bağlantı kurmasına neden olur. Ders sırasında hayal dünyaları değişir.
- Çocuk bilinmeyen kapalı bir kutudur. Dünyaları teknolojik gelişim, kalıtsal özellikler, alınan besinler doğrultusunda hayal dünyaları değişir. Çocuğun geçirdiği çocukluk aşaması, oynadığı oyuncaklar, kullanılan metot, çocuğun yapısı hayal gücünü direkt etkiler.
- Büyüklerin aklına gelmeyen pek çok şeyi düşünüp, canlandırıp, hayal edip yansıtabilirler. Örneğin yağmur ya da bir kış parçasını öğretirken çocuktan istemediğiniz kadar onun hayal edip canlandığı düşünce ve fikirleri elde edebilirsiniz.
- Çocukların hayal dünyası büyüklere göre çok daha gelişmiştir. Ve derse çok başka duygularla gelirler. Bu özelliklere bağlı olarak çocuğa parçayı çalarken hayal gücünü geliştirmek için “Ne hayal ediyorsun?” sorusunu sorarak hayal gücünün gelişimini teşvik etmek gerekir.

15- Genelde uzmanların çoğu çocukta müzik sevgisinin farklı ve kalıcı olacağı konusunda aynı düşüncedeler. Fakat müzik sevgisinin kalıcı ve farklı olmasında çocuğun kişilik özelliklerinin de etkili olduğu söylenebilir.

16- Uzman görüşlerine göre piyano eğitiminde yaratıcı drama yöntem ve tekniklerinin kullanılmasının avantaj ve dezavantajları şöyledir.

Avantajları: Doğaçlama, yaratıcılık, hayal gücü ve sevgi gibi faktörleri çocuk kazandığı takdirde çocuğun müzisyenlik özelliği ile ilgili her türlü olumlu noktalar elde edilebilir.

- Müzik sevgisini kazandırır. Bu sağlandığında öğrenme daha kolay gerçekleşir.
- Dersler daha sevimli hale gelir.
- Çocuğun hayal gücünü geliştirir.
- Yaratıcılığını geliştirir.

- Çocuğun iç dünyasını ortaya çıkarır.
- İlgi çekicidir.
- Eğlencelidir.
- Daha kalıcıdır.
- Anlamlıdır.
- Çocukların dünyalarına daha yakındır.
- Piyano eğitimine daha kolay başlanmasını sağlar ve öğrenmesini kolaylaştırır.
- Çocuğun müzik dinlemesi gelişir. Ve duyuları da geliştirir. Dokunmayı, hissetmeyi, beş duyuyu işlevsel kılmaya çalışır. Başka insanlarla temas etmesini kolaylaştırır. Duyuları ne kadar derin ise bu tekniklerle çocuk piyano başında değişik şeyler söyleme şansını bulur.
- Duyuları gelişen kişilerin duyguları da zenginleşir.
- Duyuları, sevgileri gelişmiş kültürlü insan daha çok acı çeker ve daha iyi piyano çalabilir.
- Müziği daha geniş tanır ve piyanonun sadece bir parmak becerisi olmadığını anlar. İçinde bir çok sanatın olduğunu farkına varır. Kendinden de bir şeyler katmaya çalışır.
- Tiyatro yeteneğini geliştirir.
- Piyano dersi kuru bir ders olmaktan çıkar. Ve içerisinde edebiyat, tiyatro, çeşitli görselliğin olduğu bir ders olur.

Dezavantajları: Genel müzik eğitiminde kullanımı daha kolay iken piyano eğitiminde kullanımı daha zordur.

- Yaratıcı drama yöntem ve tekniklerinin uygulanmasında çocuğun yaşı, zekası ve fiziksel yapısı bilinmelidir. Ve eğitim süreci boyunca çocuğun özellikleri değiştiği için dersler çocuğun yaşına uygun belirlenmelidir.
- Dozu iyi ayarlanmadığı takdirde öğrenci-öğretmen arasındaki ilişkisi düzensizleşebilir. Ve öğrenci öğretmen kimlikleri karışabilir.

- Şırmarmaya elverişli çocuklarda disiplini sağlama konusunda problemler yaşanabilir.
- Dozu iyi ayarlanmadığı takdirde çocuk ile öğretmen arasında empati-sempati problemleri yaşanabilir. Çocuğun dünyasına çok fazla girilip psikolog gibi davranmak çocuğun piyano öğretimini olumsuz etkiler.
- Bu yöntemi aileler tam bilmedikleri için çocuğun ne yaptığını algılamayabilirler.
- Disiplin bozulabilir.
- Nota okumasını yavaşlatabilir.
- Dikkat, yapılan diğer etkinliğe kayabilir.

BÖLÜM IX

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇ

- Piyano eğitimi veren uzman ve öğretmenlerde kadın sayısı fazladır.
- Piyano dersi veren öğretmenlerin hizmet sürelerinin çoğunluğunun düşük olduğu görülür.
- M. E. B. Müzik kurumlarında çalışan öğretmenlerin sayısı diğer kurumlara göre fazladır
- Örnekleme piyano eğitimi veren öğretmenlerin %98.8'i 6-8 yaş çocuklarla çalışmaktadır.
- 68 örneklemin 47 kişisi %54. 7 M. E. B. bağlı müzik kurumlarıdır. Aynı zamanda bu kurumlarda çalışan üniversite öğrenci sayısı 17 kişidir (%19.8). Her ikisi birlikte değerlendirildiğinde 64 kişi %74.5 müzik kurumlarında çalışmaktadır.
- Eğitim fakültesi müzik ana dal çalgısı piyano olmayanların oranı %62.2 dir. (Bakınız Tablo S4A)
- Ana dal çalgısı piyano olmayan ve bir müzik program eğitimi veren kurumdan mezun olmayan kişilerin piyano eğitimi verdiği görülmektedir.
- Yaratıcı drama etkinliklerini gerçekleştiren kişilerin bireysel özellikleri ve farklı eğitim donanımına sahip olmaları çeşitli tutarsızlıklara neden olabilir.
- Piyano eğitimin de 6-8 yaş grubu çocuklarda oyun ve oyun materyallerinin kullanılabilceği görüşünü belirten uzman ve öğretmenlerin sayısı oldukça fazladır. (Tablo 8 –Tablo 7, uzman görüşleri)
- Görsel egzersizler çocuklarının bedensel, psikolojik, zihinsel, sosyal gelişimlerini etkilemektedir. Bunlar dramatize edildiğinde yaratıcılığı geliştirebilir. Piyano eğitimin de 6-8 yaş grubu çocuklarda metot dışında

- görsel egzersizlerin verilmesini belirten öğretmenlerin sayısı oldukça fazladır. (Tablo 11)
- Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımı çocuğun duygu, düşünce ve yaratıcılığını açığa çıkarabileceğini belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 11, uzman görüşleri)
 - Piyano eğitimin de yaratıcı dramının öğelerinden biri olan oyunun kullanılması çocuğa müzik sevgisi kazandırdığını görüşünü belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 12, uzman görüşler)
 - Eğitimde oyunun da bir amacı ve kuralı vardır. Piyano eğitimin de oyunu kullanırken piyano dersinden sıkılan çocuğun bildiği oyundan hareket ederek derse devam etmeme görüşünü belirten öğretmenlerin sayısı oldukça azdır. (Tablo 13)
 - Çocuk piyano dersine rahat ve gevşek bir bedenle başlayabilmesi için ısınma hareketleri yaptırılır, görüşünü belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 14, uzman görüşleri)
 - Eğitimci, çocukların yaş dönemi ve özelliklerini bilirse, yaratıcı dramayı daha iyi bir şekilde kullanabilir. 6-8 yaş dönemi piyano eğitimi alan çocukların fiziksel, ruhsal, ve duyuşsal özelliklerini bilmek gerekliliği görüşünü belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 16, uzman görüşleri)
 - Piyano eğitiminde çocuğun yaratıcılığını geliştirmek için doğaçlamaya önem vermek gerekli görüşünü belirten öğretmen ve uzman sayısı oldukça fazladır. (Tablo 19, uzman görüşü)
 - Piyano eğitimi verilirken şarkının hikayesi anlatılır görüşünü belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 25, uzman görüşü)
 - Piyano eğitiminde yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun hayal gücünü artırdığı görüşünü belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 28, uzman görüşü)

- Piyano eğitiminde yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun yaratıcılığını artırdığı görüşünü belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 29, uzman görüşü)
- Yaratıcı drama çocuğun piyano öğrenmesini kolaylaştırır görüşünü belirten uzman ve öğretmen sayısı oldukça fazladır. (Tablo 30, uzman görüşü)
- Dilin kullanımı çocuğun fiziksel, ruhsal gelişimini etkiler. Yaratıcı drama etkinliklerinde dilin kullanılması çocuğun sosyalleşmesini, duygu ve düşüncelerini açığa çıkarmasını sağlar. 6-8 yaş başlangıç aşamasında piyano eğitiminde şarkı söyleme yönteminin kullanılması çocuğun dil yoluyla iletişim becerisi kazanacağını belirten uzman sayısı oldukça fazladır. Fakat öğretmen görüşlerinin çoğu bu düşüncüyü desteklememektedir.
- Piyano eğitimi veren uzman ve öğretmenler ders sonunda ya da ders süresince değerlendirmeyi farklı şekillerde yapmaktadır. Değerlendirmenin nasıl olması gerektiği konusunda kesinlik yoktur. Bunun nedeni aynı yaş grubu çocukların bireysel ve buldukları çevrenin farklılığından kaynaklanmaktadır.
- Uzman görüşlerine göre 6-8 yaş başlangıç aşamasında piyano eğitiminde yaratıcı drama teknikleri kullanıldığında bilgiler daha kalıcı olur.

ÖNERİLER

- 6-8 yaş piyano eğitimi alan çocuk gruplarına belirli günlerde yaratıcı drama yöntem ve teknikleri uygulanabilir.
- Yaratıcı drama yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılan piyano dersi ile klasik yapılan piyano dersinin karşılaştırılabilmesi için deneysel bir çalışma yapılabilir.
- Konservatuar, eğitim fakültesi, güzel sanatlar fakültesi ve güzel sanatlar liseleri gibi müzik eğitimi veren kurumlarda yaratıcı drama teknikleri ders olarak okutulmalıdır.

- Piyano eğitimi alanında lisans üstü eğitim programları yaygınlaştırılarak bu programlarda da yaratıcı drama yöntem ve teknikleri ders olarak okutulabilir.
- MEB bağlı piyano eğitimi veren öğretmenlere yaratıcı drama yöntem ve teknikleri, yaratıcı dramanın piyano eğitimine uygulanabilirliği ile ilgili sempozyum, kurs, seminer verilebilir.
- Akademik düzeyde müzik eğitimi veren kurumlarda yaratıcı drama yöntem ve tekniklerinin yanı sıra tiyatro, dans, ritmik jimnastik ve şarkı eğitimi de seçmeli ders olarak verilebilir.
- Dalcroze, Orff, Kodally ve Suzuki müzik yöntemlerinin yaratıcı drama ile ilişkisi ve bunun piyano eğitiminde ne ölçüde kullanılabilir olduğu araştırılabilir.
- 6-8 yaş çocuklarının piyano eğitiminde kullanılan metotların hangilerinde yaratıcı drama yöntem ve tekniklerinin kullanılabilir olduğu araştırılıp belirlenebilir bunlar öğrenci ve öğretmenin kullanabileceği bir metot haline getirilebilir.
- Çocuk eğitimin de önemli bir yeri olan oyun ve oyun materyallerinin piyano eğitimin de yeri, önemi ve etkileri deneysel bir çalışma yapılarak araştırılmalıdır.
- Öğretmenlerin %68.1 mesleği ile ilgili bir etkinliğe katılmamıştır. Aynı zamanda bu öğretmenlerin hizmet sürelerine baktığımızda 0-5 yıllık hizmet süresine sahip olduğu görülür. Piyano eğitiminde verilen eğitimin niteliğinin, hizmet süresi ve katılan etkinliklerle bağlantısı olup olmadığı araştırılabilir.
- Piyano eğitimi veren öğretmenlerden bazıları derslerinde yaratıcı drama yöntem ve tekniklerini uygulamamaktadırlar. Oysa yaratıcı drama yöntem ve teknikleri, eğitim ve sanat eğitiminde çağa ayak uydurabilen bir alan olduğu için piyano eğitiminde de denenmelidir.

- Yaratıcı drama yöntem ve tekniklerini piyano eğitimine uygulayan öğretmenler, bu dersi alan öğrencilerin ailelerini de bu konuda önceden bilgilendirebilir.
- Yaratıcı drama yöntem ve tekniklerini piyano eğitimine uygularken sürekli kullanılan birkaç hayvan imgeleri yanında diğer hayvan imgeleri kullanılması ya da dramatize edilmesi çocuğun öğrenimini kolaylaştırıp kolaylaştırmadığı araştırılabilir.
- 6-8 yaş çocuğun piyano eğitiminde başlangıç aşamasında kullanılan yabancı metotların hemen hepsinde kendi dillerinde şarkıların altında sözler yazılıdır. Bizim başlangıç aşamasında böyle bir metot'umuz bulunmamaktadır. Özellikle çocuğun dil becerisinin gelişimi için kendi tekerleme ya da çocukların bildiği şarkı sözlerini içeren bir metot hazırlanabilir.
- Ana dal çalgısı piyano olan öğretmenler ile ana dal çalgısı piyano olmayan öğretmenlerin mesleğine ne kadar hakim oldukları ve verilen eğitimin niteliği araştırılabilir.
- M. E. B bağlı müzik kurumlarında müzik eğitimi programlarından mezun, piyano ana dal çalgısı olmayan kişilerin sertifika ya da diplomaları olmadan ders vermeleri önlenmelidir.
- 6-8 yaş çocuğunun piyano eğitiminde yaratıcı dramanın yöntem ve tekniklerinin uygulanmasında cinsiyet faktörünün etkili olup olmadığı araştırılabilir.

EKLER

Sayın Meslektaşım,

Bu çalışmada kullanılan anket ile 6-8 yaş çocukları için piyano eğitiminde öğretim yöntemlerinden biri olarak yaratıcı dramaya ilişkin görüşlerinizin alınmasına gerek duyulmaktadır.

Görüş anketi iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel ve mesleki bazı bilgilerle ilgili soruları içeren bireysel-mesleki durum formu, ikinci bölümde ise piyano eğitimi ve yaratıcı dramanın piyanoya uygulanmasıyla ilgili sorular yer almaktadır.

Anket sonunda toplanacak bilgiler sadece bilimsel amaçlarda kullanılacaktır. Başka kişi ya da kuruluşlara verilmeyecektir.

Araştırmanın sağlıklı sonuçlara ulaşabilmesi için anket sorularını dikkatle ve içtenlikle yanıtlamanız gerekmektedir.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

İlknur Ünal

Dokuz Eylül Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

I. BÖLÜM

Mesleki Kişisel Bilgiler

Aşağıda yer alan sorularla ilgili seçeneklerden durumunuza uygun olanı (x) işareti ile belirtiniz.

1- Çalıştığınız okul

- () MEB bağlı özel ilköğretim okulları () MEB bağlı müzik kurumları
() MEB bağlı halk eğitim müzik kursları () MEB Belediye Konservatuar
() Üniversite öğrencisiyim

2- Öğretmenlik mesleğinizdeki hizmet süreniz

- () 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl
() 16-20 yıl () 21-25 yıl () 26 ve sonrası

3-Cinsiyetiniz () Kadın () Erkek

4- Anadal Çalgınız

a- Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü anadal çalgınız

- () Piyano () Keman () Şan () Gitar () Yan Flüt () Çello () Diğer...

b- Konservatuar bölümü anadal çalgınız

- () Piyano () Keman () Şan () Gitar () Yan Flüt () Çello () Diğer...

c-Eğitim Fakültesi Yüksek Lisans anadal çalgınız

- () Piyano () Keman () Şan () Gitar () Yan Flüt () Çello () Diğer...

d-Eğitim Fakültesi Doktora /Sanatta yeterlilik anadal çalgınız

- () Piyano () Keman () Şan () Gitar () Yan Flüt () Çello () Diğer...

e-Konservatuar Yüksek Lisans/Sanatta yeterlilik anadal çalgınız

Piyano Keman Şan Gitar Yan Flüt Çello Diğer...

f- Konservatuar Doktora / Sanatta yeterlilik anadal çalgınız

Piyano Keman Şan Gitar Yan Flüt Çello Diğer...

5- Altı yaş çocukları için piyano eğitiminde en çok kullandığınız methodlar.

a-

b-

c-

d-

e-

f-

6- Yedi-Sekiz yaş için piyano eğitiminde en çok kullandığınız methodlar.

a-

b-

c-

d-

e-

f-

7- Mesleğinizle ilgili katıldığınız herhangi bir kurs, seminer, sempozyum, kongre varsa belirtiniz.

Yaratıcı drama-müzik

Yaratıcı müzik-piyano

Yaratıcı drama-piyano

Yaratıcı drama

Hiçbiri

Diğerleri-belirtiniz.....

8- Piyano eğitiminde daha çok hangi yaş grubu ile çalıştınız?belirtiniz.

Altı yaş grubu

Yedi yaş grubu

Sekiz yaş grubu

Dokuz yaş üzeri

Öğretmenlerin 6-8 yaş Çocukları İçin Piyano Eğitiminde Öğretim Yöntemlerine İlişkin Görüş Anketi

BÖLÜM II

		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen katılmıyorum
1	İlk derste çocukla tanışıp piyano tanıtılarak başlanır.					
2	Piyano eğitiminin amacı müzisyen yetiştirmektir.					
3	Piyano eğitiminde nota kullanımına en geç 1, 5-2 ayda geçilir.					
4	Uzun süre notasız çalmak çocuğu sıkır.					
5	Piyano eğitiminde çocuğun müzikten zevk alabilmesi için iyi bir tekniğe sahip olmalıdır.					
6	Başlangıç aşamasında her çocuğa aynı yöntem ve program uygulanır.					
7	Piyano eğitiminde Altı-Sekiz yaş grubu için oyun gereklidir.					
8	Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımına gerek yoktur.					
9	Eğitmen, piyano eğitiminde oyunu kullanırken pasif ve geri planda olması gerekir.					
10	Piyano eğitimi verirken kullanılan method dışında görsel egzersizler vermeye gerek yoktur.					
11	Piyano eğitiminde oyun materyallerinin kullanımı çocuğun duygu, düşünce ve yaratıcılığını açığa çıkarır.					
12	Piyano eğitiminde yaratıcı dramının öğelerinden biri olan oyunun kullanılması çocuğa müzik sevgisi kazandırır.					
13	Dersten sıkılan çocuğun bildiği oyundan hareket ederek derse devam etmek gerekir.					
14	Piyano dersine başlamadan önce çocuğun rahatlaması için ısınma hareketleri yaptırılır.					
15	Piyano teknik eğitimi verilirken sadece tasviri kolay olan kuş, aslan, ayı gibi hayvanlardan faydalanmak gerekir.					
16	6-8 yaş dönemi piyano eğitimi alan çocukların fiziksel, ruhsal ve duyuşsal özelliklerini bilmek gerekmez.					
17	Öykü tekniği ile öğretilen piyano parçasında sadece öğretmen aktiftir.					
18	Piyano parçası öğretilirken öykü tekniğinin kullanılmasına gerek yoktur.					

19	Piyano eğitiminde çocuğun yaratıcılığını geliştirmek için doğaçlamaya önem vermek gereklidir.					
20	Doğaçlama yaparken eğitmen öğrenciye müdahale etmez, yönlendirmez ve herhangi bir şekilde ritim vermez.					
21	Çocukların doğaçlama yönlerini geliştirmek için, çocukları bir araya getirmeden bireysel doğaçlamalar yaptırılır.					
22	Çocuğun kulağı ölçülürken şarkı söylemeye ihtiyaç duyulur. Piyano eğitimi verilirken bu gereklilik ortadan kalkar.					
23	Piyano eğitiminde dersin sonunda değerlendirme yapılmalıdır.					
24	Yaratıcı drama öğelerinden biri olan pandomin, piyano eğitiminde uygulanır.					
25	Piyano eğitiminde öğretilen şarkının hikayesi anlatılır.					
26	Piyano eğitiminde öğretilen şarkının masalı anlatılır.					
27	Piyano eğitiminde, şarkının hikaye yada masal ile drametize edilmesine gerek yoktur.					
28	Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun hayal gücünü (imgelem) artırmaz.					
29	Yaratıcı drama tekniklerinden rol oynama piyano eğitimine uygulandığında çocuğun yaratıcılığını artırmaz.					
30	Yaratıcı drama çocuğun piyano öğrenmesini kolaylaştırır.					
31	Yaratıcı drama teknikleri piyanoya eğitime uygulandığında çocuk duygularını açığa vuramaz.					
32	Piyano eğitiminde çocuğa rahatlaması için sadece parmak ısınma hareketleri yaptırılır.					

GÖRÜŞME FORMU

Mesleki Kişisel Bilgiler

Aşağıda yer alan sorularla ilgili seçeneklerden durumunuza uygun olanı (x) işareti ile belirtiniz.

1-Çalıştığınız Kurum:

() Eğitim fakültesi müzik bölümü () Konservatuar

2- Öğretmenlik mesleğinizdeki hizmet süreniz

() 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl
() 16-20 yıl () 21-25 yıl () 26 ve sonrası

3-Cinsiyetiniz () Kadın () Erkek

4- Altı yaş çocukları için piyano eğitiminde en çok kullandığınız methodlar.

- a-
- b-
- c-
- d-
- e-
- f-

5- Yedi-Sekiz yaş için piyano eğitiminde en çok kullandığınız methodlar.

- a-
- b-
- c-
- d-
- e-
- f-

6- Mesleğinizle ilgili katıldığınız herhangi bir kurs, seminer, sempozyum, kongre varsa belirtiniz.

- Yaratıcı drama-müzik
- Yaratıcı müzik-piyano
- Yaratıcı drama-piyano
- Yaratıcı drama
- Hiçbiri
- Diğerleri-belirtiniz.....

7- Piyano eğitiminde daha çok hangi yaş grubu ile çalıştınız?belirtiniz.

- Altı yaş grubu
- Yedi yaş grubu
- Sekiz yaş grubu
- Dokuz yaş üzeri

8- Bulduğunuz kurumda ki konumunuzu belirtiniz.

- Araştırma görevlisi
- Öğretim üyesi
- Sanatta yeterlilik/Doktora
- Yardımcı doçent
- Doçent
- Profesör
- Diğer...

GÖRÜŞME FORMU

Piyano öğretmenlerinin 6-8 yaş çocukları için piyano eğitiminde kullandıkları öğretim yöntemleri ve yaratıcı dramaya ilişkin görüşme formudur.

1-Piyano dersine başlamadan önce ısınma hareketleri sizce yararlı ve gereklidir?

2- Neden gerekli olduğunu açıklar mısınız?

- 3- Oyunu piyano eğitiminde kullanıyor musunuz?
- 4- Kullanıyorsanız çocuklar üzerindeki etkileri nelerdir; açıkla mısınız?
- 5- Doğa çalamayı piyano eğitiminde kullanıyor musunuz?
- 6- Kullanıyorsanız çocuklar üzerindeki etkileri nelerdir açıkla mısınız?
- 7- Dil yoluyla iletişim becerisi kazandırmak amacıyla piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemini kullanıyor musunuz?
- 8- Piyano eğitiminde şarkı söyleme yöntemini niçin kullanıyorsunuz. Açıkla mısınız?
- 9- Hikaye, masal ve pandomini piyano eğitiminde uyguluyor musunuz. Uyguluyorsanız çocuklar üzerine etkileri nelerdir?
- 10- Her piyano dersi sonunda değerlendirme yapıyor musunuz. Yapıyorsanız değerlendirmenin çocuk üzerindeki etkisi nelerdir açıkla mısınız?
- 11- Yaratıcı drama teknikleri, piyano eğitiminde kullanıldığı zaman bilgilerin daha kalıcı olduğuna inanıyor musunuz?
- 12- Yaratıcı drama teknikleri hakkında bilginiz var mı? Açıkla mısınız?
- 13- Piyano eğitiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması sizce çocuğun hayal gücü gelişimini etkiler mi?
- 14- Nasıl etkiler açıkla mısınız?
- 15- Yaratıcı drama yöntem ve teknikleri piyano eğitime uygulandığı zaman çocuktaki müzik sevgisi daha farklı ve kalıcı olur mu?
- 16- Piyano eğitiminde yaratıcı drama yöntem ve tekniklerinin kullanılmasının avantajları (olumlu) ve dezavantajları (olumsuz) nelerdir?

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ö. (2005). Eğitimde Yaratıcı Drama'ya İlişkin. **İnfo Dergisi**. Sayı:8 (Sonbahar 2005).
- Ak, A. ve Arpaş, S. ve Avcı, H. ve Ayyüz, F. (2002). **İlköğretimde Drama**. İzmir:Sınıf Öğretmenliği Ders Notları.
- Altınok, R. (1995). **Okul Öncesi ve İlkokul Müzik Kitabı**. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Aral, N. ve Baran, G. ve Bulut, Ş ve Çimen, S. (2000). **Drama**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Aral, N. ve Baran, G. ve Çimen, S. ve Bulut, Ş. (2001). **Çocuk Gelişimi II**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Aral, N. ve Bulut, Ş. ve Baran, G. ve Çimen, S. (2001). **Çocuk Gelişimi I**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Aral, N. ve Kandır, A. ve Yaşar, M. (2001). **Okul Öncesi Eğitim II**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Aral, N. ve Kandır, A. ve Yaşar, M. (2003). **Okul Öncesi Eğitim I**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Argun, Y. (2004). **Yaratıcılık ve Eğitimi**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Arslan, A. (2005). **Müziğe Başlarken**. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları
- Atay, M. (2005). **Çocukluk Dönemi Gelişim**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Balçık, D. (1998). Müzik Eğitiminde Dalcrose Yöntemi. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Balıkçı, T. (2001). Sanat Eğitiminde Drama ve Yaratıcılığın Önemi. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Başaran, İ. E. (1985). **Eğitim Psikolojisi**. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Baştuğ Şen, F. (2002). **Piyano Tekniğinin Biyomekanik Temeli**. İstanbul: Pan Yayıncılık.

- Bozdoğan, Z. (2003). **Okul Rehberlik Etkinlikleri ve Yaratıcı Drama**. Ankara: Nobel Yayınları.
- Bozoklu, F (1994) Okul Öncesi Dört, Beş ve Altı Yaş Grubu Çocukların Tercih Ettikleri Oyun Köşeleri ile Yaratıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Bulut, F. (1996). **Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen-Anne-Baba El Kitabı**. Ankara: Anıl Matbaa.
- Ciravoğlu, Ö. (2000). **Çocuk Edebiyatı**. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Çağdaş, A. ve Albayrak, H. ve Cantekinler, S. (2003). **Okul Öncesi Eğitimde Dramatik Etkinlikler**. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Çağdaş Yaşamı destekleme Derneği Yayınları. (1990). **Yaratıcı Toplum Yolunda Çağdaş Eğitim**. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Çalışır, F. (?). **Çalgı Bilgisi**. Yeni Dağarcık Yayınları.
- Çelikkaya, H. (1997). **Eğitime Giriş**. İstanbul: Alfa Basım Yayın Dağıtım.
- Demiral, Ö. ve Oğuzkan, Ş. (2001). **Okul Öncesi Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Dinçer, İ. (1991). **Müzik El Kitabı**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Dökmen, Ü. (2004). **Varolmak Gelmek Uzlaşmak**. İstanbul:Sistem Yayıncılık.
- Erdemli, M. (1995). Bilkent Üniversitesi Erken Müzik Eğitimi Programına Devam Eden 48-56 aylık Çocukların Müzik Becerilerinin gelişiminin İncelenmesi. Bilim Uzmanlığı Tezi, H. Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- Ertürk, S. (1997). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Meteksan A.ş. Yayını
- Ezel, T. (2002). **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi**. Ankara: Nobel Yayınları.
- Fenmen, M. (1947). **Piyanistin El Kitabı**. Ankara: Ankara Kitabevi.
- Feridunoğlu, L. (2004). **Müziğe Giden Yol**. İstanbul: İnkılap Yayınları
- Fidan, N. ve Erden, M. (1997). **Eğitime Giriş**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

- Girgin, T. (1999). Türkiye de Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yaratıcı Drama Etkinlikleri. A. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Gökbudak, Z. (1997). Piyano Eğitiminde temel Teknik ve Egzersizler Üzerine Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gönen, M. ve Dalkılıç, U. (1998). Çocuk Eğitiminde Drama. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Güleryüz, H. (2003). **Yaratıcı Çocuk Edebiyatı**. Ankara:Pegem A Yayıncılık.
- Günel, F. (1999). Piyano Eğitiminde Motivasyon Değerlendirme Ölçeği Oluşturma. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Gündoğdu, Ç. (2004). Okul Öncesi Eğitimde Yaratıcı Etkinliklerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Halvaşı, B. (1989). Okul Öncesi Çocuklarda Piyano Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kaptan, S. (1998). **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri
- Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2005). **İlköğretimde Drama**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Kıvrak, M. (1994). Suziki Yöntemi İle Piyano Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Laslo, N. (2004). Beynin ve Ruhun Gıdası Müzik. **İnfo Dergisi**. Sayı:5 (Mart 2004)
- Meffen. J. **Imrove Your Piano Playing: Right Way**.
- Molla, M. (2002). Çocukların Erken Piyano Eğitimi Üzerine Bir Araştırma. Sanatta Yeterlilik Tezi, Mimarşinan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Morgül, M. (2003). **Eğitimde Yaratıcı Dramaya Merhaba**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Morgül, M. (2006). **Müzik Nasıl Öğretilir**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Oğuzkan, Ş. (1986). **Anaokullarında Yaratıcı Dramatizasyon Uygulamaları**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

- Okuvaran, A. (2000). Sanat Eğitiminde Drama ve Yaratıcılığın Önemi. Doktora Tezi, A. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Onuray, H. (1996). 6-8 Yaş Çocukları İçin Piyano Başlangıç Aşamasında Öğrenmeyi Hızlandırıcı ve Pekiştirici Görsel Egzersizler. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ömeroğlu, E. ve Ersoy, Ö ve Şahin, F. ve Kandır, A. ve Turla, A. (2003a). **Müziğin Okul Öncesi Eğitimde Kullanılması**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Ömeroğlu, E. ve Ersoy, Ö. ve Şahin, F. ve Kandır, A. ve Turla, A. (2003b). **Okul Öncesi Eğitimde Drama**:Ankara: Kök Yayıncılık.
- Önder, A. (2004). **Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama**. İstanbul: Epsilon
- Özçelik, Ö. (2001). Suziki Yönteminin Piyano Eğitiminin Başlangıç Aşamasına Uyarlanması. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, L. (2003). Yaratıcı Drama Dersinin Duygusal Zeka Gelişimine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, U. Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özel, M. (1996). **Okul Öncesi Çocuklarda Müzik Eğitimi Ders Notları**. Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi
- Öztürk, A. (2004). **Okul Öncesi Eğitimde Müzik**. İstanbul:Morpa Kültür Yayınları.
- Öztürk, F. (1996). Okul Öncesi Dönem 5-6 Yaş Grubu Müzik Eğitiminde Dramanın Kullanımının Etkinliği. Yüksek Lisans Tezi, A. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Öztürk, F. (2002). **Drama**. Ankara: Ya-Pa Yayınları.
- Pamir, L. (1986). **Çağdaş Piyano Eğitimi**. İstanbul: Beyaz Köşk Yayınları.
- Pekiner, F. (1997). Piyano Eğitiminde Kullanılan Evrensel Teknikler, Sorunlar, Çözümler. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Runze, K. (1982). **Zwei Hande-Zwölfstasten**. Zürih: Schott.
- San, İ. (1979). **Sanatsal Yaratma Çocukta Yaratıcılık**. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Tisa Matbaası.
- San, İ. (2003). **Sanat ve Eğitim**. Ankara: Ütopya Yayınevi

- San, İ. ve Güleriyüz, H. (2004). **Yaratıcı Eğitim ve Çoklu Zeka Uygulamaları**. Ankara:Artım yayınları.
- Sandalcı, Y. (1999). **Porte Şatosunun Esrarı**. İstanbul: Borusan Kültür ve Sanat Hizmetleri Yayıncılık A. Ş.
- Say, A. (2001). **Müzik Öğretimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, F. (2002). **Uçak Notları**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, G. (2000). **Fazıl Say'ın Annesi Olmak Yeteneğinin Keşfi**. İstanbul: Ana Yayıncılık.
- Seyrek, H. ve Sun, M. (2003). **Okul Öncesi Eğitimde Oyun**. İzmir: Mey Müzik Eserleri Yayınları
- Solmaz, F. (1997). 6 Yaş Grubu Çocukların Alıcı ve İfade Edici Dil Gelişimine Yaratıcı Drama Eğitiminin Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Sun, M. ve Seyrek, H. (2002). **Okul Öncesi Eğitimde Müzik**. İzmir: Mey Müzik Eserleri Yayınları.
- Sun, M. (1997). **Temel Müzik Eğitimi**. Ankara: Doruk Yayınevi.
- Sungur, N. (2001). Yaratıcı Okul Düşünen Sınıflar. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Tekin, E. (2004). Müzik Alan Derslerinin Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Tezbaşaran. A. (1996). **Likert Tipi Ölçek Geliştirme Klavuzu**. Ankara: Psikologlar Derneği Yayınları.
- Uçal, E. (2003). Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Orff Öğretisinin Müziksel Becerileri Üzerindeki Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Uçan, A. (1996). **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uçan, A. (2003). Türkiye'de Eğitimin Gelişimi Orff Okul Öğretisinin Tanımı-Uygulanımı-Uyarlanımı ve Orff Anlayışıyla Temel Müzik Eğitiminin Genel Durumu. **Orff Uluslar arası Sempozyum**. (16-18 Ocak 2003)

- Uzman, E. (2003). Okul Öncesi Eğitim Alanında Çalışan Öğretmenlerin Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişiminin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ürfioğlu, A. (1989). **Bebeklik ve Okulöncesi Dönemde Müziğin Gelişimi ve Eğitimi**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Üstündağ, T. (2004). **Yaratıcı Drama Öğretmeninin Günlüğü**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Üstündağ, T. (2002). **Yaratıcılığa Yolculuk**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Varış, F. (1991). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara:Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Yağcı, Ç. (1995). Müzik Eğitimi ve Bir yöntem olarak Yaratıcı Drama İlişkisi (Örnek Bir Model Önerisi). Yüksek Lisans Tezi, A. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Yaprak, E. (2005). Geleneksel Müzik Eğitim Metodlarına Alternatifler. **İnfo Dergisi**. Sayı:7 (İlkbahar 2005).
- Yavuzer, H. (2004). **Ana-Baba ve Çocuk**. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2005). **Çocuk Psikolojisi**. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, K. (1995). Kodaly Yöntemi ile Müzik Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Yiğit, F. (2002). Müzik Eğitiminde Kodaly Metodu'nun Rolü. Yüksek Lisans Tezi, D. E. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Elektronik Kaynaklar

<http://www.dersimiz.com/eyazim/yazi.asp?id=36>

<http://www.aniyayincilik.com.tr/dergi/?kategori=&kelime=&SF=21>. **COKLU ZEKA KURAMINDA SANAT EĞİTİMİ YAKLAŞIMI, Theory of Multiple Intelligences: An Approach to Art Education / Abdullah AYAYDIN**